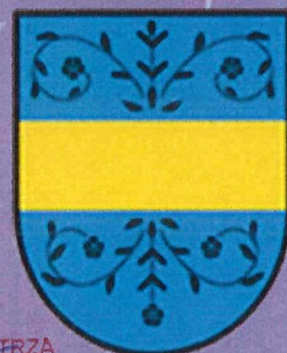

RAPORT

o stanie Gminy Węgorzyno
w 2023 roku

ZASTĘPCA BURMISTRZA

mgr Michał Kupczyński

SPIS TREŚCI

I. INFORMCJE OGÓLNE	3
1. PODSTAWA OPRACOWANIA.	3
2. CEL I ZADANIA RAPORTU O STANIE GMINY.	6
3. PRZEDMIOT OCENY RAPORTU	7
3.1. Ogólne informacje na temat Gminy Węgorzyno.	7
3.2. Organizacja i funkcjonowanie samorządu lokalnego.	8
3.3. Zakres zadań gminy.....	9
4. OCENA ZAMOŻNOŚCI GMINY.	11
4.1. Wskaźniki finansowe	11
4.2. Zasoby przyrodnicze gminy.	13
4.2.1. Położenie geograficzne.....	13
4.2.2. Grunty.....	14
4.2.3. Wody	18
4.2.4. Obszary prawnej ochrony przyrody.	19
4.3. Predyspozycje demograficzne gminy.	24
4.3.1. Demografia w Gminie Węgorzyno.	25
4.3.2. Struktura wiekowa mieszkańców Gminy.	27
4.3.3. Ruch naturalny i ruch migracyjny jako czynniki demograficzne.	27
4.3.4. Prognozy demograficzne.	28
4.4. Aktywność gospodarcza członków Wspólnoty.	29
4.4.1. Przedsiębiorcy.	29
4.4.2. Rolnicy. Przedsiębiorcy rolni.....	35
4.4.3. Bezrobocie.	36
4.5. Zasoby materialne oraz dobra kultury jako wynik aktywności gospodarczej.	36
4.5.1. Nauka. Oświata i wychowanie.	37
4.5.2. Sztuka. Budownictwo oraz układy architektoniczno-urbanistyczne.	38
4.5.3. Etyka. Stanowienie prawa lokalnego.	43
4.6. Stowarzyszenia i organizacje społeczne jako rezultat aktywność wspólnoty.	44
II. CZĘŚĆ GŁÓWNA RAPORTU.	47
1. AKTY PRAWA MIEJSCOWEGO.	47
1.1. Uchwały Rady Miejskiej.	47
1.2. Zarządzenia Burmistrza.	48
2. BUDŻET OBYWATELSKI. FUNDUSZ SOŁECKI.	49
3. POLITYKA FINANSOWA WŁADZ SAMORZĄDOWYCH.	51
3.1. Dochody Gminy – źródła dochodów.	51
3.1.1. Dochody własne Gminy.	53
3.1.2. Subwencje.	62
3.1.3. Dotacje budżetu Państwa oraz innych podmiotów prawnych.	63
3.1.4. Zagraniczne źródła dochodów.	64
3.2. Wydatki Gminy.	68
3.2.1. Wydatki bieżące. Działalność statutowa gminy i wynagrodzenia.	69
3.2.2. Dotacje udzielane na realizację zadań gminnych.	71
3.2.3. Świadczenia. Forma finansowania zadań społecznych.	73
4. POLITYKA GOSPODARCZA.	74
4.1. Wydatki majątkowe. Inwestycje gminne.	74
4.1.1. Wykaz rodzajów zrealizowanych inwestycji i poniesionych wydatków majątkowych. --	75
4.2. Deficyt. Przychody. Rozchody. Dług Publiczny.	81
4.3. Zasoby materialne gminy.	83
4.3.1. Środki trwałe.	83

4.3.2.	Zasób mieszkaniowy	83
4.3.3.	Nieruchomości gruntowe.	85
4.3.4.	Sieć dróg.	86
4.3.5.	Sieć światłowodowa, telekomunikacyjna.	87
4.3.6.	Sieć wodociągowa..	89
4.3.7.	Sieć kanalizacji sanitarnej. Oczyszczalnia ścieków.	91
5.	POLITYKA PRZESTRZENNA.	93
5.1.1.	Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowanie Przestrzennego.	93
5.1.2.	Plan przestrzenny	94
6.	OCHRONY ŚRODOWISKA.	96
6.1.1.	Woda.	96
6.1.2.	Odpady płynne. Ścieki.	97
6.1.3.	Odpady stałe.	99
7.	KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO.	105
7.1.1.	Rewitalizacja zasobów majątkowych.	105
7.1.2.	Zabytki. Ochrona dziedzictwa narodowego.	106
8.	POLITYKA RODZINNA I SPOŁECZNA.	106
WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW DO RAPORTU 2023		113
WYKAZ TABEL STOSOWANYCH W RAPORCIE 2023.		113
WYKAZ RYSUNKÓW UŻYTYCH W RAPORCIE 2023.		114

I. INFORMCJE OGÓLNE

1. PODSTAWA OPRACOWANIA.

- 1.1. Podstawą prawną opracowania „Raportu o Stanie Gminy” zwanego dalej „raportem” jest art. 28aa ustawy o samorządzie gminnym (*Dz.U. 1990, nr 16, poz. 95 z późniejszymi zmianami*), znowelizowanej ustawą z dnia 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych (*Dz.U. 2018, poz. 130 z późniejszymi zmianami*).
- 1.2. Podstawą merytoryczną opracowania są dokumenty wymienione w art. 28aa ust. 2¹ ustawy. Należą do nich wszystkie opracowania strategiczno-planistyczne definiujące rodzaje polityk realizowanych przez Gminę, także wieloletnie plany, programy i strategie oraz jednoroczne projekty określone uchwałami Rady Gminy, ze szczególnym uwzględnieniem wykonania budżetu obywatelskiego. W poszczególnych obszarach działalności publicznej obowiązującymi są następujące dokumenty powstałe w oparciu o następujące podstawy prawne:

OBSZARY DZIAŁALNOŚĆ GMINY ORAZ DOKUMENTY:

1.2.1. ZADANIA JEDNOROCZNE WYZNACZONE UCHWAŁAMI RADY GMINY

- Uchwały rady gminy zapadają zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowego składu rady, w głosowaniu jawnym, chyba że ustawa stanowi inaczej. Podstawą prawną działania jest ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (*Dz. U. 1990, nr 16, poz. 95 z późniejszymi zmianami*)²

1.2.2. REALIZACJA BUDŻETU OBYWATELSKIEGO - FUNDUSZU SOŁECKIEGO.

- Budżet obywatelski jest wynikiem szczególnego rodzaju konsultacji społecznych. Obligatoryjnie tworzony jest w miastach na prawach powiatu. (*Dz. U. 1990, nr 16, poz. 95 z późniejszymi zmianami*)³
- Rada gminy rozstrzyga o wyodrębnieniu w budżecie gminy środków stanowiących fundusz, podejmując uchwałę, w której wyraża zgodę albo nie wyraża zgody na wyodrębnienie funduszu. Zasady tworzenia i gospodarowania funduszu sołeckiego reguluje ustawa z dnia 21 lutego 2014 r. o funduszu sołeckim (*Dz.U. 2014, poz. 301 z późniejszymi zmianami*)⁴

¹ Art. 28aa. 2. Raport obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego.

² Art. 14. 1. Uchwały rady gminy zapadają zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowego składu rady, w głosowaniu jawnym, chyba że ustawa stanowi inaczej.

³ Art. 5a. ust.1. W wypadkach przewidzianych ustawą oraz w innych sprawach ważnych dla gminy mogą być przeprowadzane na jej terytorium konsultacje z mieszkańcami gminy. Ust. 2. Zasady i tryb przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami gminy określa uchwała rady gminy, z zastrzeżeniem ust. 7. Ust. 3. Szczególną formą konsultacji społecznych jest budżet obywatelski. Ust. 4. W ramach budżetu obywatelskiego mieszkańcy w bezpośrednim głosowaniu decydują corocznie o części wydatków budżetu gminy. Zadania wybrane w ramach budżetu obywatelskiego zostają uwzględnione w uchwale budżetowej gminy. Rada gminy w toku prac nad projektem uchwały budżetowej nie może usuwać lub zmieniać w stopniu istotnym zadań wybranych w ramach budżetu obywatelskiego. Ust. 5. W gminach będących miastami na prawach powiatu utworzenie budżetu obywatelskiego jest obowiązkowe, z tym że wysokość budżetu obywatelskiego wynosi co najmniej 0,5 % wydatków gminy zawartych w ostatnim przedłożonym sprawozdaniu z wykonania budżetu.

⁴ Art. 2. Ust.1. Rada gminy rozstrzyga o wyodrębnieniu w budżecie gminy środków stanowiących fundusz, podejmując uchwałę, w której wyraża zgodę albo nie wyraża zgody na wyodrębnienie funduszu. Ust. 6. Środki funduszu przeznacza się na realizację przedsięwzięć, które zgłoszone we wniosku, o którym mowa w art. 5, są zadaniami własnymi gminy, służą poprawie warunków życia mieszkańców i są zgodne ze strategią rozwoju gminy.

1.2.3. POLITYKA FINANSOWA GMINY

- Uchwała budżetowa, której podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (*Dz. U. 1990, nr 16, poz. 95 z późniejszymi zmianami*)⁵.
- Sprawozdanie Finansowe Gminy, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (*Dz. U. 2009, nr 157, poz. 1240 z późniejszymi zmianami*)⁶

1.2.4. POLITYKA GOSPODARCZA GMINY

- Strategia Rozwoju Gminy której podstawą prawną opracowania jest art. 10e ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (*Dz. U. 1990, nr 16, poz. 95 z późniejszymi zmianami*)⁷
- Wieloletnia Prognoza Finansowa której podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (*Dz. U. 2009, nr 157, poz. 1240 z późniejszymi zmianami*)⁸.
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego dalej „studium”, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (*Dz.U. 2003, nr 80, poz. 717 z późniejszymi zmianami*)⁹ oraz ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (*Dz. U. 1990, nr 16, poz. 95 z późniejszymi zmianami*)¹⁰.
- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego dalej MPZP (podstawa prawna opracowania j/w).
- Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminnym, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (*Dz.U. 2001, nr 71, poz. 733 z późniejszymi zmianami*)¹¹.
- Plan Wykorzystania Gminnego Zasobu Nieruchomości, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (*Dz. U. 1997, Nr 115, poz. 741 z późniejszymi zmianami*)¹².

⁵ Art. 18. Ust.2.(4) Do wyłącznej właściwości rady gminy należy: (4) uchwalanie budżetu gminy, rozpatrywanie sprawozdania z wykonania budżetu oraz podejmowanie uchwały w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium z tego tytułu.

⁶ Art. 270. Ust.1.(4) Sprawozdanie finansowe jednostki samorządu terytorialnego zarząd przekazuje organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego, w terminie do dnia 31 maja roku następującego po roku budżetowym. (4) Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego rozpatruje i zatwierdza sprawozdanie finansowe jednostki samorządu terytorialnego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu, w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku budżetowym.

⁷ Art. 10e ust. 1. Strategia rozwoju gminy zawiera wnioski z diagnozy, o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (*Dz. U. z 2024 r. poz. 324*), przygotowanej na potrzeby tej strategii, oraz określa w szczególności: 1) cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym; 2) kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych; 3) oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia; 4) model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, rozumiany jako docelowy układ elementów składowych przestrzeni; 5) ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie; 6) obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa; 7) obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań; 8) system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych; 9) ramy finansowe i źródła finansowania.

⁸ Art. 230. Ust.1.(6) Inicjatywa w sprawie sporządzenia projektu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej i jej zmiany należy wyłącznie do zarządu jednostki samorządu terytorialnego. (6) 6. Uchwałę, o której mowa w ust. 2, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego podejmuje nie później niż uchwałę budżetową.

⁹ Art. 3. Ust.1. Kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy, w tym uchwalanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, z wyjątkiem morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej oraz terenów zamkniętych, należy do zadań własnych gminy.

¹⁰ Art.18. Ust.2.(5). Do wyłącznej właściwości rady gminy należy: (5) uchwalanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

¹¹ Art.21. Ust.1.(1). Rada gminy uchwała: (1) wieloletnie programy gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy.

¹² Art. 25. Ust.1. Gminnym zasobem nieruchomości gospodaruje wójt, burmistrz albo prezydent miasta. Ust. 2. Gospodarowanie zasobem polega w szczególności na wykonywaniu czynności, o których mowa w art. 23 ust. 1, a ponadto na sporządzaniu planów wykorzystania

1.2.5. OCHRONA ŚRODOWISKA

- Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Urzędzeń Wodociągowych i Kanalizacyjnych, którego prawną podstawą opracowania jest ustawa z dnia 7 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (*Dz.U. 2001, nr 72, poz. 747 z późniejszymi zmianami*)¹³.
- Program Ochrony Środowiska, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku, prawo ochrony środowiska (*Dz.U. 2018, poz. 799 z późniejszymi zmianami*)¹⁴.
- Plan Gospodarki niskoemisyjnej¹⁵ (*opracowanie nie jest wymagane żadnym przepisem polskiego prawa. Źródłem prawa dla jego opracowania są dyrektywy i decyzje Parlamentu Europejskiego i Rady Europy*)

1.2.6. KULTURA

- Program Opieki nad Zabytkami, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (*Dz. U. 2003, Nr 162, poz. 1568 z późniejszymi zmianami*)¹⁶.
- Gminny Program Rewitalizacji, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z 9 października 2015 roku o rewitalizacji (*Dz.U. 2015, poz. 1777 z późniejszymi zmianami*)¹⁷.

1.2.7. POLITYKA RODZINNA I SPOŁECZNA.

- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (*Dz. U. 2004, Nr 64, poz. 593 z późniejszymi zmianami*)¹⁸.
- Gminnym Programie Wspierania Rodziny, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (*Dz.U. 2011, nr 149, poz. 887 z późniejszymi zmianami*)¹⁹.

---

zasobu, przygotowywaniu opracowań geodezyjno-prawnych i projektowych, dokonywaniu podziałów oraz scaleń i podziałów nieruchomości, a także wyposażaniu ich, w miarę możliwości, w niezbędne urządzenia infrastruktury technicznej.

¹³ Art. 21. Ust.1. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne opracowuje wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w jego posiadaniu, zwany dalej „planem”. Ust.3. Plan powinien być zgodny z kierunkami rozwoju gminy określonymi w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, z ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz ustaleniami zezwolenia wydanego temu przedsiębiorstwu na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków. Ust.4. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne przedkłada plan wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta), który sprawdza czy spełnia on warunki określone w ust. 3. Ust.5. Plan spełniający warunki określone w ust. 3 rada gminy uchwała w terminie 3 miesięcy od dnia przedłożenia planu wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta).

¹⁴ Art. 17. Ust.1. Organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w art. 14 ust. 1. Ust.2.(3) Projekty programów ochrony środowiska podlegają zaopiniowaniu przez: (3) organ wykonawczy powiatu – w przypadku projektów gminnych programów ochrony środowiska. Art. 18. 1. Programy, o których mowa w art. 17 ust. 1, uchwała odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu albo rada gminy.

¹⁵ Sporządzenie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej nie jest wymagane żadnym przepisem polskiego prawa. Źródłem prawa dla jego opracowania są dyrektywy i decyzje Parlamentu Europejskiego i Rady Europy. Potrzeba jego opracowania wynika z zachęt proponowanych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, oraz zapisów programu operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko”. Opracowanie Planu jest zgodna z polityką rządu i wynika z „Założeń Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej”, przyjętych przez Radę Ministrów 16 sierpnia 2011 roku.

¹⁶ Art. 87. Ust.1. Zarząd województwa, powiatu lub wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza na okres 4 lat odpowiednio wojewódzki, powiatowy lub gminny program opieki nad zabytkami.

¹⁷ Art.14. Ust.1. Gminny program rewitalizacji przyjmuje, w drodze uchwały, rada gminy.

¹⁸ Art. 17. Ust.1.(1) Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy: (1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

¹⁹ Art. 176. Ust.1. (1) Do zadań własnych gminy należy: 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Art. 179. Ust.1. W terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań. Ust.2. Rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby, o których mowa w ust. 1, uchwała gminne programy wspierania rodziny.

- Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (*Dz. U. 1982, Nr 35, poz. 230 z późniejszymi zmianami*)²⁰.
- Program Przeciwdziałania Narkomanii, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (*Dz.U. 2005, nr 179, poz. 1485 z późniejszymi zmianami*)²¹.
- Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (*Dz.U. 2003, nr 96, poz. 873 z późniejszymi zmianami*)²².
- Program w Zakresie Dożywiania, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (*Dz. U. 2004, Nr 64, poz. 593 z późniejszymi zmianami*)²³.

2. CEL I ZADANIA RAPORTU O STANIE GMINY.

Cel raportu określony jest w ustępie 2 artykułu 28aa. Mówi on, że: *„Raport obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego”*.

Zadaniem raportu jest coroczne obrazowanie dynamiki zmian z zakresu katalogu zadań własnych gminy określanych w dokumentach wymienionych w punkcie 1.2.

²⁰ Art. 4¹. Ust.1. (1,2,3,5,6,7). Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin. W szczególności zadania te obejmują: (1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu; (2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie; (3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych; (5) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych; (6) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego; (7) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej. Ust.2. Realizacja zadań, o których mowa w ust. 1, jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwalanego corocznie przez radę gminy, uwzględniającego cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Gminny program jest realizowany przez ośrodek pomocy społecznej, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej, lub inną jednostkę wskazaną w tym programie. W celu realizacji gminnego programu wójt (burmistrz, prezydent miasta) może powołać pełnomocnika.

²¹ Art. 10. Ust.1. (1,2,3,4,5) Przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy, obejmujących: (1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem; (2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej; (3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych; (4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii; (5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego. Ust.2. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) w celu realizacji zadań, o których mowa w ust. 1, opracowuje projekt Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, zwanego dalej „Gminnym Programem”, biorąc pod uwagę cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Gminny Program stanowi część gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

²² Art. 5a. Ust.1. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego uchwała, po konsultacjach z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3, przeprowadzonych w sposób określony w art. 5 ust. 5, roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3. Roczny program współpracy jest uchwalany do dnia 30 listopada roku poprzedzającego okres obowiązywania programu. Ust.3. 3. Organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego, nie później niż do dnia 31 maja każdego roku, jest obowiązany przedłożyć organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego oraz opublikować w Biuletynie Informacji Publicznej sprawozdanie z realizacji programu współpracy za rok poprzedni.

²³ Art. 17. Ust.1.(3) Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy: (3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym.

3. PRZEDMIOT OCENY RAPORTU

Przedmiotem oceny raportu jest Gmina Węgorzyno widziana w pryzmacie zmian jakie dokonały się w okresie gospodarczym jednego roku na skutek realizowanych polityk gospodarczych i społecznych przez lokalną władzę. Punktem wyjścia dla sporządzenia rzetelnej oceny zmian jest sytuacja pierwotna, zastana. Winna ona zostać zobrazowana prawdziwie i szczegółowo opisana.

3.1. Ogólne informacje na temat Gminy Węgorzyno.

Gmina, na koniec 2023 roku to wspólnota 6.348²⁴ osób, zamieszkujących terytorium o powierzchni 25.618 ha. Jest gminą miejsko wiejską złożoną z 39 jednostek osadniczych²⁵ (dalej j.o.) w skład których wchodzi: 24 wsi, 5 przysiółków, 6 osad, 2 kolonie, 1 część wsi (Cieszyno) oraz miasto Węgorzyno. Poza j.o. wymienionymi w obwieszczeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 października 2019 r. w sprawie wykazu urzędowych nazw miejscowości i ich części, w zasobie ewidencyjnym Powiatowego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej spotkać można występowanie 5 dodatkowych nazw j.o. Są to jednak nazwy powstałe dla celów geodezyjno-ewidencyjnych. Pełny wykaz miejscowości i ich części stanowi **Tabela nr-1**. Wszystkie one zgrupowane są w 20'tu jednostkach pomocniczych Gminy²⁶, w tym 19 sołectw oraz Miasto Węgorzyno.

Tabela nr 1. Wykaz sołectw z uwzględnieniem jednostek osadniczych w sołectwie.

Jednostka pomocnicza (sołectwo)	Jednostka osadnicza (miejscowość)	Status miejscowości wg wykazu urzędowych nazw miejscowości i ich części.
MIASTO	Węgorzyno	miasto
Sołectwo BRZEŹNIAK	Brzeźniak	wieś
	Brzeźnica	wieś
	Węgorzsko	przysiółek wsi Brzeźniak
Sołectwo CHWARSTNO	Chwarstno	wieś
	<i>Kolonia Chwarstno*</i>	<i>nazwa ewidencyjno-geodezyjna</i>
Sołectwo CIESZYNO	Cieszyno	wieś
	Wydmuchy	część wsi Cieszyno
Sołectwo GARDNO	Gardno	wieś
Sołectwo KRAŚNIK	Kraśnik Łobeski	wieś
Sołectwo LESIĘCIN	Lesięcin	wieś
	Lesięcinek	osada leśna
	Kąkolewice	wieś
Sołectwo MIELNO	Mielno	wieś
Sołectwo MIESZEWO	Mieszewo	wieś
Sołectwo POLCHOWO	Połchowo	wieś

²⁴ Dane GUS. Stan ludności zamieszkującej na dzień 30.VI.2023.

²⁵ Wg obwieszczenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 października 2019 r. w sprawie wykazu urzędowych nazw miejscowości i ich części, Dz.U.2019.2360.

²⁶ Art. 5. Ust.1. ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym. Dz.U. 1990 Nr 16 poz. 95. Ust.1. Gmina może tworzyć jednostki pomocnicze: sołectwa oraz dzielnice, osiedla i inne. Jednostką pomocniczą może być również położone na terenie gminy miasto.

Sołectwo PRZYTOŃ	Przytoń	wieś
	Rogówko	wieś
	Sulice	wieś
	Przytonek	przysiółek wsi Sulice
	Sitnica	przysiółek wsi Sulice
	Gościśław	osada
Sołectwo RUNOWO	Runowo	wieś
	<i>Kolonia Runowo*</i>	<i>nazwa ewidencyjno-geodezyjna</i>
Sołectwo RUNOWO POM.	Runowo Pomorskie	osada
Sołectwo SARNIKIERZ	Sarnikierz	wieś
	Dłusko	wieś
	Podlipce	osada
	Kowale	przysiółek osady Podlipce
Sołectwo SIELSKO	Sielsko	wieś
	<i>Kolonia Sielsko*</i>	<i>nazwa ewidencyjno-geodezyjna</i>
	<i>Kolonia Sielsko północ*</i>	<i>nazwa ewidencyjno-geodezyjna</i>
Sołectwo TRZEBAWIE	Trzebawie	wieś
Sołectwo WĘGORZYŃKO	Stare Węgorzyńko	wieś
	Małe Węgorzyńko	kolonia
	Nowe Węgorzyńko	kolonia
	<i>Włodawa*</i>	<i>nazwa ewidencyjno-geodezyjna</i>
Sołectwo WIEWIECKO	Wiewiecko	wieś
	Ginawa	wieś
	Graniczka	przysiółek wsi Ginawa
	Pilichówko	osada
	Łobzów	osada leśna
Sołectwo WINNIKI	Winniki	wieś
Sołectwo ZWIERZYNEK	Zwierzynek	wieś

3.2. Organizacja i funkcjonowanie samorządu lokalnego.

Mieszkańcy gminy podejmują rozstrzygnięcia w głosowaniu powszechnym (*poprzez wybory i referendum*) lub za pośrednictwem organów gminy, których działalność jest jawna²⁷. Organem stanowiącym (*prawodawczym*) wspólnoty mieszkańców jest rada gminy złożona z 15 przedstawicieli²⁸. Organem wykonawczym jest burmistrz. Przedstawiciele organów wybierani są w wyborach bezpośrednich a ich kadencja trwa 5 lat²⁹. Wybory do rady gminy są powszechne, równe, bezpośrednie i odbywają się w głosowaniu tajnym³⁰. To, że wybory są *powszechne* oznacza, że mogą w nich brać udział wszyscy mieszkańcy danego obszaru. *Bezpośredniość* oznacza, że wyborca oddaje głos na konkretnego kandydata. *Równe* wybory

²⁷ Art. 11b. Ust.1. ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym. (Dz.U. 1990 Nr 16 poz. 95). Działalność organów gminy jest jawna. Ograniczenia jawności mogą wynikać wyłącznie z ustaw. Ust. 2. Jawność działania organów gminy obejmuje w szczególności prawo obywateli do uzyskiwania informacji, wstępu na sesje rady gminy i posiedzenia jej komisji, a także dostępu do dokumentów wynikających z wykonywania zadań publicznych, w tym protokołów posiedzeń organów gminy i komisji rady gminy. Ust. 3. Zasady dostępu do dokumentów i korzystania z nich określa statut gminy. Także: W zakresie gospodarki finansami publicznymi Jawność oraz ich przejrzystość zabezpiecza rozdział 4 ustawy o finansach publicznych. (Dz. U. 2009 Nr 157 poz. 1240)

²⁸ Art. 17. Ust.1.(1). ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym. Dz.U. 1990 Nr 16 poz. 95. W skład rady wchodzi radni w liczbie: (1) piętnastu w gminach do 20 000 mieszkańców.

²⁹ Art. 16. ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym. Dz.U. 1990 Nr 16 poz. 95. Kadencja rady gminy trwa 5 lat licząc od dnia wyboru.

³⁰ Art. 369. ustawy z dnia 5 stycznia 2011 roku kodeks wyborczy (Dz. U. z 2018 r. poz. 754, poz. 1000 i 1349 oraz z 2019 r. poz. 273). Wybory do rad są powszechne, równe, bezpośrednie i odbywają się w głosowaniu tajnym.

to takie, w których każdy ma równą liczbę głosów. Wykaz władz wybieralnych tj. radnych oraz burmistrza VIII kadencji samorządowej stanowi *załącznik nr 1* do raportu.

Na szczeblu jednostek pomocniczych (*sołectw*) także występują organy władzy uchwałodawczej i wykonawczej³¹. Są nimi odpowiednio: zebranie wiejskie i sołtys. Sołtys korzysta z ochrony prawnej przysługującej funkcjonariuszom publicznym. Warto tu zwrócić uwagę, iż powoływana wraz z sołtysem *Rada Sołecka* nie jest organem sołectwa³², jest strukturą o uprawnieniach jedynie opiniodawczych i doradczych. Aktualny wykaz sołtysów oraz siedzib sołectw stanowi *załącznik nr 2*.

Z powyższego wynika, że gmina samorządowa jest także podmiotem politycznym z własną, autonomiczną, demokratycznie stanowioną władzą. Wybierana władza realizuje w granicach danego jej uprawnienia ustawowego szereg spraw publicznych.

3.3. Zakres zadań gminy

Gmina działa w zakresie wszystkich spraw publicznych o znaczeniu lokalnym, które nie zastrzeżono ustawami na rzecz innych podmiotów. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy³³. Posiada ona osobowość prawną a jej samodzielność podlega ochronie prawnej. Wykonuje zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność. Narzędziem realizacji zadań są uchwały rady oraz zarządzenia burmistrza.

Gmina samodzielnie prowadzi gospodarkę finansową na podstawie uchwały budżetowej zatwierdzonej przez radę gminy a jej dochody określone są ustawowo. Dochodami są:

- 1.) dochody własne,
- 2.) subwencja ogólna z budżetu państwa na którą składają się
  - a.) część oświatowa,
  - b.) część wyrównawcza,
  - c.) część równoważąca.
- 3.) dotacja celowa z budżetu państwa, w których rozróżnić można trzy podstawowe zakresy dotowania:
  - a.) dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej,
  - b.) dotacje celowe z budżetu państwa na zadania własne,
  - c.) dotacje celowe z budżetu państwa na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej.
- 4) środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi;

³¹ Art. 36. Ust. 1. ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym. Dz.U. 1990 Nr 16 poz. 95. Organem uchwałodawczym w sołectwie jest zebranie wiejskie, a wykonawczym – sołtys. Działalność sołtysa wspomaga rada sołecka.

³² Rada sołecka nie ma samoistnych kompetencji ustawowych i może być określana wyłącznie jako podmiot o uprawnieniach doradczych oraz opiniodawczych. Naczelny Sąd Administracyjny podkreślał, iż rada sołecka nie ma uprawnień do samodzielnego działania. Rada sołecka może być określona mianem organu, ale z dodaniem przymiotnika „pomocniczy” (*tak jak organami pomocniczymi rady gminy są przewodniczący rady czy komisje*). Dopiero wówczas można mówić o prawidłowym wskazaniu roli rady sołeckiej.

³³ Art. 7. Ust.1. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy: **1.)** ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej; **2.)** gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego; **3.)** wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz; **3a.)** działalności w zakresie telekomunikacji; **4.)** lokalnego transportu zbiorowego; **5.)** ochrony zdrowia; **6.)** pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych; **6a.)** wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej; **7.)** gminnego budownictwa mieszkaniowego; **8.)** edukacji publicznej; **9.)** kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami; **10.)** kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych; **11.)** targowisk i hal targowych; **12.)** zieleni gminnej i zadrzewień; **13.)** cmentarzy gminnych; **14.)** porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego; **15.)** utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych; **16.)** polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej; **17.)** wspierania i upowszechniania idei samorządowej, w tym tworzenia warunków do działania i rozwoju jednostek pomocniczych i wdrażania programów pobudzania aktywności obywatelskiej; **18.)** promocji gminy; **19.)** współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450, 650 i 723); **20.)** współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw. Art. 8. 1. Ustawy mogą nakładać na gminę obowiązek wykonywania zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, a także z zakresu organizacji przygotowań i przeprowadzenia wyborów powszechnych oraz referendum.

5) środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej;

6) inne środki określone w odrębnych przepisach.

Na przestrzeni lat objętych badaniem (2022-2023) a także w relacji do średniej z 3. ostatnich lat (2020-2022) wysokość dochodu poszczególnych źródeł kształtowała się w Gminie Węgorzyno następująco:

Tabela nr-2. Dochody gminy Węgorzyno wg źródeł ich pochodzenia

ID	Źródła pochodzenia dochodu Gminy	średnia 3L (20-22)	2022	2023
1.	DOCHODY OGÓŁEM	46 030 943	44 438 084	44 509 255
	Udział. Razem 100%	100,0%	100,0%	100,0%

1.1.	DOCHODY BIEŻĄCE, razem	37 051 169	41 606 135	34 630 933
	udział w dochodach ogółem	81,7%	93,6%	77,8%
1.1.1.	Dochody własne	15 103 918	18 177 231	15 484 192
	udział w dochodach ogółem	33,3%	40,9%	34,8%
1.1.2.	Subwencja budżetu państwa	9 004 243	8 939 744	11 614 309
	udział w dochodach ogółem	19,9%	20,1%	26,1%
1.1.3.	Dotacje celowe budżetu państwa na cele bieżące	10 849 241	9 029 125	7 020 836
	udział w dochodach ogółem	23,8%	20,3%	15,8%
1.1.4.	Dotacje celowe inne niż budżetu państwa	1 752 221	4 686 174	511 597
	udział w dochodach ogółem	4,0%	10,5%	1,1%
1.1.5.	Z środków pochodzenia zagranicznego	341 546	773 860	0
	udział w dochodach ogółem	0,7%	1,7%	0,0%

1.2.	DOCHODY MAJĄTKOWE, razem	8 979 774	2 831 950	9 878 322
	udział w dochodach ogółem	18,3%	6,4%	22,2%
1.2.1.	Dochody własne	557 777	915 670	876 419
	udział w dochodach ogółem	1,2%	2,1%	2,0%
1.2.2.	Dotacje celowe budżetu państwa na zadania majątkowe	4 983	6 000	7 883
	udział w dochodach ogółem	0,0%	0,0%	0,0%
1.2.3.	Dotacje celowe inne niż budżetu państwa	5 518 278	1 855 058	8 994 020
	udział w dochodach ogółem	11,2%	4,2%	20,2%
1.2.4.	Z środków pochodzenia zagranicznego	2 898 735	55 222	0
	udział w dochodach ogółem	5,9%	0,1%	0,0%

Działaniem gminy objęte są także sprawy publiczne z zakresu kompetencyjnego administracji rządowej³⁴. Są one zlecane jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami. Środkami zabezpieczającymi realizację tych zadań są budżety wojewodów.

³⁴ **1.)** Zadania z zakresu administracji publicznej, w tym: 1.a) zadania związane z ewidencją działalności gospodarczej; 1.b) wydawanie dowodów osobistych; 1.c.) prowadzenie ewidencji ludności; 1.d) wydawanie koncesji i zezwoleń; 1.e) realizacja zadań w zakresie należącym do kierownika urzędu stanu cywilnego wynikających z ustawy "Prawo o aktach stanu cywilnego". **2.)** Zadania z zakresu obrony narodowej: 2.a) planowanie oraz przygotowanie akcji kurierskiej w gminach; 2.b) przeprowadzanie szkoleń i ćwiczeń obronnych; **3.)** Zadania z zakresu bezpieczeństwa publicznego: 3.a) realizacja zadań obrony cywilnej. **4.)** z zakresu ochrony zdrowia: 4.a) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne za uczniów i słuchaczy zakładów kształcenia nauczycieli niepodlegających obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu; 4.b) finansowanie kosztów wydawania przez gminy decyzji potwierdzającej prawo do świadczenia opieki zdrowotnej świadczeniobiorcom innym niż ubezpieczeni, spełniającym kryterium dochodowe, zgodnie z art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. **5.)** Zadania z zakresu zabezpieczenia społecznego, w tym: 5.a) finansowanie pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium RP lub są

4. OCENA ZAMOŻNOŚCI GMINY.

4.1. Wskaźniki finansowe

Dochody, to jeden z mierników zamożności Gminy. Są podstawowym czynnikiem uruchamiającym potencjał rozwojowy. Niestety, na ten potencjał bardzo duże oddziaływanie posiadają środki pieniężne Państwa, szczególnie w formie majątkowych dotacji celowych oraz subwencji. Udział takich środków wyniósł w 2023 roku aż 63,2%. Ich obecność w budżecie wiąże się albo z ryzykiem niepewności ich otrzymania (*dotacje*) bądź nieadekwatnością kosztów zadań publicznych, które mają kompensować (*subwencje*).

Pierwszym miernikiem oceny zamożności gminy jest wskaźnik *per capita* (na osobę) całkowitego dochodu gminy. Na dzień publikowania niniejszego raportu tj. 30 maja 2024 roku GUS nie opublikował jeszcze danych tego wskaźnika za 2023 rok. Za rok 2022 wyniósł on dla Gminy Węgorzyno 6 965,22 zł na osobę. Mierząc zamożność *per capita* dochodem budżetu ogółem stwierdzić należy, że wyłania się tu duża dysproporcja, bowiem za rok 2020 dochód ten na osobę wyniósł 8.185,84 zł. To wskaźnik dużej niestabilności. Dowodzi to istnienia dużego wpływu i oddziaływania na budżety lokalne środków Państwa, a także – co wynika z uczestnictwa Polski w UE - środków zagranicznych. Jest to zjawisko niekorzystne, co podnosi wielu samorządowców oraz autorytetów ekonomii politycznej a to z powodu, że ważnym celem władz gminy staje się „wieszanie u klamki sponsora”, tu: Państwa, funduszy, urzędów redystrybuujących środki UE czy innych podmiotów) nie zaś wypracowywania pieniądza z posiadanego wewnętrznie potencjału.

Drugim stosowanym miernikiem oceny zamożności jest wskaźnik, którego wartość liczona jest do obliczania wysokości kwoty subwencji wyrównawczej. Oparty jest on o dochody podatkowe, o których mowa w art. 20 ust. 3 ustawy o dochodach jst, które są możliwe do uzyskania. Przyjmuje się dochody, które jednostka samorządu terytorialnego może uzyskać z 1. podatku rolnego, stosując do ich obliczenia średnią cenę skupu żyta, 2. z podatku leśnego – stosując średnią cenę sprzedaży drewna ogłaszaną przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, oraz 3. innych podatków, stosując wskazanie górnych granic stawek podatków określanych ustawą dla danego roku. Pamiętać przy tym należy, że dochody, które gmina może uzyskać w wyniku przyjęcia stawek bazowych, będą zawsze wyższe niż te po zastosowaniu ulg tak podatkowych jak też ulg z zastosowaniem umorzenia całości lub części zaległości podatkowych.

Tabela nr-3. Dochód podatkowy na osobę (*per capita*) stanowiący podstawę naliczania gminom subwencji wyrównawczej.

L.P.	Dochody podatkowe możliwe	2019 rok	2020 rok	2021 rok	2022 rok	2023 rok
1	Dochody podatkowe możliwe do uzyskania,	1 537,60 zł	1 556,37 zł	1 655,69 zł	1 979,03 zł	Będzie podana

ofiarami handlu ludźmi; 5.b) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi; 5.c) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek dla opiekunów, za osoby pobierające zasiłek stały, osoby objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego oraz realizujące kontrakt socjalny, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu; 5.d) organizowanie i finansowanie specjalistycznych usług opiekuńczych. 6.) Zadania z zakresu rodziny, w tym: 6.a) realizacja świadczenia wychowawczego na podstawie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci; 6.b) realizacja świadczeń rodzinnych, świadczenia z funduszu alimentacyjnego i zasiłku dla opiekunów oraz opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego za świadczenie pielęgnacyjne i zasiłek dla opiekunów.

	podawane przez MF					przez ministerstwo w roku 2024
2	średnia krajowa dochodu podatkowego podawana przez MF.	2 098,22 zł	2 122,33 zł	2 246,66 zł	2 788,93 zł	
3	Różnica średniej krajowej oraz możliwego do uzyskania dochodu gminy	560,62	565,96	590,97	809,90	
4	Udział gminnego dochodu podatkowego w dochodzie krajowym.	73,3%	73,3%	73,7%	71,0%	

Wysokość dochodu podatkowego jest bardzo duża w skali kraju i waha się dla roku 2022³⁵ od kwoty 580,51 zł/os. (*gm. Dydnia, woj. podkarpackie*) do 23 773,77 zł/os. (*gm. Kleszczów, woj. łódzkie*). System takiej oceny - stosowany przez wszystkich, a powodowany li tylko łatwością dostępu do danych budżetowych³⁶ - należy do przestarzałych, nie oddaje właściwego stanu „zamożności”, a nadto jest mylący. Rozpatrując ten wskaźnik i pozycję Gminy Węgorzyno na tle całego kraju trzeba nadmienić, że od kilku lat pozycja Węgorzyna w tak analizowanym rankingu sukcesywnie wzrasta. Uwzględniając wszystkie rodzaje samorządów w kraju, Gmina Węgorzyno przesunęła się z pozycji 1935 w roku 2014 (1.445,63 zł/os.) na pozycję 1381 w roku 2019 (1.537,60 zł/os.) oraz pozycję **1341 w roku 2022 (1.979,03 zł/os.)**. To bardzo korzystna przesłanka do pozytywnej oceny polityki gospodarczej realizowanej przez Gminę. Niepokoić może jednak, że mimo lepszej pozycji gminy na tle kraju, różnica liczona do średniej krajowej wzrosła z 68,64 zł w roku 2014 (560,62 zł w roku 2019) do 809,90 zł w roku 2022.

Związek Miast Polskich podjął się próby obiektywizowania pojęcia bogactwa gminy, konstruując specjalne grupy porównawcze. Wyodrębniono je, z uwzględnieniem dwóch cech obiektywizujących wielkość rozwoju. Są to: ilość mieszkańców oraz wielkość dochodu całkowitego gminy *per capita*. I choć jest to ruch w pożądanym kierunku, nadal utrudnione pozostaje wyrażenie obiektywnej oceny „jakości” sprawowania władzy a to z powodu dużego udziału w budżetach gminu środków zewnętrznych (*państwowych, funduszowych, zagranicznych, innych*) oraz dlatego, że „**rozwój**” jest przede wszystkim funkcją liniową postawionych gminie do dyspozycji:

- a). zasobów przyrodniczych,
- b.) wewnętrznej predyspozycji demograficznej Gminy,
- c.) aktywności gospodarczej mieszkańców.

Zaznaczyć należy, że nowelizacja ustawy o samorządzie gminnym obligująca organ wykonawczy do przedkładania radzie „Raportu o Stanie Gminy”, niezależnie od sporządzania „Sprawozdania z Wykonania Budżetu” jest właśnie krokiem w kierunku znalezienia sposobu na obiektywne mierzenie „jakości” sprawowania władzy.

³⁵ Dochody podatkowe liczone w celu obliczenia należnej gminom subwencji wyrównawczej dla roku badanego publikowane są przez Ministra Finansów z uwzględnieniem możliwego do uzyskania dochodu podatkowego liczonego dla roku poprzedniego.

³⁶ Dane: Ministerstwo finansów. Link- <https://www.gov.pl/web/finanse/kwoty-i-wskazniki>.

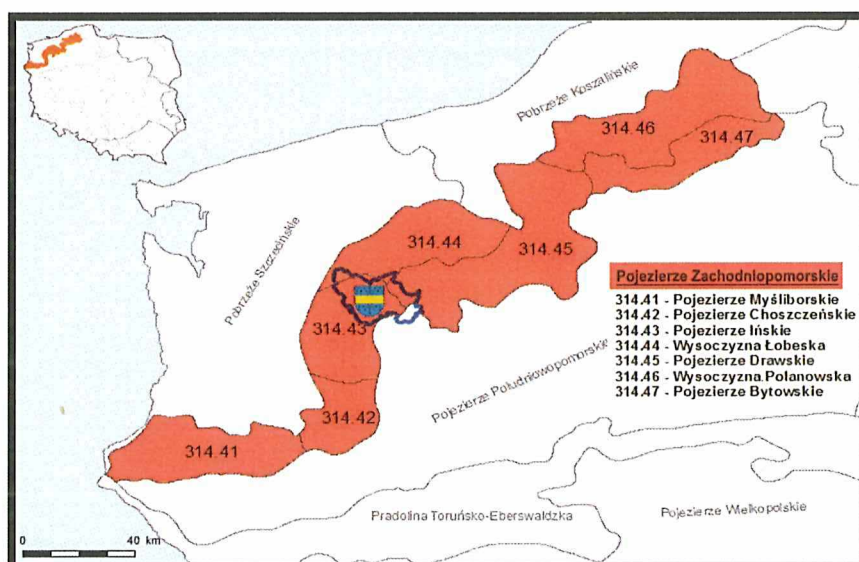
4.2. Zasoby przyrodnicze gminy.

W okresach przedkładania Radzie Miejskiej kolejnych raportów w temacie zasobów przyrodniczych nie będzie dokonywana jakaś zasadnicza zmiana opisu. Pozostawianie jednak w każdorocznych raportach stałych, niezmiennych cech, walorów czy charakterystyk nadaje raportom walor kompletności i spójności. Spowodowane to jest bardzo małą dynamiką zmian w obrębie tych zasobów. Zdarzać się jednak mogą - nawet znaczące - korekty w opisach zmian jakościowych np. w ramach charakterystyki poszczególnych rodzajów materii nieożywionej (np. *bonitacje gruntów*) lub zmian powodowanych legislaturą (*obszary chronione*). Takie zmiany będą każdorocznie nanoszone. Włączenie do raportu charakterystyki ilościowo - jakościowej istniejących zasobów przyrody jest uzasadnione, gdyż często stanowią miarę oceny niektórych działań władz samorządowych.

Zasoby przyrody zwane też zasobami naturalnymi lub bogactwem naturalnym, to zbiór wszystkich składników materii i energii, wykorzystywanych przez człowieka w toku jego funkcjonowania i rozwoju. Są one ważnym składnikiem oddziałującym na kierunki rozwoju obszarów zamieszkiwanych przez wspólnoty. Z tegoż powodu pozostają one ważnym narzędziem sprawowania władzy. Przykładem może tu być podjęta przez Burmistrza Węgorzyna - wraz z 10'ma innymi gminami z kraju – inicjatywa zmiany ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w zakresie uwzględniania czynnika przyrodniczego w subwencjonowaniu samorządów. Sprawa ta trwa już kilka dobrych lat i mimo napisanego przez samorządowców projektu pod roboczym tytułem „ustawa o subwencji środowiskowej” nadal nie można wprowadzić tej inicjatywy pod obrady sejmiku.

4.2.1. Położenie geograficzne

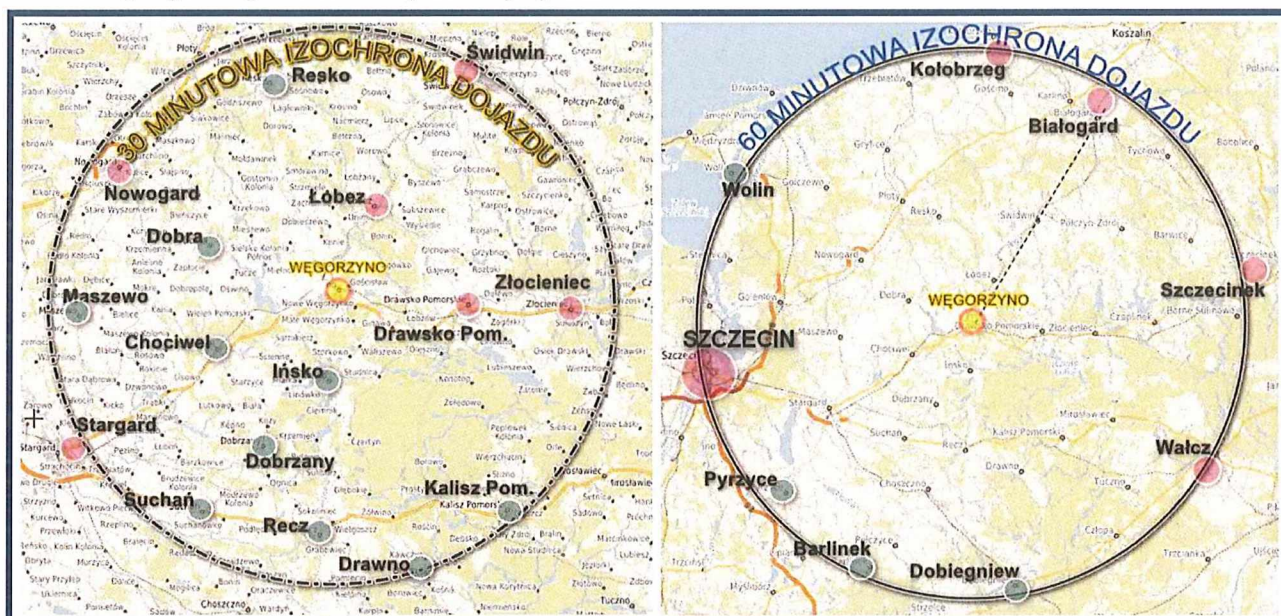
Niemal zawsze czynnik przyrodniczy determinuje kierunek rozwoju nadając mu specyficzny, często unikatowy charakter dla danej społeczności lokalnej. Duże znaczenie dla występowania rodzajów zasobów naturalnych ma samo położenie geograficzne. Gmina Węgorzyna leży w pasie Pojezierza Zachodniopomorskiego wchodząc, niewielką południowowschodnią częścią (*obszar ginawsko-łobzowski*) na Pojezierze Południowo-Pomorskie

Rysunek nr 1.

Położenie, jest rodzajem bogactwa naturalnego i mocno determinuje rozwój danej społeczności. Przejawia się to szczególnie dzięki wzajemnym oddziaływaniom, które zachodzą pomiędzy innymi - szczególnie sąsiednimi - wspólnotami zorganizowanymi w gminy. Do sąsiadujących należą gminy: Łobez i Radowo Małe graniczące od północy, Drawsko od wschodu, Ińsko od południa oraz gminy Chociwel i Dobra od zachodu. Wspólnymi oddziaływaniami rozwojowymi mogą być np. 1. wspólny rynek pracy (*siec zakładów produkcyjnych*), 2. zakresy usług komercyjnych (*handel, turystyka, poradnictwo, itp.*) 3. bądź publicznych (*oświata, służba zdrowia, transport publiczny, itp.*) 4. a także realizacja ponadgminnych zadań administracyjnych (*sądy, geodezja, nadzór budowlany, itp.*) 5. czy nawet zadań własnych wykonywanych w porozumieniu (*gospodarka odpadami, gospodarka wodociągowo-kanalizacyjna, drogownictwo itp.*).

Ważna dla rozwoju jest także odległość do większych ośrodków miejskich oraz ośrodka centralnego – metropolitalnego. Taką odległość mierzoną dostępnością czasową, tzw. izochroną dojazdu przedstawia poniższy rysunek.

Rysunek nr 2.

W zakresie występowania 30 minutowej izochrony dojazdu do Węgorzyna leżą takie ośrodki miejskie jak: Stargard, Drawsko Pomorskie, Świdwin, Łobez, Nowogard, Złocieniec zaś w izochronie 60 minutowej dodatkowo: Szczecin, Kołobrzeg, Szczecinek, Wałcz, Białogard, Goleniów.

4.2.2. Grunty

Do szczególnego rodzaju bogactwa każdego obszaru należą grunty. Umiejscawiają one w sobie i na sobie wszystkie zasoby, których ilość i rodzaje stanowią o możliwościach rozwojowych. Zasób ten wpływa na kształtowanie się struktur funkcjonalnych, których bezpośrednią wypadkową jest charakter i kierunek rozwojowy terenu. Uwzględniając ten punkt widzenia, na terenie gminy występuje sześć funkcjonalnych struktur, spośród których dominującymi są - **grunty rolne**. Stanowią one 63,3% całkowitej powierzchni, co daje 16.205 ha. Na uwagę zasługuje wysoki wskaźnik udziału powierzchni **gruntów pod wodami**. Wynosi on obecnie 6,4% i stanowi 1.631 ha.

Pośród ogólnej powierzchni **25.618 ha (256,18 km²)**, na koniec 2023 roku gmina jest samoistnym posiadaczem 754,5416 ha gruntów, z czego 48% tj. 358,5 ha stanowią nieruchomości sklasyfikowane jako drogi [dr].

Tabela nr-4. Wykaz powierzchni obrębami geodezyjnymi będącej własnością Gminy Węgorzyno.

OBRĘBY	Stan 2021 rok	2022		Stan 2022 rok	2023		Stan 2023 rok
		sprzedano	nabyto		sprzedano	nabyto	
OGÓŁEM GMINA	759,6094	1,4094	0,1300	758,3300	4,0929	0,3045	754,5416

Miasto Razem	108,2511	0,5376	0,0000	107,7135	0,6507	0,0000	107,0628
Nr 1 miasta Węgorzyno	68,2642	0	0	68,2642	0	0	68,2642
Nr 2 miasta Węgorzyno	16,5086	0,1791	0	16,3295	0,5668	0	15,7627
Nr 3 miasta Węgorzyno	12,5934	0,3585	0	12,2349	0,0839	0	12,151
Nr 4 miasta Węgorzyno	10,8849	0	0	10,8849	0	0	10,8849
Wieś razem	651,3583	0,8718	0,1300	650,6165	3,4422	0,3045	647,4788
0001- Mieszewo	46,6116	0	0	46,6116	0	0	46,6116
0002- Zwierzynek	26,3586	0	0	26,3586	0	0	26,3586
0003 - Sielsko	51,6407	0	0	51,6407	0	0,03	51,6707
0004 - Mielno	10,1498	0	0	10,1498	0	0	10,1498
0005 - Trzebawie	9,7013	0	0	9,7013	0	0	9,7013
0006 - Chwarstno	21,994	0	0	21,994	0	0	21,994
0007 - Runowo	53,1699	0	0	53,1699	0	0	53,1699
0008 - Połchowo	132,9185	0,2	0	132,7185	2,4747	0	130,2438
0009 -Kraśnik Łobeski	17,8559	0	0	17,8559	0	0	17,8559
0010 - Kąkolewice	17,4761	0	0	17,4761	0	0	17,4761
0011 - Lesięcin	18,6098	0	0	18,6098	0	0	18,6098
0012 - Gardno	14,1124	0	0,13	14,2424	0,0426	0	14,1998
0013 - Rogówko	9,247	0	0	9,247	0	0	9,247
0014 - Gościszewo	5,6964	0	0	5,6964	0	0	5,6964
0015 - Przytoń	43,688	0	0	43,688	0	0	43,688
0016 - Cieszyno	22,0064	0,6718	0	21,3346	0,6299	0,07	20,7747
0017 - Winniki	11,768	0	0	11,768	0	0,2045	11,9725
0018 - Stare Węgorzyno	7,5079	0	0	7,5079	0	0	7,5079
0019 - Dłusko	25,129	0	0	25,129	0	0	25,129
0020 - Podlipce	11,5418	0	0	11,5418	0	0	11,5418
0021 - Sarnikierz	15,0213	0	0	15,0213	0	0	15,0213
0022 - Brzeźniak	40,0687	0	0	40,0687	0,295	0	39,7737
0023 - Brzeźnica	3,71	0	0	3,71	0	0	3,71
0024 - Sulice	3,9202	0	0	3,9202	0	0	3,9202
0025 - Wiewiecko	12,7158	0	0	12,7158	0	0	12,7158
0026 - Ginawa	18,7392	0	0	18,7392	0	0	18,7392

Szczegółowy wykaz nieruchomości własnych Gminy z uwzględnieniem nr ewidencyjnych dostępny jest w Urzędzie Miejskim u inspektora ds. sprzedaży nieruchomości. W tabeli wykazano nieruchomości będące 100%’wą własnością Gminy bez wieczystego użytkowania. W wieczyste użytkowanie oddanych jest łącznie 14,7874 ha w mieście oraz 10,4872 ha na terenie wiejskim. Strukturę właścicielską podmiotów prawnych władających poszczególnymi rodzajów użytków w Gminie Węgorzyno obrazuje poniższe zestawienie.

Tabela nr-5. Struktura właścicielska podmiotów posiadających grunty na terenie Gminy Węgorzyno.

GRUPA WŁAŚCICIELSKA	Rodzaj jednostki	w ha
1. Skarb Państwa, jeżeli nie występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	Miasto	229
	Wieś	14 643
	Razem	14 872
2. Gminy, związki międzygminne lub metropolitalne, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	Miasto	122
	Wieś	650
	Razem	772
3. Osoby fizyczne	Miasto	310
	Wieś	8 525
	Razem	8 835
4. Spółdzielnie	Miasto	1
	Wieś	0
	Razem	1
5. Kościoły i związki wyznaniowe	Miasto	0
	Wieś	105
	Razem	105
6. Powiaty i związki powiatów, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	Miasto	11
	Wieś	108
	Razem	119
7. Województwa, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	Miasto	7
	Wieś	36
	Razem	43
8. Spółki prawa handlowego	Miasto	5
	Wieś	662
	Razem	667
9. Inne podmioty ewidencyjne	Miasto	0
	Wieś	179
	Razem	179
Powierzchnia ewidencyjna	Miasto	685
	Wieś	24 908
	Pow. wyr.	25
	OGÓLEM	25 618

Dominującym właścicielem gruntów jest Skarb Państwa. W jego zasobie znajduje się blisko 60% wszystkich nieruchomości gruntowych. Cieszyć musi fakt, że osoby fizyczne, zazwyczaj mieszkańcy Gminy są drugą grupą właścicielską. Posiadają ponad 1/3 wszystkich gruntów. W ich posiadaniu łącznie jest 8.835 ha i jest to mniej o 169 ha niż w roku ubiegłym.

Tabela nr-6. Struktura funkcjonalno-użytkowa gruntów [ha]

Struktura funkcjonalno-użytkowa gruntów w Gminie Węgorzyno wg rodzajów gruntów. <i>(wg danych Starostwo Powiatowe na k.2023 rok)</i>				
--	--	--	--	--

I. GRUNTY ROLNE - Razem	437	15 745	16 182	63,2%
grunty orne - R	354	11 937	12 291	48,0%
łąki trwałe - Ł	38	1 433	1 471	5,7%
pastwiska trwałe - Ps	15	1 015	1 030	4,0%
sady - S	1	25	26	0,1%
grunty rolne zabudowane - Br	2	149	151	0,6%
grunty zadrzew. i zakrzew. na użytkach rolnych - Lzr	1	250	251	1,0%
grunty pod stawami - Wsr	22	109	131	0,5%
grunty pod rowami - W	1	72	73	0,3%
Nie użytki - N	3	755	758	3,0%

I. GRUNTY LEŚNE - Razem	4	6 636	6 640	25,9%
lasy - Ls	4	6 631	6 635	25,9%
grunty zadrzewione i zakrzewione - Lz	0	5	5	0,0%
grunty pod rowami - W	0	0	0	0,0%

III. GRUNTY ZABUDOWANE I ZURBANIZOWANE - Razem	161	963	1 124	4,4%
tereny mieszkaniowe - B	42	86	128	0,5%
tereny przemysłowe - Ba	14	42	56	0,2%
inne tereny zabudowane - Bi	11	22	33	0,1%
zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie zabudowy - Bp	21	7	28	0,1%
tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - Bz	20	118	138	0,5%
użytki kopalne - K	0	0	0	0,0%
drogi - dr	41	548	589	2,3%
tereny kolejowe - Tk	12	139	151	0,6%
inne tereny komunikacyjne - Ti	0	0	0	0,0%
grunty przezn. pod bud. dróg pub. lub linii kolej. - Tp	0	1	1	0,0%

IV. GRUNTY POD WODAMI - Razem	83	1 548	1 631	6,4%
powierzchniowymi płynącymi - Wp	81	1 473	1 554	6,1%
powierzchniowymi stojącymi - Ws	2	75	77	0,3%

V. TERENY RÓŻNE - TR Razem	0	16	16	0,1%
-----------------------------------	----------	-----------	-----------	-------------

OGÓŁEM GUNTÓW	685	24 908	25 593	100,0%
----------------------	------------	---------------	---------------	---------------

* całkowita pow. geodezyjna gminy wynosi 25.618 ha, zaś pow. ewidencyjna 25.593 ha.

Teren Gminy należy do obszarów młodych geologicznie i nadal jest w toku procesu glebotwórczego. Z tego powodu właściwości gleb uzależnione są silnie od właściwości skał macierzystych. Jest to przyczyna występowania tu dużych połąci gleb o słabej jakości

użytkowej, w związku z czym, małej przydatności rolniczej. Spośród wszystkich gruntów rolnych o łącznej pow. 16 182 ha, sklasyfikowano bonitacyjnie³⁷ 14 792 ha. (*grunty orne, łąki, pastwiska*). Z całości tych użytków 16,6 % posiada użyteczność gruntową w III kl. bonitacji, 61,9% w bonitacji IV, 18,0% to bonitacja V, zaś 3,5% - VI.

4.2.3. Wody

Jeziora.

W stosunku do innych gmin, Węgorzyno posiada wysoki udział powierzchni *gruntów pod wodami*, szczególnie wodami płynącymi. Na powierzchnię ogólną 1.631 ha składają się grunty zajęte pod jeziorami, zbiornikami wodnymi i rzekami. Tylko 77 ha spośród całości to grunty pod wodami stojącymi. W bazie Ewidencja Gruntów i Budynków Starostwa Powiatowego w Łobzie wymienia się występowanie 25 jezior na terenie gminy jednak w publikacjach prasowych a także informatorach gminnych – zdarza się – iż pojawia się liczba 27. Rozbieżność ta bierze się z istnienia nazw zwyczajowo przyjętych. 26’ste „jeziro” bierze się z faktu, że w obiegu zwyczajowym nazw jezior można spotkać *jeziro Czarne Dolne*. Dwa istniejące zbiorniki, położone na południe od ewidencyjnego jeziora Czarne Górne, mogące być domyślnym jeziorem Czarnym Dolnym (*pierwszy: dz. geod. 288/2; drugi: dz.geod.287 i 294*), w oficjalnym wykazie ewidencji gruntów starostwa łobeskiego występują jednak jako nieużytki bądź lasy. 27’me „jeziro” to Zbiornik Połchowski, który nie jest jeziorem lecz zbiornikiem wodnym pochodzenia antropogenicznego. Sztuczne zbiorniki, jak Połchowski często nazywane są jeziorami. Do najbardziej znanych w kraju należą jeziora Czorszyńskie, Solińskie, Zegrzyńskie. Łączna powierzchnia węgorzyńskich jezior wynosi 1.650 ha [16,50 km²]³⁸.

Tabela nr-7. Wykaz jezior Gminy Węgorzyno.

L.p.	Wykaz jezior występujących w granicach administracyjnych Gminy Węgorzyno	Status ew.	Pow. [ha]	Działka geodezyjna	Obręb geodezyjny
1	jez. Brzeźno (<i>Brzeźniak, Brzeźnickie</i>)	Wp	98,60	216	Ob. Brzeźniak
2	jez. Czarne Górne	Wp	8,04	96	Ob. Stare Węgorzynko
3	jez. Dłusko (Długie)	Wp	32,15	61	Ob. Dłusko
4	jez. Dobrowo (<i>Dąbrowno, Dobrawa, Wiewiecko Małe</i>)	Ws	5,20	118	Ob. Wiewiecko
5	jez. Dubie (<i>Ginawskie</i>)	Wp	13,29	63	Ob. Wiewiecko
6	jez. Gardno (<i>Kamionka</i>)	Ws	5,62	5	Ob. Gardno
7	jez. Mielno	Wp	74,20	151	Ob. Mielno
8	jez. Okrągłe	Ws	1,70	94/16	Ob. Stare Węgorzynko
9	jez. Okrzeja	Wp	100,66	398	Ob. Mieszewo

³⁷ Bonitacja (z łac. bonus – dobry) – w gleboznawstwie, ocena jakości gleby pod względem wartości użytkowej, uwzględniająca żyzność gleby, stosunki wodne w glebie, stopień kultury gleby i trudność uprawy w powiązaniu z agroklimatem, rzeźbą terenu oraz niektórymi elementami stosunków gospodarczych. W zależności od przyjętej bonitacji wartość tę wyraża się w klasach lub punktach. Przeprowadza się ją w celu zakładania jednolitej ewidencji gruntów, będącej podstawą określenia wymiaru podatku gruntowego, scalania gruntów oraz racjonalnego ich wykorzystania na cele nierolnicze.

³⁸ Powierzchnia ewidencyjna terenów pod wodami w całej gminie wynosi 1.631 ha. Wykazana powierzchnia działek 27 jezior widniejących w bazie EGIB Starostwa Łobez wynosi 1.650 ha. Ta nieścisłość wynika z innej klasyfikacji ewidencyjnej gruntów dla jeziora Czarne Dolne (*nieużytek*) i Zbiornika Połchowskiego (*wody pod stawami*).

10	jez. Przytoń	Wp	30,88	188	Ob. Przytoń
11	jez. Rogowo (<i>popegeerowskie</i>)	Ws	6,08	169/1	Ob. Przytoń
12	jez. Rogówko	Wp	2,54	100	Ob. Rogówko
13	jez. Sambórz Duży (jez. Sielsko)	Wp	50,53	455	Ob. Sielsko
14	jez. Sambórz Mały (Ząbrze)	Wp	14,00	126	Ob. Mielno
15	jez. Stepno Duże	Ws	5,37	218/2; 219/1	Ob. Wiewiecko
16	jez. Stepno Małe	Ws	3,92	217/2	Ob. Wiewiecko
17	jez. Storkowskie Dolne (<i>Duże, Sercowate</i>)	Wp	5,31	450	Ob. 4 Węgorzyno - Miasto
18	jez. Storkowskie Górne (<i>Butelka</i>)	Wp	4,75	418	Ob. 4 Węgorzyno - Miasto
19	jez. Sulcove	Ws	2,96	178	Ob. Brzeźniak
20	jez. Węgorzyno	Wp	68,37	293	Ob. Węgorzyno - Miasto
21	jez. Wiewiecko	Ws	3,76	133/7	Ob. Wiewiecko
22	jez. Wolnowo	Ws	10,47	92/11	Ob. Stare Węgorzyno
23	jez. Woświn	Wp	830,79	318	Ob. Trzebawie
24	jez. Zajezerze (<i>Przytońskie</i>)	Wp	73,00	197	Ob. Przytoń
25	jez. Żabice	Wp	67,26	215	Ob. Brzeźniak
26	jez. Czarne Dolne *	nieużytek	1,10	288/2 (cz.)	Ob. Stare Węgorzyno
.27/1	Zbiornik Połchowski	Wsr	22,46	513/6	Ob. Węgorzyno - Miasto
.27/2		Wsr	57,62	80	Ob. Połchowo
.27/3		Wsr	35,28	12	Ob. Winniki
.27/4		Wsr	13,94	69/2	Ob. Stare Węgorzyno

Rzeki.

Rzekami występującymi w granicach administracyjnych Gminy Węgorzyno są: na zachodzie *rzeka Ukleja*, biorąca początek w jeziorze Dłusko, będąca u ujścia lewym dopływem rzeki Regi oraz *rzeka Brzeźnicka Węgorza* na wschodzie Gminy, także lewy dopływ Regi. Największym dopływem Brzeźnickiej Węgorza jest biorąca swój początek w okolicach wsi Cieszyno *rzeka Reska Węgorza* z swoimi trzema kolejnymi dopływami na terenie gminy: *Golnicą, Jeziorną oraz Krzeszną*. Rzeka Reska Węgorza przebiega przez centralną część gminy. Występuje tylko w naszej Gminie. Ważną funkcję środowiskową pełnią znajdujące się na obszarze naszej gminy kanały wraz z znajdującą się na nich infrastrukturą techniczną. Kanały stanowią szkielet systemu melioracyjnego które wraz z rowami melioracyjnymi pełnią istotną rolę w gospodarce rolnej, ale także w ochronie przeciwpowodziowej. Do najważniejszych w gminie należą: 1.) kanał Mielno – Chwarstno; 2.) kanał Sielsko – Mielno; 3.) kanał Runowo; 4.) kanał Połchowo; 5.) kanał Gardno; 6.) kanał Kraśnik.

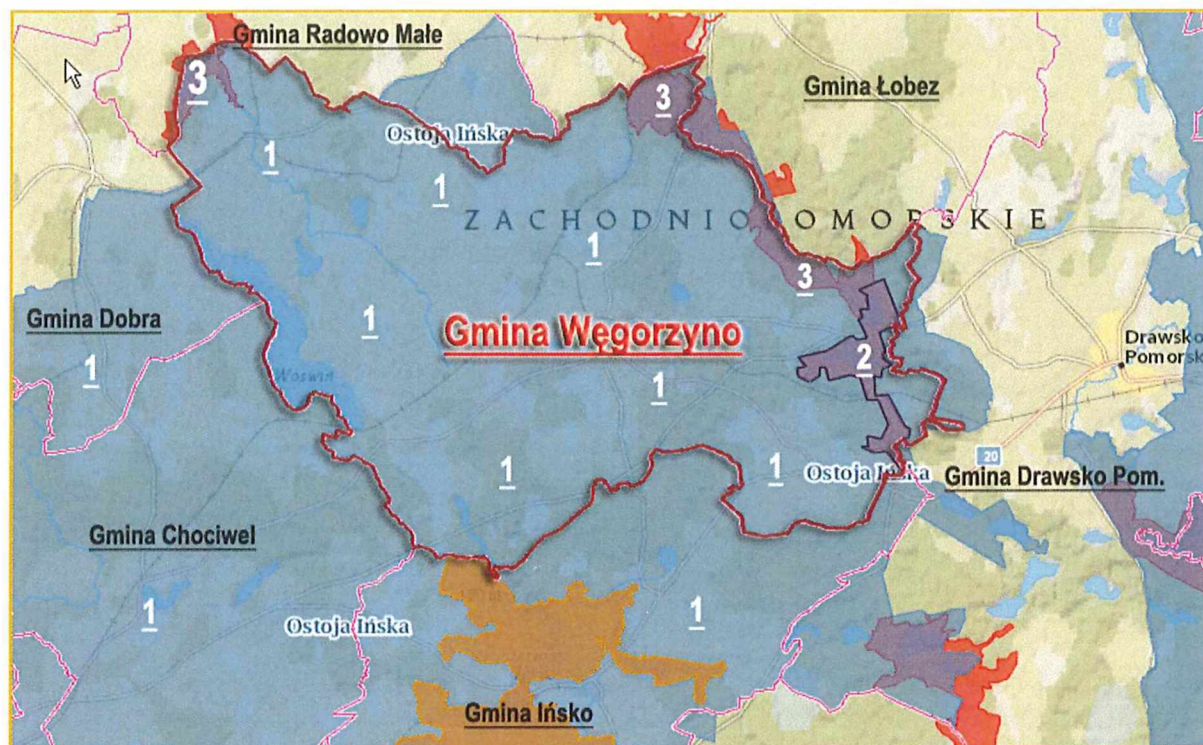
Lokalizację jezior, rzek, cieków i zbiorników wodnych obrazuje mapa *załącznik nr-3*.

4.2.4. Obszary prawnej ochrony przyrody.

Natura 2000.

Liczna ilość rzek, jezior i rozlewisk, występowanie lasów, zadrzewień, rozległych enklaw ekosystemowych oraz śródpolnych biotopów, wszystko spowodowało wyodrębnienie prawnie chronionych obszarów przyrodniczych. Najważniejszym narzędziem osiągnięcia celów

ochrony przyrody na terenie Polski z pozycji Unii Europejskiej jest obszar sieci „Natura 2000. Podstawami prawnymi powołania takich obszarów są dwie dyrektywy Rady Europy, zwane „siedliskową”³⁹ oraz „ptasią”⁴⁰. Do najważniejszych, położonych w gminie obszarów zaliczonych do tej sieci należą: obszar specjalnej ochrony ptaków „Ostoja Ińska”⁴¹ oraz dwa Obszary Specjalnej Ochrony Siedlisk: „Dorzecze Regi”⁴² oraz „Brzeźnicka Węgorza”⁴³. Lokalizacja, miejsce oraz zasięg terytorialny występowania wspomnianych obszarów obrazuje poniższy rysunek.

Rysunek nr 3.

1. Ostoja Ińska [kod obszaru PLB32008]
2. Brzeźnicka Węgorza [kod obszaru PLH320002]
3. Dorzecze Regi [kod obszaru PLH320049]

Parki krajobrazowe.

Na terenie gminy występują też inne obszary prawnie chronione utworzone na podstawie prawa polskiego. Do największych należy Iński Park Krajobrazowy utworzony Uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Szczecinie z dnia 4 listopada 1981 r. w sprawie utworzenia Zespołu Parków Krajobrazowych Ińskiego i Szczecińskiego.⁴⁴

³⁹ DYREKTYWA RADY 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

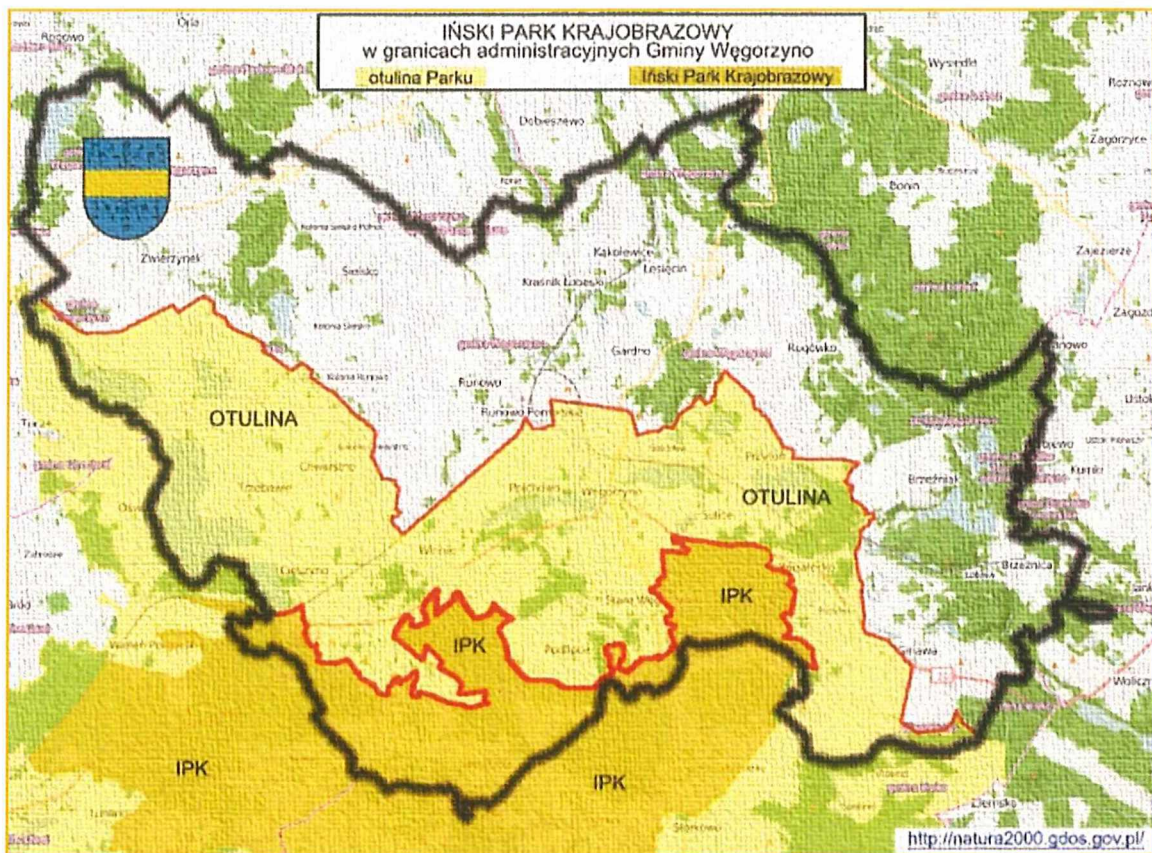
⁴⁰ DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa.

⁴¹ Akt prawny o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21.07.2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000, Dz.U.2004.229.2313. Nazwa - Ostoja Ińska; Kod obszaru - PLB320008; Data wyznaczenia - 2004.11.05; Rodzaj ochrony - Dyrektywa ptasia; Powierzchnia - 87.710,9400 ha.

⁴² Akt prawny o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: DECYZJA KOMISJI z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE). Nazwa - Dorzecze Regi; Kod obszaru - PLH320049; Data wyznaczenia - 2011.03.01; Rodzaj ochrony - Dyrektywa siedliskowa; Powierzchnia - 14827,8200 ha.

⁴³ Akt prawny o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: DECYZJA KOMISJI z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmująca, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007)5043) (2008/25/WE). Nazwa - Brzeźnicka Węgorza; Data wyznaczenia - 2008.02.05.; Kod obszaru - PLH320002; Rodzaj ochrony - Dyrektywa siedliskowa; Powierzchnia - 592,1600 ha.

⁴⁴ Dz. Urz. WRN w Szczecinie Nr 9, poz. 13 oraz Dz. Urz. z 2005 r. Nr 64, poz. 1377. Postanowienie: 1. Iński Park Krajobrazowy, zwany dalej Parkiem obejmuje obszar o powierzchni 17.763 ha, położony w gminach: Ińsko (8.951 ha), Dobrzany (3.490 ha), Chociwel (2.584 ha)

Rysunek nr 4

Inne obiekty przyrodnicze.

Znajduje się też kilka innych obiektów przyrodniczych. Są nimi rezerваты przyrody (*Źródłiskowe Zbocza*⁴⁵), użytki ekologiczne (*Pelnikowe łąki*⁴⁶, *Dłuskie Wzgórze*⁴⁷; *Węgorzyński Derkacz*, *Plaskowyż nad Samotnikiem*) oraz 43 pomniki przyrody ożywionej. Mapę lokalizacji rezerwatów, użytków ekologicznych oraz pomników przyrody w granicach administracyjnych Gminy obrazuje *poniższy rysunek*.

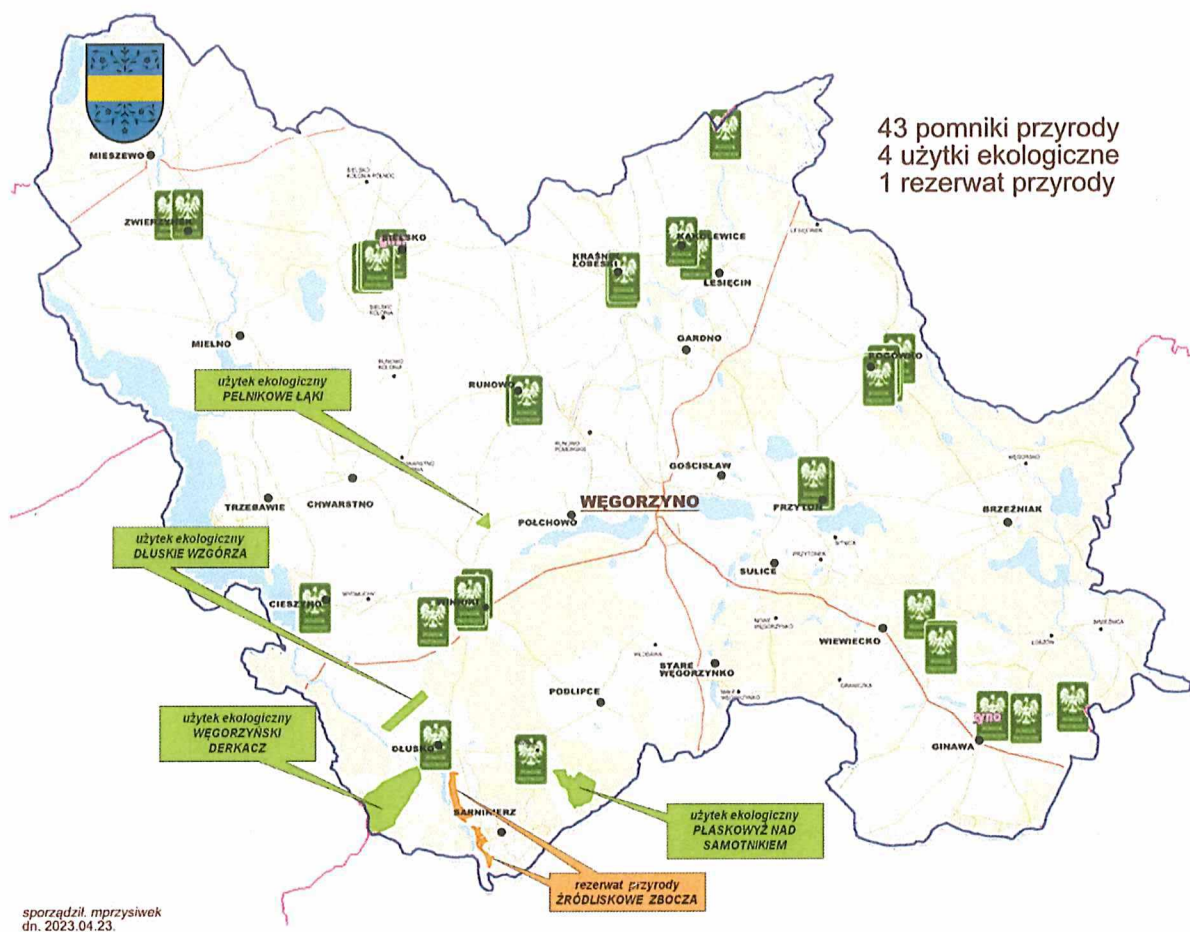
w powiecie stargardzkim i gminie Węgorzyno (2.738 ha) w powiecie łobeskim w województwie zachodniopomorskim. 2. Otulina Parku obejmuje obszar o powierzchni 26.240 ha, położony w gminach Ińsko (5.333 ha), Dobrzany (6.877 ha), Chociwel (4.332 ha) i Suchań (246 ha) w powiecie stargardzkim oraz Węgorzyno (9.042 ha) i Dobra Nowogardzka (410 ha) w powiecie łobeskim w województwie zachodniopomorskim.

⁴⁵ Akt prawny o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: Zarządzenie Nr 56/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 15 września 2009 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody "Źródłiskowe Zbocza", Dz. Urz. z 2009 r. Nr 68, poz. 1859. Nazwa: Źródłiskowe Zbocza; Data uznania: 2009-10-22; Powierzchnia: 51,8269 ha; Rodzaj rezerwatu: krajobrazowy; Typ rezerwatu: biocenotyczny i fizjocenotyczny.

⁴⁶ Akt prawny o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: Rozporządzenie Nr 19/92 Wojewody Szczecińskiego z dnia 7 grudnia 1992 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne niektórych obszarów na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego. Dz. Urz. Woj. Szczecińskiego nr 13 poz. 144 z 1992 r. Nazwa: Pelnikowe Łąki; Rodzaj użytku: siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków; Data ustanowienia: 1992-12-07; Powierzchnia: 4,5200 ha; Opis wartości przyrodniczej: Podmokła łąka zarastająca od północy samosiewami olchy, od pld. i wsch. otoczonej zaroślami kruszyny. Ochrona naturalnego stanowiska pelnika europejskiego.

⁴⁷ Akt prawny o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: Rozporządzenie Nr 11/93 Wojewody Szczecińskiego z dnia 14 września 1993 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne niektórych obszarów na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego i otuliny. Nazwa: Dłuskie Wzgórze

Rodzaj użytku: płaty nieużytkowanej roślinności; Data ustanowienia: 1993-09-14; Powierzchnia: 23,0000 ha; Opis wartości przyrodniczej: Ciąg wzniesień (*morena czołowa*) z najwyższym punktem 149 m n.p.m., pastwiska i las.

Rysunek nr 5.

Jednym z kierunków zadań wyznaczonych gminom jest ochrona walorów środowiskowych poprzez wydzielenie nowych obszarów ochrony przyrody. Gmina posiada już wiele wydzielonych tak obszarów. Z uwagi na występowanie wielu unikatowych biotopów a nawet całych ekosystemów na terenie Gminy, które sukcesywnie są badane i odkrywane, jest obecnie w opracowaniu wydzielenie kilku dodatkowych takich obszarów celem zapewnienia im prawnej ochrony. Do nowopowstałych obszarów które miałyby powstać należą:

1. Rezerwaty.

- ✚ *Kołatka.* Jest to obszar leżący na granicy gmin Węgorzyno (90% powierzchni) i Drawsko Pomorskie, około 2 km od wsi Ginawa.
- ✚ *Żelazówka.* Jest to obszar położony wzdłuż rzeki Uklei pomiędzy jeziorami Dłusko i Woświn na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
- ✚ *Samotnik.* Jest to obszar położony około 1 km na południe od m. Podlipce. Obszar leży na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

2. Obszary chronionego krajobrazu.

- ✚ *Obszar Resko-Węgorzyński.* Jest to obszar położony w północno-wschodniej części gminy Węgorzyno i gmin ościennych (Łobez, Drawsko Pomorskie).

3. Zespoły przyrodniczo – krajobrazowe

- ✚ *Okrzeja*. Jest to obszar położony w północno-zachodniej części gminy wzdłuż rzeki Ukleja i jeziora Okrzeja, niedaleko m. Mieszewo.
- ✚ *Łąki nad Brzeźnicką I Reską Węgorzą*. Proponowany obszar położony jest w północno-wschodniej części gminy, około 1,5 km od m. Lesięcin.
- ✚ *Brzeźnicka Węgorza*. Obszar położony jest we wschodniej części gminy nad rzeką Brzeźnicka Węgorza. Obejmuje jeziora Brzeźniak i Węgorza.
- ✚ *Torfowisko pod Trawcem*. Obszar położony jest w południowo-wschodniej części gminy na zachód od m. Wiewiecko na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
- ✚ *Plawnica*. Obszar położony jest w południowo-zachodniej części gminy. Swoim zasięgiem obejmuje też gminy Ińsko i Chociwel oraz należy do Ińskiego Parku Krajobrazowego.
- ✚ *Sarnikierz*. Proponowany obszar położony jest w środkowej części gminy na południowy wschód od m. Dłusko, na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
- ✚ *Zwagrówek*. Jest to obszar położony w północno-zachodniej części gminy w Leśnictwie Zwierzynek.
- ✚ *Ukleja*. Proponowany obszar położony jest wzdłuż rzeki Ukleja między miejscowościami Mielno i Zwierzynek, w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
- ✚ *Chwarstno*. Proponowany obszar obejmuje część gminy na północny-zachód od m. Chwarstno, w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
- ✚ *Reska Węgorza pod Runowem*. Obszar obejmuje środkową część gminy wzdłuż Reskiej Węgorzy pomiędzy m. Runowo a torem kolejowym. Znajduje się w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
- ✚ *Łąki Nad Reską Węgorza*. Obszar położony jest w środkowej części gminy na wschód od m. Winniki, w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
- ✚ *Dolina Reskiej Węgorzy*. Obszar położony jest w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego na południowy - zachód od m. Winniki.
- ✚ *Trzciniowisko Krzeszny / Mokradło Krzeszna*. Obszar położony jest w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

4. Użytki ekologiczne

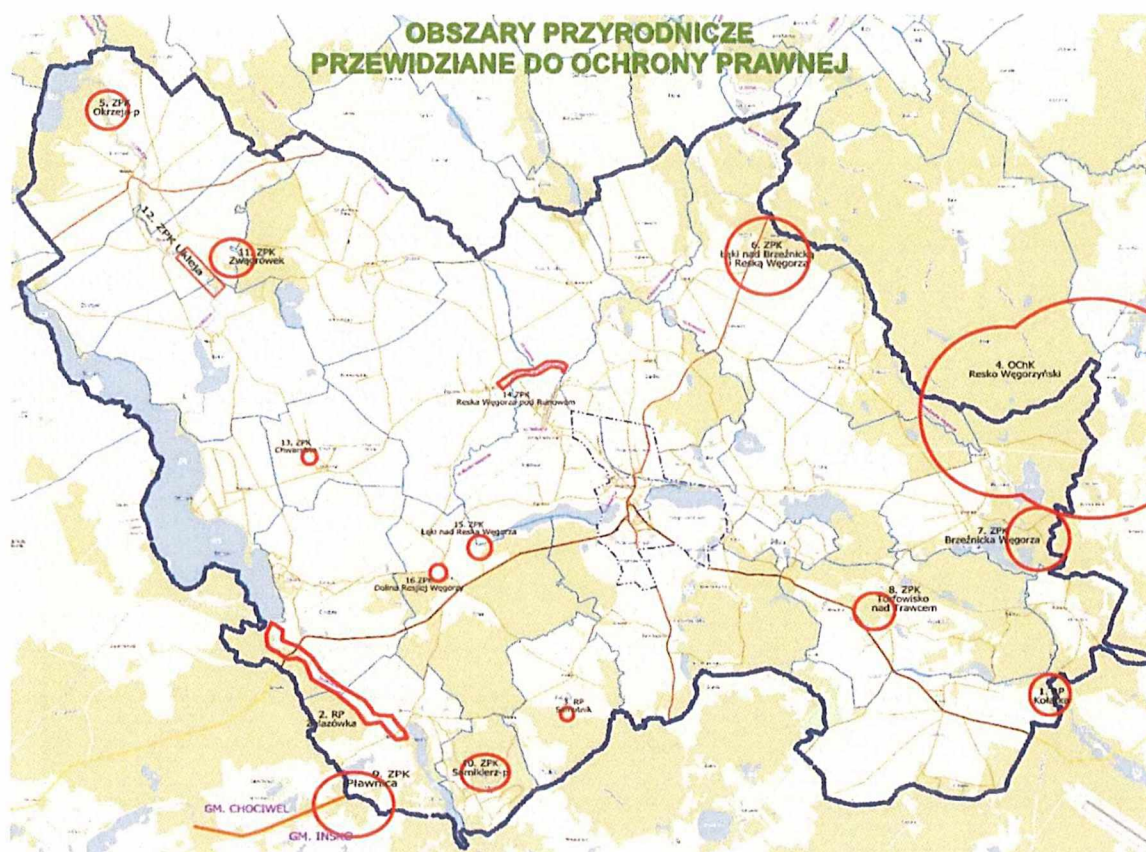
- ✚ *Doły Torfowe (Stawy Wujaj)*. Obszar położony na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
- ✚ *Jaźwiny*. Obszar położony na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
- ✚ *Torfowisko Wiewiecko*. Obszar położony na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
- ✚ *Zduny*. Obszar położony na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

- ✚ *Górne Torfowiska*. Obszar położony na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
- ✚ *Mielno*. Obszar położony w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
- ✚ *Sambórz Mały*. Obszar położony w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
- ✚ *Świeże*. Obszar położony w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
- ✚ *Gościław*. Obszar położony w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.
- ✚ *Cieszyńskie Bagno*. Obszar położony w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

Poniższa mapka wskazuje przybliżoną lokalizację najważniejszych z proponowanych do ochrony obszarów.

Prace legislacyjne nad utworzeniem tych obszarów trwają od kilku już lat. Nie jest natomiast odnotowane w jakichkolwiek dokumentach oficjalnych ich powstanie. Zasięg terytorialny proponowanych obiektów ochrony przyrody obrazuje poniższy rysunek.

Rysunek nr 6.

4.3. Predyspozycje demograficzne gminy.

Położenie, zasoby przyrodnicze i przestrzenne struktury funkcjonalne jako naturalny stan posiadania należą do podstawowych czynników kształtujących charakter gminy, zawierające w sobie mniejszą bądź większą potencjalną możliwość rozwojową, a tą potrafi wyzwolić jedynie człowiek. To On z powodu umiejętności przekształcania rzeczywistości potencjalnej w realną, będącą w ruchu i ukierunkowaną na cel jest najważniejszym zasobem przyrody. To właśnie jego egzystencji, możliwościom rozwojowym, a w końcu przetrwaniu, winno być wszystko rozumnie podporządkowywane. Bazując na aktywności oraz

posiadanych umiejętnościach człowiek przekształca rzeczywistość z potencjalnej w będącą w ruchu i ukierunkowaną na cele. Jednym – z palety 5 podstawowych, charakteryzujących cywilizację łacińską - jest dobrobyt.⁴⁸ Szczegółową dynamikę zmian w zakresie wybranych poziomów działalności człowieka charakteryzuje niniejszy rozdział.

4.3.1. Demografia w Gminie Węgorzyno.

Jak już wspomniano wyżej wg stanu na 30.VI.2022 roku Gminę Węgorzyno **zamieszkuje 6.348** osób. Jest to dalszy i utrzymujący się w czasie regres. Swoje zamieszkiwanie w badanym roku potwierdziło aktem **zameldowania 6.383** osób. (*miasto 2.567 os., wieś 3.816*). Jest to mniej o dalsze 87 osób od stanu notowanego w roku ubiegłym.

Spośród 39 nazw miejscowości lub ich części wymienionych w rozporządzeniu Ministra Administracji i Cyfryzacji⁴⁹ zameldowanie notowane jest w 29. W zakresie dynamiki rozwoju populacji mieszkańców z przykrością należy odnotować duży i nadal postępujący regres.

Tabela nr-8. Ilość mieszkańców gminy wg kryterium zamieszkiwania.

WYSZCZEGÓLNIENIE		2000	2005	2010	2020	2022	2023*	
Ilość ludzi zamieszkująca Gminę Węgorzyno	ogółem	osoba	7336	7 339	7 315	6 403	6 360	6 348
		mężczyźni	3696	3 731	3 707	3 225	3 198	3 187
		kobiety	3640	3 608	3 608	3 178	3 162	3 161
	w miastach	osoba	3005	3 031	2 931	2 660	2 636	2 632
		mężczyźni	1499	1 508	1 396	1 284	1 270	1 267
		kobiety	1506	1 523	1 469	1 376	1 366	1 365
	na wsi	osoba	4331	4 308	4 196	3 743	3 724	3 716
		mężczyźni	2197	2 223	2 136	1 941	1 928	1 920
		kobiety	2134	2 085	2 060	1 802	1 796	1 796

*Dane GUS, wg stanu na 30.VI.2023 (brak danych na koniec roku)

W kontekście kryterium osób zamieszkujących, okresie ostatnich 13 lat nastąpił ubytek na populacji mieszkańców w ilości 967 osób, co stanowi 13,2% stanu wyjściowego.

Podobnie wygląda statystyka w kontekście analizy ilości mieszkańców liczonych wg kryterium osób zameldowanych.

Tabela nr-9. Ilość mieszkańców wg kryterium zameldowania.

Miejscowość	2023 ROK Ilość zameldowana	2022 ROK Ilość zameldowana	2021 ROK Ilość zameldowana	2020 ROK Ilość zameldowana
WIEŚ	3816	3877	3913	3984
Brzeźniak	86	90	90	96
Chwarstno	118	118	117	117

⁴⁸ Centralnym pojęciem teorii cywilizacji wg polskiego badacza Feliksa Konecznego jest Quincunx. Jest to tzw. „pięciomian bytu” nazywany również czynnikiem cywilizacjiotwórczym. Wyszczególnia on i łączy pięć kategorii bytu: dobro, prawdę, zdrowie, dobrobyt, piękno.

⁴⁹ Wykaz urzędowych nazw miejscowości i ich części został ogłoszony rozporządzeniem Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 13 grudnia 2012 r. w sprawie wykazu urzędowych nazw miejscowości i ich części, które ukazało się w Dzienniku Ustaw z 13 lutego 2013 roku, poz. 200. (Dz.U.2013.poz. 200).

Cieszyno	202	201	202	207
Dłusko	54	57	56	62
Gardno	70	69	72	71
Ginawa	195	195	194	197
Gościszewo	21	25	22	22
Kąkolewice	104	113	119	124
Kraśnik Łobeski	118	118	121	124
Lesięcin	209	217	212	214
Łobzów	0	0	0	0
Małe Węgorzynko	4	4	4	4
Mielno	120	118	119	133
Mieszewo	320	326	328	335
Nowe Węgorzynko	13	13	13	14
Podlipce	68	76	80	82
Połchowo	124	130	134	133
Przytoń	184	191	193	197
Rogówko	85	83	88	91
Runowo	302	300	304	302
Runowo Pomorskie	477	493	496	491
Sarnikierz	19	21	20	20
Sielsko	301	304	301	305
Stare Węgorzynko	87	82	84	85
Sulice	29	29	31	31
Trzebawie	73	74	76	83
Wiewiecko	166	165	165	164
Winniki	112	115	114	112
Zwierzynek	155	150	158	168
MIASTO	2567	2593	2615	2658
	6383	6470	6528	6642

Tabela nr-10. Wykaz regresu ludności wg kryterium zameldowania w okresie 13 lat.

ROK (wg st. 31.XII)	2010	2020	2021	2022	2023
zameldowane osoby	7339	6642	6528	6470	6383
<i>ubytek rok do roku</i>	0	-85	-114	-58	-87
<i>ubytek ciągly dekady</i>	0	-697	-811	-869	-956

Opracowanie własne. Urząd Miejski Węgorzyno.

Przyczyn niezgodności kryterium zamieszkiwania z zameldowaniem doszukiwać się należy przede wszystkim w ignorancji osób co do wykonywania tego obowiązku zameldowania, ale także w pobłażliwości władz i ogólnej tolerancji Państwa dla występowania takiego stanu rzeczy. Wynika ona - i jest po części usprawiedliwiona - z kilku już zapowiedzi rządów o zniesieniu obowiązku meldunku, co jednak nie następuje. Argumentacja, jak donosiła prasa - aby „nie męczyć swoich mieszkańców biurokratycznymi wymogami” nie wytrzymała krytyki w zestawieniu z koniecznością prawidłowego funkcjonowania wszystkich systemów ewidencyjnych w kraju, w tym systemu emerytalno-rentowego.

Przypomnieć należy zatem, że wymóg meldunku nie został zniesiony, choć wiele osób sądzi, że tak właśnie jest. Obowiązek meldunkowy to inaczej przekazanie właściwemu urzędowi informacji o miejscu naszego pobytu. Polega na zameldowaniu „w” i

wymeldowaniu „z” miejsca pobytu stałego lub czasowego a także! „Zgłoszeniu wyjazdu poza granicę Rzeczypospolitej Polskiej oraz powrotu w granice Rzeczypospolitej Polskiej [...]”⁵⁰. Ustawa precyzuje, że w przypadku obywateli polskich pobyt czasowy to przebywanie poza miejscem pobytu stałego przez ponad 3 miesiące. Równocześnie można mieć zatem jedno miejsce pobytu stałego i jedno miejsce pobytu czasowego.

4.3.2. Struktura wiekowa mieszkańców Gminy.

Niezależnie od upływu czasu relacje ilości mężczyzn do kobiet oraz mieszkańców miasta do wsi nie ulegały wcześniej, jak też nie będą ulegały zmianom w przyszłości. Zmieniła się jednak zasadniczo proporcja osób zdolnych, do osób nie mogących świadczyć stosunku pracy z racji na wiek. Na przełomie wieków ~28% całości populacji naszej Gminy stanowiły osoby będące w tzw. wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej). Po 22 latach, takich osób w ogólnej liczbie mieszkańców jest 14,9%. Natomiast - co także niekorzystne - wzrosła proporcja osób w wieku poprodukcyjnym (60 lat i więcej – kobiety; 65 lat i więcej – mężczyźni). Dzisiaj już 22,3% całości populacji reprezentują osoby w wieku poprodukcyjnym.

Oba wskaźniki tj. malejący dla wieku przedprodukcyjnego i wzrastający w przedziale osób w wieku poprodukcyjnym są tendencjami bardzo negatywnymi hamującymi rozwoju społeczeństwa lokalnego. Prowadzą do starzenia się populacji mieszkających w gminie ludzi, co wpływa negatywnie na miernik aktywności gospodarczej członków wspólnoty.

Tabela nr-10: Struktura wiekowych ludności Gminy Węgorzyno w okresie 2000-2023.

WYSZCZEGÓLNIENIE		2000	2010	2022	2023*
ILOŚĆ Mieszkańców	ogółem	7.336	7.315	6 360	6 348
	Udział %	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
...w wieku Przedprodukcyjnym (17 lat i mniej)	ogółem	2.003	1.509	1 119	1 117
	Udział %	27,3%	20,6%	17,6%	17,6%
...w wieku produkcyjnym:	ogółem	4.161	4.634	3 781	3 774
	Udział %	56,7%	63,2%	59,4%	59,4%
...w wieku poprodukcyjnym	ogółem	1.172	1.172	1 460	1 457
	Udział %	16,0%	16,0%	23,0%	23,0%

* Wartość aproksymowana na bazie danych 2022 roku. GUS nie opublikował danych za 2023 rok..

4.3.3. Ruch naturalny i ruch migracyjny jako czynniki demograficzne.

Aby właściwie i ostatecznie ustalić przyczyny zmiany poziomów demograficznych w kolejnych latach, co w przypadku gminy - jak wynika z zamieszczonych analiz - jest regresem, należy poddać ocenie ruch migracyjny ludności oraz ruch naturalny w obrębie populacji mieszkańców, czyli bilans zgonów i urodzeń.

⁵⁰ Art. 24. Ust. 1 i 2 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. 2017 poz. 657). Ust. 1. Obywatel polski przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest obowiązany wykonywać obowiązek meldunkowy określony w ustawie. Ust.2. Obowiązek meldunkowy polega na: 1) zameldowaniu się w miejscu pobytu stałego lub czasowego; 2) wymeldowaniu się z miejsca pobytu stałego lub czasowego; 3) zgłoszeniu wyjazdu poza granicę Rzeczypospolitej Polskiej oraz powrotu z wyjazdu poza granicę Rzeczypospolitej Polskiej, z uwzględnieniem art. 36

Tabela nr-11. Ruch migracyjny i naturalny w obrębie populacji Gminy Węgorzyno.

Rok	RUCH NATURALNY			RUCH MIGRACYJNY			BILANS
	Urodzenia żywe	Zgony	Saldo	Napływ	Odpływ	Saldo	
2010	74	-76	-2	72	-118	-46	-48
2011	71	-87	-16	103	-130	-27	-43
2012	66	-79	-13	76	-106	-29	-42
2013	71	-78	-7	100	-128	-28	-35
2014	75	-76	-1	103	-123	-20	-21
2015	63	-85	-22	80	-117	-37	-59
2016	61	-79	-18	92	-103	-11	-29
2017	64	-74	-10	75	-118	-43	-53
2018	64	-98	-34	93	-138	-45	-79
2019	52	-73	-21	65	-114	-48	-69
2020	41	-79	-38	80	-93	-12	-50
2021	49	-91	-42	105	-121	-16	-58
2022	53	-76	-23	78	-88	-10	-33
2023*	40	-58	-18	68	-84	-16	-34
Razem za 13 lat	804	-1051	-247	1122	-1497	-372	-619

*Wartość aproksymowana, podwojona do danych GUS podanych na 30.VI.2023.

Wynika z powyższego zestawienia tabelarycznego, że generatorem niekorzystnej tendencji zmniejszenia stanu zaludnienia (*wyludnienia*) gminy są nakładające się i korelujące co do tendencji te dwa czynniki. Analizując wpływy ruchu naturalnego i migracyjnego w okresie ostatniej dekady, należy stwierdzić, że na ubytek całości populacji mieszkańców ruch naturalny oddziałuje w ok. 41% a ruch migracyjny w 59%.

4.3.4. Prognozy demograficzne.

Gmina Węgorzyno od kilku ostatnich lat objęta jest prognozami demograficznymi, które sporządza Główny Urząd Statystyczny. Takie prognozy sporządzono jednak dla miast powyżej 50 tys. mieszkańców oraz całych powiatów. Zatem tendencję demograficzną można jedynie aproksymować (*określić wartość przybliżoną*) z prognozy opracowanej dla powiatu łobeskiego. Jako całość wykazuje on stałą i znaczącą tendencję zniżkową. Przy zachowaniu obecnych wskaźników trendu, w okresie do roku 2050 spadek liczby ludności osiągnie wielkość bliską ¼ obecnego stanu populacji.

Tabela nr-12: Prognoza demograficzna dla populacji Gminy Węgorzyno.

Grupa wieku	2022r*	2025r	2030r	2035r	2040r
Ogółem	6 360	6 202	5 946	5 635	5 328
0-9	573	523	416	390	391
10-19	707	643	597	486	362
20-29	717	713	680	623	555

30-39	921	806	683	629	611
40-49	916	953	896	783	658
50-49	822	790	873	927	877
60-69	908	903	796	774	869
70-79	532	608	667	637	552
80+	264	263	338	386	453

*Opracowano wg. danych GUS. Aktualizacja danych na dzień 23.11.2023 rok

4.4. Aktywność gospodarcza członków Wspólnoty.

Aktywność mieszkańców ukierunkowaną na pomnażanie dobrobytu najlepiej jest dziś mierzyć ilością podmiotów gospodarczych. Są one najaktywniejszymi uczestnikami procesów gospodarczych a ich działania - wywołując skutki ekonomiczne - oddziałują na sfery: gospodarczą, ekonomiczną, społeczną i polityczną. Sam termin „Podmiot gospodarczy” jest terminem prawnym wywodzącym się z ustawy o działalności gospodarczej i określa każdego uczestnika rynku. W związku z akcesją do Unii Europejskiej i istniejącego tam innego porządku, ustawą z 19.XI.1999 roku zamieniono termin „podmiot gospodarczy” pojęciem „przedsiębiorca”.

4.4.1. Przedsiębiorcy.

Cechą wyróżniającą przedsiębiorcę spośród innych podmiotów prawnych jest prowadzenie przez niego działalności gospodarczej. Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców, *działalnością gospodarczą jest zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły*. Zatem to przedsiębiorcy – osoby fizyczne i osoby prawne są pierwszą przyczyną powstawania produktu krajowego, który liczony jako brutto (PKB) jest podstawowym miernikiem efektów pracy całego społeczeństwa i mówi o zagregowanej wartości dóbr i usług finalnych. Wskaźnik PKB to powszechnie używany miernik określania dobrobytu (*jakości życia*) danego społeczeństwa. Wkładem Gminy Węgorzyno do powstawania zagregowanej wartości PKB jest działających czynnie 401 osób fizycznych - przedsiębiorców, spośród których, największą reprezentację stanowią podmioty samozatrudniające samego przedsiębiorcę bądź zatrudniające kilka tylko osób. Statystyki wykazują nadto działalność 160 przedsiębiorstw będących osobami prawnymi. Zatem rynek czynnie działających przedsiębiorstw w Gminie Węgorzyno wynosi razem 561 firm.

Tabela nr-13: Rynek przedsiębiorców w Gminie Węgorzyno

LATA	<u>2015</u>	<u>2020</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007.	381	387	401	401
Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej wg sekcji PKD 2007.	129	155	160	165
Razem	510	542	561	566

wg ilości pracowników

Podmioty wg klas wielkości (1 - 9 pracowników)	485	523	544	547
Podmioty wg klas wielkości (10 - 49 pracowników)	24	18	16	18
Podmioty wg klas wielkości (50 - 249 pracowników)	1	1	1	1
Razem	510	542	561	566

Dane GUS wg stanu na dzień 30.XII.2023

W roku 2023 zanotowano wzrost ilości działających podmiotów gospodarczych o 5 szt. Szczególną aktywność w rejestrowaniu i zakładaniu nowych firm obserwujemy u osób fizycznych. Ze statystyki GUS wynika, że spośród wszystkich 566 przedsiębiorców ponad 72% to działające na rynku osoby fizyczne, samozatrudniające się. To bardzo pozytywny trend, gdy rynek wypełniają mali i średni przedsiębiorcy. Podmioty te wytwarzają ponad 60 proc. PKB i zatrudniają 70 proc. spośród ogólnej liczby pracujących. Szczegółowy wykaz działających przedsiębiorców w rozbiciu na poszczególne branże (*sektory rynku*) obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr-14: Wykaz podmiotów gospodarczych Gminy Węgorzyno (*publiczne, spółdzielcze, prywatne*) w układzie branżowym wg PKD2007.)

2020	2021	2022	2023	Działalność gospodarcza w układzie sekcyjnym PKD 2007 w gm. Węgorzyno
16	16	17	21	A. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
2	1	1	1	B. Górnictwo i wydobywanie
53	56	55	58	C. Przetwórstwo przemysłowe
3	3	4	4	D. Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
1	1	1	1	E. Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
131	136	138	126	F. Budownictwo
87	89	83	83	G. Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
53	54	53	55	H. Transport i gospodarka magazynowa
12	14	12	14	I. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
4	3	5	2	J. Informacja i komunikacja
10	11	11	12	K. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa
58	59	61	62	L. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
19	20	16	18	M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
16	16	16	17	N. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
7	7	7	7	O. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
8	11	11	12	P. Edukacja
14	16	15	18	Q. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
8	8	9	9	R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją

36	38	40	40	S.T.U. <i>S=Pozostała działalność usługowa;</i> <i>T=Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników;</i> <i>gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby;</i> <i>U=Organizacje i zespoły eksterytorialne</i>
4	5	6	6	Inne: niesklasyfikowane
542	564	561	566	Ilość wszystkich podmiotów gospodarczych

Dane GUS wg stanu na dzień 30.XII.2023.

Indywidualni węgorszyńscy przedsiębiorcy reprezentują bardzo szerokie spektrum rodzajów działalności gospodarczej, które wymienia Polska Klasyfikacja Działalności PKD 2007. Na 21 wszystkich rodzajów sekcji działalności PKD, w Gminie Węgorszyńskie wszystkie są reprezentowane.

Dla władz samorządowych ilość tak działających przedsiębiorców ma bardzo wielkie znaczenie z uwagi na partycypowanie budżetu gminnego w podatku dochodowym tych przedsiębiorców⁵¹. Poprzez bezpośrednią partycypację – wynoszącą na badany rok 38,34% części podatku dochodowego ustaloną w art. 4 ust. 2 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego są oni znaczącym udziałowcem środków publicznych, którymi dysponują gminy. Ze względu na tą szczególną właściwość związaną z partycypacją w budżecie ich podatku dochodowego oraz podatku dochodowego zatrudnionych pracowników, stanowiącym wartość dodaną do wszystkich innych rodzajów danin wyszczególnionych w ust. 1 i 3 (*wpływy z podatków, opłat, dochodów z majątku, spadków, darowizn, kar, odsetek, innych dochodach należnych gminie na podstawie odrębnych przepisów jak też dochodach w wysokości podatku dochodowego osób prawnych*) powinni być oni objęci szczególną troską przez władze samorządowe i stanowić przedmiot przemyślanych rodzajów polityk ułatwiających i wzmacniających ich działalność. Winni być oni odważniej włączani w procesy inwestycyjne które realizuje Gmina. Nieocenioną dla wielu w tym bardzo trudnym okresie może być jednorazowa pomoc *de minimis*⁵², której udzielania tak bardzo obawiają się gminy z uwagi na uszczerbek części jednorazowej wpłaty, opłaty czy podatku stałego należnego gminie. Najczęściej jednak pomoc taka opłacalna jest dla obu stron.

W roku 2023 skutki udzielonych przez gminę ulg i zwolnień, obliczone za okres sprawozdawczy wyniosły 24.352,16 zł wobec 18.725,34 zł zastosowanych w roku 2022. Umorzeń i odroczeń terminu płatności czy rozłożeń na raty nie notowano w roku sprawozdawczym.

⁵¹ Wysokość udziału gminy w PIT ustalana jest zgodnie z zasadami określonymi w art. 9 ust.1 w związku z art. 89 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2016 r. poz. 198, z późn. zm.). Według art. 4 ust 2 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, wysokość udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, od podatników zamieszkałych na obszarze gminy wynosi 39,34 proc. Zmniejsza się go o liczbę punktów procentowych odpowiadających iloczynowi 3,81 punktu procentowego i wskaźnika obliczonego łącznie dla całego kraju. Dla roku 2021 wysokość udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, od podatników zamieszkałych na obszarze gminy wyniósł realnie **38,34 %**.

⁵² Pomoc *de minimis* to specyficzny rodzaj wsparcia publicznego, obecny w wielu programach, z których mogą skorzystać polscy przedsiębiorcy. Jej koncepcja wywodzi się z założenia, że wsparcie o stosunkowo niskiej (dla państwa, niekoniecznie dla przedsiębiorcy) wartości nie jest w stanie naruszyć konkurencji na rynku. Pomoc *de minimis* może zostać udzielona w różnych formach. Pomoc może polegać w szczególności na odroczeniu terminu płatności podatku lub rozłożeniu jego płatności na raty. Innym rodzajem pomocy (znacznie rzadziej występującym w praktyce) jest umorzenie zaległości podatkowych w całości lub części, wraz z odsetkami za zwłokę. Organ podatkowy może udzielić na wniosek podatnika wskazanych ulg, ale co istotne, tylko w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem podatnika lub interesem publicznym. Jest to podstawowy warunek, którego niespełnienie wyklucza możliwość udzielenia pomocy.

O skali jednak pomocy, którą otrzymują mieszkańcy, zatem i przedsiębiorcy, może świadczyć wysokość skutku obniżenia górnych stawek podatkowych obliczonych za okres sprawozdawczy. Rada Miejska realizując politykę podatkową ukierunkowaną na mieszkańców obniżyła w roku bieżącym progi ustawowe stawek jednostkowych podatków pozostawiając w „kieszonkach” mieszkańców kwotę łącznej wysokości 1 060 389,66 zł wobec 803.429 zł zastosowanych w roku 2022. Jest to 8,4% dochodów podatkowych możliwych do uzyskania przez Gminę, które wynoszą 12.640.104,27 zł. Trudno oszacować jaka ich część trafiła bezpośrednio do przedsiębiorców oraz w jakim stopniu pomogła w prowadzeniu firmy. W Gminie Węgorzyno rokrocznie w budżecie lokalnym kwoty podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) wzrastają tak nominalnie jak w wartościach względnych. Rok jednak obecnie badany w relacji do roku poprzedniego wygląda bardzo niekorzystnie. Jest nie tylko mniejszy o 45,68% od roku 2022 ale też nie dorównuje średniej za lata 2020-2022 i jest mniejszy także o 24,60%. Dochody z PIT za 2023 rok wyniosły 3.403.810,00 zł względem 6.266.614,57 z roku 2022 i 4.514.574,86 zł średniej z trzech lat. Podatek PIT stanowi jeden z najpoważniejszych składników dochodów własnych jakie uzyskują gminy z mocy ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego⁵³.

Tabela nr-15. Analiza źródeł dochodów własnych Gminy Węgorzyno

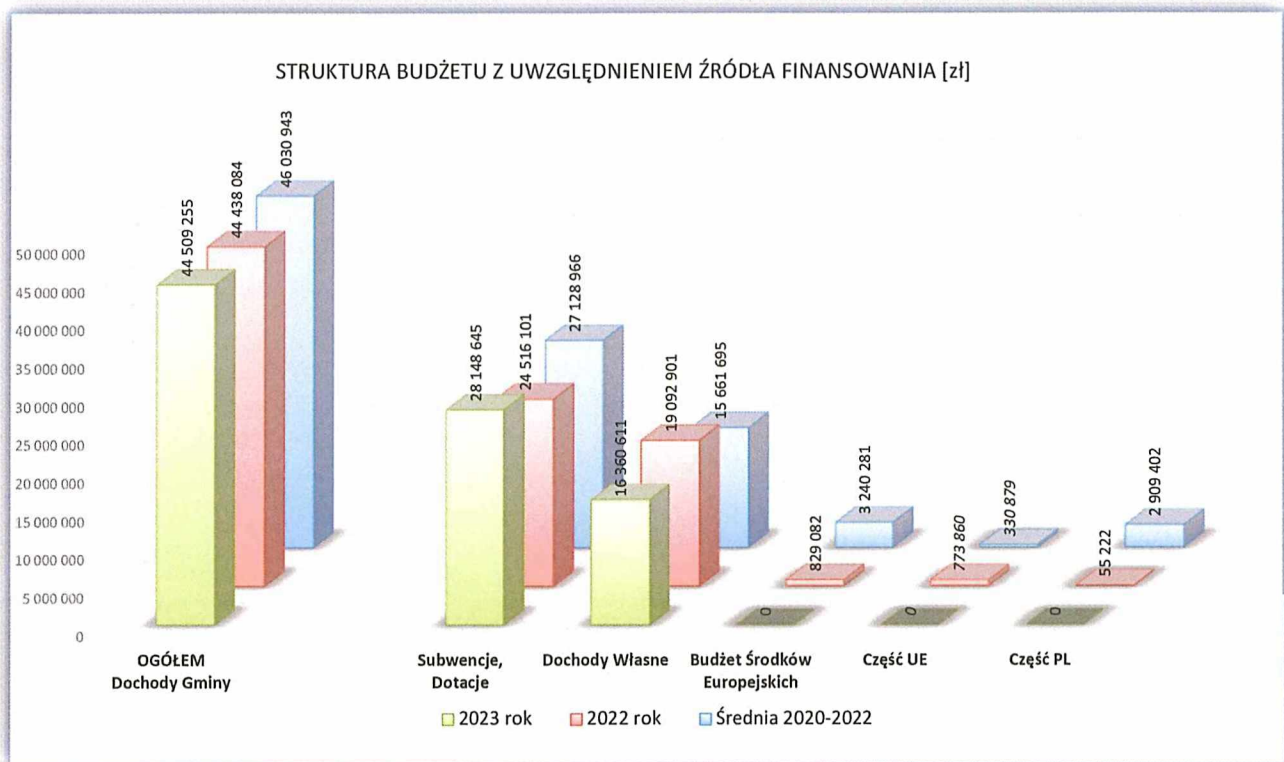
<i>Źródła pochodzenia dochodu własnego</i>	<i>średnia 3L (20-22)</i>	<i>2022 r.</i>	<i>2023 r.</i>
DOCHODY OGÓŁEM	46 030 943	44 438 084	44 509 255
DOCHODY WŁASNE RAZEM	15 661 695	19 092 901	16 360 611
	34%	43%	37%
Bieżące dochody własne w tym:	15 103 918	18 177 231	15 484 192
Podatki lokalne (art.4. ust.1. pkt.1 ust. o dochodach)	6 172 722	6 453 303	7 367 672
- Wpływy z podatku od nieruchomości	3 981 438	4 176 648	4 879 664
- Wpływy z podatku rolnego	1 268 413	1 281 013	1 505 257
- Wpływy z podatku leśnego	202 063	213 062	322 206
- Wpływy z podatku od środków transportowych	334 623	379 646	401 318
- Wpływy z podatku od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacanego w formie karty podatkowej	4 124	7 311	5 693
- Wpływy z podatku od spadków i darowizn	23 460	13 900	16 724
- Wpływy z podatku od czynności cywilnoprawnych	358 601	381 722	236 810
Opłaty (art.4. ust.1. pkt.2 ust. o dochodach)	4 132 172	5 162 667	4 307 396
Wpływy z udziału w podatkach państwa.	4 688 712	6 430 677	3 674 811
- Wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych PIT	4 514 575	6 266 615	3 403 810
- Wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych CIT	174 138	164 062	271 001
Dochody rekompensacyjne	8 887	7 427	7 695
Wpływy z tytułu odsetek	71 454	68 594	105 064
Wpływy z tytułu kar i grzywien	29 970	54 564	21 554
Majątkowe dochody własne	557 777	915 670	876 419

Opracowanie własne.

Jak pokazuje poniższy diagram obrazujący strukturę źródeł finansowania budżetu gminnego, obserwuje się utrzymywanie bardzo niekorzystnej tendencji dla gminy i samorządów w ogóle, a mianowicie od wielu lat dochody własne w sposób znaczący są niższe

⁵³ Art.4. ust. 2 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Dz. U. 2003 Nr 203 poz. 1966.

od dochodów otrzymywanych z budżetu Państwa i innych budżetów sektora finansów publicznych.

Rysunek nr 7.

Znaczenia podatku PIT w budżetach gminnych dokonać można obiektywnie badając dłuższe okresy wykonywania budżetów. Poniżej dokonano porównania udziału w dochodach własnych, danin podatkowych PIT i CIT w relacji do 1.) sumy dochodów miast na prawach powiatu województwa zachodniopomorskiego, 2.) sumy dochodów gmin miejskich nie będących na prawach powiatu województwa zachodniopomorskiego 3.) sumy dochodów gmin powiatu łobeskiego i 4.) dochodu budżetu Gminy Węgorzyno.

Tabela nr-16. Kształtowanie się wielkości dochodów własnych oraz podatków PIT i CIT na tle innych rodzajów JST województwa.

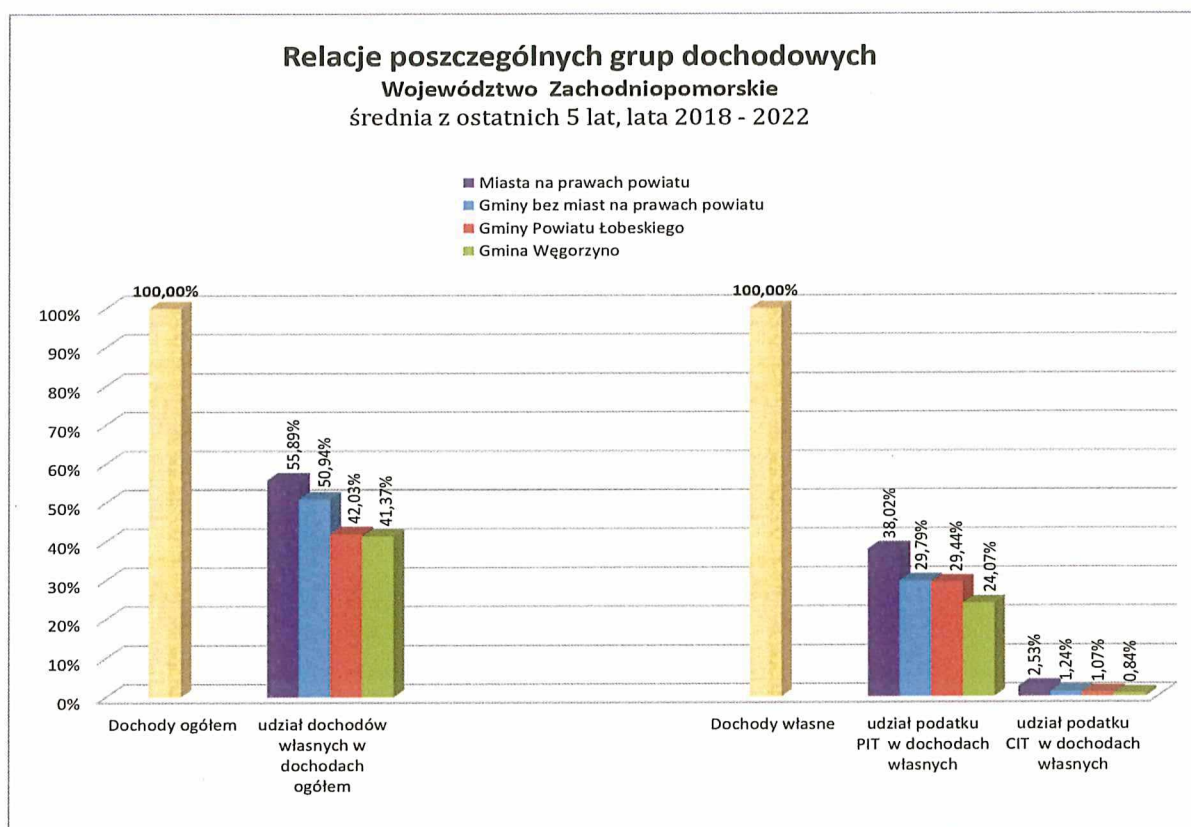
	<u>Lata budżetowe</u>	<u>ŚREDNIA</u> <u>2019-2021</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>
WOJEWÓDZTWO ZACHODNIOPOMORSKIE (miasta na praw. powiatu)	Dochody ogółem	4 293 460 824	4 509 718 921	
	Dochody własne	2 314 651 144	2 588 132 680	
	% udział dochodów własnych w ogółem	54,14%	57,39%	
	pochodzące z podatku PIT	884 595 337	941 023 328	
	% udział PIT w dochodach własnych	38,39%	36,36%	
	pochodzące z podatku CIT	59 153 857	72 302 256	
% udział CIT w dochodach własnych	2,55%	2,79%		

WOJEWÓDZTWO ZACHODNIOPOMORSKIE (bez miast na p.p.)	Dochody ogółem	6 726 818 344	7 992 813 554	
	Dochody własne	3 351 326 800	4 316 845 154	
	udział doch. własnych w ogółem	49,85%	54,01%	
	PIT	996 352 127	1 268 272 097	
	udział PIT w dochodach własnych	29,79%	29,38%	
	CIT	43 621 412	50 501 332	
udział CIT w dochodach własnych	1,29%	1,17%		
POWIAT ŁOBEZ Gminy Powiatu	Dochody ogółem	208 525 153	237 149 375	
	Dochody własne	86 571 763	105 979 429	
	udział doch. własnych w ogółem	41,54%	44,69%	
	PIT	23 587 732	36 164 178	
	udział PIT w dochodach własnych	27,49%	34,12%	
	CIT	976 700	1 141 526	
udział CIT w dochodach własnych	1,15%	1,08%		
GMINA WĘGORZYNO	Dochody ogółem	43 443 715	44 438 084	44 509 255
	Dochody własne	17 563 464	20 959 441	15 484 192
	udział doch. własnych w ogółem	39,63%	47,17%	34,79%
	PIT	3 691 780	6 266 615	3 403 810
	udział PIT w dochodach własnych	22,95%	29,90%	21,98%
	CIT	159 077	164 062	271 001
udział CIT w dochodach własnych	1,00%	0,78%	1,75%	

GUS nie opublikował na dzień 30.IV.2023 danych finansowych dla województw i powiatów wg stanu na 2023 r.,
*Dla roku 2023 Gminy Węgorzyno - opracowanie własne.

Tabela obrazuje wskaźnik dochodów własnych gminy w porównaniu do średnich wyników osiąganych przez inne rodzaje JST. Porównanie obejmuje relację do miast będące na prawach powiatu oraz wszystkich innych gmin w Zachodniopomorskiem i powiecie łobeskim. Badając okres kilku lat w kontekście dochodów własnych, ale też udziału w nich podatków dochodowych PIT i CIT będących miarą zasobności mieszkańców oraz rozwoju przedsiębiorstw należy stwierdzić występowanie niesprawiedliwości na tym obszarze, mianowicie wielkość wskaźnika udziału % dochodów własnych w dochodach ogółem jest odwrotnie-proporcjonalna do wielkości gminy. Największy udział dochodów własnych do dochodów ogółem notują duże gminy miejskie, szczególnie miasta na prawach powiatu, których w Zachodniopomorskiem mamy 3, najmniejszy zaś gminy małe, wiejskie bądź miejsko-wiejskie. Różnice te są znaczące i wynoszą: ok. 15 pkt %. Miasta na prawach powiatu ~55%, zaś gminy najmniejsze ~40%. Podobnie wysoka różnica występuje, gdy analizujemy udziały podatków dochodowych PIT i CIT w dochodach własnych samorządów. Ta dysproporcja jest rodzajem społecznej niesprawiedliwości, której miał zapobiec mechanizm subwencji wyrównawczej, jednak nie spełnia on swojego zadania.

Rysunek 8. Wzajemne relacje grup dochodowych budżetu gminnego na tle uśrednionych dochodów innych rodzajów JST.

4.4.2. Rolnicy. Przedsiębiorcy rolni.

Szczególną i specyficzną grupę przedsiębiorców w polskim obszarze kulturowym stanowią rodzinne gospodarstwa rolne. Choć ich znaczenie -póki co- maleje z powodu różnych uwarunkowań, szczególnie ekonomiczno-politycznych, w Gminie Węgorzyno funkcjonuje jednak ciągle ok. 200 takich podmiotów (rolników) posiadających gospodarstwa rolne, z tego do 15 ha jest ~70 a powyżej 15 ha ~ 130. Ilości te trwale ukształtowały się w gminie Węgorzyno. Wszystkie można nazwać i skwalifikować jako rodzinne gospodarstwa rolne. Wszyscy oni gospodarują na pow. 8.835 ha gruntów rolnych będących ich własnością. W celu podwyższenia rentowności gospodarstw i prowadzenia efektywniejszej gospodarki rolnej wydierzawiają oni grunty od innych podmiotów właścicielskich. Najistotniejszymi są grunty Skarbu Państwa. Przedsiębiorstwa, które można nazwać rodzinnymi gospodarstwami rolnymi, gospodarującymi na gruntach będących ich własnością w zakresie stanowiącym dokładnie 53,8 % wszystkich użytków rolnych będących w granicach administracyjnych gminy Węgorzyno i stan ten powiększa się rok do roku.

Tabela nr-18. Areał użytków rolnych podlegających uprawie przez rolników indywidualnych.

Razem gruntów rolnych ->	16 182 ha
Razem orne, łąki, pastwiska ->	14 792 ha
z tego będących własnością osób fizycznych ->	7 966 ha

Uzupełnieniem rodzinnych gospodarstw rolnych jest kilka gospodarstw rolnych prowadzonych przez osoby prawne.

4.4.3. Bezrobocie.

Rola przedsiębiorców jest dla każdej społeczności nieoceniona także z uwagi na fundamentalny cel, który realizują, tj. są przyczyną i źródłem pracy. Ta ich właściwość materializująca się poprzez produkcję i usługę stanowi przyczynę egzystencjonalnego bezpieczeństwa mieszkańców wywołując - jak wspomniano - szereg skutków o znaczącym wymiarze publicznym. Są regulatorem rynku pracy. W tym jednak temacie widoczne są w gminie niekorzystne tendencje. Od dwóch lat wskaźnik bezrobocia relatywnie wzrasta, a wśród mężczyzn aż o ponad 1%. Ma to niewątpliwie związek z napływem ludności z Ukrainy, która jako tańsza na rynku pracy wypiera polskiego pracownika. Urząd odnotowywał przypadki, kiedy lokalni pracodawcy zabiegali o zameldowania obywateli Ukrainy z uwagi na zatrudnienie, a gmina stawiała do ich dyspozycji komunalne zasoby mieszkaniowe.

Tabela nr-19. Struktura bezrobocia na terenie Gminy Węgorzyno.

BEZROBOCIE W LATACH NA TERENIE GMINY WĘGORZYNO						
LATA	2018	2019	2020	2021	2022	2023
MIESZKAŃCY OGÓŁEM	6999	6890	6463	6403	6380	6348
	100%	100%	100%	100%	100%	100%
mężczyźni	3518	3478	3466	3435	3 211	3 187
kobiety	3481	3412	3390	3372	3 169	3 161
BEZROBOTNI OGÓŁEM [os.]	404	352	315	271	276	311
Stopa bezrobocia do ogółu mieszkańców	5,77%	5,11%	4,87%	4,23%	4,33%	4,89%
Mężczyźni [os.]	150	129	116	97	94	126
Stopa bezrobocia do ogółu mieszkańców	4,26%	3,71%	3,35%	2,82%	2,93%	3,95%
Kobiety [os.]	254	223	199	174	182	185
Stopa bezrobocia do ogółu mieszkańców	7,30%	6,54%	5,87%	5,16%	5,74%	5,85%
osoby do 25 roku życia	50	45	42	36	30	46
osoby do 30 roku życia	100	80	76	67	64	78
osoby powyżej 50 roku życia	116	108	97	81	78	84
długotrwale bezrobotni	239	225	203	169	173	176

*Dane GUS wg stanu na dzień 30.XII.2023.

4.5. Zasoby materialne oraz dobra kultury jako wynik aktywności gospodarczej.

Najtrwalszą wartością dodaną stanowiącą sumaryczny obraz predyspozycji społecznych a jednocześnie obraz aktywności gospodarczej są istniejące dobra majątkowe w postaci budynków⁵⁴, budowli⁵⁵ czy całych zespołów urbanistyczno-przestrzennych (np.

⁵⁴ Art. 3. Ust. 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o budynku - należy przez to rozumieć taki obiekt budowlany, który jest trwale związany z gruntem, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych oraz posiada fundamenty i dach.

⁵⁵ Art. 3. Ust. 3. Ilekroć w ustawie jest mowa o budowli - należy przez to rozumieć każdy obiekt budowlany niebędący budynkiem lub obiektem małej architektury, jak: obiekty liniowe, lotniska, mosty, wiadukty, estakady, tunele, przepusty, sieci techniczne, wolno stojące maszty antenowe, wolno stojące trwale związane z gruntem tablice reklamowe i urządzenia reklamowe, budowle ziemne, obronne (fortyfikacje), ochronne, hydrotechniczne, zbiorniki, wolno stojące instalacje przemysłowe lub urządzenia techniczne, oczyszczalnie ścieków, składowiska odpadów, stacje uzdatniania wody, konstrukcje oporowe, nadziemne i podziemne przejścia dla pieszych, sieci uzbrojenia terenu, budowle sportowe, cmentarze, pomniki, a także części budowlane urządzeń technicznych (kotłów, pieców przemysłowych, elektrowni jądrowych, elektrowni wiatrowych i innych urządzeń) oraz fundamenty pod maszyny i urządzenia, jako odrębne pod względem technicznym części przedmiotów składających się na całość użytkową.

pałacowo-ogrodowych) i przyrodniczo-krajobrazowych (*parki*). Świadczą one najokazalej o skali dobrostanu, wypracowanego szczególnie w okresie przeszłym, bowiem jak się okazuje w zakresie budownictwa organizowanego przez sektor publiczny od dziesiątków lat nie powstają żadne nowe budynki. Wręcz odwrotnie, następuje wyprzedaż istniejącego starego zasobu publicznego by ten inwencją osób fizycznych przywracany był do okazałości.

Wszystkie one, tak własne jak i obce wyznaczają kulturę stanowiącą charakterystyczny wyróżnik każdej społeczności. Kulturą nazywamy wszystko stanowiące

- 1.) naukę, czyli metodyczne poznawanie rzeczywistości fizycznej i metafizycznej,
- 2.) sztukę, czyli - najogólniej mówiąc - działalność wytwórczą człowieka, oraz
- 3.) etykę, czyli normy postępowania ludzi względem siebie.

Widzialnym obrazem pierwszego jest wiedza będąca emanacją intelektu osoby ludzkiej. Sztuka, obrazowana jest widzialnymi dobrami materialnymi stworzonymi przez człowieka zaś etyka, to zbiór zasad prawno-moralnych będących normatywem postępowania ludzi względem siebie.

4.5.1. Nauka. Oświata i wychowanie.

Infrastrukturą wykorzystywaną na poziomie gminnym do realizowana *nauki*, czyli wielkiego zadanie przygotowywania mieszkańców do rozpoznawania i poznawania rzeczywistości są różnego rodzaju placówki przedszkolno-wychowawcze oraz edukacyjno-oświatowe. Realizację zadań wspomnianych zakresów zabezpieczają w gminie żłobki, przedszkola, oddziały przedszkolne oraz szkoły.

Na terenie gminy Węgorzyno działa żłobek publiczny oraz 6 placówek wychowania przedszkolnego, w tym 4 przedszkola. Opieką przedszkolną objętych było średnio 70% dzieci w wieku przedszkolnym. Należy odnotować, że wskaźnik ten relatywnie się podnosi jakkolwiek jego przyczyną może być malejąca w ogóle liczba dzieci w wieku przedszkolnym.

Tabela nr-20. Ilość dzieci objęta wychowaniem przedszkolno-wychowawczym.

ZADANIA PRZEDSZKOLNO - WYCHOWAWCZE							
Rok	2017	2018	2019	2020	2021	2022**	2023*
Liczba dzieci w wieku przedszkolnym							
Liczba dzieci w wieku 3-4 lat	133	121	119	125	133	129	129
Liczba dzieci w wieku 3-5 lat	204	189	180	180	198	188	189
Liczba dzieci w wieku 3-6 lat	273	262	247	242	252	251	248
Dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym							
Liczba dzieci w wieku 3-4 lat	77	74	83	80	83	88	84
Liczba dzieci w wieku 3-5 lat	127	121	126	125	130	128	128
Liczba dzieci w wieku 3-6 lat	176	166	169	163	176	181	173
% dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym							
Liczba dzieci w wieku 3-4 lat	57,9%	61,2%	69,7%	64,0%	62,4%	68,2%	64,9%
Liczba dzieci w wieku 3-5 lat	62,3%	64,0%	70,0%	69,4%	65,7%	68,1%	67,7%
Liczba dzieci w wieku 3-6 lat	64,5%	63,4%	68,4%	67,4%	69,8%	72,1%	69,8%

* wartość aproksymowana jako średnia lat 20-22. GUS nie opublikował na dzień 30.IV.2024 danych wg stanu na XII.2023 r.

** uzupełniono dane GUS za pełny rok 2022. Raport 2022 obejmował stan na 30.VI.2022

Obowiązek edukacyjno-oświatowy szczebla podstawowego realizowany jest przez 2 istniejące szkoły kształcące w roku bieżącym 466 osób wypuszczając średnio ok.60-70 absolwentów.

Tabela nr-21. Ilość młodzieży objęta obowiązkiem szkolnym, podstawowym.

ZADANIA EDUKACYJNO - OŚWIATOWE							
ROK	2017	2018	2019	2020	2021	2022**	2023*
Liczba uczniów szkół podstawowych	445	499	472	439	421	409	423
Oddziały klasowe w szkołach	23	26	25	25	25	24	25
Absolwenci	71	63	74	75	55	69	66
<i>- Szkoła Podstawowa im. Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego w Węgorzynie,</i>							
<i>- Szkoła Podstawowa w im. II Łużyckiej Dywizji Artylerii L.W.P w Runowie.</i>							

* wartość aproksymowana jako średnia lat 20-22. GUS nie opublikował na dzień 30.IV.2024 danych wg stanu na XII.2023 r.

** uzupełniono dane GUS za pełny rok 2022. Raport 2022 obejmował stan na 30.VI.2022.

4.5.2. Sztuka. Budownictwo oraz układy architektoniczno-urbanistyczne.

Dobra materialne o których wspomniano powyżej jak też wszystkie pozostałe służące najróżniejszym celom, które człowiek pragnie osiągnąć są efektem drugiego działu kultury – **sztuki** (wytwórczości).

Z uwagi, że najtrwalszymi w czasie i najokazalszymi w przestrzeni są budynki, budowle i całe zespoły architektoniczne będą one przedmiotem szczególnego omówienia. W polskim obrocie prawnym budynki klasyfikuje się i dzieli obecnie na rodzaje wskazane w tabeli poniżej:

Z danych ewidencyjnych prowadzonych przez Starostwo wynika, że w gminie na koniec badanego okresu istnieje 4.221 wydzielonych odrębnie nieruchomości gruntowych zabudowanych oraz 185 budynków stanowiących samodzielną nieruchomość na których zlokalizowanych jest łącznie 4.406 różnych obiektów budowlanych. W tej liczbie nieruchomości znajdują się następujące rodzaje budynków.

Tabela nr 22. Ilość budynków w Gminie Węgorzyno z podziałem na rodzaje wg obowiązującej klasyfikacji.

Klasyfikacja budynków	2022	2023
budynki mieszkalne	1 393	1 391
budynki produkcyjno-usługowe i gospodarcze sektora rolnictwa	1 027	1 040
budynków transportu i łączności	301	300
budynki handlowo-usługowe	62	17
budynki przemysłowe	53	1
zbiorniki, silosy oraz budynki magazynowe	24	12
budynki oświaty, nauki, kultury i sportu	17	59
budynki biurowe	12	53
budynki zakładu opieki medycznej	1	25
inne budynki niemieszkalne	1 513	1 508
OGÓŁEM	4 403	4 406

W wyszczególnionej liczbie budynków, jest 185 nieruchomości budynkowych tj. budynków (obiektów), które na podstawie przepisów szczególnych nie stanowią części składowej nieruchomości gruntowej, lecz są odrębnym od gruntu przedmiotem własności. Przykładem takich nieruchomości będących własnością Gminy Węgorzyno są działki w Mieszewie i Brzeźniaku, na których zlokalizowano stacje uzdatniania wody. Wyrokiem

sądowym oddzielono obiekty budowlane od gruntu nadając budynkom status samodzielnej nieruchomości.

Spośród wszystkich budynków znajdujących się w Gminie Węgorzyno $\frac{3}{4}$ z nich, czyli 3.170 szt. zlokalizowanych jest na terenie wiejskim, pozostałe za ilości 1.236 szt. w mieście.

W obszarze użytkowym wielu pobudowanych budynków mieszkalnych, ustanowione są często odrębne nieruchomości będące samodzielnymi lokalami mieszkalnymi⁵⁶. Takich lokali w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych wydzielono 1.276 sztuk, dodatkowo wydzielonych jest 36 lokali o funkcji niemieszkalnej.

Nazwa	Rodzaj jednostki terytorialnej	Rodzaj lokalu	
		mieszkalny	niemieszkalny
		liczba lokali	
Razem lokale	Miasto	625	31
	Wieś	651	5
	Razem	1 276	36

Pośród wszystkich zaewidencjonowanych budynków znajdują się takie, które posiadły już szczególny walor kulturowy. W roku sprawozdawczym nie odnotowano zmian w wykazie tych obiektów. Wystąpienie takiej cechy jest przyczyną ochrony prawnej takiego budynku nadając mu status zabytku. Ewidencja takich obiektów prowadzona jest w tzw. rejestrze zabytków. Do zabytków nieruchomych zalicza się nie tylko pojedyncze dzieła architektury i budownictwa, ale też obiekty techniki, cmentarze, parki, ogrody czy miejsca upamiętniające historyczne wydarzenia. Są nimi także całe układy urbanistyczne, ruralistyczne, zespoły budowlane i krajobrazy kulturowe. Obiektów posiadających taki walor w Gminie Węgorzyno jest 43, w tym 19 budynków lub ich pozostałości – kościoły (16), dawne pałace dworskie (3).

Tabela nr-23. Wykaz zabytków nieruchomości budynkowych.

Chwarstno	kościół Wniebowzięcia NMP	XVI wiek, wieża drewniana XVIII wiek
Cieszyno	kościół Podwyższenia Krzyża Świętego	XVII/XVIII wiek
Dłusko	kościół (ruina)	XV/XVI wiek
Gardno	kościół św. Mateusza Apostoła	1737 r.
Ginawa	kościół św. Anny	1772 r. / 1787 r.
Kąkolewice	kościół św. Józefa z kaplicą grobową	XVIII wiek
Kąkolewice	pałac (<i>piwnice</i>)	pocz. XIX wieku / XVIII/XIX wiek
Kraśnik Łobeski	kościół MB Gromnicznej	1865 r.
Lesięcin	pałac	1853 r., 1887 r.
Mielno	kościół MB Różańcowej	XVII/XVIII wiek

⁵⁶ Zgodnie z art. 2. ust. 2. ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (Dz.U.2019.0.737 tj.) lokal mieszkalny to wydzielona trwałą ścianami w obrębie budynku izba lub zespół izb przeznaczonych na stały pobyt ludzi, które wraz z pomieszczeniami pomocniczymi służą zaspokajaniu ich potrzeb mieszkaniowych. Może on stanowić odrębny przedmiot własności jeżeli jest wyodrębniony z nieruchomości.

Mieszewo	kościół św. Józefa	k. XV wieku, 2 poł. XIX wieku
Mieszewo	pałac	k. XVIII wieku
Przytoń	kościół św. Marii Magdaleny	XVIII wiek / XVII/XVIII wiek
Rogówko	kościół Podwyższenia Krzyża Świętego	1886 r.
Runowo	kościół św. Tomasza Apostoła	XV wiek, przebudowa 1860 r., 1882 r.
Sielsko	kościół św. Jana Chrzciciela	XV wiek, przebudowa XVIII i XIX wiek / XVI wiek, 1705 r.
Trzebawie	kościół św. Michała Archanioła	2 poł. XVIII wieku
Winniki	kościół św. Karola Boromeusza	1860 r. / 1850 r.
Zwierzynek	kościół św. Rodziny	XV wiek, 1730 r.

Opracowanie własne.

Gmina Węgorzyno w ramach Wojewódzkiego Programu Opieki Nad Zabytkami opracowanym na lata 2021-2024 oraz Planu Województwa Zachodniopomorskiego, znajduje się w Obszarze Kulturowo-Krajobrazowym „Kraina Borków” (OKK16), który obejmuje teren całej gminy Węgorzyno i południowe krańce gminy Radowo Małe. Wyróżnikiem obszaru są liczne zespoły, ryglowych XVIII-wiecznych kościołów wraz z obiektami przykościelnymi.

Wg nowego Programu Opieki Nad Zabytkami opracowanym na lata 2021-2024 obszar OKK 16 charakteryzują kościoły wiejskie o bardzo bogatym wyposażeniu wnętrza z późnorenesansowymi, barokowymi z manierystyczne drewnianymi elementami wyposażenia wnętrza jak choćby w Runowie Pomorskim. Obecny Wojewódzki Program Opieki Nad Zabytkami Województwa Zachodniopomorskiego sporządzony na lata 2021-2024 bardzo skąpo scharakteryzował obszar OKK 16. Dlatego dla utrwalenia waloru tego obszaru w niniejszym raporcie pozostawiona jest charakterystyka tego obszaru zaczerpnięta z opracowania wcześniejszego. Wyciąg treści charakteryzującej obszar OKK 16 z poprzedniego programu stanowi **załącznik nr 4** do raportu.

Jak wspomniano, zabytkami mogą być nie tylko nieruchomości architektury budowlanej, ale też inne nieruchomości. Poza wskazanymi budynkami, do rejestru zabytków wpisane są dodatkowo następujące jeszcze obiekty.

Tabela nr-24. Wykaz zabytków innych niż nieruchomości budynkowe.

MIEJSCOWOSC	OBIEKT	DATOWANIE
Dłusko	cmentarz przykościelny	XV/XVI wiek
Kraśnik Łobeski	cmentarz przykościelny	brak danych
Rogówko	cmentarz przykościelny	brak danych
Winniki	cmentarz przykościelny	1860 r. / pocz. XIX
Kraśnik Łobeski	grobowiec rodziny Possart	1866 r.
Brzeźniak	młyn wodny (<i>wraz z otoczeniem</i>)	poł. XIX wieku, lata 20. XX wieku
Brzeźniak	park dworski	pocz. XIX wieku
Cieszyno	park dworski	pocz. XIX wieku
Dłusko	park dworski	2 poł. XIX wieku

Ginawa	park dworski	1 poł. XIX wieku
Kąkolewice	park dworski	XVII wiek, rozbudowa pocz. XIX wieku
Lesięcin	park dworski	2 poł. XIX wieku
Mieszewo	park dworski	2 poł. XIX wieku
Podlipce	park dworski	1 poł. XIX wieku / 2 poł. XIX wieku
Rogówko	park dworski	XVIII wiek, rozbudowa k. XIX wieku / 2 poł. XVIII wieku
Runowo	park dworski	pocz. XIX wieku
Sielsko	park dworski	2 poł. XIX wieku
Stare Węgorzynko	park dworski	XIX wiek
Wiewiecko	park dworski	2 poł. XIX wieku
Winniki	park dworski	XIX wiek
Zwierzynek	park dworski	XIX wiek
Zwierzynek	park dworski (<i>aleja grabowa</i>)	XIX wiek
Kraśnik Łobeski	park dworski (<i>z fundamentami dworu i aleją dojazdową</i>)	1 poł. XIX wieku
Runowo Pomorskie	wieża wodna (<i>kolejowa</i>)	1915 r.

Opracowanie własne.

Pierwszymi w gminie obiektami, uznanymi za zabytkowe są powołane w dniu 19 grudnia 1956 roku decyzjami państwowymi - parki dworskie w Kąkolewicach, Runowie i Zwierzynku. Ostatnim obiektem uznanym za zabytek jest wieża wodna zlokalizowana w Runowie Pomorskim. Wpisana do rejestru zabytków w listopadzie 2012 roku. Szczegółowy wykaz zabytków objętych wpisem potwierdzonym postanowieniem administracyjnym zawiera **załącznik nr 5**.

Ponad powyższe, na terenie Gminy Węgorzyno zidentyfikowano 271 stanowisk archeologicznych, które uwidoczniło w wojewódzkiej ewidencji zabytków. Spośród wszystkich, 9 najcenniejszych wpisano do ogólnokrajowego rejestru zabytków. Są to następujące stanowiska wraz z oznaczeniem numerowym krajowej ewidencji zabytków archeologicznych (AZP).

Tabela nr-25. Wykaz krajowej ewidencji zabytków archeologicznych.

MIJSCOWOŚĆ	FUNKCJA	CHRONOLOGIA	DATA WPISU	NUMER
Trzebawie, st.1	grodzisko	średniowiecze	1969-12-10	AZP 28-14/621
Węgorzyno	grodzisko	średniowiecze	1969-12-04	AZP 28-15/610
Przytoń, st.1	grodzisko	średniowiecze	1969-12-04	AZP 28-15/611
Zdroje st. 1	grodzisko	średniowiecze	1969-12-04	AZP 28-16/613
Brzeźniak, st. 1	grodzisko	średniowiecze	1969-12-04	AZP 28-16/609
Wiewiecko st. 1	grodzisko	średniowiecze	1969-12-04	AZP 28-16/612
Cieszyno, st.1	grodzisko	średniowiecze	1969-12-10	AZP 29-14/622
Ginawa st. 1	grodzisko	średniowiecze	1969-12-16	AZP 29-16/614
Ginawa st. 2	grodzisko	średniowiecze	1969-12-16	AZP 29-16/615

Opracowano wg danych Krajowej Ewidencji Zabytków Archeologicznych

Podsumowując. W granicach Gminy Węgorzyno posiadamy 420 zidentyfikowanych obiektów zabytkowych traktowanych jako zabytki nieruchome chronione prawem. Znajdują się one we wszystkich miejscowościach, w ilościach wg zestawienia tabeli nr 26:

Tabela nr-26. Wykaz ilości zabytków z podziałem na ich lokalizację.

MIEJSCOWOŚĆ	Ewidencja zabytków nieruchomych.	Rejestr zabytków nieruchomych.	Stanowiska archeologiczne
Brzeźniak	7	2	22
Brzeźnica	3	0	2
Chwarstno	3	1	13
Cieszyno	6	2	21
Dłusko	2	3	1
Gardno	4	1	9
Ginawa	3	2	9
Gościśław	1	0	0
Kąkolewice	4	3	5
Kraśnik Łobeski	2	4	11
Lesięcin	4	2	18
Mielno	4	1	0
Mieszewo	10	3	10
Podlipce	3	1	0
Połchowo	3	0	25
Przytoń	5	1	5
Rogówko	4	1	3
Runowo	9	2	15
Sarnikierz	1	0	0
Sielsko	4	2	37
Trzebawie	3	1	13
Węgorzynko	1	1	4
Sulice	2	0	0
Węgorzyno,	11	0	23
Wiewiecko	2	1	9
Winniki	5	3	8
Zwierzynek	4	3	7
	110	40	270
Łącznie zaewidencjonowanych i zarejestrowanych obiektów zabytkowych		420	

Spśród najczęściej występujących zabytków wymienić można: kościoły, cmentarze, parki dworskie, zespoły folwarczne oraz pozostałe nieruchomości i budynki różnej funkcji.

Lokalizację najcenniejszych dóbr kultury istniejących w granicach administracyjnych Gminy Węgorzyno przedstawia *załącznik nr 6*.

4.5.3. *Etyka. Stanowienie prawa lokalnego.*

Wspomniano już, że gminna struktura samorządowa działa w zakresie wszystkich spraw publicznych o znaczeniu lokalnym, które nie zastrzeżono ustawami na rzecz innych podmiotów. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb Wspólnoty należy do zadań własnych gminy⁵⁷. Narzędziem realizacji zadań zabezpieczających egzystencjonalnie lokalną społeczność są uchwały Rady Gminy oraz zarządzenia Burmistrza. Uchwały i zarządzenia to przyjęte zwyczajowo a w obrocie prawnym usankcjonowane ustawowo przez Państwo formy stanowienia prawa miejscowego. Zatem można powiedzieć że mieszkańcy są posiadaczem narzędzia regulowania norm postępowania ludzi względem siebie oraz względem każdego podmiotu i przedmiotu prawa. Tą właśnie drogą realizowany jest trzeci, równie doniosły jak poprzedni, dział kultury – *etyka*. Formułuje ona powinności, którym podlegamy, czyli określa co powinniśmy a czego nie powinniśmy czynić, nadto odpowiada na pytanie - dlaczego, czyli uzasadnia słuszność tych powinności. Cały ten przedmiot zagadnienia omówiony zostanie w części głównej raportu podczas analizy ilości i jakości ustanowionego prawa przez Radę Miejską w Węgorzynie w okresie objętym raportem.

Aby dobrobyt drogą kultury mógł być osiągnąć, warunkiem ostatecznie go dopełniającym jest posiadanie zdrowia, ...tak fizycznego jak też psychicznego. Obydwa aspekty zdrowia chronione są i zabezpieczane przez istniejący ośrodek zdrowia, ...ale także przez sieć obiektów sportowych miejskich i szkolnych, także świetlice wiejskie, bibliotekę oraz działający od 2019 roku ośrodek kultury łączący w sobie też funkcję sportową, co wynika z jego nazwy - Gminny Ośrodek Kultury i Sportu, ustanowionej uchwałą Rady Miejskiej. Od 2020 roku w Gminie Węgorzynie działa jedna przychodnia lekarska, udzielając rokrocznie od 22 do 25 tys. porad lekarskich. Uzupełnieniem przychodni jest działająca w Węgorzynie apteka.

Gmina Węgorzynie powołała w roku 2019 Gminny Ośrodek Kultury i Sportu. Przejął on od Urzędu Miejskiego wiele funkcji, choćby organizacji imprez integracyjnych, kulturalnych, promocyjnych czy patriotycznych.

Do przedsięwzięć kulturalnych, które wpisały się już na stałe w kalendarz imprez należą takie jak: Lato z Węgorzem, Dożynki Gminne, Dzień Sołtysa, obchody Dnia Niepodległości, Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych, Festyn Charytatywny, Festyn

⁵⁷ Art. 7. Ust.1. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy: **1.)** ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej; **2.)** gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego; **3.)** wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz; **3a.)** działalności w zakresie telekomunikacji; **4.)** lokalnego transportu zbiorowego; **5.)** ochrony zdrowia; **6.)** pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych; **6a.)** wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej; **7.)** gminnego budownictwa mieszkaniowego; **8.)** edukacji publicznej; **9.)** kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami; **10.)** kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych; **11.)** targowisk i hal targowych; **12.)** zieleni gminnej i zadrzewień; **13.)** cmentarzy gminnych; **14.)** porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego; **15.)** utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych; **16.)** polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej; **17.)** wspierania i upowszechniania idei samorządowej, w tym tworzenia warunków do działania i rozwoju jednostek pomocniczych i wdrażania programów pobudzania aktywności obywatelskiej; **18.)** promocji gminy; **19.)** współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450, 650 i 723); **20.)** współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw. Art. 8. 1. Ustawy mogą nakładać na gminę obowiązek wykonywania zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, a także z zakresu organizacji przygotowań i przeprowadzenia wyborów powszechnych oraz referendów.

Trzeźwości, konkurs Najpiękniejsza Palma Wielkanocna, Łobeska Baba Wielkanocna, Orszak Trzech Króli, Obchody Państwowości Polskiej na Ziemi Węgorzyńskiej, rajdy piesze, spotkania wigilijne, Turniej im. Stanisława Pawłowskiego, Węgorzyńskie Perełki, zabawy mikołajkowe, uroczystości Złote Gody oraz inne, które nie posiadają charakteru cyklicznego jak choćby spotkania z ciekawymi ludzki. Wspominając działalność integracyjno-kulturalną jaka odbywa się na terenie gminy Węgorzyno, nie można pominąć umowy podpisanej z partnerską gminą niemiecką Uckeriand. Na niwie tej współpracy organizowane są wyjazdy i wzajemne spotkania mieszkańców obu gmin.

4.6. Stowarzyszenia i organizacje społeczne jako rezultat aktywność wspólnoty.

Szerokie spektrum publicznych zasobów materialnych powiększone o zasoby innych podmiotów jak choćby zakładów pracy czy Kościoła, wykorzystywane jest w celach rozwijania pasji i zainteresowań mieszkańców. Baza ta stanowi przyczynę a niekiedy inspirację do samorzutnego powstawanie wielu organizacji. Każda z nich wykonuje różne zadania publiczne począwszy od realizowania bezpieczeństwa publicznego a kończąc na sztuce artystycznej i pamięci historycznej. Duża ich ilość to cecha charakterystyczna i wyróżniająca węgorzyńską społeczność.

Stowarzyszenia posiadające osobowość prawną wg stanu na 30.XII.2023 roku.

1. Akademickie Polskie Towarzystwo Turystyczno - Krajoznawczego w Szczecinie – siedziba: Brzeźniak 7A
2. Fundacja Burej – siedziba: Dłusko
3. Fundacja Prosiaczka Eugeniusza Gieniutkowo – siedziba: Nowe Węgorzynko
4. Fundacja Sielska Kraina – siedziba: Sielsko
5. Ochotnicza Straż Pożarna w Runowie – siedziba: Runowo
6. Ochotnicza Straż Pożarna w Sielsku – siedziba: Sielsko

7. Ochotnicza Straż Pożarna w Węgorzynie – siedziba: Węgorzyno
8. Ochotnicza Straż Pożarna W Zwierzynku – siedziba: Zwierzynek
9. Stowarzyszenie "Lepsze Runowo" W Likwidacji – siedziba: Runowo
10. Stowarzyszenie "Nasza Kraina Sielsko" – siedziba: Sielsko
11. Stowarzyszenie "Nasze Mielno" – siedziba: Mielno
12. Stowarzyszenie Centrum Zwiększania Aktywności Społecznej – siedziba: Węgorzyno
13. Stowarzyszenie Chóru "Kantylena" Przy Parafii P.W. Wniebowzięcia NMP w Węgorzynie.
14. Stowarzyszenie Inicjatyw Artystyczno-Edukacyjnych "Sztuka Życia" – siedziba: Węgorzyno
15. Stowarzyszenie Kresowian "Kuropatniki" – siedziba: Sielsko
16. Stowarzyszenie Miłośników Cieszyna "Woświn" – siedziba: Cieszyno
17. Stowarzyszenie Miłośników Przytoni – siedziba: Przytoń
18. Stowarzyszenie „Morwowa Kraina” – siedziba: Lesięcin
19. Stowarzyszenie Przyjaciół Mieszewa – siedziba: Mieszewo
20. Węgorzyńskie Towarzystwo Twórczości Artystycznej – siedziba: Węgorzyno
21. ~~Towarzystwo Węgorzyńskie – siedziba: Węgorzyno – zlikwidowane w roku 2023~~

Stowarzyszenia zwykłe

1. Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Węgorzyna z siedzibą w Węgorzynie
2. PZW Koło „Węgorz” z siedzibą w Węgorzynie
3. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Koło Terenowe z siedzibą w Węgorzynie
4. Stowarzyszenie Na Rzecz Wspierania Osób Niepełnosprawnych "Tacy Sami" z siedzibą w Sielsku
5. Stowarzyszenie Węgorzyno Mój Dom z siedzibą w Węgorzynie
6. Gminne Koło Pszczelarzy w Węgorzynie z siedzibą w Węgorzynie
7. Stowarzyszenie "Współistnienie" z siedzibą w Łobzie. Oddz. Węgorzyno.
8. *Stowarzyszenie "Mała Wieś" z siedzibą w Trzebawie (*w likwidacji*)

Kluby sportowe

1. Ludowy Klub Sportowy „Sparta” z siedzibą w Węgorzynie
2. Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Trójka” z siedzibą w Węgorzynie
3. Akademia Młodego Piłkarza z siedzibą w Węgorzynie.

Do Krajowego Rejestru Sądowego⁵⁸ na dzień 30.XII.2023 r., wpisanych ich jest 20 działających stowarzyszeń, fundacji oraz innego rodzaju organizacji pozarządowych, zaś stowarzyszeń zwykłych⁵⁹ tj. nieposiadających osobowości prawnej zaewidencjonowanych w

⁵⁸ Stowarzyszenie KRS. Jak wskazuje nazwa, musi zostać ono zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym. Rejestracja w KRS daje stowarzyszeniu wiele uprawnień, m.in.: nadaje stowarzyszeniu osobowość prawną, jest organizacją pozarządową, może korzystać z różnych źródeł finansowania. Do jego założenia niezbędne jest uchwalenie statutu i wybranie komitetu założycielskiego. Minimalna liczba założycieli – 15 osób.

⁵⁹ Stowarzyszenie zwykłe. Działanie stowarzyszeń zwykłych reguluje ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach. Założenie stowarzyszenia zwykłego jest prostsze niż utworzenie stowarzyszenia zarejestrowanego w KRS. By je powołać wystarczy już trzy osoby – pełnoletnie, posiadające obywatelstwo polskie i niepozbawione praw publicznych. Mogą je zakładać i być członkami tylko osoby fizyczne.

Starostwie Powiatowym w Łobzie działa w Gminie 11 (*jedno w likwidacji), w tym 3 działające kluby sportowe⁶⁰.

Poza osobami fizycznymi zrzeszającymi się w stowarzyszenia sama Gmina Węgorzyno, celem sprawniejszego, efektywniejszego i ekonomiczniejszego realizowania swoich zadań ustawowych przynależy i jest członkiem kilku stowarzyszeń oraz związków gmin. Z urzędu Gminę reprezentuje Burmistrz Węgorzyna, a czasem także osoba ustanowiona przez Radę Gminy. Gmina należy i była współinicjatorem powstawania następujących stowarzyszeń oraz związków celowych:

1. Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu „Pomerania” - reprezentant: Monika Kuźmińska – Burmistrz Węgorzyna;
2. Stowarzyszenie Centrum Inicjatyw Wiejskich LIDER - reprezentant: Monika Kuźmińska Burmistrz Węgorzyna;
3. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Gmin Cysterskich- reprezentant: Monika Kuźmińska – Burmistrz Węgorzyna;
4. Stowarzyszenie Lokalnej Grupy Rybackiej „Sieja” - reprezentant: Monika Kuźmińska – Burmistrz Węgorzyna;
5. Lokalna Organizacja Turystyczna Powiatu Łobeskiego - reprezentant: Monika Kuźmińska – Burmistrz Węgorzyna;
6. Związek Gmin Unia Miast i Gmin Dorzecza Regi- reprezentanci: Monika Kuźmińska – Burmistrz Węgorzyna, Jan Mazuro – Przewodniczący Rady Miejskiej;
7. Związek Zachodniopomorskiej Strefy Centralnej - reprezentant: Monika Kuźmińska – Burmistrz Węgorzyna; Marta Banasik- Sekretarz.
8. Celowy Związek Gmin R-XXI z siedzibą w Nowogardzie – reprezentanci: Monika Kuźmińska – Burmistrz Węgorzyna, Mirosław Przysiwek – Z-ca Burmistrza, delegat Rady Miejskiej.

---

⁶⁰ Kluby sportowe to nic innego jak stowarzyszenia, ale realizujące cele i zadania z zakresu kultury fizycznej (*przede wszystkim udział w rozgrywkach sportowych*). Nie zawsze muszą działać jako stowarzyszenie, ale taka forma pozwala im np. posiadać osobowość prawną.

II. CZĘŚĆ GŁÓWNA RAPORTU.

Część główna raportu opiera się na zbadaniu i zobrazowanie zmian jakie zaszły na poziomie Gminy Węgorzyno w najważniejszych segmentach działalności publicznej, dla których cele globalne zdefiniowane są i wyznaczone w strategicznych dokumentach planistycznych a realizowane wycinkowo w okresach rocznych przez władzę publiczną. Posiadając atrybut stanowienie prawa oraz postawione do swojej dyspozycji środki finansowe władza publiczna realizuje cele, których kierunkowym wyznacznikiem powinno być „*dobro wspólne*”, gdyż wszystko w przestrzeni publicznej, rozpoczynać się powinno i kończyć na działaniu zmierzającym ku tak wyznaczonemu dobru.

1. AKTY PRAWA MIEJSCOWEGO.

Cele jednostkowe gminy, realizowane w okresach rocznych możliwe są jedynie, gdy ich realizacja poprzedzona będzie „społecznym pozwoleniem”. Rodzajem takiego pozwolenia jest dokument zwany w polskiej legislaturze *uchwałą Rady Gminy*. To te szczególnego rodzaju dokumenty rozpoczynają każde publiczne działania. Dzięki nim, możliwe jest w ogóle rozpoczęcie czegokolwiek w przestrzeni publicznej. Stanowienie prawa lokalnego jest narzędziem sprawowania władzy przez konstytucyjnie umocowane organy jednostek samorządu terytorialnego, które powoływane są ustawami.

1.1. Uchwały Rady Miejskiej.

W badanym, okresie 2023 roku Rada Miejska w Węgorzynie podjęła łącznie 76 uchwał (5 więcej niż rok temu). Dotyczyły one takich obszarów życia publicznego jak: polityka finansowa gminy, strategia gospodarcza, ład przestrzenny, zasoby materialne gminy, infrastruktura komunalna, ochrona środowiska, polityka rodzinna i społeczna, polityka oświatowo wychowawcza, sport, kultura i dziedzictwo narodowe oraz bezpieczeństwo publiczne. Rozkład ilościowy w ramach poszczególnych obszarów działalności, przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr-29. Zestawienie ilości podjętych uchwał Rady Miejskiej

Obszar działalności publicznej objęty treścią uchwał Rady Miejskiej.	2019	2020	2021	2022	2023
Urzędy Administracji Publicznej	20	16	16	12	10
Polityka finansowa gminy	31	33	23	26	22
Polityka gospodarcza	9	7	8	7	9
Ład przestrzenny	4	1	1	0	0
Zasoby materialne, gospodarka nieruchomościami	16	14	9	8	12
Ochrona środowiska	4	11	3	7	3
Polityka rodzinna i społeczna	4	2	8	2	6
Oświata i wychowanie	6	2	2	9	3

Kultura, Sport i Dziedzictwo Narodowe	5	1	3	2	6
Bezpieczeństwo publiczne	0	0	1	3	0
	99	87	71	76	71

Poza stanowieniem aktów porządkowo-regulaminowych dotyczących działalności organów administracji publicznej, (*rad gmin, urzędów, jednostek organizacyjnych czy pomocniczych*), jak wskazuje rozkład statystyczny ilości podejmowanych uchwał, największa aktywność Rady Gminy przejawia się w tworzeniu oraz bieżącym stymulowaniu polityki finansowej. Dla okresów krótszych – polityka ta odzwierciedlona zostaje w dokumentach zwanych „*Wieloletnią Prognozą Finansową*”. Dokument ten jest integralną częścią każdorocznej uchwały budżetowej i musi - w zakresie zabezpieczenia finansowego dla inwestycji - być z nią spójny. Wieloletnia Prognoza Finansowa powinna - w możliwie najszerszym zakresie - uwzględniać wytyczne Planu Rozwoju Lokalnego Gminy. Rokrocznie ważnym przedmiotem stanowienia prawa są też zasoby majątkowe gminy, szczególnie w zakresie sprzedaży, nabycia oraz dzierżaw nieruchomości

Rada Gminy realizowała też swoją misję w kilku innych obszarach życia publicznego, jak: polityka społeczna, oświatowa oraz kultura i ochrona dziedzictwa narodowego. Nie sposób skupić się jednocześnie na wszystkich dziedzinach życia społecznego. Należy jednak podkreślić, że ustalone przez Radę Miejską w Węgorzynie priorytety należą do najistotniejszych z punktu widzenia rozwojowego. Rozkład statystyczny z kilku lat pokazuje że blisko 1/3 uchwał poświęcona jest polityce finansowej, ok. 16 % organizacji pracy organów władzy samorządowej, działalności kontrolno-rewizyjnej urzędu, podległych jednostek organizacyjnych i pomocniczych, a także działalności skargowej mieszkańców. Wykaz szczegółowy podjętych uchwał z uwzględnieniem rodzajów obszarów tematycznych, którymi zajmowała się Rada Gminy w okresie badanego roku przedstawia **załącznik nr 7**.

1.2. Zarządzenia Burmistrza.

Wykonywanie prawa ustanawianego przez Radę Miejską realizuje Burmistrz poprzez wydawane zarządzenia. Mają one, co do istoty charakter zewnętrzny i wewnętrzny tzn. związany z relacją pracodawca – pracobiorca. Wszystkich zarządzeń w roku budżetowym wydano łącznie 153.

Tabela nr-30. Zestawienie ilości wydanych zarządzeń Burmistrza Węgorzyna.

ZARZĄDZENIA BURMISTRZA WĘGORZYNA

Obszar działalności publicznej objęte zarządzeniem Burmistrza.	2022	2023
Zarządzenia o charakterze finansowym (Z)	45	90
Zarządzenia o charakterze ogólnym	54	33
RAZEM	99	123

Opracowanie własne. Urząd Miejski w Węgorzynie.

2. BUDŻET OBYWATELSKI. FUNDUSZ SOŁECKI.

Sołectwa mają do dyspozycji określony budżet, w ramach którego mogą działać, realizując zadania bieżące i wykonywać inwestycje. Przykładem takich zadań są: budowa chodników, zakupy wyposażenia świetlic wiejskich, budowa placów zabaw, doposażanie szkół i przedszkoli w materiały edukacyjne, organizacja imprez okolicznościowych i kulturalnych, oświetlenie drogowe, remonty wiaty przystankowych czy różnego rodzaju nasadzenia. Wysokość fundusz powstaje w oparciu o algorytm o którym mowa w ustawie w art. 3 ust. 1. Uzależniona jest od liczby mieszkańców zamieszkujących w sołectwie oraz dochodów bieżących osiągniętych przez gminę w roku poprzedzającym rok budżetowy o 2 lata. W Gminie Węgorzyna poszczególne sołectwa otrzymały następujące kwoty funduszu do dyspozycji.

SOŁECTWO	Środki postawione do dyspozycji	Środki wykorzystane	Zwroty do budżetu
Fundusz Sołecki -Brzeźniak	15 079,01	15 035,18	43,83
Fundusz Sołecki -Chwarstno	16 482,92	14 429,86	2 053,06
Fundusz Sołecki -Przyton	27 454,20	27 416,54	37,66
Fundusz Sołecki -Trzebawie	14 143,08	14 143,08	0,00
Fundusz Sołecki -Zwierzynek	18 458,79	15 875,45	2 583,34
Fundusz Sołecki -Mielno	16 482,92	16 220,07	262,85
Fundusz Sołecki -Wiewiecko	29 118,10	28 891,51	226,59
Fundusz Sołecki -Cieszyno	20 902,63	20 832,75	69,88
Fundusz Sołecki -Runowo Pomorskie	36 241,63	36 182,42	59,21
Fundusz Sołecki -Sielsko	26 414,27	25 233,37	1 180,90
Fundusz Sołecki -Winniki	16 326,93	16 315,98	10,95
Fundusz Sołecki -Sarnikierz	18 458,79	18 446,19	12,60
Fundusz Sołecki -Mieszewo	27 350,21	27 246,20	104,01

Fundusz Sołecki -Kraśnik	16 794,90	10 463,49	6 331,41
Fundusz Sołecki -Gardno	14 091,08	12 886,51	1 204,57
Fundusz Sołecki -Połchowo	17 106,88	17 074,61	32,27
Fundusz Sołecki -Węgorzynko	15 546,98	13 862,20	1 684,78
Fundusz Sołecki -Runowo	25 738,32	20 892,98	4 845,34
RAZEM	372 191,64	351 448,39	20 743,25

Dodatkowo ustawa o funduszu sołeckim daje możliwość realizacji wspólnych przedsięwzięć przez kilka sołectw. W takim przypadku każde sołectwo uchwała oddzielnie wniosek, który dotyczy wspólnego przedsięwzięcia.

Wnioski sołectw muszą spełniać łącznie następujące kryteria: muszą mieścić się w zadaniach własnych gminy, zapewniać poprawę warunków życia mieszkańców oraz być zgodne ze strategią rozwoju gminy. Obecnie obowiązujące przepisy prawa przewidują możliwość wystąpienia przez sołectwo o zmianę przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach funduszu sołeckiego w trakcie roku budżetowego.

Od kwoty wydanej na realizację przedsięwzięć z Funduszu Sołeckiego przysługuje zwrot części poniesionych wydatków z budżetu państwa w wysokości od 20 do 40%.

Warunkiem przyznania w danym roku budżetowym środków z funduszu jest złożenie przez sołectwo wniosku. Wniosek danego sołectwa uchwała zebranie wiejskie z inicjatywy sołtysa, rady sołeckiej lub co najmniej 15 pełnoletnich mieszkańców sołectwa. Wniosek powinien zawierać wskazanie przedsięwzięć przewidzianych do realizacji na obszarze sołectwa. W terminie do dnia 30 września roku poprzedzającego rok budżetowy, sołtys przekazuje burmistrzowi wniosek celem uwzględnienia go w projekcie budżetu gminy.

Choć ustawa nie nakazuje radom gmin podejmowania uchwał o wyodrębnieniu funduszu sołeckiego, to w gminie Węgorzyno Rada Miejska taką uchwałę podjęła. Fundusz sołecki zgodnie z ustawą wyodrębnia się w węgorzyńskim budżecie od 2021 roku. Środki są przekazywane sołectwom do realizacji. Wykonanie wysokości funduszu w gminie, w poszczególnych obszarach gospodarki, w okresie ostatnich lat przedstawia tabela.

Tabela nr-28. Wykonanie Funduszu Sołeckiego..

Rok budżetowy			Rodzaj realizowanego zadania
2021	2022	2023	
5 167,49	10 000,00	21 852,87	1. Drogi publiczne gminne
5 167,49	10 000,00	3 000,00	wydatek na zadania bieżące
0,00	0,00	18 852,87	wydatek na zadania majątkowe (inwestycje)
4 070,99	13 202,18	14 143,08	2. Gospodarka gruntami i nieruchomościami
4 070,99	13 202,18	14 143,08	wydatek na zadania bieżące
0,00	0,00	0,00	wydatek na zadania majątkowe (inwestycje)
5 053,47	18 856,38	13 109,48	3. Oczyszczanie miast i wsi
5 053,47	18 856,38	13 109,48	wydatek na zadania bieżące

0,00	0,00	0,00	wydatek na zadania majątkowe (inwestycje)
45 119,04	53 093,97	49 738,21	4. Utrzymanie zieleni w miastach i gminach
45 119,04	41 193,97	49 738,21	wydatek na zadania bieżące
0,00	11 900,00	0,00	wydatek na zadania majątkowe (inwestycje)
9 984,57	15 790,00	25 169,87	5. Oświetlenie ulic, placów i dróg
9 984,57	3 690,00	1 968,00	wydatek na zadania bieżące
0,00	12 100,00	23 201,87	wydatek na zadania majątkowe (inwestycje)
91 370,35	132 470,12	117 720,90	6. Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby
91 370,35	132 470,12	117 720,90	wydatek na zadania bieżące
0,00	0,00	0,00	wydatek na zadania majątkowe (inwestycje)
137 135,11	88 795,97	109 713,98	7. Pozostała działalność
137 135,11	79 296,97	108 314,62	wydatek na zadania bieżące
0,00	9 499,00	1 399,36	wydatek na zadania majątkowe (inwestycje)
297 901,02	332 208,62	351 448,39	OGÓŁEM FUNDUSZ SOŁECKI
<i>297 901,02</i>	<i>298 709,62</i>	<i>307 994,29</i>	<i>Razem wydatek na zadania bieżące</i>
<i>0,00</i>	<i>33 499,00</i>	<i>43 454,10</i>	<i>wydatek na zadania majątkowe (inwestycje)</i>

3. POLITYKA FINANSOWA WŁADZ SAMORZĄDOWYCH.

Polityka finansowa jednostek samorządu terytorialnego – jak wspomniano - realizowana jest poprzez uchwały rad gmin, która ustala limity rocznych dochodów i wydatków, a także określa zasady wspomagania budżetów przychodami⁶¹ oraz zasadami ich zwrotów. Przychody, choć nie wszystkie ich rodzaje są narzędziem kształtowania polityki finansowej generującym dług publiczny, którego wielkość podlega ustawowej kontroli.⁶² Podstawą prawną opracowywania uchwał budżetowych jest ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (*Dz. U. 1990, nr 16, poz. 95 z późniejszymi zmianami*).

3.1 Dochody Gminy – źródła dochodów.

Nie jest zadaniem raportu szczegółowa analiza finansowa budżetu gminy, gdyż ta przeprowadzona jest w odrębnym, równoległym prowadzonym procedowaniu związanym z

⁶¹ Art. 217 ust. 2 określa rodzaje przychodów. Przychody to środki które zaliczane są na pokrycie deficytu budżetowego. Różnica między dochodami a wydatkami budżetu jednostki samorządu terytorialnego stanowi odpowiednio nadwyżkę budżetu jednostki samorządu terytorialnego albo deficyt budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Ten ostatni pokrywany jest przychodami z: 1) sprzedaży papierów wartościowych wyemitowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego; 2) kredytów; 3) pożyczek; 4) prywatyzacji majątku jednostki samorządu terytorialnego; 5) nadwyżki budżetu jednostki samorządu terytorialnego z lat ubiegłych, pomniejszonej o środki określone w pkt 8; 6) wolnych środków jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jednostki samorządu terytorialnego innych niż określone w pkt 5 i 8, w tym wynikających z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych; 7) spłaty udzielonych pożyczek w latach ubiegłych lub środków z lokat dokonanych w latach ubiegłych; 8) niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach oraz wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 pojęcie środków publicznych i dochodów publicznych ust. 1 pkt 2 i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków.

⁶² Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych jest zasadniczym aktem prawnym w zakresie finansów publicznych zawierającym, między innymi, kompleksowe regulacje dotyczące długu publicznego. Wprowadza niezbędne definicje, określa ogólne zasady zaciągania długu, emisji papierów wartościowych i zarządzania długiem skarbu państwa, a także procedury ostrożnościowe i sanacyjne. Art. 89. 1. Jednostki samorządu terytorialnego mogą zaciągać kredyty i pożyczki oraz emitować papiery wartościowe na: 1) pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego; 2) finansowanie planowanego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego; 3) spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów; 4) wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

zatwierdzeniem sprawozdania z wykonania budżetu. W raporcie przedstawione zostaną jedynie ogólne wskazania wynikające z globalnych relacji kwot stanowiących dochody i wydatki budżetu, a także przychody i rozchody ze wskazaniem informacji o wysokości długu publicznego.

W aspekcie dochodowym, co wynika z danych tabelarycznych wskazanych już w części ogólnej raportu, najważniejszym jawi się wniosek o utrzymaniu wysokości dochodu całkowitego gminy w relacji do roku 2022. Jednak dochód ten nie wykonano poziomem dochodów własnych a zwiększoną subwencją oraz dotacjami. Nie jest to oczekiwany przez samorządowców trend.

Tabela nr-29. Źródła dochodów budżetu gminy Węgorzyno

		Średnia 2020-2022	2022	2023
1.	DOCHODY OGÓŁEM [D.O.]	46 030 943	44 438 084	44 509 255
	<i>Udział. Razem 100%</i>	<i>100,0%</i>	<i>100,0%</i>	<i>100,0%</i>
1.1.	DOCHODY BIEŻĄCE, Razem	37 051 169	41 606 135	34 630 933
	<i>udział % w D.O.</i>	<i>81,7%</i>	<i>93,6%</i>	<i>77,8%</i>
	1. W tym: dochody bieżące finansowane w całości środkami krajowymi	36 709 623	40 832 274	34 630 933
	2. W tym: dochody bieżące współfinansowane środkami zagranicznymi	341 546	773 860	0
	Finansowy wkład środków zagranicznych	330 879	773 860	0
	Finansowy wkład środków PL	10 667	0	0
1.1.1.	Dochody własne	15 103 918	18 177 231	15 484 192
	<i>udział % w D.O.</i>	<i>33,3%</i>	<i>40,9%</i>	<i>34,8%</i>
1.1.2.	Subwencja budżetu państwa	9 004 243	8 939 744	11 614 309
	<i>udział % w D.O.</i>	<i>19,9%</i>	<i>20,1%</i>	<i>26,1%</i>
1.1.3.	Dotacje celowe budżetu państwa na cele bieżące	10 849 241	9 029 125	7 020 836
	<i>udział % w D.O.</i>	<i>23,8%</i>	<i>20,3%</i>	<i>15,8%</i>
1.1.4.	Dotacje celowe inne niż budżetu państwa	1 752 221	4 686 174	511 597
	<i>udział % w D.O.</i>	<i>4,0%</i>	<i>10,5%</i>	<i>1,1%</i>
1.1.5.	Z środków pochodzenia zagranicznego	341 546	773 860	0
	<i>udział % w D.O.</i>	<i>0,7%</i>	<i>1,7%</i>	<i>0,0%</i>
1.2.	DOCHODY MAJĄTKOWE, Razem	8 979 774	2 831 950	9 878 322
	<i>udział % w D.O.</i>	<i>18,3%</i>	<i>6,4%</i>	<i>22,2%</i>
	1. W tym: Dochody majątkowe finansowane w całości środkami krajowymi	6 081 039	2 776 728	9 878 322
	2. W tym: Dochody majątkowe współfinansowane środkami zagranicznymi	2 898 735	55 222	0
	Finansowy wkład środków zagranicznych	2 890 536	55 222	0
	Finansowy wkład środków PL	8 199	0	0
1.2.1.	Dochody własne	557 777	915 670	876 419
	<i>udział % w D.O.</i>	<i>1,2%</i>	<i>2,1%</i>	<i>2,0%</i>
1.2.2.	Dotacje celowe budżetu państwa na zadania majątkowe	4 983	6 000	7 883

	<i>udział % w D.O.</i>	0,0%	0,0%	0,0%
1.2.3.	Dotacje celowe inne niż budżetu państwa	5 518 278	1 855 058	8 994 020
	<i>udział % w D.O.</i>	11,2%	4,2%	20,2%
1.2.4.	Z środków pochodzenia zagranicznego	2 898 735	55 222	0
	<i>udział % w D.O.</i>	5,9%	0,1%	0,0%

3.1.1. Dochody własne Gminy.

Są to środki określone ustawowo w art. 4 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Należą do nich **podatki** określone w art.4. ust.1. pkt.1 ustawy o dochodach, **opłaty** o których mowa w art.4. ust.1. pkt.2 ustawy, **podatek dochodowy od osób fizycznych** oraz **podatek dochodowy od osób prawnych** o których mowa w art.4. ust.2 i 3. ustawy o dochodach; **dochody z majątku** określone w art.4. ust.1. pkt.4 oraz inne dochody określone w art.4. ust.1. pkt.3, 5-12 ustawy o dochodach.

Dochody własne są najcenniejszą grupą dochodów w budżecie z uwagi na możliwość finansowania nimi każdej sprawy społecznie ważnej, która nie została wyłączona z kompetencji samorządu. Środki te gwarantują samorządowi swobodę dysponowania nimi.

Z analizy stawek podatkowych uchwalonych przez Radę Miejską oraz ich relacji do stawek określonych ustawowo można powiedzieć, że po przełomie dokonanym pomiędzy rokiem budżetowym 2017/2018 kiedy znacząco zmniejszono skutki obniżenia stawek podatków z 1.16 mln do 826 tys. W kolejnych latach utrzymywała się ona już cały czas na tym samym poziomie. W roku bieżącym jednak kwota skutków obniżenia stawek przez radę wzrosła o niemal 25% i wyniosła 1.060.390 zł, zatem nastąpił w tym segmencie powrót do tendencji wzrostowej.

Tabela nr-30. Skutki obniżenia górnych stawek podatków za okresy sprawozdawcze [zł].

Rok budżetowy			Rodzaj realizowanego zadania
2021	2022	2023	
791 289	803 429	1 060 390	Obniżenie stawek podatkowych (Rada M.) z podatku od nieruchomości z podatku rolnego z podatku od środków transportowych
547 337	522 338	623 098	
58 829	70 279	203 936	
185 123	210 811	233 355	Skutki udzielonych ulg i zwolnień (Burmistrz) z podatku od nieruchomości z innych opłat i wpływów lokalnych
16 930	18 725	24 352	
14 223	13 561	24 352	
2 707	5 164	0	Umorzenie zaległości podatkowych (Burmistrz) z podatku od nieruchomości
462	0	0	
462	0	0	

3.1.1.1 Podatki. Odnosząc się do danych uśrednionych z kilku lat, co potwierdzają wyniki jednostkowe należy zauważyć, że największą pozycją budżetową w zakresie dochodów własnych są podatki lokalne, które stanowią 34% dochodów własnych. To

szczególnie wrażliwa pozycja budżetowa jednak o dużych konsekwencjach dla całości. Wrażliwość dotyczy skutku społecznego który wywołują, natomiast z racji na konsekwencję, która jest dwójakiego rodzaju, (1. zmniejszenia wpływy z podatku oraz 2. wysokość otrzymywanej subwencji) podatki szczególnie należy racjonalizować. Rada Miejska w Węgorzynie stosuje konsekwentnie zasadę optymalizacji stawek, ważąc interes społeczny i ekonomiczno-gospodarczy. Wyrazem tego jest fakt, że stawki dla mieszkańców nie są najwyższymi jakie dopuszczają przepisy.

Ustawa wprowadza progi maksymalne dla rodzajów podatków. Odchylenie od progów ustawowych jest swego rodzaju ulgą podatkową dla mieszkańców, jednak – jak wspomniano powyżej - pozbawia samorząd realnego dochodu własnego *a.)* o kwotę obniżenia stawek a nadto *b.)* o kwotę subwencji wyrównawczej. Skutki umorzeń wpływają bowiem na wysokość wskaźnika *G* (*wskaźnik dochodu podatkowego*) od którego zależy wartość subwencji. Ustawa o dochodach JST uwzględnia w art. 32 ust. 3. skutki zmniejszenia stawek i stosowanych ulg czy umorzeń. Gdyby skutki polityki podatkowej nie były uwzględnione w wyliczeniu wskaźnika *G* w sposób przewidziany w ustawie, samorzady stosujące ulgi byłyby wręcz „nagradzane” za swoje decyzje. (*zmniejszenie wpływów podatkowych byłoby częściowo rekompensowane zwiększoną subwencją*).

Tabela nr-31. Rodzaje podatków, będących źródłem dochodów własnych.

Źródło dochodu Gminy Węgorzyna	Średnia 2019-2021	2022	2023
PODATKI	6 172 722	6 453 303	7 367 672
<i>art.4. ust.1. pkt.1 ustawy o dochodach</i>			
Wpływy z podatku od nieruchomości	3 981 438	4 176 648	4 879 664
Wpływy z podatku rolnego	1 268 413	1 281 013	1 505 257
Wpływy z podatku leśnego	202 063	213 062	322 206
Wpływy z podatku od środków transportowych	334 623	379 646	401 318
Wpływy z podatku - karty podatkowej	4 124	7 311	5 693
Wpływy z podatku od spadków i darowizn	23 460	13 900	16 724
Wpływy z podatku od czynności cyw. praw.	358 601	381 722	236 810

3.1.1.2. Opłaty. Drugim rodzajem daniny gwarantowanej gminie jako dochód własny są opłaty lokalne. Jest to rodzaj daniny publicznej o charakterze pozapodatkowym. Opłaty lokalne, podobnie jak podatki, są świadczeniami pieniężnymi, przymusowymi i bezzwrotnymi. Cechą odróżniającą opłatę od podatku jest natomiast ekwiwalentność świadczenia. Opłata jest świadczeniem ekwiwalentnym, jednakże w przypadku, gdy przewyższa rzeczywisty koszt wydatków staje się ukrytym podatkiem. Opłaty można podzielić na dwie zasadnicze grupy: 1) związane z czynnościami urzędowymi, 2) za usługi wykonywane przez gminę. Opłaty lokalne należą do pierwszej grupy opłat. Do opłat lokalnych zalicza się: opłatę targową, opłatę miejscową, opłatę uzdrowską, opłatę reklamową, opłatę od posiadania psów.

Opłaty w budżecie gminnym stanowią 14% udział w dochodach własnych a ich rozkład i rodzaj należny gminie obrazuje tabela.

Tabela nr-32. Opłaty, o których mowa w art.4. ust.1. pkt.2 ustawy o dochodach jako źródło dochodów własnych.

Źródło dochodu Gminy Węgorzyno	Średnia 2019-2021	2022	2023
OPŁATY			
<i>art.4. ust.1. pkt.2 ustawy o dochodach</i>	4 132 172	5 162 667	4 307 396
Wpływy z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym	18 529	45 412	29 374
Wpływy z opłaty produktowej	24	0	0
Wpływy z opłaty skarbowej	35 935	37 923	32 742
Wpływy z opłaty targowej	1 689	2 189	2 487
Wpływy z opłaty eksploatacyjnej	551 460	640 400	521 214
Wpływy z opłat za trwałe zarząd, użytkowanie i służebności	9 995	6 737	19 119
Wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	102 346	106 531	121 600
Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw	1 409 878	1 619 235	1 891 639
Wpływy z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości	11 067	11 105	11 041
Wpływy z opłat egzaminacyjnych oraz opłat za wydawanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń, certyfikatów i ich duplikatów	61	52	52
Wpływy z opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego	25 533	32 137	33 249
Wpływy z opłat za korzystanie z wyżywienia w jednostkach realizujących zadania z zakresu wychowania przedszkolnego	57 826	71 604	87 762
Wpływy z różnych opłat	88 302	111 336	144 654
Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	535 303	508 530	410 611
Wpływy z usług	114 627	144 089	244 514
Wpływy ze sprzedaży wyrobów	63 711	191 134	143 049
Wpływy z otrzymanych spadków, zapisów i darowizn w postaci pieniężnej	7 610	1 205	4 500
Wpływy z różnych dochodów	1 045 933	1 602 489	567 073
Dochody jednostek samorządu terytorialnego związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami	25 001	21 096	16 810
Wpływy z opłaty prolongacyjnej	14	0	0
Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	27 318	9 431	25 907
Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	11	32	0

3.1.1.3. Udziały gmin w podatkach państwa. Kolejną grupą dochodów własnych są wpływy z udziału w podatkach pobieranych przez Państwo. Udział określony jest ustawą. Obowiązek podatkowy liczony od osiągniętego **dochodu osobistego osób fizycznych** ciąży na wszystkich, którzy osiągających dochody ze źródeł przychodów określonych w ustawie. Ustawodawca zalicza do nich: a) pracę najemną (np. stosunek służbowy, stosunek pracy,) b) członkostwo w rolniczej spółdzielni produkcyjnej lub innej spółdzielni zajmującej się produkcją rolną, c) emerytury lub renty, d) działalność wykonywaną osobiście, e) pozarolniczą działalności gospodarczej, f) działy specjalne produkcji rolnej, g) najem, podnajem, dzierżawę, poddzierżawę oraz inne umowy o podobnym charakterze, h) kapitały pieniężne, i) prawa majątkowe, j) odpłatne zbycie nieruchomości (ich części) oraz udziału w nieruchomościach, spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego lub użytkowego, prawa do domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej, prawa

wieczystego użytkowania gruntów, innych rzeczy, k) działalność prowadzoną przez zagraniczną jednostkę kontrolowaną, l) niezrealizowane zyski w związku z przeniesieniem składnika majątku poza terytorium RP lub rezydencji podatkowej m) inne źródła (np. stypendia, zasiłki pieniężne z ubezpieczenia społecznego, dotacje, dopłaty, nagrody).

Podatku dochodowy od osób prawnych można zdefiniować jako rodzaj daniny publicznej obciążającej dochody osób prawnych oraz innych jednostek organizacyjnych zrównanych dla celów podatkowych z osobami prawnymi. Podatnikami tego podatku są:

- ✓ osoby prawne,
- ✓ spółki kapitałowe w organizacji, a więc spółka akcyjna i prosta spółka akcyjna oraz spółka z ograniczoną odpowiedzialnością,
- ✓ jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, z wyjątkiem spółek nieposiadających osobowości prawnej,
- ✓ spółki jawne mające na terytorium RP siedzibę lub zarząd, spełniające pozostałe warunki określone w u.p.d.p.,
- ✓ spółki niemające osobowości prawnej mające siedzibę lub zarząd w innym państwie, jeżeli zgodnie z przepisami prawa podatkowego tego państwa są traktowane jak osoby prawne i podlegają w tym państwie opodatkowaniu od całości swoich dochodów bez względu na miejsce ich osiągnięcia,
- ✓ podatkowe grupy kapitałowe,
- ✓ fundacje rodzinne w organizacji.

Ustawa wyróżnia nieograniczony i ograniczony obowiązek podatkowy. W pierwszym przypadku podatnik obowiązany jest zapłacić podatek dochodowy w Polsce od całości swoich dochodów, bez względu na miejsce ich osiągnięcia (w Polsce lub za granicą). W drugim przypadku podatek opłacany jest tylko od dochodów osiągniętych na terytorium Polski.

Tabela nr-33. Wielkość i wpływ podatków PIT i CIT w dochodach własnych.

Źródło dochodu Gminy Węgorzyno	Średnia 2019-2021	2022	2023
UDZIAŁ W PODATKACH PAŃSTWA	4 688 712	6 430 677	3 674 811
Podatek dochodowy os. fizycznych (PIT) <i>art. 4. ust. 2. ustawy o dochodach (38,46 % w roku 2023)</i>	4 514 575	6 266 615	3 403 810
Podatek dochodowy os. prawnych (CIT) <i>art. 4. ust. 3. ustawy o dochodach (6,71 % w roku 2023)</i>	174 138	164 062	271 001

W tej grupie podatków, szczególnie podatku PIT nastąpił dramatyczny spadek w roku 2023. Jest on nie tylko obserwowany w relacji rok do roku ale jest nawet mniejszy niż średnia z 3

ostatnich lat 2020-2022. Oznacza to że mieszkańcy gminy znacznie zubożeli w okresie bieżącego roku.

3.1.1.4. Inne dochody gwarantowane ustawami. Inne dochody własne, kończące katalog środków gwarantowanych wynikają z art. 4 ust. 1 pkt 3, 5-12 ustawy o dochodach gmin. Poniższa tabela przedstawia rozkład takich dochodów.:

Tabela nr-34. Inne grupy dochodów własnych Gminy gwarantowane ustawami.

Źródło dochodu Gminy Węgorzyno	Średnia 2019-2021	2022	2023
RAZEM <i>art.4. ust.1. pkt.3, 5-12 ustawy o dochodach</i>	110 311	130 585	134 313
Dochody rekompensacyjne	8 887	7 427	7 695
Wpływy z tytułu odsetek	71 454	68 594	105 064
Wpływy z tytułu kar i grzywien	29 970	54 564	21 554

3.1.1.5. Własne dochody majątkowe. Składnikiem dochodu własnego gwarantowanego prawem jest jeszcze jedno ważne źródło. Art.4. ust.1. pkt.4 ustawy o dochodach gwarantuje gminie środki pochodzące z majątku. Do takich dochodów należą następujące rodzaje wpływów.

Tabela nr-35. Majątkowe dochody własne gwarantowane gminom ustawami.

Rodzaje wpływów z majątku	Średnia 2020-2022	2022 rok	2023 rok
Razem Dochody własne majątkowe	557 777	915 670	876 419
Wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności	10 340	7 494	4 492
Wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości	534 695	908 176	871 927
Wpływy ze zbycia praw majątkowych	3 333	0	0
Wpływy z tytułu odszkodowania za przejęte nieruchomości pod inwestycje celu publicznego	9 409	0	0
Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	0	0	0

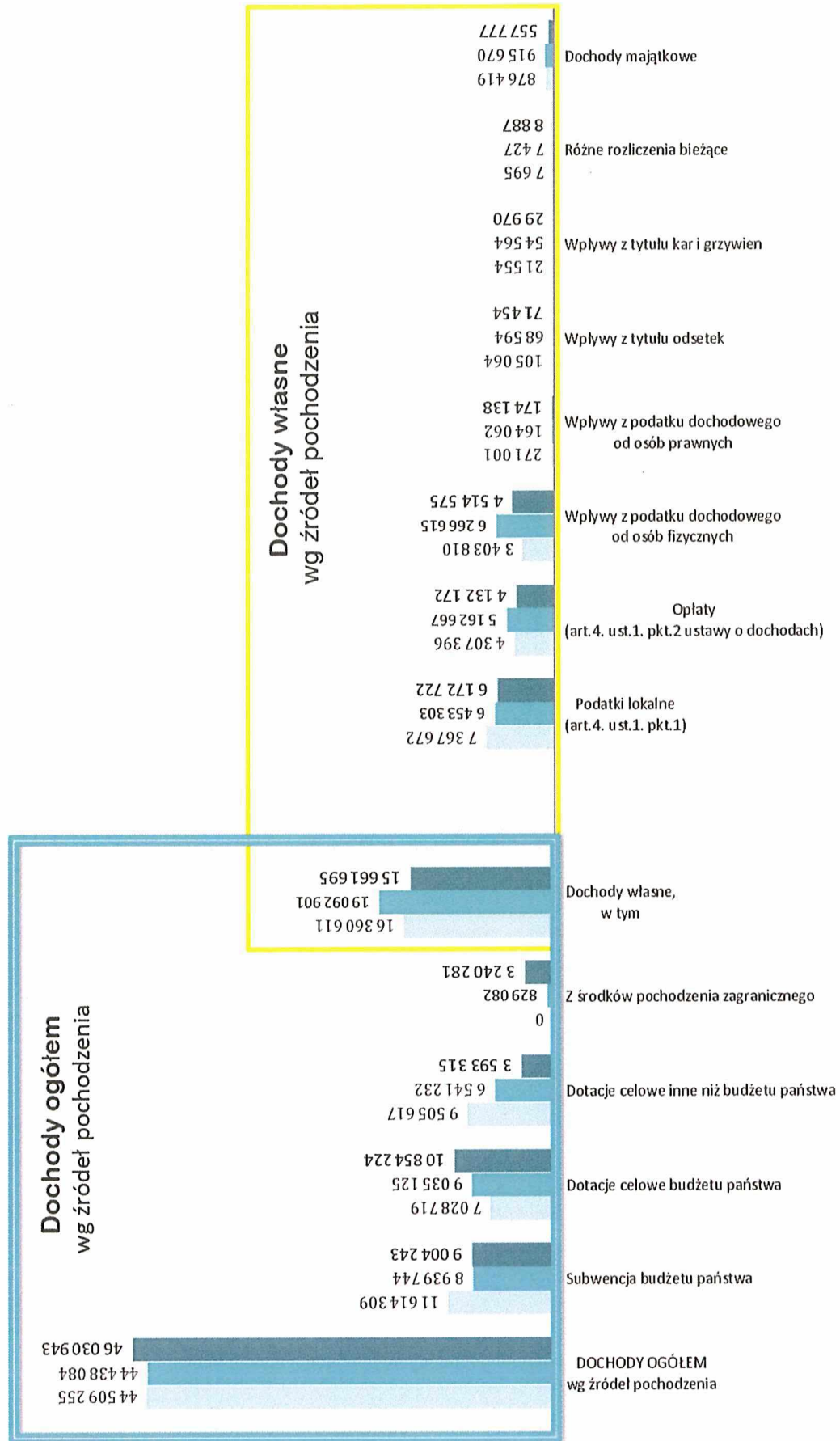
W roku bieżącym osiągnięto wpływy z tego tytułu na poziomie 876.419 zł co jest mniejszym dochodem w stosunku do roku ubiegłego, w którym osiągnięto kwotę równą 915.670 zł. Średnia z ostatnich lat tego dochodu zwanego dochodem własnym majątkowym wynosi 557.777 zł.

Reasumując, kształt budżetu gminnego w ujęciu źródeł pochodzenia środków własnych ostatecznie kształtuje się jak wskazano na rysunku 9, zaś w zakresie źródeł klasyfikacji budżetowej jak wskazano na rysunku 10 (*część dochodowa*).

Rysunek 9. Udział grup dochodowych w budżecie gminy.

UDZIAŁ GRUP DOCHODOWYCH W DOCHODACH OGÓŁEM

■ 2023 ■ 2022 ■ średnia 2020-2022

Zadania publiczne realizowane są w poszczególnych obszarach życia publicznego, które zagregowano w odpowiadające im działy klasyfikacji budżetowej. Dla tych obszarów dochody i wydatki są czasami w tak dużej dysproporcji, że staje się konieczne wzajemne uzupełnianie środków pomiędzy działami aby zadania te sfinansować. **Rysunek 10** obrazuje wspomnianą dysproporcję dochodowo wydatkową w ramach tożsamych działów budżetowych.

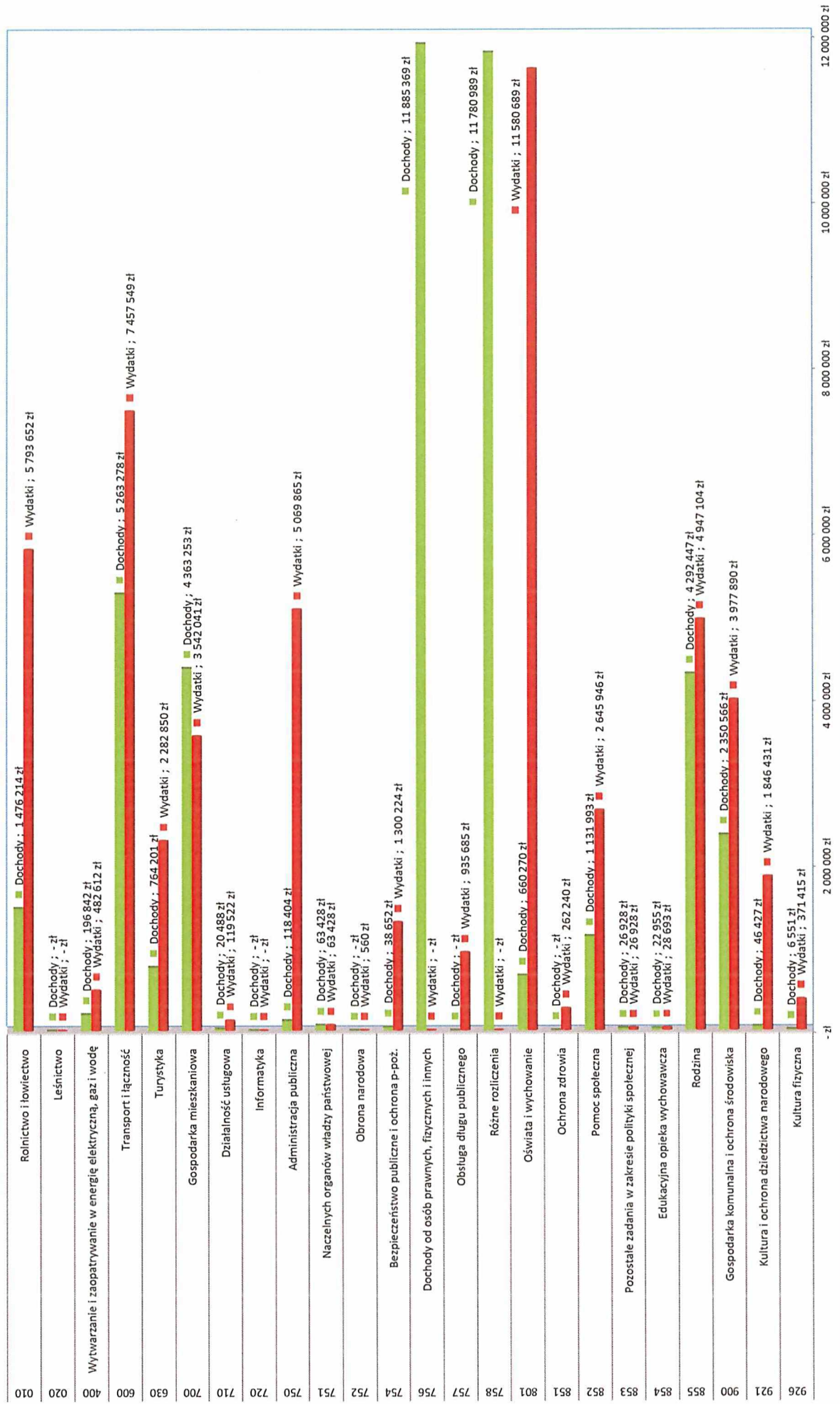
W trakcie wykonywania poszczególnych polityk gminnych wyszczególnionych w dokumentach przywołanych na początku niniejszego raportu środki pieniężne zadedykowane poszczególnym działom podlegają korektom. Uprawnieniem wyłącznym Rady Miejskiej są zmiany środków w działach i przesunięć pomiędzy działami.

Rysunek nr 10. Tożsame obszary zadań publicznych (działy klasyfikacji budżetowej) w ujęciu dochodowo-wydatkowym.

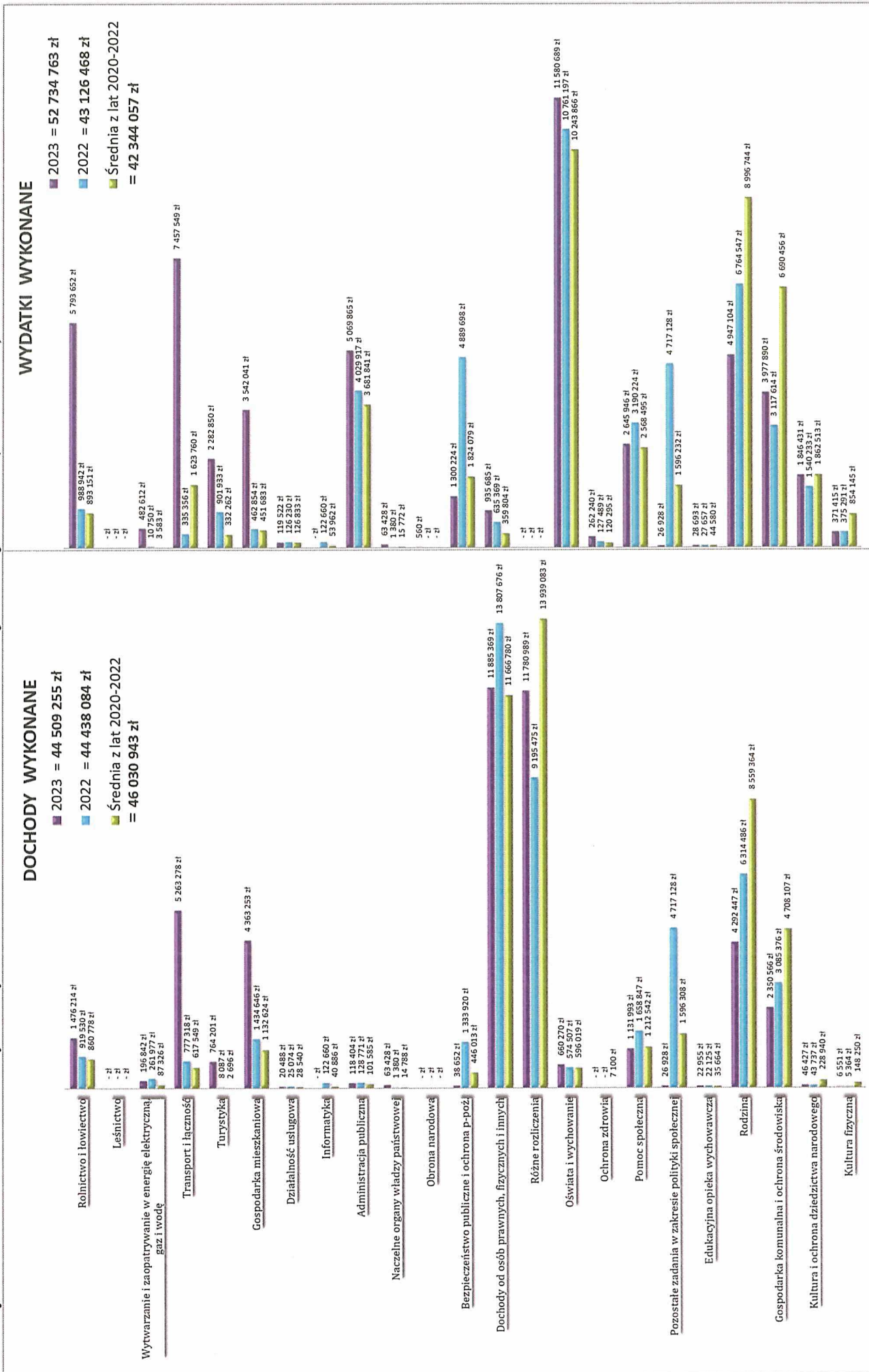
ROK 2023

ANALIZA PORÓWNAWCZA TOŻSAMYCH OBSZARÓW ZADAŃ GMINY W ZAKRESIE DOCHODÓW ORAZ KOSZTÓWICH UTRZYMANIA

■ Dochody
■ Wydatki

Rysunek nr 11. Porównanie wykonanych budżetów 2022 i 2023 do uśrednionej 3'letniej wartości (2020 – 2022)

3.1.2. Subwencje.

Subwencja to świadczenie publicznoprawne państwa na rzecz innych podmiotów o charakterze bezzwrotnym, ogólnym, bezwarunkowym i nieodpłatnym. Na mocy przepisów ustawy o finansach publicznych wydatki budżetu państwa przeznaczają się na subwencje ogólne dla 1.) jednostek samorządu terytorialnego⁶³ 2.) subwencje dla podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki⁶⁴, oraz na 3.) subwencje dla partii politycznych⁶⁵.

Zgodnie z przepisami ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego **subwencja ogólna** dla jednostek samorządu terytorialnego składa się z:

- części wyrównawczej dla gmin, powiatów i województw,
- części oświatowej dla gmin, powiatów i województw,
- części równoważącej dla gmin i powiatów,
- części regionalnej dla województw,
- części rozwojowej dla gmin, powiatów i województw.

Ponadto, na podstawie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych⁶⁶ gminy otrzymują dodatkowo

- część rekompensującą subwencji ogólnej

przeznaczoną na wyrównanie ubytku dochodów wynikającego ze zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów, budowli i budynków położonych na terenie specjalnych stref ekonomicznych.

Tabela nr-38. Wysokość oraz rodzaje przyznanych subwencji .

Źródła pochodzenia dochodu Gminy	średnia 3L (20-22)	2022	2023
Subwencja budżetu państwa	9 538 535	8 939 744	11 614 309
udział w D.O.	19,9%	20,1%	26,1%
Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin	3 913 438	4 012 329	4 166 579
Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego	4 845 527	4 853 992	5 262 729
Część równoważąca subwencji ogólnej dla gmin	53 752	73 423	170 365
Uzupełnienie subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego	725 818	0	2 014 636

Dla obliczania wysokości subwencji wyrównawczej danego roku uwzględniany jest wskaźnik dochodów podatkowych **możliwych do wykonania** w Gminie Węgorzyno jaki obowiązywał dwa lata wcześniej. Dla naszej Gminy wyniósł on wtedy 1.655,69 i stanowił 73,7 % wskaźnika Gg (*dla całego kraju*) i w relacji do roku ubiegłego nieznacznie wzrósł o wartość 0,4%.

⁶³ Subwencja udzielana jest na podstawie art. 112 ust. 1 pkt 3.

⁶⁴ Subwencja udzielana jest na podstawie art. 112 ust. 1 pkt 3a.

⁶⁵ Subwencja udzielana jest na podstawie art. 112 ust. 1 pkt 6.

⁶⁶ Dz. U. Nr 188, poz. 1840, z późniejszymi zmianami.

Tabela nr-39. Wielkość dochodu podatkowego możliwego do uzyskania w gminach powiatu łobeskiego.

GMINA	Wskaźnik G na 2019 r. Sporządzono wg danych o dochodach podatkowych za 2017 r. wg stanu na dzień 30.06.2018 r.	Wskaźnik G na 2020 r. Sporządzono wg danych o dochodach podatkowych za 2018 r. wg stanu na dzień 30.06.2019 r.	Wskaźnik G na 2021 r. Sporządzono wg danych o dochodach podatkowych za 2019 r. wg stanu na dzień 30.06.2020 r.	Wskaźnik G na 2022 r. Sporządzono wg danych o dochodach podatkowych za 2020 r. wg stanu na dzień 30.06.2021 r.	Wskaźnik G na 2023 r. Sporządzono wg danych o dochodach podatkowych za 2021 r. wg stanu na dzień 30.06.2021 r.
WĘGORZYNO	1 322,88	1 440,32	1 537,60	1 556,37	1 655,69
DOBRA	970,09	1 068,57	1 178,89	1 169,79	1 159,52
RADOWO MAŁE	1 152,44	1 237,65	1 336,75	1 394,62	1 347,69
ŁOBEZ	1 534,91	1 494,73	1 591,63	1 559,82	1 798,36
RESKO	1 804,22	1 803,54	1 901,75	1 939,02	1 984,10
<i>wskaźnik „G” dla Węgorzyna</i>	<i>77,9%</i>	<i>73,6%</i>	<i>73,3%</i>	<i>73,3%</i>	<i>73,7%</i>
Wskaźnik Gg dla kraju	1 790,33	1 956,15	2 098,22	2 122,33	2 246,66
<i>Dysproporcja wysokości dochodu podatkowego w skali kraju.</i>					
<i>Min. w kraju kwota dochodu podatkowego (gm. Potok Górny)</i>	<i>454,97</i>	<i>485,66</i>	<i>523,72</i>	<i>541,25</i>	<i>580,51</i>
<i>Max. w kraju kwota dochodu podatkowego (gm. Kleszczów)</i>	<i>31 028,40</i>	<i>29 808,10</i>	<i>29 704,36</i>	<i>32 477,69</i>	<i>23 773,77</i>

Dane. Ministerstwo Finansów wg stanu na dzień 30.XII.2023 r.

W tym miejscu należy podkreślić uwagę wcześniej już wyrażaną, że nie można planować długofalowej polityki rozwojowej gminy opierając się na subwencyjno -dotacyjnym systemie finansowania zadań własnych gminy. Jak wynika z publikacji wskaźnika *G* dla lat wskazanych w tabeli nr-36 zaobserwować można podobną wartość %'ową dochodu podatkowego *G* w relacji do *Gg* (krajowego). Jednak wartość bezwzględna [w zł] różnicy tych dwóch wskaźników rokrocznie się zwiększa na niekorzyść Gminy Węgorzyna. Takie zubażanie samorządów obserwowane w przymacie dochodu podatkowego inspirowało Burmistrza Węgorzyna, aby wraz z kilkunastoma burmistrzami i wójtami z terenu całej Polski podjąć działania w zatrzymaniu tego niekorzystnego trendu. Kilkanaście zatem gmin podjęło wysiłek wprowadzenia pod obrady sejmiku ustawy o subwencji środowiskowej. Grupa robocza w osobach burmistrzów i wójtów działa od 2017 roku. Owocem kilkunastu już spotkań w tym temacie jest napisany projekt ustawy o subwencji środowiskowej. Został on wniesiony w roku 2023 pod obrady sejmiku jednak nie był głosowany.

3.1.3. Dotacje budżetu Państwa oraz innych podmiotów prawnych.

Jak można zauważyć, ważnym składnikiem budżetu jest pozycja dotacji celowych udzielanych szczególnie przez budżet państwa w ramach środków krajowych oraz zagranicznych, szczególnie z budżetu środków unijnych. Z uwagi na znaczenie środków zagranicznych omówione zostaną one w osobnym podrozdziale. W ramach tego rodzaju dotacji, w zakresie środków krajowych wysokość ta ukształtowała się już od dawna – co pokazuje średnia z ostatnich lat – na poziomie blisko 11 mln zł zmniejszając z wolna –jako

średnia- swój udział w stosunku do dochodów własnych, osiągając jednak ciągle bardzo wysoki poziom. Patrz tabela poniżej.

Tabela nr 40. Udział wszystkich dotacji celowych państwa w budżecie Gminy Węgorzyno.

Źródło dochodu Gminy Węgorzyno	Średnia 2020-2022	2022	2023
Dotacje celowe budżetu państwa (bieżące i majątkowe)	10 854 224	9 035 125	7 028 719
<i>Udział w dochodach ogółem.</i>	<i>23,6%</i>	<i>20,3%</i>	<i>15,8%</i>
Na zadania z zakresu administracji państwowej	9 521 948	7 646 996	5 658 508
Na zadania realizowane na podstawie porozumień	0	0	0
Na zadania własne gmin finansowane przez budżet państwa	1 332 275	1 382 129	1 370 211

To bardzo niekorzystny dla samorządów trend. Nadto koszty wykonywanych zadań za administrację rządową idą rokrocznie w górę a dotacje na te zadania stoją w miejscu bądź się zmniejszają.

W zakresie roku bieżącego udział dotacji celowej budżetu państwa znacznie się obniżył jednak niestety nie oznacza to, że udział dotacji w ogóle się zmniejszył. W roku bieżącym zaobserwować można przesunięcie dotacji celowych państwa w kierunku dotacji przekazywanych przez fundusze państwowe. Wzrost w tym segmencie dochodu był kilkakrotnie większy niż wynika to ze średnich wieloletnich. W roku 2023 także – pierwszy raz od wielu lat nie wykazano dochodu pochodzącego ze źródeł unijnych.

Tabela nr 41. Udział dotacji innych niż budżetu państwa w budżecie Gminy Węgorzyno.

Źródło dochodu Gminy Węgorzyno	Średnia 2020-2022	2022	2023
Dotacje celowe inne niż budżetu państwa	7 270 499	6 541 232	9 505 617
<i>udział w dochodach ogółem</i>	<i>22,8%</i>	<i>16,6%</i>	<i>21,4%</i>
Od państwowych funduszy celowych (dotacje, środki)	2 226 129	5 407 010	9 269 863
Zadania realizowane na podstawie porozumień	358 443	0	0
Od innych JST (dotacje, środki)	53 842	45 000	40 000
Od pozostałych podmiotów sfp i innych	4 632 086	1 089 222	195 754
Z środków pochodzenia zagranicznego	3 240 281	829 082	0

Gminy wspomagają swoje budżety także dotacjami celowymi z innych źródeł niż wymieniono, jednak dotacje te nie stanowią znaczenia, nie występowały w analizowanym okresie i są spotykane sporadycznie.

3.1.4. Zagraniczne źródła dochodów.

Dla rozumienia konstrukcji rocznych budżetów Gminy Węgorzyno ostatnich lat - przed przystąpieniem do wyciągania wniosków jednostkowych w oparciu o pojedyncze wielkości –

należy zbadać intencję, która towarzyszy burmistrzowi podczas konstrukcji projektów rocznych budżetów. W ciągle jeszcze trwającym okresie finansowania budżetu samorządowego środkami unijnymi, założeniem podstawowym władz lokalnych jest wcześniejsze określenie możliwości otrzymania takiego dofinansowania. By tego dokonać należy dobrze rozeznaczyć potrzeby gminy i nadać im odpowiednie priorytety. Z uwagi, że to priorytety społeczno-gospodarcze rządu oraz komisarzy europejskich wyznaczają dziedziny podlegające dofinansowywaniu, które niekoniecznie korespondują z aktualnymi potrzebami lokalnych samorządów dlatego, by móc aplikować o środki zewnętrzne, gmina musi przyjąć narzucone jej zasady dostosowując swój budżet do tych okoliczności.

W opublikowanym w roku 2022 rankingu samorządowego czasopiśmie „*Wspólnota*” wynika, że Gmina Węgorzyno zajmuje ciągle bardzo wysoką pozycję w finansowaniu zadań własnych zagranicznymi środkami publicznymi, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych. Z rankingu badającego okres 2014-2021 wynika, że w powiecie łobeskim Węgorzyno zajmuje drugą pozycję pod względem wydatków ze środków europejskich z kwotą 2.075 zł na osobę.

Tabela nr-42. Wartość per capita zrealizowanych projektów z udziałem środków unijnych (2014-2021)

Dane: https://wspolnota.org.pl/fileadmin/user_upload/Nr_22-2022_Wydatki_ze_srodkow_UE.pdf

Gminy powiatu łobeskiego	Wydatki ze środków UE w latach 2014–2021 w zł per capita
Węgorzyno	2.075,09 zł
Łobez	1.984,92 zł
Resko	3.811,14 zł
Dobra	416,53 zł
Radowo Małe	447,40 zł

Cel wielu samorządów jakim jest implementacja środków unijnych w budżety własne oraz realizowanie tym sposobem oczekiwań społecznych przyczyniło się do powstania wielkiej nieracjonalności w sferze finansów publicznych. Rozmiar tej nieracjonalności mierzony jest konkretną stratą pieniężną ale – co istotne – wielkich rozmiarów szkodą wynikającą z ukształtowania się nieprawdziwego poglądu, że środki te spowodowały rozwój miast, wsi, przysiółków i osad. Wszystko, zdaje się wskazywać, że tak jednak nie jest. Ogłaszane przez komisarzy europejskich rodzaje funduszy i programów zmuszały beneficjentów tak państwowych jak i samorządowych (*także prywatnych*) do zaciągania kredytów celem pozyskania wkładów własnych na wspólną z UE realizacją przedsięwzięć. Trwające latami kredytowanie zadań publicznych wymuszanych napływem środków z budżetu UE doprowadziło do skutków, których negatywne oddziaływanie powinno rozpocząć dyskusję społeczną w tym względzie. Z badań, które przeprowadzono na potrzeby

przedstawienia tego zagadnienia w niniejszym raporcie wynika, że budżety państwa i samorządu liczone łącznie, w okresie od 2004 (*akcesja z UE*) do 2023 roku (20 lat akcesji) wydały na obsługę długu publicznego (*odsetki dla banków*) kwotę równą 691.668.326 zł⁶⁷ tys. zł (~692 mld zł). W oparciu o sprawozdania Ministra Finansów, który publikuje roczne salda transferów środków unijnych i krajowych wynika, że za ten sam 20 letni okres (2004 – 2023) Polska otrzymała netto 670.004.689⁶⁸ tys. zł. (~670 mld zł). Jak zatem wynika z powyższego, Polska liczona jako sektor publiczny (*rząd i samorząd*) zapłaciła bankom samych odsetek więcej niż otrzymała netto wszystkich środków unijnych za 20 lat akcesji. Różnica *in minus* w kwocie 21.663.637 zł (~21,7 mld zł)⁶⁹ za cały 20'letni okres akcesji jest dramatycznym wymiarem niepowodzenia tej współpracy.

Nadmienić należy na marginesie, że ujemne dla Polski saldo, o którym mowa powyżej powiększa zawarta w globalnych transferach część środków przedakcesyjnych (10.081.573 tys. zł) oraz przejściowych (8.217.267 tys. zł), które napływały do Polski po 2004 roku, aż do chwili ich wygaszenia. Suma tych dwóch kwot nie powinna być wliczana w sumę środków akcesyjnych. Uwzględniając ten fakt należy stwierdzić, że ujemny bilans środków *stricte* akcesyjnych do zapłaconych odsetek jest znacznie bardziej niekorzystny bo wynosi 39.962.477 tys. zł (40 mld zł). To bardzo smutna, by nie powiedzieć dramatyczna konstatacja, o której winni wiedzieć liderzy lokalnych społeczności, a przede wszystkim mieszkańcy polskich gmin.

Dla Gminy Węgorzyno, wykonanie finansowania zadań własnych z udziałem środków europejskich za pośrednictwem budżetu gminnego w okresie od 2004 do 2023 przedstawiała się dla poszczególnych kadencji jak wskazano w tabeli poniżej. Pokazuje ona faktyczny wpływ finansowania unijnego na gminny budżet. W okresie 20 lat akcesji gmina otrzymała z UE łącznie 31.342.281,06 zł. Należy przy tym zwrócić uwagę że jej budżet własny (*środki krajowe*) wyniósł za ten okres 525.048.482,42 zł, dając z środkami unijnymi sumaryczną wartość 556.390.763,48 zł. Z analizy całego 20'letniego okresu unijnego finansowywania wynika, że udział unijnych środków w gminnym budżecie wyniósł 5,6%. W obliczy takiej proporcji nie wydaje się zasadne twierdzić, że środki unijne wywarły istotny wpływ na rozwój Węgorzyna tym bardziej, że z całości dofinansowania unijnego na wydatki inwestycyjne przeznaczonych zostało tylko 26.371.008,42 zł.

Średnia liczba mieszkańców zamieszkujących gminę w okresie ostatnich 20 lat wg danych GUS na koniec czerwca 2023 roku wynosi 7.092 os. Zatem na statystycznego

---

⁶⁷ Obliczeń dokonano na podstawie danych ogłoszonych w sprawozdaniach zatwierdzonych przez sejm, a dotyczących wykonanych budżetów państwa oraz budżetów samorządów opublikowanych na drukach Rb28 złożonych w Ministerstwie Finansów w latach 2004 – 2022.

⁶⁸ Dane z 19 sprawozdań rządu po przeliczeniu euro: **wpłaty UE**. 968.187.848 zł tys. zł; **wpłaty PL**. 327 925 246 tys. zł. Wynik netto transferów za 19 lat: 640.262.601 tys. zł.

⁶⁹ Kwota nie uwzględnia obsługi długu publicznego generowanego przez państwowy sektor ubezpieczeń społecznych (ZUS, KRUS, NFZ).

mieszkańca Gminy Węgorzyno dofinansowanie unijne *per capita* wyniosło 3.718,42 zł/20 lat, co oznacza 185,92 zł/rok/os.

Aby zaaplikować taką kwotę na inwestycje, gmina obligatoryjnie uczestniczyła w dofinansowaniu. W jego wyniku włożyła w te inwestycje własne środki pieniężne w wysokości 9.326.955,29 zł. Mimo tego koniecznego wkładu do środków unijnych, Gmina Węgorzyno wykonała w okresie minionych 20 lat także wiele swoich inwestycji na dodatkową wartość 71.039402,01 zł. Reasumując zagadnienie wydatków inwestycyjnych, w 20 letnim okresie akcesyjnym (2004-2023) gmina Węgorzyno zrealizowała wszystkich inwestycji na kwotę 106.737.365,72 zł z czego środki krajowe stanowiły kwotę równą 80.366.357,30 zł (75,3%).

Inwestycje były przyczyną zadłużania budżetów. Zapewne nie wszystkie kredyty, jednak spora ich część była związana z unijnymi programami dlatego w bilansie końcowym oceny wydatków majątkowych nie można pominąć kwot zaciągniętych kredytów oraz odsetek, które zostały zapłacone bankom. Przegląd sprawozdań finansowych gminy pozwala z całą pewnością podać kwoty odsetek od zaciągniętych kredytów. Wyniosły one łącznie za 20 lat 5.218.691,31 zł. Co do kredytów i pożyczek wiemy jaka kwota została zaciągnięta z całą pewnością za ostatnie 14 lat (2010-2023). Wyniosła ona 48.313.874,31zł. Ekstrapolując tą wartość można przyjąć, że wykonanie inwestycji na wartość 106.737.365,72 zł wymagało zaciągnięcia kredytów i pożyczek w wysokości 69.019.820,44 zł, których koszt ogólny wyniósł 5.218.691,31 zł.

Tabela nr-43. Wysokość unijnego dofinansowania kadencjami władz samorządowych w relacji do sumy gminnych budżetów.

Budżety Gminy Węgorzyno kadencjami władz samorządowych z uwzględnieniem finansowania budżetu środkami zagranicznymi.						
Lata kadencji	2004-2006	2007-2010	2011-2014	2015-2018	2019-2023	2004-2023
BUDŻET GMINY OGÓŁEM	41 817 591,86	83 620 960,38	100 494 410,94	115 270 500,30	215 187 300,00	556 390 763,48
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
BIEŻĄCE	36 887 946,08	66 690 020,20	81 319 456,21	98 280 441,05	166 475 534,22	449 653 397,76
MAJĄTKOWE	4 929 645,78	16 930 940,18	19 174 954,73	16 990 059,25	48 711 765,78	106 737 365,72
I. ŚRODKI KRAJOWE	41 417 088,66	78 216 085,21	90 533 981,06	112 919 983,41	201 961 344,08	525 048 482,42
% budżetu ogółem	99,0%	93,5%	90,1%	98,0%	93,9%	94,4%
Finansowanie zadań krajowych	41 340 233,60	76 114 917,91	87 004 785,16	111 776 639,78	198 737 778,67	514 974 355,12
Wydatki bieżące	36 756 463,08	65 204 602,67	79 122 735,50	98 057 985,48	164 793 166,38	443 934 953,11
Wydatki majątkowe	4 583 770,52	10 910 315,24	7 882 049,66	13 718 654,30	33 944 612,29	71 039 402,01
Wkład gminy do projektów UE	76 855,06	2 101 167,30	3 529 195,90	1 143 343,63	3 223 565,41	10 074 127,30
Wydatki bieżące	0,00	225 079,42	363 190,31	51 823,31	107 078,97	747 172,01
Wydatki majątkowe	76 855,06	1 876 087,88	3 166 005,59	1 091 520,32	3 116 486,44	9 326 955,29
II. ŚRODKI UNII EUROPEJSKIEJ	400 503,20	5 404 875,17	9 960 429,88	2 350 516,89	13 225 955,92	31 342 281,06
% budżetu ogółem	1,0%	6,5%	9,9%	2,0%	6,1%	5,6%
Wydatki bieżące	131 483,00	1 260 338,11	1 833 530,40	170 632,26	1 575 288,87	4 971 272,64
Wydatki majątkowe	269 020,20	4 144 537,06	8 126 899,48	2 179 884,63	11 650 667,05	26 371 008,42

Do wyłącznej jednak opinii każdego mieszkańca Gminy Węgorzono powinna należeć odpowiedź na pytanie czy rzeczywiście wysokość dofinansowania przez Unię Europejską miała widoczny wpływ na rozwój gminy, jakkolwiek przedstawione dane obalają mit jakiegoś szczególnego znaczenia unijnych dofinansowań na polską przestrzeń publiczną.

Gmina pozyskiwała środki unijne także poprzez swoje uczestnictwo i zaangażowanie w związkach celowych. Zdarza się, że związek z racji kwalifikacji zadania jako ponadgminnego pozyskuje środki wydawane na terenie gminy, które dla pojedynczej gminy byłyby nieosiągalne. Środki takie pozyskał *Związek Miast i Gmin Pojezierza Drawskiego* przekształcony w roku 2020 w *Związek Zachodniopomorskiej Strefy Centralnej*. Mimo że był on podmiotem pozyskującym to środki tak pozyskane są w ogólnej kwocie kwot wskazanych w powyższej tabeli.

3.2. Wydatki Gminy.

Wymiarem wykonywania przez gminę różnych polityk społeczno- gospodarczych jest ich odzwierciedlenie w nakładach finansowych tj. wydatkach na realizację każdej z nich. Najogólniej wydatki nazywane są jako bieżące⁷⁰ i majątkowe⁷¹. Wśród wydatków bieżących wyodrębnia się w szczególności: a) wydatki jednostek budżetowych *na wynagrodzenia i składki od nich naliczane*, b) te związane z realizacją ich *statutowych działań*, c) *dotacje*⁷² na zadania bieżące, d) *świadczenia*⁷³ na rzecz osób fizycznych.

Do grupy wydatków bieżących zalicza się też wypłaty z tytułu *poręczeń i gwarancji* udzielonych przez jednostkę samorządu terytorialnego, przypadające do spłaty w danym roku budżetowym, *obsługę długu* jednostki samorządu terytorialnego, wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt.2 i 3 ustawy o finansach publicznych, w części związanej z realizacją zadań bieżących jednostek samorządu terytorialnego.

⁷⁰ **Wydatki bieżące** jednostek budżetowych obejmują różnego rodzaju koszty, do których zalicza się: 1.) wynagrodzenia i uposażenia osób zatrudnionych w jednostkach budżetowych oraz składki naliczane od tych wynagrodzeń i uposażeń; 2.) zakupy towarów i usług; 3.) koszty utrzymania oraz inne wydatki związane z funkcjonowaniem jednostek budżetowych i realizacją ich statutowych zadań; 4.) koszty zadań zleconych do realizacji jednostkom zaliczanym i niezaliczanym do sektora finansów publicznych, z wyłączeniem organizacji pozarządowych. Wydatkami bieżącymi są wydatki odnoszące się do rocznego okresu realizacji danego wydatku.

⁷¹ **Wydatki majątkowe** obejmują: wydatki na zakup i objęcie akcji oraz wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego; wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych oraz dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji realizowanych przez inne jednostki.

⁷² Art. 130. 1. **Dotacje przedmiotowe** są to środki przeznaczone na dopłaty do określonych rodzajów wyrobów lub usług, kalkulowane według stawek jednostkowych. Art. 131. **Dotacje podmiotowe** obejmują środki dla podmiotu wskazanego w odrębnej ustawie lub w umowie międzynarodowej, wyłącznie na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie określonym w odrębnej ustawie lub umowie międzynarodowej. Art. 132. 1. Z budżetu państwa są finansowane inwestycje państwowych jednostek budżetowych. Ust. 2. Z budżetu państwa mogą być udzielane **dotacje celowe** na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji: 1) agencji wykonawczych; 2) instytucji gospodarki budżetowej; 3) innych państwowych osób prawnych, dla których zasady gospodarki finansowej określają odrębne ustawy; 4) jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych, na podstawie odrębnej ustawy; 5) w zakresie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym; 6) realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego jako zadania: a) własne, b) z zakresu administracji rządowej; 7) związanych z badaniami naukowymi lub pracami rozwojowymi.

⁷³ **Świadczenia na rzecz osób fizycznych obejmują wydatki** budżetu kierowane, na podstawie odrębnych przepisów, bezpośrednio lub pośrednio do osób fizycznych, a niebędące wynagrodzeniem za świadczoną pracę. Źródło: Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t. j. DZ. U z 2013 r., poz. 885 ze zm.), art. 124 ust. 2. Jest to Jedna z grup wydatków budżetu wyodrębniona w ramach ustawowej systematyki wydatków obok: 1.) dotacji i subwencji, 2.) wydatków bieżących jednostek budżetowych, 3.) wydatków majątkowych, 4.) wydatków na obsługę długu, 5.) środków własnych Unii Europejskiej i współfinansowania projektów z udziałem środków Unii Europejskiej.

Tak zachowana struktura odzwierciedla adekwatność realizacji bieżącej polityki władz w kontekście wykonywanych długofalowych programów określonych uchwałami oraz dokumentami strategicznym. Poprzez udzielane dotacje gmina wskazuje też o ważności poszczególnych zadań publicznych objętych różnymi politykami.

Dla Gminy Węgorzyno struktura finansowa wydatków bieżących dla poszczególnych obszarów zadań publicznych (*działów*) oraz grup wydatkowych (*działalność statutowa, wynagrodzenia, dotacje, świadczenia, obsługa długu*) w ostatnich trzech lat 2021 – 2023 kształtowała się jak pokazano na **załączniku nr-8**.

3.2.1. Wydatki bieżące. Działalność statutowa gminy i wynagrodzenia.

Po wyłączeniu dotacji i świadczeń można we właściwszym świetle ocenić jaka ilość środków pozostaje gminie na typową działalność statutową. Z łącznej kwoty wykonanych wydatków w roku **2023** wynoszącej 52.735.323 zł, połowę (25.643.209) stanowiły wydatki na realizację zadań statutowych określonych w ustawach, a z tych aż 42,5% pochłonęły wydatki na samą tylko oświatę i wychowanie.

Tabela nr-44. Wydatki bieżące Gminy (*działalność statutowa, bieżąca*)

GRUPY WYDATKÓW OBSZARY ZADAŃ PUBLICZNYCH	WYDATKI BIEŻĄCE na cele statutowe		
	2021 rok	2022 rok	2023 rok
010: Rolnictwo i łowiectwo	830 438	873 373	1 444 484
400: Pozostała działalność	0	10 750	482 612
600: Transport i łączność	205 865	219 007	468 692
630: Turystyka	0	24 976	0
700: Gospodarka mieszkaniowa	378 466	462 854	438 396
710: Działalność usługowa	115 828	112 730	119 522
720: Informatyka	0	93 203	0
750: Administracja publiczna	3 152 314	3 652 907	4 087 348
751: Urzędy naczelnych organów władzy państwowej	1 299	1 380	29 588
752: Obrona Narodowa	0	0	560
754: Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	148 863	401 478	227 294
757: Obsługa długu publicznego	0	0	0
758: Różne rozliczenia / Rezerwa Ogólna	0	0	0
801: Oświata i wychowanie	9 548 923	10 095 999	10 899 235
851: Ochrona zdrowia	139 566	127 489	138 240
852: Pomoc społeczna	1 276 176	1 449 269	1 537 928
853: Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0	680 728	528
854: Edukacyjna opieka wychowawcza	0	0	0
855: Rodzina	948 189	1 031 207	1 333 812
900: Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 797 158	2 750 916	3 362 760
921: Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	683 333	752 584	900 462
925: Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty ch	0	0	0
926: Kultura fizyczna	118 473	123 991	171 749
Grupy wydatkowe OGÓLEM	20 344 891	22 864 839	25 643 209

Wydatki oświatowe kompensowane miały być gminom przekazywanymi z budżetu państwa subwencjami oświatowymi. Okazuje się jednak, że ich wysokość jest nieadekwatna do kosztów utrzymania oświaty.

Subwencja oświatowa za rok 2023 wyniosła 5.262.729 zł, jednak same tylko wynagrodzenia (bez kosztów dowożenia) wyniosły w oświacie węgorskiej 8.556.134 zł. Zatem subwencja pokrywa tylko 61,5 % wydatków samych tylko wynagrodzeń (było kilka lat temu 75%). Relacja ta znacznie się pogorsza z okresu na okres. To bardzo niekorzystna tendencja. Rozpatrując jednak całość kosztów oświaty subwencja oświatowa pokrywa tylko 48,3%.

Zatem obecny system subwencjonowania oświaty powinien być przedmiotem rozmów środowisk samorządowych z władzami państwowymi.

Gmina co prawda objęta jest dodatkowym subwencjonowaniem należnym jej z tytułu mniejszych niż średnia krajowa gęstość zaludnienia i wskaźnik dochodu podatkowego jednak subwencje te służyć powinny celowi równoważenia rozwoju gminy w stosunku do innych, zamożniejszych gmin nie zaś finansowaniu samej oświaty.

2021	2022	2023	
3 993 649	4 012 329	4 166 579	SUBWENCJ WYRÓWNAWCZA (od dochodu podatkowego <92%Gg
35 621	73 423	170 365	SUBWENCJ RÓWNOWAŻĄCA (od gęstości zaludnienia)

Władze lokalne często oceniane są przez pryzmat działającego systemu oświatowego. Właściwa jednak ocena całokształtu sprawowania władzy staje się jeszcze trudniejsza, gdy weźmiemy pod uwagę dochody własne, którymi dysponuje lokalny samorząd. Udział wszystkich wynagrodzeń w całej sferze publicznej (łącznie z oświatową) realizowanej budżetem Gminy Węgorzyno w badanych latach kształtował się następująco.

Tabela nr-45. Wydatki na wynagrodzenia w całej sferze publicznej Gminy Węgorzyno.

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>2021 rok</i>	<i>2022 rok</i>	<i>2023 rok</i>
<i>Dochody ogółem</i>	40 700 527	44 438 084	44 509 255
<i>Dochody własne</i>	15 018 030	19 092 901	16 360 611
<i>Wynagrodzenia i składki od nich naliczane (art. 236 ust. 3 pkt 1 lit. a ustawy) OGÓŁEM</i>	12 598 971 zł	13 608 934 zł	14 970 528 zł
<i>% udziału wynagrodzeń w dochodach własnych Gminy</i>	84%	71 %	91 %

Zatem jak widać z powyższych zestawień koszty realizacji zadań własnych, których wykonywanie nałożono na samorząd ustawami są dalece niedoszacowane, na tyle nawet, że zbliżamy się do granicy, iż wystarczać będą one jedynie na wynagrodzenia pracownicze całej sfery publicznej.

W powiatach wystąpiło to już dawno. W starostwie powiatowym w Łobzie wynagrodzenia z pochodnymi wynoszą 146% dochodów własnych powiatu (*dane GUS.2020*). W obecnych realiach systemowych, wydatki bieżące gmin wspomagane być muszą różnego rodzaju dotacjami i subwencjami. Realizacja wydatków majątkowych z środków własnych jest praktycznie niemożliwa, a jeżeli już są realizowane to tylko w przypadku, gdy samorząd pozyska środki z innych alternatywnych źródeł, najczęściej budżetu UE, kredytując udział wkładu własnego.

Oceniając relację badanych lat w tych trudnych warunkach mierzonych małym udziałem środków własnych przy jednoczesnym wykonywaniu zadań rządowych nieadekwatnie finansowanych, konieczne niestety staje się zabieganie o środki finansowe z innych źródeł. Jednak pamiętać należy, że ich otrzymanie zawsze obarczone jest ryzykiem. Jak pokazuje poniższe zestawienie, o dotacje na wykonywanie zadań własnych nie jest tak łatwo. Większa ich część to dotacyjny transfer środków z budżetu państwa na realizację zadań społecznych z zakresu administracji rządowej, które wykonuje gmina. Jeżeli jednak środki takie na realizację innych zadań gminnych się pojawiają jest to przejaw aktywności i skuteczności samorządu.

3.2.2. *Dotacje udzielane na realizację zadań gminnych.*

Realizownie polityk wytyczonych uchwałami Rady Miejskiej dokonuje się poprzez finansownie poszczególnych działów gospodarki, które najogólniej odzwierciedlone są nazwie klasyfikacji budżetowej. Dotacjami jak wspomniano finansowane są zadania własne powierzone do wykonania innym podmiotom. Wydzielenie dotacji z wydatków bieżących pozwala śledzić priorytety zadań publicznych znajdujących się aktualnie w kręgu zainteresowania władz lokalnych. Są też przejawem współpracy władz gminnych z organizacjami pozarządowymi. Udzielane są przez gminę jako:

1. **dotacje podmiotowe** obejmują środki dla podmiotu określonego w konkretnej ustawie albo w umowie międzynarodowej. Są one przeznaczone jedynie na dofinansowanie jej działalności bieżącej w zakresie, który określany jest przez ustawę albo umowę. (np. Biblioteka, GOKiS, TPD). W roku bieżącym dotacja podmiotowa obejmowała kwotę 1.072.832,81 zł i była wyższa od roku poprzedniego o kwotę 81.534,47 zł.

WYSOKOŚĆ UDZIELONYCH DOTACJI PODMIOTOWYCH			
2022 rok	2023 rok	Różnica do roku poprzedniego	Rodzaj dotowanego podmiotu
284 179,34 zł	192 432,81 zł	-91 746,53 zł	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci
414 871,00 zł	500 000,00 zł	85 129,00 zł	Gminny Ośrodek Kultury i Sportu
292 248,00 zł	380 400,00 zł	88 152,00 zł	Biblioteka Publiczna
991 298,34 zł	1 072 832,81 zł	81 534,47 zł	OGÓŁEM DOTACJI

2. **dotacje celowe** przeznaczone na finansowanie lub dofinansowanie zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami, realizowanych przez jednostki inne niż jednostki samorządu terytorialnego (bezpieczeństwo publiczne – OSP; kulturę fizyczną – kluby sportowe, stowarzyszenia; ochronę dziedzictwa narodowe – stowarzyszenia, organizacje kościelne, wyznaniowe) W roku bieżącym dotacja celowa obejmowała kwotę 872 529 zł z czego wydatki majątkowe, o pokrycie których wniosowały organizacje wyniosły 495.380,00 zł. W roku 2022 celowych dotacji majątkowych gmina udzieliła 80.000,00 zł.

WYSOKOŚĆ UDZIELONYCH DOTACJI CELOWYCH		
2022 rok	2023 rok	Rodzaj dotowanego działu gospodarki
7 786,00	451 580,00	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa
0	2 686,06	Oświata i wychowanie
0	124 000,00	Ochrona zdrowia
100 000,00	30 000,00	Pomoc społeczna
80 000,00	65 000,00	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego
245 000,00	199 262,50	Kultura fizyczna
432 786,00 zł	872 528,56 zł	OGÓŁEM DOTACJI CELOWYCH

3. **dotacje przedmiotowe**, mają one związek z konkretną dostawą towarów lub świadczeniem usług i stanowi dopłatę do ceny. Takich dotacji gmina nie realizowała. Wszystkich wydatków o charakterze dotacyjnym jakie gmina zrealizowała w roku 2023 tylko w grupie wydatków bieżących było razem 1.523.826 zł i było to więcej niż w roku ubiegłym o 131.570 zł.

Tabela nr-46. Dotacje udzielone przez Gminę na realizację zadań bieżących

Grupy zadań publicznych realizowanych przez Gminę	DOTACJE I SUBWENCJE		
	2021 rok	2022 rok	2023 rok
010: Rolnictwo i łowiectwo	25 467	26 301	29 940
754: Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	8 770	7 786	26 400
801: Oświata i wychowanie	362 446	284 179	195 119
851: Ochrona zdrowia	0	0	124 000
852: Pomoc społeczna	85 969	103 754	31 670
855: Rodzina	14 094	5 120	24 038
900: Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	12 997	12 997	12 997
921: Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	708 000	707 119	880 400
926: Kultura fizyczna	250 000	245 000	199 263
Grupy wydatkowe OGÓŁEM	1 467 744	1 392 256	1 523 826

Dotacje są instrumentem poprzez który wspierana jest działalność mająca charakter zadań publicznych, które realizują stowarzyszenia i organizacje pozarządowych. Jak wspomniano wcześniej takich stowarzyszeń działających na terenie Gminy Węgorzyno jest 32. Ich relacje z Gminą oparte są i zawarte w Programie Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi. Spośród tych organizacji namacalnego wsparcia finansowego udzielono Towarzystwu Przyjaciół Dzieci (TPD). Dotacja roczna wynosi jak wskazano w tabeli pn. dotacje podmiotowe. TPD w najszerszym swoim spektrum działań organizuje zastępcze środowiska rodzinne dla dzieci osieroconych; udziela opieki i pomocy dzieciom rodzin biednych, dotkniętych bezrobociem, patologicznych, wielodzietnych, rozbitych; udziela pomocy rodzinom wychowującym dzieci przewlekle chore i niepełnosprawne; prowadzi działalność opiekuńczo-wychowawczą poprzez terenowe koła przyjaciół dzieci; organizuje wakacje dla dzieci z rodzin ubogich i niewydolnych wychowawczo. TPD prowadzi działalność edukacyjną organizując m.in. konkursy ekologiczno-plastyczne i poetyckie, przeglądy działalności artystycznej itp. TPD posiada swoje ogniska we wszystkich województwach oraz większości powiatów, miast i gmin.

Gmina finansuje stale Klub Sportowy „Sparta”. Organizuje on imprezy sportowo - rekreacyjne, w tym prowadzi sekcję piłki nożnej na rzecz mieszkańców Gminy Węgorzyno. Działa on w oparciu o m.in. dotację celową której udziela gmina. W roku bieżącym była to kwota 199 263 zł.

3.2.3. Świadczenia. Forma finansowania zadań społecznych.

Świadczenia na rzecz osób fizycznych obejmują wydatki budżetu kierowane, na podstawie odrębnych przepisów, bezpośrednio lub pośrednio do osób fizycznych, a niebędące wynagrodzeniem za świadczoną pracę. Źródło: Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t. j. DZ. U z 2013 r., poz. 885 ze zm.), art. 124 ust. 2. Świadczenia to forma finansowania szczególnie dedykowana segmentowi zadań na które gmina posiada bardzo niewielki wpływ bo ich finansowanie oparte jest w większości o środki przyznawane gminie przez budżet państwa. Najczęściej są to zadania z zakresu administracji rządowej. Są one przeznaczane na realizację zadań bieżących, zatem leżących w kompetencji państwa. Świadczeniami realizuje się także zadania własne gmin. Finansowane są nimi zadania z zakresu polityki społecznej, rodzinnej czy wychowawczo-opiekuńczej zawartej w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, Gminnym Programie Wspierania Rodziny oraz innych programach socjalno-bytowych jak choćby służących przeciwdziałaniu narkomani czy rozwiązywania problemów alkoholowych. Wykaz zadań własnych i zleconych zawarty jest w ostatniej części raportu, która poświęcona jest działalności Ośrodka Pomocy Społecznej.

Tabela nr-47. Świadczenia udzielone przez Gminę na realizację zadań społecznych.

Grupy zadań publicznych realizowanych przez Gminę	ŚWIADCZENIA na rzecz osób fizycznych		
	2021 rok	2022 rok	2023 rok
750: Administracja publiczna	237 892	328 711	324 815
751: Urzędy naczelnych organów władzy państwowej	0	0	33 840
754: Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	38 384	327 595	116 114
801: Oświata i wychowanie	315 634	324 481	402 544
852: Pomoc społeczna	925 953	1 637 202	1 076 348
853: Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0	4 036 400	26 400
854: Edukacyjna opieka wychowawcza	38 390	27 657	28 693
855: Rodzina	9 031 777	5 728 221	3 575 232
900: Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3 080	1 589	1 089
921: Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	528	530	570
926: Kultura fizyczna	332	300	404
Grupy wydatkowe OGÓŁEM	10 591 971	12 412 685	5 586 049

Jak wynika z tabeli, znacznie zmalała wysokość sumaryczna wypłacanych świadczeń na rzecz osób fizycznych. Ten spadek to ponad połowa świadczeń wypłaconych w roku 2022. Powodem tego spadku jest przesunięcie wypłat świadczenia 500 Plus i 300 „Dobry Start” do wypłaty przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

4. POLITYKA GOSPODARCZA.

1.2.3. Strategia Rozwoju Gospodarczego Gminy, której podstawą prawną opracowania jest ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju wraz z Wieloletnią Prognozą Finansową której podstawą prawną opracowania jest ustawa o finansach publicznych aby mogły być realizowane niezbędne jest ponoszenie finansowych nakładów majątkowych. Do wydatków majątkowych zalicza się wydatki na: inwestycje i zakupy inwestycyjne, w tym na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt. 2 i 3, w części związanej z realizacją zadań jednostki samorządu terytorialnego; zakup i objęcie akcji i udziałów; wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego.

4.1. Wydatki majątkowe. Inwestycje gminne.

Grupą wydatków charakteryzującą realizację -szczególnie- polityki gospodarczej są wydatki majątkowe. Obrazują one najlepiej czy i jak realizowane są strategie gospodarcze. Stało się tak, że strategie gospodarcze określane są przez Radę Miejską w dokumencie zwanym Wieloletnią Prognozą Finansową. Choć istnieje wymóg prawny sporządzenia Strategii Rozwoju Gospodarczego Gminy to jak pokazuje doświadczenie nie są one wykorzystywane

przy realizowaniu bieżącej polityki społeczno-gospodarczej. Polityka gminy tworzona jest i weryfikowana na bieżąco. Jak się wydaje, najważniejszym czynnikiem ustalania priorytetów inwestycyjnych są rodzaje instrumentów finansowych tj. projektów i programów krajowych i zagranicznych dofinansowujących zadania publiczne.

Strategia gospodarcza to dokument, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Dokument zawiera długofalowy program rozwoju gminy. Powinien być opracowany oraz zatwierdzony uchwałą rady miejskiej. W roku 2001, uchwałą nr XXX/318/2001 w dniu 1 czerwca przyjęto w Węgorzynie dokument pod nazwą „Strategia Rozwoju Gminy i Miasta Węgorzyna”. Określał on perspektywę rozwoju na lat 15. Zostały w nim określone kierunki w których gmina powinna się rozwijać. Choć dokument specyfikował i opisywał wiele dziedzin życia, łącznie z rynkiem pracy i wpływem władz lokalnych na ten rynek, to rozwój wielu - spośród opisywanych dziedzin społecznych i gospodarczych – nie zależy bezpośrednio od polityki władz samorządu lokalnego. Konstrukcja takich dokumentów uzależniona była i jest w dalszym ciągu od wymogów związanych z wdrażaniem funduszy strukturalnych i funduszu spójności. Z najważniejszych jednak, z zakresu zadań własnych gminy uwzględniono rozwój w infrastrukturę techniczną. Wyznaczono perspektywy rozwojowe dla zaopatrzenia mieszkańców w wodę, zbiorowego odprowadzania ścieków socjalno-bytowych, gospodarki odpadami oraz rozwoju komunikacji i telekomunikacji. W zakresie infrastruktury społecznej, spośród 7 ustalanych kierunków, położono nacisk na rozwój oświaty, sportu, rekreacji oraz gospodarki mieszkaniowej. Służba zdrowia, opieka społeczna czy rynek usług choć wspomniane i modelowane co do kierunków rozwoju, pozostają mało zależne od samorządu a ich rozwój jest pochodną szeroko rozumianej i realizowanej polityki państwa. Spośród gospodarek wyróżniono i położono szczególny nacisk na rozwój dwóch dziedzin istotnych z punktu widzenia Gminy Węgorzyna: rolnictwo i turystykę.

Jak wspomniano wcześniej o tym czy oraz w jaki sposób realizowana jest strategia rozwojowa Gminy świadczą dobitnie wydatki majątkowe, czyli nakłady -w największym stopniu- inwestycyjne. W roku 2023 zrealizowano inwestycji na łączną kwotę 19 046 554 zł. Było to 100% więcej niż w dwóch poprzednich latach razem wziętych i więcej niż w dotychczasowym rekordowym roku inwestycyjnym, którym był rok 2020 kiedy zrealizowano łącznie 14 595 144 zł.

4.1.1. Wykaz rodzajów zrealizowanych inwestycji i poniesionych wydatków majątkowych.

Oceny wykonywania strategii najpewniej dokonujemy poprzez wydatki majątkowe widziane z jednej strony w przyzmacie otrzymywanych środków z budżetów zagranicznych, dotacji budżetów krajowych oraz wkładu środków własnych, a z drugiej strony wysokością

przychodów, które niemal zawsze są instrumentem prefinansującym inwestycje. W zakresie badanych trzech lat wydatki majątkowe kształtowały się następująco:

Tabela nr-48. Wykaz wydatków majątkowych w roku budżetowym 2023 na tle wydatków majątkowych lat poprzednich.

GRUPY WYDATKÓW	Wydatki <i>MAJĄTKOWE</i>		
	2021 rok	2022 rok	2023 rok
OBSZARY ZADAŃ PUBLICZNYCH			
010: Rolnictwo i łowiectwo	0	89 267	4 319 227
600: Transport i łączność	1 354 213	116 350	6 988 857
630: Turystyka	20 295	876 957	2 282 850
700: Gospodarka mieszkaniowa	50 130	0	3 103 645
710: Działalność usługowa	0	13 500	0
720: Informatyka	0	29 457	0
750: Administracja publiczna	10 000	48 300	657 702
754: Bezpieczeństwo publiczne i ochrona p-pož.	47 526	4 152 840	930 416
801: Oświata i wychowanie	1 924	56 537	83 791
855: Rodzina	0	0	14 022
900: Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 114 594	352 112	601 044
921: Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	406 826	80 000	65 000
926: Kultura fizyczna	1 110 307	6 000	0
Grupy wydatkowe OGÓŁEM	4 115 815	5 821 319	19 046 554

Dla zobrazowania tempa zmian, celem utrwalenia w pamięci zbiorowej mieszkańców gminy rodzajów zadań inwestycyjnych realizowanych za przyczyną obecnej reprezentacji organów władzy samorządowej wskazanych w załączniku nr 3 raportu, wyszczególniono w tabeli 49 wszystkie rozpoczęte, kontynuowane i zakończone inwestycje realizowane w okresie ostatnich 3 lat.

Tabela nr-49. Wykaz zadań inwestycyjnych oraz wydatków majątkowych dla lat 2021 – 2023.

ZADANIA INWESTYCYJNE WYKONYWANE W ROKU BUDŻETOWYM 2021

Przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Podlipce (dofinansowanie FOGR -615.747.37 zł)	1 317 558,63 zł
Przebudowa drogi gminnej w Chwarstnie (wykonanie projektu)	36 654,00 zł
Zagospodarowanie plaży jeziora Woświn w Cieszynie	615,00 zł
Opracowanie dokumentacji projektowej zadania "Zagospodarowanie wschodniej części jeziora w Węgorzynie"	19 680,00 zł
Nabycie nieruchomości	48 900,00 zł
Modernizacja systemu grzewczego ul Runowska w Węgorzynie	1 230,00 zł
Grat Sotecki - wiata w Mielnie	10 000,00 zł
Dofinansowanie zakupu pojazdu służbowego nieoznakowanego dla KPP w Łobzie	8 606,42 zł
Budowa remizy strażackiej w Węgorzynie	38 920,00 zł
Zmiana sposobu ogrzewania budynku z co na gaz w Szkole podstawowej w Runowie Pomorskim	1 924,03 zł
Usuwanie wad i usterek dla zadania budowa i przebudowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w granicach Aglomeracji Etap I (środki z RFIL)	609 063,39 zł
Kanalizacja sanitarna na terenie Węgorzyna (usuwanie wad i usterek - Etap I) - subwencja na wsparcie kanalizacji	465 062,96 zł
Nagroda "Rosnąca odporność" - kartka świąteczna	19 557,37 zł
Wykonanie studni głębinowej w Brzeźniaku	20 910,00 zł
Przebudowa oraz zmiana sposobu użytkowania budynku po byłym sklepie na świetlicę wiejską w Brzeźniaku	310 576,94 zł
Kino za rogłem	14 249,55 zł
Dotacje celowe przekazane z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych	82 000,00 zł
Modernizacja boiska sportowego w Węgorzynie -remont wraz z nawodnieniem systemu automatycznego nawadniania - dofinansowanie z Ministerstwa Kultury w kwocie 128.777,91 zł	379 011,64 zł
Wykonanie bieżni poliuretanowej na boisku sportowym w Węgorzynie - dofinansowanie z Ministerstwa Kultury -300.000 zł	731 295,23 zł

ŁĄCZNA WARTOŚĆ WYKONANYCH ZADAŃ MAJĄTKOWYCH W ROKU 2021. 4 115 815,16 zł

ZADANIA INWESTYCYJNE WYKONYWANE W ROKU BUDŻETOWYM 2022

Rozbudowa sieci wodociągowej przesyłowej i rozdzielczej Rogówko-Przytoń-Sulice-Wlewiecko obsługującej również miejscowości Ginawa i Gościław	63 626,99 zł
Budowa sieci Gościław - Sulice II	22 140,00 zł
Przyjęcie sieci wodociągowej w m. Cieszyno dla zasilenia dz. 175/2 i 175/3	3 500,00 zł
Pomoc finansowa dla Województwa Zachodniopomorskiego w formie dotacji celowej na dofinansowanie "Budowy chodnika w m. Stare Węgorzynko"	27 000,00 zł
Modernizacja infrastruktury drogowej wraz z oświetleniem LED w Węgorzynie (udział Gminy)	77 344,86 zł
Wykonanie nowych przepustów pod drogą do Sulic	12 004,80 zł
Budowa infrastruktury turystycznej poprzez budowę pomostu pływającego dla celów rekreacyjnych i rozwoju żeglarstwa nad jeziorem Woświn w Cieszynie z zagospodarowanie terenu plaży i terenu przyległego	773 547,00 zł
Budowa infrastruktury turystycznej celem zagospodarowania brzegu jeziora Węgorzyno, obejmującego 3 pomosty stałe i pływające. Slip małą architekturę, ścieżki rowerowe i edukacyjne, ciągi komunikacyjne z parkingiem, oświetlenie	44 010,00 zł
Zagospodarowanie terenu plaży jeziorze Woświn w Cieszynie	59 400,00 zł
Dostawa i montaż lamp solarnych LED (Nagroda 'Rosnąca odporność' - COVI - 19)	13 500,00 zł
Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014 -2020 , Osi Priorytetowej V Rozwój cyfrowy JST oraz wzmocnienie cyfrowej odporności na zagrożenia REACT-EU dotycząca projektu grantowego „Cyfrowa Gmina"	29 457,27 zł
Modernizacja sieci teleinformatycznej ze stacjami roboczymi aktywnymi i serwerami w Urzędzie Miejskim w Węgorzynie	11 070,00 zł
Grant Sołecki	15 000,00 zł
dofinansowanie z budżetu państwa projektu "Pod białą -czerwoną" - zakup masztu i flagi wraz z instalacją	7 230,00 zł
Grant Sołecki	15 000,00 zł
Częściowe dofinansowanie zakupu samochodu osobowego nieoznakowanego dla KPP w Łobzie	8 000,00 zł
dofinansowanie zakupu samochodu specjalnego typu Pickup dla PPPSP w Łobzie	10 000,00 zł
Budowa Centrum Zarządzania Kryzysowego w Węgorzynie- ETAP II z remiza OSP oraz siedzibą dla Policji, ZK,SM i ratownictwa medycznego wraz z wyposażeniem i zakupem karetki pogotowia, koszty zarządzania projektem	4 134 839,65 zł
Realizacja projektu "Ekopracownie" w Szkole Podstawowej w Węgorzynie i w Szkole Podstawowej w Runowie Pomorskim	56 537,17 zł
Kanalizacja sanitarna na terenie Węgorzyna (wsparcie)	164 904,64 zł
Budowa Stacji Uzdatniania Wody - wykonanie PFU	18 450,00 zł
Zakup kosiarzki samojedznej Solectwo Połchowo	11 900,00 zł
Instalacja fotowoltaiczna i grzewcza dla obiektów użyteczności publicznej Gminy Węgorzyno	23 370,00 zł
Realizacja projektu "Rosnąca odporność" - dostawa i montaż lamp solarnych	129 988,00 zł
Solectwo Gardno	3 499,00 zł
Dotacje celowe przekazane z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych jednostkom niezaliczanych do sektora finansów publicznych	80 000,00 zł

ŁĄCZNA WARTOŚĆ WYKONANYCH ZADAŃ MAJĄTKOWYCH W ROKU 2022. 5 821 319,38 zł

ZADANIA INWESTYCYJNE WYKONYWANE W ROKU BUDŻETOWYM 2023

Budowa sieci wodociągowej przesyłowej i rozdzielczej Rogówko-Przytoń-Sulice- Wiewiecko obejmujących również m. Ginawie i Gościślaw (budżet gm.)	916 444,30 zł
Budowa sieci wodociągowej przesyłowej i rozdzielczej Rogówko-Przytoń-Sulice- Wiewiecko obejmujących również m. Ginawie i Gościślaw (wkład UE)	1 993 910,51 zł
Budowa sieci wodociągowej przesyłowej i rozdzielczej Rogówko-Przytoń-Sulice- Wiewiecko obejmujących również m. Ginawie i Gościślaw (wkład PL)	1 139 690,84 zł
Przejęcie sieć wodociągowo rozdzielczej położonej w dz. 110 i 7/33 ob. Cieszono.	1 100,00 zł
Rozbudowa sieci wodociągowej przesyłowej i rozdzielczej Rogówko-Przytoń-Sulice-Wiewiecko obejmujących również m. Ginawa i Gościślaw (RFIL)	268 081,64 zł
Przebudowa drogi gminnej Chwarstno (RFIL= 777 318,25 zł)	781 519,93 zł
Przebudowa drogi gminnej w m. Brzeźniak	17 220,12 zł
Przebudowa dróg gminnych (Mielno Winniki)	48 233,17 zł
Modernizacja dróg gminnych Cieszyno (w tym środki Funduszu Soleckiego 18 852,87 zł)	18 852,87 zł
Modernizacja infrastruktury drogowej wraz z oświetleniem LED	149 035,64 zł
Przebudowa przepustu drogi w m. Trzebawie	64 004,50 zł
Przebudowa drogi gminnej Wiewiecko wraz z infrastrukturą techniczną. Wykonanie dokumentacji projektowej.	94 532,99 zł
Modernizacja infrastruktury drogowej wraz z oświetleniem LED w Węgorzynie (RFIL)	280 000,00 zł
Przebudowa drogi w m. Chwarstno (RFIL)	405 000,00 zł
Przebudowa dróg gminnych Mielno, Winniki. (Polski Ład)	1 200 457,86 zł
Modernizacja infrastruktury drogowej wraz z oświetleniem LED w Węgorzynie. (Polski Ład)	2 850 000,00 zł
Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Chwarstno. (Polski Ład)	1 080 000,00 zł
Zagospodarowanie terenu plaży jeziora Woświn w Cieszynie	639 238,19 zł
Budowa pomostu rekreacyjnego na jeziorze Węgorzyno w rejonie wschodniej linii brzegowej.	117 382,95 zł
Wykonanie oświetlenia pomostu w Cieszynie	31 734,00 zł

Budowa infrastruktury drogowej w Cieszynie (RFIL)	730 664,48 zł
Budowa pomostu rekreacyjnego na jeziorze Węgorzyno w rejonie wschodniej linii brzegowej (Polski Ład)	763 830,00 zł
Prawo pierwokupu działki w Cieszynie	90 000,00 zł
Wykonanie łazienki w budynku komunalnym ul. Kościuszki	13 645,00 zł
Zakup (objęcie) udziałów przez Gminę w tworzonej spółce z o.o. "Społeczna Inicjatywa Mieszkańcowa"	3 000 000,00 zł
Modernizacja sieci teleinformatycznej w Urzędzie Miejskim w Węgorzynie.	195 537,44 zł
zakup klimatyzatora do sali konferencyjnej w UM	10 098,30 zł
Modernizacja sieci teleinformatycznej w Urzędzie Miejskim w Węgorzynie RFIL	420 420,57 zł
Granty Sołeckie (inwestycje z grantów sołeckich)	31 645,36 zł
Dofinansowanie samochodu nieoznakowanego dla Komendy Powiatowej Policji w Łobzie	5 000,00 zł
Dofinansowanie do zakupu samochodu ratowniczo - gaśniczego dla Ochotniczej Straży Pożamej w Węgorzynie.	430 380,00 zł
Centrum Zarządzania Kryzysowego CZK (RFIL)	495 035,86 zł
Utworzenie i wyposażenie Eko-pracowni w Szkole Podstawowej w Runowie Pomorskim pn.: "Przez doświadczenie do wiedzy"	83 791,47 zł
Montaż klimatyzatora w żłobku w Węgorzynie.	14 022,00 zł
Wsparcie kanalizacji w tym: awaria kanalizacji ul. Dawska 17 259,41 zł, naprawa grodzi zbiornika na oczyszczalni ścieków w Węgorzynie 134 749,14 zł, Poprawa sieci kanalizacji sanitarnej ul. Kopernika 20 576,97 zł, Przyłączenie do kanalizacji na terenie miasta, nadzór inwestorski 235 426,27 zł Poprawa kanalizacji ul. Kościuszki 33 825,00 zł.	441 836,79 zł
Instalacja fotowoltaiczna i grzewcza dla obiektów użyteczności publicznej w Gminie Węgorzyno.	116 009,97 zł
Zakup urządzenia do pomiaru powietrza (Czyste powietrze)	15 867,00 zł
Dostawa i montaż oświetlenia ulicznego na terenie gminy Węgorzyno w tym środki Funduszu Sołeckiego 23.201,87 zł	27 330,60 zł
Dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych. Kościół.	65 000,00 zł

ŁĄCZNA WARTOŚĆ WYKONANYCH ZADAŃ MAJĄTKOWYCH W ROKU 2023. 19 046 554,35

W roku 2023 jedno tylko zadanie realizowane było przy współudziale środków UE. Dofinansowanie wyniosło 1.993.910,51 zł. Wkład gminy do wspólnego projektu wyniósł 1.139.690,84 zł. Inwestycja obciążona była dodatkowo kosztami niekwalifikowanymi w wysokości 916.444,30 zł.

Przeważająca ilość zadań inwestycyjnych wykonywana była z udziałem różnych programów krajowych, których sumaryczna wartość wyniosła 12.354.600,13 zł.

Wszystkie pozostałe inwestycje i nakłady majątkowe w kwocie 3.558.352,13 zł wykonano z środków budżetu gminnego, na które -częściowo- były zaciągane kredyty.

W roku 2023 nakłady inwestycji wykonywane były 13 obszarach życia publicznego. Wszystkie, choć z różnie rozłożonym akcentem znajdują swoje miejsce w Strategii Rozwoju Gospodarczego Gminy. Choć termin ważności tego dokumentu minął to wiele zawartych tam treści jest ciągle aktualnych. Realizowane są one w okresach wyznaczanych przez rokrocznie zatwierdzane przez Radę Miejską - Wieloletnie Prognozy Finansowe. Rozkład wydatków jaki można zaobserwować dla badanych lat a także, co wynika z analizy wydatków z lat ubiegłych, gmina sukcesywnie i konsekwentnie realizuje zadania wskazane w strategii.

4.2. Deficyt. Przychody. Rozchody. Dług Publiczny.

Otrzymywane środki ze źródeł zewnętrznych tak krajowych jak zagranicznych oraz wskaźnik skutecznego aplikowania jest przyczyną obecności w budżecie deficytu oraz długu publicznego. W roku 2023 gmina zaplanowała b. wysoki deficyt na łączną kwotę 15.932.275,12 zł, rok jednak zakończyła kwotą deficytu równą 8.226.067,20 zł pokrywając go kredytem wysokości 5.540.728,05 zł oraz kwotą niewykorzystanych środków pieniężnych w wysokości 2.685.339,15 zł. Mniejszy deficyt związany był z mniejszym wykonaniem zadań inwestycyjnych.

Przychody osiągnięto w łącznej kwocie 18.872.704,11 zł i pochodziły one z

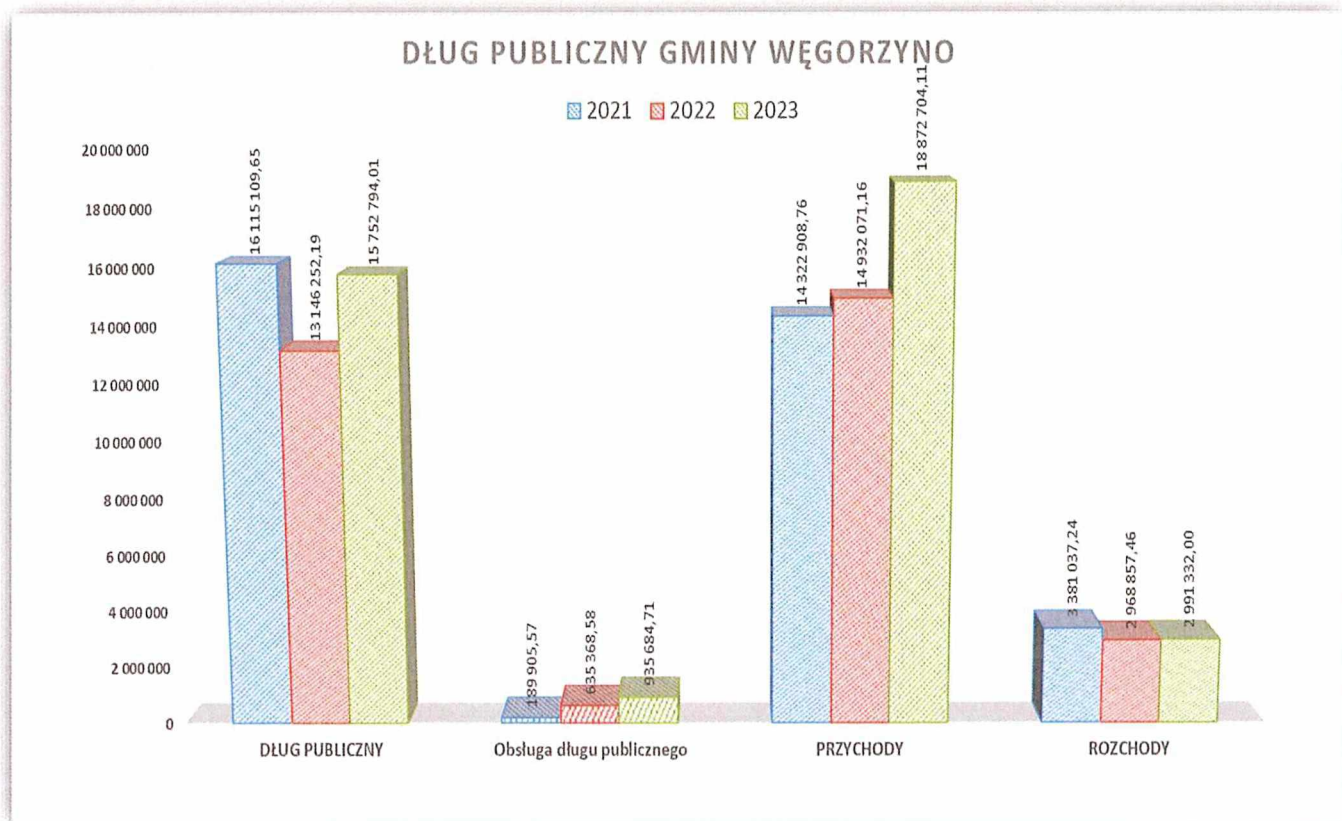
- 1.) zaciągniętych kredytów: 5.648.776,83 zł
- 2.) niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych: 6.558.490,92 zł.
- 3.) z środków wolnych o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych które wyniosły 6.716.339,37 zł

W badanym roku budżetowym Gmina Węgorzyno znacznie bo o 2.606.541,82 zł zwiększyła swój dług publiczny, który wyniósł ostatecznie 15.752.794,01 zł.

Tabela nr-50. Analiza długu publicznego oraz jego kosztów.

	Rok 21	22	23
DŁUG PUBLICZNY	16 115 109,65	13 146 252,19	15 752 794,01
Procent dochodów budżetu	40,45%	25,78%	33,32%
<i>Procent dochodów własnych</i>	<i>140,70%</i>	<i>108,58%</i>	<i>117,65%</i>
GRUPY WIERZCIELI	-	-	-
Sektor finansów publicznych. Grupa I.	15 825,46	0,00	1 949 095,99
Sektor finansów publicznych. Grupa II.	0,00	0,00	0,00
Sektor finansów publicznych. Grupa III.	2 787 184,19	2 095 552,19	3 052 698,02
Sektor finansów publicznych. Grupa IV.	0,00	0,00	0,00
Bank centralny	0,00	0,00	0,00
Banki Komercyjne	13 312 100,00	11 050 700,00	10 751 000,00
Krajowe instytucje finansowe	0,00	0,00	0,00
Przedsiębiorstwa niefinansowe	0,00	0,00	0,00
Gospodarstwa domowe	0,00	0,00	0,00
Inst. niekomercyjne działające na rzecz gosp.dom.	0,00	0,00	0,00
Wierzyciele zagraniczni	0,00	0,00	0,00
Obsługa długu publicznego	189 905,57	635 368,58	935 684,71

Mimo tak znacznego obniżenia stanu kredytów niestety – co niezależne jest od gminy – ponad 3 krotnie wzrosły koszty obsługi wcześniej zaciągniętych kredytów. Wyniosły one aż 635.389 zł.

4.3. Zasoby materialne gminy.

4.3.1. Środki trwałe.

Na przestrzeni lat działalności władz publicznych, w zasobie majątkowym Gminy Węgorzyno, na koniec roku 2023 znajdował się majątek trwały ogólnej wartości 121.093.727,28 zł. W okresie roku 2023 podlegał on bieżącej korekcie czego powodem były przyjęcia oraz zdjęcia ze stanu części majątku, ale także przeszacowania dotychczasowych wartości niektórych składników majątkowych. W porównaniu do roku ubiegłego wartość majątku Gminy wzrosła o kwotę 14.806.897,11 zł. Spośród rodzajów środków trwałych, którymi dysponuje gmina wymienić należy: grunty, budynki, budowle, kotły, maszyny i urządzenia ogólnego stosowania, sprzęt ratownictwa i ochrony p-poż, urządzenia techniczne i środki transportowe, narzędzia, przyrządy i ruchomości. Wartość środków trwałych pozostaje w korelacji z realizowanymi przez Gminę inwestycjami i jest miernikiem tak bogactwa jak i rozwoju.

4.3.2. Zasób mieszkaniowy

. Wg gminnego zasobu środków trwałych, na 31.12.2022 rok gminny zasób nieruchomości budynków oraz lokali mieszkalnych przedstawia się jak wykazano na **załączniku nr 9**.

Gmina Węgorzyno - według stanu ewidencyjnego na 31.12.2023r., posiada w gminnym zasobie mieszkaniowym **95 lokale** o łącznej powierzchni użytkowej **3 877,26 m²**. W roku 2022 sprzedano 8 lokali mieszkalnych o łącznej pow. użytkowej 419,02 m².

Uwzględniając strukturę funkcjonalną gminnego zasobu mieszkaniowego wyróżniamy:

a/ **89 lokali mieszkalnych** o powierzchni użytkowej **3 701,80 m²** położonych w budynkach mieszkalnych będących własnością lub współwłasnością Gminy, z czego:

a.1.) 45 lokale o łącznej pow. 1 713,70 m² znajduje się w mieście Węgorzyno

a.2.) 44 lokale o łącznej o pow. 1 998,10 m² znajduje się na terenach wiejskich.

b/ **6 lokali socjalnych** o łącznej powierzchni użytkowej **175,46 m²** – niepodlegających sprzedaży z czego:

b.1) 4 lokale o łącznej pow. 76,70 m² znajduje się w mieście Węgorzyno

b.2) 2 lokale o łącznej pow. 98,76 m² znajduje się na terenach wiejskich

Analizując strukturę wiekową gminnego zasobu mieszkaniowego, na który składają się lokale mieszkalne i socjalne należy stwierdzić że jest to bardzo stary zasób. Szczegółowy rozkład wieku budynków prezentuje poniższa tabela.

Tabela nr-51. Struktura wiekowa gminnego zasobu mieszkaniowego wg stanu na 31.XII.2023.

GINA WĘGORZYNO

Oddano do użytkowania okresami		OKRES 1. Lata 1919 - 1949	OKRES 2. Lata 1950 - 1989	OKRES 3. Lata 1990 - 2019
Ilość budynków	58 szt.	48 szt.	7 szt.	3 szt.
Ilość lokali	95 szt.	71 szt.	22 szt.	2 szt.

MIASTO

Oddano do użytkowania okresami		OKRES 1. Lata 1919 - 1949	OKRES 2. Lata 1950 - 1989	OKRES 3. Lata 1990 - 2019
Ilość budynków	33 szt.	26 szt.	4 szt.	3 szt.
Ilość lokali	50 szt.	33 szt.	15 szt.	2 szt.

WIEŚ

Oddano do użytkowania okresami		OKRES 1. Lata 1919 - 1949	OKRES 2. Lata 1950 - 1989	OKRES 3. Lata 1990 - 2019
Ilość budynków	25 szt.	22 szt.	3 szt.	0 szt.
Ilość lokali	45 szt.	38 szt.	7 szt.	0 szt.

Gmina sukcesywnie wyprzedaje swój zasób mieszkaniowy realizując postanowienia uchwały w sprawie uchwalenia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Węgorzyno. Gmina w listopadzie 2023 roku zarządzeniem nr 66/2023 opracowała nowy planu wykorzystania zasobu nieruchomości gminnych.

Cały gminny zasób mieszkaniowy wraz z przynależnymi do niego innymi aktywami w postaci pozostałych obiektów budowlanych tzw. pomieszczeń gospodarczych (szopy, garaże, komórki, itp.) jest nośnikiem dochodu do budżetu. W tym roku z tytułu sprzedaży 8 lokali mieszkalnych otrzymano dochód **70 186,70 zł**.

Tabela nr-52. Wykaz sprzedaży nieruchomości lokalowych”.

Lokalizacja nieruchomości	Nr geod. działki	Pow. lokalu (m ²)	Wartość sprzedaży
ul. Tadeusza Kościuszki 21/2	267/1	63,25	8.864,80 zł (bonifikata 92%)
ul. Mikołaja Kopernika 11/7	738/14	28,01	5.255,00 zł (bonifikata 90%)
ul. Drawska 8/2	280/1	41,69	7.551,20 zł (bonifikata 92%)
Wiewiecko 3	13/2	89,93	11.905,00 zł (bonifikata 90%)
ul. Grunwaldzka 16	497/1	51,90	16.080,00 zł (bonifikata 92%)
ul. Runowska 3/3	251/86	62,32	7.079,20 zł (bonifikata 92%)
	251/87		

Osiedle Słoneczne 22/5	81/7	65,96	7.123,50 zł (bonifikata 95% oraz 25%)
	81/10		
ul. Łąkowa 2/2	55	34,94	6.328,00 zł (bonifikata 92%)

4.3.3. Nieruchomości gruntowe.

W roku 2023 dokonano sprzedaży 4,0929 ha gruntów z zasobu gminnego, ale też nabyto nieodpłatnie 0,3045 ha. W mieście sprzedano 4 nieruchomości geodezyjnych, a ich powierzchnia ogółem wyniosła 0,6507 ha. Na terenie wiejskim sprzedano 8 nieruchomości o łącznej powierzchni 3,4422 ha. W okresie roku 2023 Burmistrz Węgorzyna nabył 4 nieruchomości w tym 3 w drodze decyzji komunalizacyjnej od Skarbu Państwa o łącznej powierzchni 0,2345 ha oraz w jednym przypadku skorzystał z prawa pierwokupu nieruchomości od osoby fizycznej o pow. 0,07 ha

W zakresie innych, pozostałych nieruchomości gminnych urząd posiada pełny wykazy takich nieruchomości. Spośród nich wydzielone zostały grunty możliwe do przekształcenia oraz efektywniejszego wykorzystania np. pod inwestycje.

Tabela nr-53. Zbycie oraz nabycie nieruchomości ogółem.

Wyszczególnienie	Sprzedaż 2022	Nabycie 2022	Stan własności na 31..XII.2022	Sprzedaż 2023	Nabycie 2023	Stan własności na 31..XII.2023
Miasto	0,5376 ha	0,0000 ha	107,7135 ha	0,6507 ha	0,0000 ha	107,0628 ha
Wieś	0,8718 ha	0,1300 ha	650,6165 ha	3,4422 ha	0,3045 ha	647,4788 ha
Ogółem gruntów własnych	1,4094 ha	0,1300 ha	758,3300 ha	4,0929 ha	0,3045 ha	754,5416 ha

to w terenie wiejskim, spośród 647,48 ha całkowitej powierzchni wszystkich nieruchomości będących własnością Gminy, ich wykorzystanie przedstawia się następująco.

Tabela nr-54. Struktura funkcjonalna nieruchomości gminnych zlokalizowanych na terenie wiejskim .

WYSZCZEGÓLNIENIE	2022	2022	31.XII.2022	2023	2023	31.XII.2022
	sprzedaż	nabycie	STAN	sprzedaż	nabycie	STAN
Drogi [dr]	0,0000 ha	0,0000 ha	344,0304 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	344,0304 ha
Cmentarze	0,0000 ha	0,0000 ha	5,4100 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	5,4100 ha
Świetlice	0,0000 ha	0,0000 ha	1,4252 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	1,4252 ha
Hydrofornie	0,0000 ha	0,0000 ha	4,4448 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	4,4448 ha
Place zabaw	0,0000 ha	0,0000 ha	1,2500 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	1,2500 ha
Remizy strażackie	0,0000 ha	0,0000 ha	0,1100 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,1100 ha
Bioska	0,0000 ha	0,0000 ha	1,0488 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	1,0488 ha
Szkoła	0,0000 ha	0,0000 ha	1,2103 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	1,2103 ha
Oczyszczalnia	0,0000 ha	0,0000 ha	0,6563 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,6563 ha
Składowisko odpadów	0,0000 ha	0,0000 ha	0,8700 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,8700 ha
Kopalnia	0,0000 ha	0,0000 ha	0,5800 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,5800 ha
Parki dworski i popegeerowskie	0,0000 ha	0,0000 ha	37,2661 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	37,2661 ha
Tereny mieszkaniowe [B]	0,1800 ha	0,0000 ha	1,0616 ha	0,0832 ha	0,0000 ha	0,9784 ha
Tereny przemysłowe [Ba]	0,0000 ha	0,0000 ha	1,4748 ha	0,0426 ha	0,0000 ha	1,4322 ha
Tereny zurbanizowane [Bp]	0,0000 ha	0,0000 ha	0,8822 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	0,8822 ha
Inne tereny zabudowane [Bi]	0,0000 ha	0,0000 ha	1,0470 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	1,0470 ha
Tereny rekreacyjne [Bz]	0,0000 ha	0,0000 ha	4,2780 ha	0,0000 ha	0,2045 ha	4,4825 ha
Tereny kolejowe [Tk]	0,0000 ha	0,0000 ha	16,9014 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	16,9014 ha
Wody, rowy [W-*]	0,0000 ha	0,0000 ha	14,4365 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	14,4365 ha
Role [R*]	0,2000 ha	0,1300 ha	184,0590 ha	2,6865 ha	0,0700 ha	181,4425 ha
Łąki [Ł*]	0,0000 ha	0,0000 ha	9,3400 ha	0,6299 ha	0,0000 ha	8,7101 ha
Nieuzyki [N*]	0,4918 ha	0,0000 ha	2,1624 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	2,1624 ha
Pastwiska [Ps*]	0,0000 ha	0,0000 ha	4,8505 ha	0,0000 ha	0,0000 ha	4,8505 ha
Inne	0,0000 ha	0,0000 ha	11,8212 ha	0,0000 ha	0,0300 ha	11,8512 ha
OGÓŁEM GRUNTÓW GMINY	0,8718 ha	0,1300 ha	650,6165 ha	3,4422 ha	0,3045 ha	647,4788 ha

Na terenie miasta natomiast wg stanu na koniec 2023 roku gmina posiada 107,06 ha powierzchni wszystkich nieruchomości, a ich wykorzystanie przedstawiony jest poniżej.

Tabela nr-55. Struktura funkcjonalna nieruchomości gminnych zlokalizowanych na terenie miasta.

WYSZCZEGÓLNIENIE	2022	2022	31.XII.2022	2023	2023	31.XII.2023
	sprzedaż	nabycie	stan	sprzedaż	nabycie	stan
Drogi [dr]	0,0000 ha	0,0000 ha	15,1665	0,0000 ha	0,0000 ha	15,1665
Tereny mieszkaniowe [B]	0,0000 ha	0,0000 ha	6,7816	0,0683 ha	0,0000 ha	6,7133
Tereny przemysłowe [Ba]	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0371	0,0000 ha	0,0000 ha	0,0371
Terenu inne, zabudowane [Bi]	0,0000 ha	0,0000 ha	3,5594	0,0000 ha	0,0000 ha	3,5594
Bi,B*	0,0000 ha	0,0000 ha	2,1785	0,0000 ha	0,0000 ha	2,1785
Terenu zurbanizowane, niezabudowane [Bp]	0,5376 ha	0,0000 ha	6,9219	0,1007 ha	0,0000 ha	6,8212
Bp,B?	0,0000 ha	0,0000 ha	2,1158	0,0000 ha	0,0000 ha	2,1158
Tereny rekreacyjno wypoczynkowe [Bz]	0,0000 ha	0,0000 ha	8,8618	0,0000 ha	0,0000 ha	8,8618
Bz,*	0,0000 ha	0,0000 ha	12,0372	0,0000 ha	0,0000 ha	12,0372
Tereny kolejowe [Tk]	0,0000 ha	0,0000 ha	0,3886	0,0000 ha	0,0000 ha	0,3886
Wody, rowy [W-*]	0,0000 ha	0,0000 ha	0,5542	0,0000 ha	0,0000 ha	0,5542
Role [R*]	0,0000 ha	0,0000 ha	1,3466	0,4817 ha	0,0000 ha	0,8649
Łąki [Ł*]	0,0000 ha	0,0000 ha	4,4534	0,0000 ha	0,0000 ha	4,4534
Inne	0,0000 ha	0,0000 ha	43,3109	0,0000 ha	0,0000 ha	43,3109
	0,5376 ha	0,0000 ha	107,7135 ha	0,6507 ha	0,0000 ha	107,0628 ha

4.3.4. Sieć dróg.

Komunikację między miejscowościami zapewnia rozbudowany układ komunikacyjny. Jak wynika z ewidencji gruntów i budynków pod drogami znajduje się łącznie 359,20 ha gruntów. Gmina posiada 76 odcinków dróg kategorii gminnej o łącznej długości 67,119 km, z

czego 59 na terenie wiejskim o długości 62,216 i 17 odcinków dróg, o długości 4,903 km na terenie miejskim. W ostatnim roku gmina nie podejmowała uchwał w zakresie zmian klasyfikacji dróg na publiczne drogi gminne. Poprzez gminę przebiega 16 odcinków dróg kategorii powiatowej, 2 odcinki dróg wojewódzkich (nr 146 i 151) oraz jeden odcinek drogi krajowej nr 20. Rozkład sieci dróg w granicach administracyjnych gminy obrazuje *Załącznik nr 10*. Wydaje się, że w gminie istniejąca sieć jest już trwale ustalona. Obecnie wymagane będą jedynie nakłady na poprawę jakości tej sieci i jak wykazano w tabeli nr 49 gmina corocznie dokonuje inwestycji w drogi poprawiając ich stan. Niestety kosztochłonność ich budowy nie pozwala, aby w szybszym jak obecnie tempie poprawiać jakość dróg.

4.3.5. Sieć światłowodowa, telekomunikacyjna.

W zakresie rozwoju telekomunikacji podnoszonej przez strategię jako bardzo istotną dla przyszłości życia mieszkańców, Gmina Węgorzyno jest bardzo nieliczną spośród gmin całego kraju, posiadając własne operatorstwo na dostarczanie internetu. W roku 2014 wybudowano i oddano do użytkowania inwestycję kanalizacji sieci szerokopasmowej obejmującej bardzo rozległy teren Gminy. Alokacja tras głównych kanałów sieci światłowodowej na terenie Gminy wskazana jest na planie sytuacyjnym stanowiącym *załącznik 11* do raportu.

Decyzją Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej nr DDRT-WWS-6172-39/14 (23) z dnia 29 czerwca 2015 roku, Gmina otrzymała zgodę na świadczenie usługi dostępu do internetu za pomocą sieci przewodowej światłowodowej i bezprzewodowej. Poprzez wybudowanie 62.170 mb kanalizacji światłowodowej oraz 20 bezprzewodowych punktów dostępowych stała się pionierem w tej dziedzinie wśród samorządów. Też jako nieliczna podpisała umowę z operatorem Orange na wykorzystywanie swoich zasobów celem włączania mieszkańców do szerokopasmowej sieci światłowodowej.

Rysunek nr 12. Lokalizację dostępowych punktów bezprzewodowych na terenie gminy.

Pomimo, że w gminie nasycenie terenu usługami teleinformatycznymi innych operatorów nie wygląda najgorzej w stosunku do innych (*swoje stacje przekaźnikowe pobudowali tacy operatorzy jak: PLAY, Orange, PLUS, T-mobile.*) to jednak od chwili oddania sieci światłowodowej do użytkowania Burmistrz Węgorzyna usilnie poszukiwał rozwiązania na efektywniejsze wykorzystanie gminnych zasobów teleinformatycznych. W wyniku rozmów, które prowadził od roku 2019 z jednym z największych operatorów na kraj, stało się możliwe wykorzystywanie gminnych zasobów oraz włączenia ich w globalną sieć internetową. W dniu 29.09.2020 roku Burmistrz Monika Kuźmińska podpisała umowę ramową dzierżawy włókien i kanalizacji teletechnicznej z Orange Polska S.A. Ponadto, w roku 2020 i 2021 operator ten prowadził roboty w ramach budowy własnych odcinków światłowodowych powiększając zasób publiczny o kolejne dziesiątki kilometrów.

Rokrocznie budowane są bądź projektowane także setki metrów sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej. W ramach tych robót w roku 2023 realizowana była inwestycja wodociągowa. Realizowane są budowy i przebudowy dróg lokalnych. Oddano w roku 2023 kolejne odcinki takich dróg. Cechą charakterystyczną bieżącego roku są inwestycje w turystykę.

W roku 2021 podpisano umowę a w roku 2022 zakończono realizować zadanie inwestycyjne do którego gmina przygotowywała się od wielu lat. Z założenia, idea tej

inwestycji należy do wzorcowych. Skupia ona wszystkie służby pracujące na rzecz porządku publicznego oraz bezpieczeństwa mieszkańców w jednym kompleksie przestrzenno-urbanistycznym. Dokumentacja z 2014 roku z uwagi na rozmiar finansowy całości inwestycji realizowana była stopniowo. Centrum to stanowi jednorodny i całościowy system - szeroko rozumianego - bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy. Obiekt realizował będzie cztery podstawowe funkcje. 1.) **Zapobiegania** sytuacjom kryzysowym wraz z prowadzeniem planowych działań rozpoznawczych i kontrolnych w zakresie bezpieczeństwa; 2.) **Przygotowania**, polegającego na dostępie i zapewnieniu zasobów specjalistycznych sił i środków reagowania; 3.) **Reagowania** w przypadku bezpośredniego wystąpienia zagrożenia celem ograniczenia jego szkodliwości, do zlikwidowania zagrożenia włącznie; 4.) **Odtwarzania** zasobów podstawowych celem przywrócenia zdolności funkcjonalnych naruszonym systemom i zapewnienie tym normalnego funkcjonowania społeczeństwa i gospodarki.

4.3.6. Sieć wodociągowa..

W zakresie gospodarki wodnej gmina posiada 11 lokalnych ujęć wody będących jej własnością, o łącznej wydajności 87 m³/h. Są to SUW: Wiewiecko, Węgorzyno, Gościsław, Przytoń, Rogówko, Włodawa, Podlipce, Kowale, Winniki, Dłusko, Cieszyno.

Stacja Węgorzyno (dz. ew. 820, pow. 0,7435 ha, ob.4 Miasto).

Zasila poprzez sieć wodociągową miasto Węgorzyno mieszkańców, Stare Węgorzynko, Runowo Pomorskie i Połchowo.

Z ujęcia korzysta średnio **3.300** mieszkańców.

SUW Węgorzyno to sprawny, trójstopniowy system wodociągowy. Pompy tłoczą wodę z dwóch czynnych studni (nr 7 i 8) do podziemnego zbiornika retencyjnego wody surowej. Ze zbiornika, systemem kilku współzależnych pomp woda dostarczana jest do dwóch dużych rozmiarów zbiorników filtrujących. Na tym etapie zostaje ona mocno napowietrzana aeratorami. Uzdajniona w filtrach woda dostarczana jest do podziemnego zbiornika wody uzdatnionej, znajdującego się pod budynkiem stacji, skąd systemem pomp włączana jest do sieci. Na ogrodzonym terenie stacji znajduje się 8 studni z czego 6 nie jest już eksploatowanych.

Stacja Wiewiecko (dz. ew. 127/3, pow.0,1682 ha, obr. Wiewiecko).

Zasila siecią wieś: Ginawę i Wiewiecko.

Z ujęcia korzysta średnio **360** mieszkańców.

Jest sprawnym systemem wodociągowym, jednostopniowym. W budynku znajdują się dwa hydrofory oraz zestaw 4 nowoczesnych filtrów wytrącających żelazo, manganem, a także w przypadku tej hydroforni – azotany, których ponadnormatywną obecność stwierdza się na tej stacji już od kilku lat. Zestaw filtrów stanowi własność WoZ. Budynek SUW: korozja elewacji, opuchlizny tynku, przecieki dachu, pęknięcia stropu.

Stacja Gościsław, (dz. ew. 3/10, pow. 0,1287 ha, obr. Gościsław).

Zasila osadę Gościsław oraz alternatywnie część zatorza miasta Węgorzyno.

Z ujęcia korzysta średnio **ok. 25** mieszkańców.

Sprawnym systemem wodociągowym. Jednostopniowy. Bardzo stara - z połowy lat 70 XX wieku – instalacja techniczna z widocznymi śladami korozji wydostającej się spod powłoki ochronnej farb. Dwa zestawy filtrów działających w układzie równoległym, każdy z oddzielnym aeratorem. Jeden hydrofor. Budynek: skorodowana, popękana, odpadająca placowo elewacja.

Stacja Przytoń (dz. ew. 105/10; pow. 0,1374 ha, dz. 105/7, pow. 0,0766 ha. Obr. Przytoń).

Zasila wieś Przytoń.

Z ujęcia korzysta średnio **195** mieszkańców.

Sprawny system wodociągowy. Jednostopniowy. Dwa zbiorniki filtrów żelazowo manganowych pracujących w połączeniu szeregowym. Jeden zbiornik hydroforowy. Instalacja z lat 70'tych XX w. Budynek: elewacja zewnętrzna budynku oraz ściany wewnętrzne w dobrym stanie. Brak przecieków wewnątrz.

Stacja Rogówko (dz. ew. 70/3, pow. 0,1482 ha, obr. Rogówko).

Zasila miejscowość Rogówko.

Z ujęcia korzysta średnio **85** mieszkańców.

Sprawny system wodociągowy. Jednostopniowy. Jeden filtr żelazowo manganowych. Jeden zbiornik hydroforowy. Budynek: elewacja zewnętrzna budynku oraz ściany wewnętrzne w dobrym stanie. Brak widocznych przecieków do wnętrza.

Stacja Włodawa (dz. ew. 91/3, pow. 0,0669 ha, ob. Stare Węgorzynko).

Zasila osadę Włodawa (4 rodziny).

Z ujęcia korzysta średnio **20** mieszkańców.

Sprawny system wodociągowy. Redukcja manganu oraz żelaza odbywa się w zbiorniku podziemnym. Filtr oraz hydrofor znajdują się w osobnych studniach zbudowanych z kręgów betonowych. Studnie zadbane, konserwowane, zabezpieczone włazami, czyste wewnątrz. Chronione ogrodzeniem.

Stacja Podlipce (dz. ew. 434, pow. 0,1375 ha, obr. Podlipce).

Zasila miejscowość Podlipce.

Z ujęcia korzysta średnio **80** mieszkańców.

Sprawny system wodociągowy. Jednostopniowy. Jeden filtr żelazowo manganowy. Jeden zbiornik hydroforowy. Oba zbiorniki z początku lat 2000. Budynek: skorodowana, popękana, odpadająca placowo elewacja budynku, na części budynku niezabezpieczony dach, wewnętrzne przecieki.

Stacja Kowale (dz. ew. 22/3, pow. 0,1126 ha, ob. Podlipce).

Zasila przysiółek osady Podlipce. 1 rodzina. (wg stanu na k.2022r.)

Dostarczana woda wykorzystywana jest jedynie do celów sanitarnych. Sprawny system wodociągowy, wykorzystywany jedynie do pozyskania wód sanitarnych. Stacja podziemna, nie posiadająca filtrów uzdatniających wodę. Zbiornik hydroforowy w studni betonowej. Obiekt przekazany do eksploatacji osobie prywatnej.

Stacja Winniki (dz. ew. 21/2; pow. 0,1541 ha; 21/6, pow. 0,0629 ha; obr. Winniki).

Z ujęcia korzysta średnio **120** mieszkańców.

Sprawny system wodociągowy. Jednostopniowy. Dwa filtry żelazowo manganowe pracujące w układzie szeregowym. Jeden zbiornik hydroforowy. Budynek: elewacja zewnętrzna budynku oraz ściany wewnętrzne w dobrym stanie. Brak przecieków wewnątrz.

Stacja Dłusko (dz. ew. 58/3, pow. 0,4449 ha; obr. Dłusko).

Z ujęcia korzysta średnio **60** mieszkańców.

Sprawny system wodociągowy. Jednostopniowy. Dwa zbiorniki filtrów żelazowo manganowych pracujących w połączeniu równoległym. Jeden zbiornik hydroforowy. Instalacja z lat 80'tych XX w. Spośród dwóch studni tylko jedna jest eksploatowana. Budynek: rozległy powierzchniowo, w dużej części wyłączony z eksploatacji, widoczne liczne ślady pęknięć podłużnych budynku. Zniszczone połacie dachowe szczególnie na rogach budynku, gdzie stwierdza się występowanie przecieków do wewnątrz.

Stacja Cieszyno (dz. ew. 170/17, pow. 0,1657; 170/21, pow. 0,1481 ha; obr. Cieszyno).

Zasila wieś Cieszyno.

Z ujęcia korzysta średnio **210** mieszkańców.

Sprawny system wodociągowy. Jednostopniowy. Trzy zbiorniki filtracyjne (dwa żelazowe, jeden manganowy) pracujące w układzie równoległym oraz dwa zbiorniki retencyjne (hydrofory). Instalacja (zbiorniki) z 1976 roku. Budynek: konserwowany, bez śladów zniszczeń choć widoczne obwodowe pęknięcie na zewnątrz budynku, na wysokości stropu. brak widocznych przecieków dachowych do wewnątrz.

Poza własnymi ujęciami w gminie są zlokalizowane 4 stacje będące własnością Wodociągów Zachodniopomorskich. Ustalenie własności SUW Mieszewo i Brzeźniak było przedmiotem sporu sądowego pomiędzy Gminą i WoZ w roku 2012. W jego wyniku ustalono, że wszystkie budynki i budowle, maszyny oraz urządzenia pozostają własnością WoZ, grunty zaś stanowią własność gminną.

Stacja Chwarstno (dz. ew. 28, pow. 0,3400 ha, obr. Chwarstno).

Zasila wieś Chwarstno (**118** os.) i Trzebawie (**74**).

Razem mieszkańców: **192** os. (wg stanu na k.2022r.)

Stacja Sielsko (dz. ew. 102/1, pow. 0,2400 ha, br. Sielsko).

Zasila wieś Sielsko (**304** os), Runowo (**300**), Kraśnik (**118**), Lesięcin (**217**), Kąkolewice (**113**) i Gardno (**69**).

Razem mieszkańców: 1.121 os. (wg stanu na k.2022r.)

Stacja Mieszewo (dz. ew. 417, pow. 0,3711 ha; obr. Mieszewo. UWAGA: nieruchomość stanowi własność gminną, budowla SUW nie.)

Zasila Mieszewo (**326** os), Zwierzynek (**150**) oraz Mielno (**118**).

Razem mieszkańców: **594** os. (wg stanu na k.2022r.)

Stacja Brzeźniak (dz. ew. 104/1, pow. 0,0800 ha, obr. Brzeźniak. UWAGA: nieruchomość stanowi własność gminną, budowla SUW nie.)

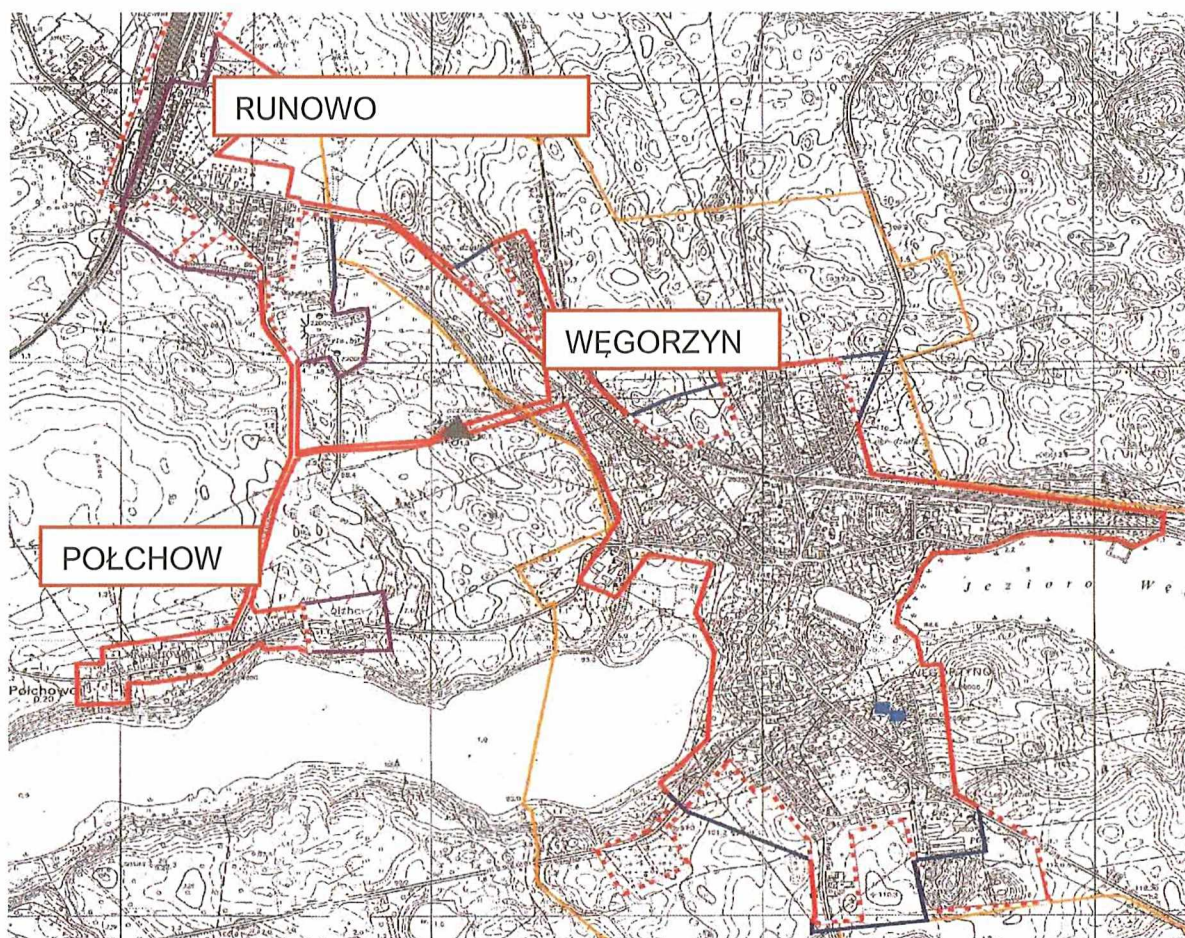
Zasila wieś Brzeźniak (**90**). Razem mieszkańców: **90** os. (wg stanu na k.2022r.)

Długość eksploatacyjna sieci wodociągowej (rozdzielczej i przesyłowej) waha się w niewielkich granicach pozostając prawie niezmienną od kilku lat i wynosi 75 km. Połączona jest z odbiorcami poprzez system przyłączy o łącznej długości 26,2 km.

4.3.7. Sieć kanalizacji sanitarnej. Oczyszczalnia ścieków.

Gospodarka ściekowa odbywa się poprzez odbiór, transport, magazynowanie i przetworzenie ścieków na oczyszczalni zlokalizowanej w Połchowie (adres): **dz. nr 112/10 obręb Połchowo**. Oczyszczalnia zaprojektowana jest dla zatwierdzonego uchwałą Rady Miejskiej obszaru aglomeracji, w skład której wchodzi miejscowości takie jak. Węgorzyno, Połchowo i Runowo Pomorskie. Obszar ten zamieszkuje wg sprawozdania rocznego składanego do krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych 3.068 mieszkańców.

Rysunek nr 15. Plan sytuacyjny obszaru aglomeracji na terenie gminy Węgorzyno.

Linia ciągła oznacza ostatnią modyfikację granic węgorzyńskiej aglomeracji ściekowej. Obiektem oczyszczalni zarządzają Wodociągi Zachodniopomorskie Sp. z o.o. Przepustowość oczyszczalni określa się średnio na 320 m³/d. (*maksymalna dobowo 600 m³/d.*) Przy tak założonych wydajnościach obiektu przewidywana ilość ścieków możliwych do oczyszczenia w roku wynosi ok. 117 000 m³/rok. Odbiornikiem oczyszczonych ścieków jest rów melioracyjny na działce 112/11 obręb Połchowo, który łączy się z „Kanałem Połchowskim”. Na oczyszczalni jest punkt zlewny odbierający ścieki przywożone z terenu całej Gminy. W roku 2022 i 2023 na oczyszczalni były prowadzone roboty budowlane polegające na usunięciu usterek i awarii powstałych w wyniku wieloletniej eksploatacji. Awarie zostały naprawione, jakkolwiek ich rodzaj dowodnie wskazuje, że konieczne jest wybudowanie nowej oczyszczalni. Podstawowa konstrukcja oczyszczalni w Połchowie jest już bardzo wiekowa i wynosi niemal 40 lat.

W aglomeracji, o której mowa w uchwale RM z dnia 18.XII.2020 nr XXI/204/2020 roku transport ścieków odbywa się kanałami grawitacyjnymi o długości 16,6 km oraz

ciśnieniowymi – dł. 4,8 km. Na części obszaru aglomeracji działa jeszcze sprawna kanalizacja ogólnospławna, której długość określa się na 7,3 km.

W roku 2023 po zakończonych procesach sądowych z byłym wykonawcą budowy sieci kanalizacyjnej, którą oddano do użytkowania w roku 2012 gmina dokończyła podłączanie ostatnich mieszkańców, choć pozostaje nadal jeszcze kilka nieruchomości do podłączenia. W ramach zadania realizowanego w roku 2023 podłączono 33 nieruchomości ze 108 lokalami mieszkalnymi. W roku bieżącym podłączona także Urząd Miejski. W zadaniu partycypowały finansowo osoby fizyczne. Łączny koszt inwestycji wyniósł 224 971,27 zł brutto.

5. POLITYKA PRZESTRZENNA.

5.1.1. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowanie Przestrzennego.

Ład przestrzenny w gminie regulowany jest poprzez wydawanie decyzje o warunkach zabudowy. Powstają one w oparciu o wykonywanie analizy obszaru przylegającego do nowopowstającego obiektu budowlanego. W zakresie wyznaczania ładu przestrzennego, gmina sukcesywnie dokonuje aktualizacji dokumentu jakim jest Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowanie Przestrzennego. Obecnie obowiązujące, powstało i zostało przyjęte uchwałą Nr XX/192/2020 Rady Miejskiej w Węgorzynie w dniu 30 listopada 2020 r. Studium sporządza się dla całego obszaru będącego w granicach administracyjnych gminy, a jego ustalenia są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych. Zasadniczym celem studium jest umożliwienie prowadzenia spójnej polityki przestrzennej, powiązanej z rozwojem gospodarczym i społecznym, z zachowaniem zasad zoptymalizowanego rozwoju. Niniejszy dokument wskazuje potencjał rozwoju przestrzennego, możliwości zagospodarowania nowych terenów oraz stopień możliwości przekształceń istniejącego ładu przestrzennego. Wskazuje na konieczność ochrony, a nawet wyodrębnia obszary, które powinny podlegać ochronie. Poddaje też analizie istniejące obiekty kulturowe, przyrodnicze czy fizjograficzne pod kontem ich zachowania. W związku z powyższym studium samo w sobie stanowi swoistą ofertę promocyjną dla potencjalnych inwestorów. Z uwagi, że w myśl ustawy⁷⁴ o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym przy sporządzaniu studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające z dokumentów planistycznych opracowanych na szczeblu krajowym (*konceptji przestrzennego zagospodarowania kraju*), wojewódzkim (*strategii rozwoju i planie zagospodarowania województwa*) oraz strategii rozwoju gminy konieczne staje się ciągle weryfikowanie tego

---

⁷⁴ Zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 1945) studium nie stanowi aktu prawa miejscowego, jest jednak podstawowym dokumentem planistycznym kształtującym politykę przestrzenną oraz wyznaczającym kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy.

dokumentu. Uwzględnić one muszą istniejącą strukturę urbanistyczną miasta, która jest wypadkową barier funkcjonalnych wyznaczających możliwe kierunki rozwoju przestrzennego miasta. Należą do nich: zbiorniki wodne, sieć dróg krajowych oraz wojewódzkich, a także linia kolejowa. Zabudowa przestrzenna miasta nie jest zwarta i odznacza się występowaniem dużej ilości terenów otwartych, także w postaci zbiorników wodnych, terenów zieleni wysokiej oraz terenów rolniczych. Większość zabudowy m. Węgorzyna zlokalizowana jest pomiędzy Jeziorem Węgorzyno i Zbiornikiem Połchowskim. Zabudowania znajdują się głównie bezpośrednio przy głównych ciągach komunikacyjnych i charakteryzują się silnym zróżnicowaniem funkcjonalnym, tak z zabudową jednorodziną, wolnostojącą jak też zabudowa wielorodziną. Strukturę zabudowy miasta można podzielić na 3 części: północną, centralną i południową, które wyznacza korytarz drogi krajowej oraz linii kolejowej. To w południowej części miasta dominuje zabudowa jednorodzinna z dużym udziałem zieleni. Część środkowa miasta obejmuje intensywniejszą zabudowę mieszkaniową (jednorodziną i wielorodziną), a także liczne niewielkie tereny przemysłowe (*zlokalizowane głównie w sąsiedztwie terenów kolejowych, za wyjątkiem zakładu z materiałami drewnopochodnymi*) oraz usługowe, w tym usługi publiczne. Północną część miasta, ograniczoną od południa i wschodu linią kolejową, tworzy zabudowa mieszkaniowa jedno i wielorodzinna wraz z terenami ogrodów działkowych. Drobne tereny przemysłowe rozproszone są w części centralnej miasta. Z takiej struktury funkcjonalnej mogą wynikać konflikty przestrzenne między sąsiadującymi ze sobą terenami mieszkaniowymi i przemysłowymi. Jednak zadbano by w Węgorzynie większe obszary przemysłowe zlokalizowane były na obrzeżach miasta.

Część wiejska gminy charakteryzuje się występowaniem rozproszonej zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej, tworzącej niewielkie skupiska zabudowy, której towarzyszy zieleń wysoka. Większość sołectw posiada swoje lokalne ośrodki usługowe, o stopniu wykształcenia na ogół proporcjonalnym do potencjału osadniczego jednostki.

5.1.2. Plan przestrzenny

Gmina reguluje swoją politykę przestrzenną w cyklu bieżącym co oznacza, że oparła się o zasadę wydawania decyzji o warunkach zabudowy. Nie sporządza i nie posiada tradycji sporządzania planów przestrzennych dla dużych obszarów. Istniejące trzy małe plany z roku 1999 i 2009 ilustrują i dowodnie wskazują na taki właśnie rodzaj prowadzenia polityki przyjętej przez władze samorządowe.

Tabela nr-56. Wykaz obowiązujących planów przestrzennych.

<i>l.p.</i>	Przedmiot i zakres ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	Nr uchwały i data jej podjęcia przez radę miejską w Węgorzynie	Nr dziennika urzędowego województwa zachodniopomorskiego.	Powierzchnia objęta planem [ha]
1	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Węgorzyno - miejscowość Przytoń (obręb geodezyjny Przytoń)	Uchwała Nr XVI/168/99 z dnia 29.12.1999r.	Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 8, poz. 80 z dnia 14.02.2000r.	20,97
2	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Węgorzyno - miejscowość Cieszyno	Uchwała Nr XVI/169/99 z dnia 29.12.1999r.	Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 10, poz. 107 z dnia 25.02.2000r.	13,3

oraz podjęła jedną uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia planu

1	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu działki o nr ew. 72/4 położonej w obrębie Stare Węgorzyno oraz jej otoczenie w gminie Węgorzyno	Uchwały Nr XXVII/270/09 z dnia 29.01.2009 r.	15,98
---	---	--	-------

Z uwagi na małą ilość wydawanych rocznie decyzji o warunkach zabudowy, oscylujących w ilości 55 - 65 sztuk, nie jest obecnie uzasadnione zlecenie sporządzania planu przestrzennego z racji na ogromne koszty jego opracowania. Gmina wdrożyła w roku 2018 internetowy system ewidencji wydawanych decyzji, którego efekty można już śledzić na stronie internetowej <http://wegorzyno.e-mapa.net/>.

Koszty ogólne poniesione na kształtowanie ładu przestrzennego, w zakres których wchodzi opracowanie studium oraz koszty usług architektów sporządzających decyzje o warunkach zabudowy oraz decyzje lokalizacji celu publicznego wyniosły w badanym roku 22.398,00 zł.

Tabela nr-57. Wykaz wydanych decyzji o warunkach zabudowy.

<i>L.p.</i>	<i>Przedmiot decyzji</i>	<i>Liczba</i>	<i>Powierzchnia (ha)</i>
1	mieszkaniowa wielorodzinna	0	0,00
2	mieszkaniowa jednorodzinna	27	11,73
3	usługowa	2	0,45
4	inna	2	19,66
5	mieszkaniowo-usługowa	0	0,00
6	mieszkaniowa w zabudowie zagrodowej	2	0,53
7	budynki i budowle rolnicze	2	1,05
8	infrastruktura techniczna	6	1,31
9	infrastruktura drogowa	1	0,72
10	budynki gospodarcze	0	0,00
11	produkcyjna	2	2,18
12	handlowa	0	0,00
13	letniskowa	9	2,83
14	OZH	4	10,94
<i>suma:</i>		57	51,39

Rok budżetowy	2019	2020	2021	2022	2023
ilość wydanych decyzji [szt.]	41	51	47	62	57
Koszty planowania przestrzennego [zł]	17.290	43.050	32.647	17.961	22.398

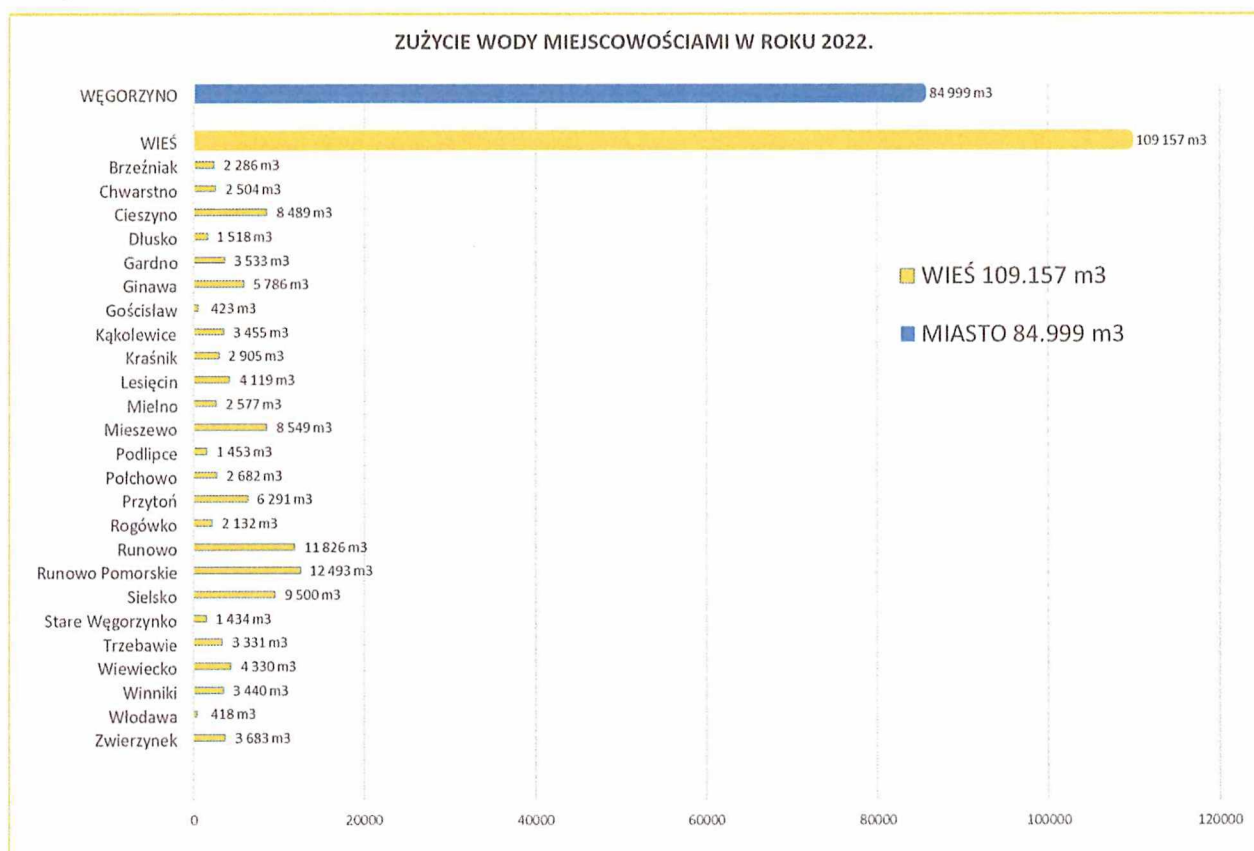
W roku 2023 ponad decyzje w warunkach zabudowy wydano także 6 decyzji lokalizacji celu publicznego. Obszar jaki objęła zmiana funkcjonalna terenu wyniósł 1,7452 ha.

6. OCHRONY ŚRODOWISKA.

6.1.1. Woda.

Uchwałą Rady Miejskiej nr XXV/229/2021 z dnia 28 maja 2021 roku podjęta została uchwała w sprawie Wieloletniego Planu Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Urządzeń Kanalizacyjnych. Jego realizacja przewiduje wydatki na remonty i modernizacje urządzeń wodociągowych na kwotę 1.020.500 zł oraz urządzeń kanalizacyjnych na kwotę 323.000 zł. W planie nie mówi się o inwestycjach, których ciężar gmina przejęła na siebie i finansowane będą poza wspomnianym planem.

Wszystkie stacje produkują wodę dla celów socjalno-bytowych na potrzeby Gminy Węgorzyno i zaopatrują wszystkie miejscowości. Produkcja i zużycie roczne wody w Gminie Węgorzyno wyniosło w 2022 roku 194.156 m³. a zużycie poszczególnymi miejscowości przedstawia poniższy diagram.

Rysunek nr 13.

Eksploatator nie przedstawił w roku bieżącym zestawień miejscowościami. Z informacji uzyskanych od Wodociągów Zachodniopomorskich wynika jednak, że rokrocznie ilość zużywanej wody się zmniejsza. Jeszcze w roku 2020 wynosiła 281 dam³ (tys.m³). Na przestrzeni ostatnich lat rysuje się bardzo wyraźna tendencja zniżkowa zużycia wody. Gmina charakteryzuje się wysokim, bo 94% wskaźnikiem zaopatrzenia mieszkańców w wodę z sieci wodociągowej jednak jest on nadal niższy niż w województwie i powiecie łobeskim (96,5%). Obecnie eksploatator posiada zawartych 1.916 umów na dostarczane wody. W gminie, poza bardzo nielicznymi wyjątkami wszystkie gospodarstwa domowe posiadają wodę z gminnego wodociągu. Woda podlega badaniom laboratoryjnym w cyklu trzymiesięcznym. Bardzo rzadko się zdarza, aby wyniki wykroczały poza dopuszczane normami wskazania. Ma to jednak miejsce. Przekroczenia mają związek z cyklem wegetacyjnym upraw rolnych. Przypadki takie są jednak natychmiast niwelowane.

6.1.2. Odpady płynne. Ścieki.

Na koniec 2022 roku eksploatator Wodociągi Zachodniopomorskie wykazał, że posiada podpisanych blisko 700 umów na odprowadzanie ścieków systemem kanalizacyjnym. W gminie, jak wspomniano trzy miejscowości objęte są systemem kanalizacyjnym stanowiąc obszar Aglomeracji Węgorzyno (*Węgorzyno, Runowo Pom., Polchowo*). W obszarze tym tylko kilka nieruchomości zlokalizowanych przy ul. Strzeleckiej, Południowej i Witosa z przyczyn technicznych nie mogły do tej pory zostać włączone do systemu kanalizacyjnego. Gmina będzie podejmować wysiłki aby nieruchomości te, a były one objęte projektem budowlanym z roku 2009 zostały w końcu podłączone. W obszarze aglomeracji mamy też teren nieskanalizowany. Rachunek ekonomiczny nie uzasadnia prowadzenie tak sieci rurociągow. Uchwała o aglomeracji przewiduje taką okoliczność legalizując w jej obszarze pozostawanie zbiorników bezodpływowych. Sytuacja taka ma miejsce w końcowym fragmencie ulicy Kościuszki. W terenie skanalizowany, dopuszcza istnienie 3 oczyszczalni przydomowych, które pobudowano lub uzyskano pozwolenia w okresie wcześniejszym. W roku 2023 dokonano kompleksowego przeglądu nieruchomości pod kątem odprowadzania ścieków sanitarnych w obszarze pozostającym poza terenem aglomeracji. W tym temacie gmina posiada zgromadzony materiał w postaci bazy danych wywozu ścieków wozami asenizacyjnymi w okresie ostatnich 3 lat. Założono centralną ewidencję szamb i wprowadzono szczegółową statystykę dotyczącą opróżniania zbiorników bezodpływowych z gospodarstw domowych. Wynika z niej, że wymagane jest podejmowanie pilnych działań, gdyż ilość rejestrowanych ścieków wywożonych w zestawieniu z normatywami zużycia wody

na osobę pozwala przypuszczać, że wiele gospodarstw domowych nadal korzysta z systemu kanalizacji ogólnospławnych bądź z systemu rowów melioracyjnych, co wykazywały pojedynczo odkryte przypadki.

Tabela nr 58. Wywóz nieczystości płynnych z miejscowości spoza terenu Aglomeracji Węgorzyno w poszczególnych latach.

Miejscowość	Rok 2021 m ³			Rok 2022 m ³			Rok 2023 m ³		
	Razem	Mieszk.	Zakłady	Razem	Mieszk.	Zakłady	Razem	Mieszk.	Zakłady
Brzeźniak	46	46	0	19	19	0	37	37	0
Chwarstno	137	137	0	118	118	0	162	140	22
Cieszyno	539	519	20	667	655	12	620	606	15
Dłusko	129	74	55	169	69	100	205	92	113
Gardno	2 143	165	1 978	2 007	201	1 806	1 782	215	1 567
Ginawa	155	149	6	138	138	0	83	83	0
Gościśław	51	51	0	54	54	0	65	65	0
Granica	6	6	0	0	0	0	0	0	0
Kąkolewice	159	148	11	150	130	20	175	126	49
Kraśnik	90	90	0	83	83	0	153	127	26
Lesięcin	239	239	0	240	240	0	203	203	0
Małe Węgorzynko	20	20	0	23	23	0	31	31	0
Nowe Węgorzynko	5	5	0	5	5	0	15	15	0
Mielno	201	201	0	204	204	0	198	195	3
Mieszewo	201	185	16	188	173	15	230	212	18
Podlipce	44	44	0	79	79	0	73	73	0
Agł. Połchowo	103	3	100	220	0	220	218	0	218
Przytoń	545	321	224	433	331	102	527	367	160
Rogówko	162	162	0	178	178	0	186	186	0
Runowo Wieś	336	328	8	454	451	3	753	741	12
Agł. Runowo Pom.	242	95	147	109	86	23	177	54	123
Sarnikierz	35	35	0	37	37	0	35	35	0
Sielsko	273	251	22	251	220	31	707	268	439
St. Węgorzynko	1 853	137	1 716	2 089	153	1 936	1 884	166	1 718
Sulice	103	103	0	90	90	0	88	88	0
Trzebawie	580	406	174	633	428	205	662	422	240
Agł. Węgorzyno	1 194	694	500	744	321	423	783	299	484
Wiewiecko	351	174	177	380	190	190	424	189	235
Winniki	260	260	0	251	251	0	254	254	0
Włodawa	9	9	0	3	3	0	9	9	0
Zwierzynek	62	62	0	74	74	0	142	137	5
OGÓŁEM	10 271	5 117	5 154	10 088	5 002	5 086	10 876	5 430	5 446

Na koniec roku 2023 w gminie zameldowanych było 6.383 osoby. W aglomeracji zameldowanych jest 3.069 osób a poza aglomeracją 3 314. Uwzględniając dane z tabeli, że rocznie metodą asenizacyjną trafia zwrotnie w postaci ścieku na oczyszczalnię do Połchowa średnio ok. 10.500 m³ (plus 1.050 m³ poprzez inne dopuszczone koncesją podmioty) oraz informację eksploatatora WOZ Goleniów, że roczna sprzedaż wody w miejscowościach spoza

aglomeracji wyniosła 93.982 m³ na rok zasadnym jest postawienie pytania gdzie odprowadzana jest ilość ok. 82.500. m³ ścieków. Jest oczywistym, że wykazaną wyżej ilość ścieków przyjmuje środowisko naturalne.

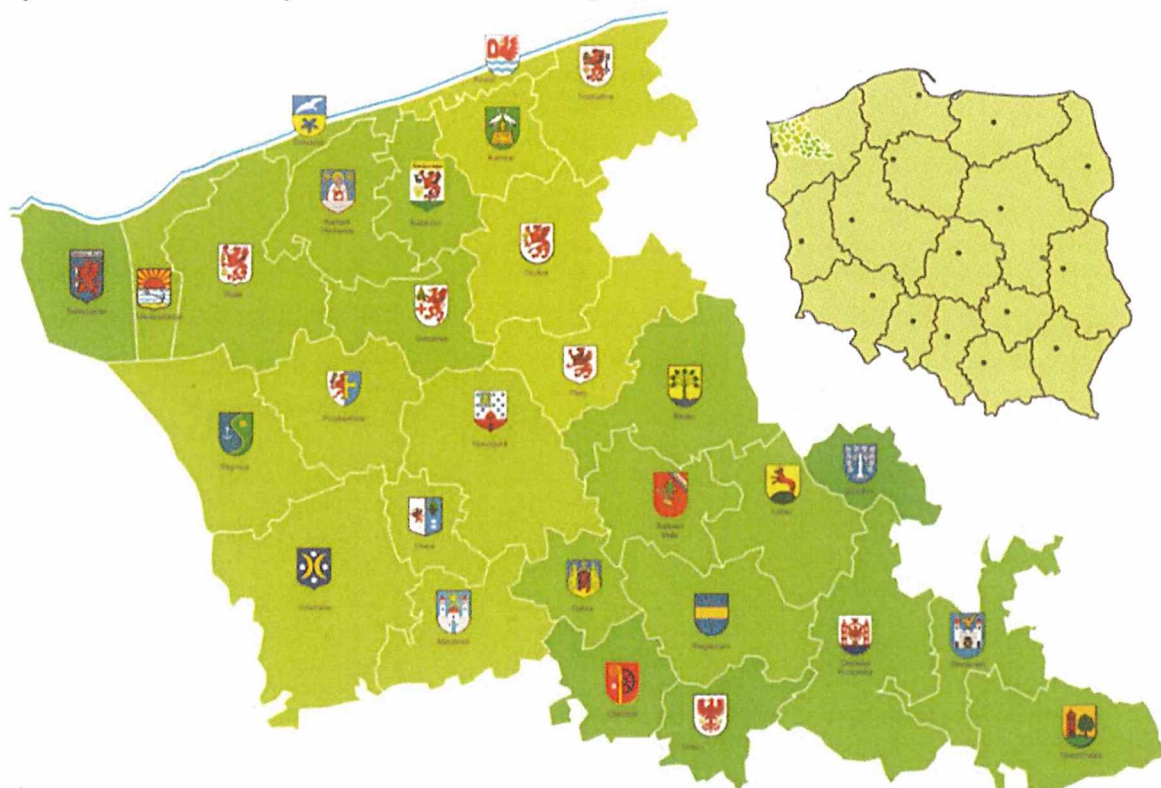
Niestety, gdyby nawet restrykcyjnymi metodami administracyjnymi wyegzekwować wywozy ścieków w ilościach zbliżonych do pobieranej wody to wystąpiłby problem niemożności odbioru tych ścieków przez oczyszczalnię. Oczyszczalnia w Połchowie nie jest przygotowana technologicznie do przyjęcia dziennej partii ścieków ze zbiorników bezodpływowych większej niż max. 40 m³ dziennie. Daje to możliwość przerobu rocznego w ilości max. 14.600 m³ ścieków. Większa jak wskazana dzienna ilość ścieków z szamb działa zabójczo na osady czynne (*bakterie*). Konieczne jest b. szybkie podjęcie prac związanych z budową oczyszczalni a pierwszą najważniejszą przesłanką do podjęcia takiej decyzji jest niemożliwość technologiczna zagospodarowanie ścieków jaki będą napływały do niej po uszczelnieniu systemu szamb. Oczyszczalnia nie posiada pojemności przerobowej ścieków pochodzących od wszystkich mieszkańców, a taki obowiązek nałożony jest na gminę ustawami. Po drugie co wspomniano wcześniej, obserwuje się postępującą ciągłą już awaryjność całego systemu do pęknięć zbiorników włącznie.

Konieczne zatem staje się wybudowanie nowej oczyszczalni. Dokonano kalkulacji kosztów budowy od podstaw nowego technologicznie obiektu oczyszczalni. Jej koszt szacunkowy wynosi ok. 7 mln zł. wg cen grudnia 2022.

6.1.3. Odpady stałe.

W aspekcie respektowania zasad ochrony przyrody Gmina Węgorzyno brała czynny udział przy zorganizowaniu regionalnego systemu gospodarki odpadami. Przy jej aktywnym udziale powstał **Regionalny Zakład Gospodarki Odpadami** z siedzibą w Słajsinie. Prowadzony jest on przez Celowy Związek Gmin R-XXI. Na dzień 31.XII.2023 roku Związek R-XXI tworzyło 32 gmin woj. zachodniopomorskiego. Poniższa mapa przedstawia docelowy zakres terytorialnego działania Związku.

Rysunek nr 16. Gminy członkowskiej Celowego Związku Gmin R-XXI.

Z prowadzonych ewidencji i statystyk wynika, że w gminie miesięczna produkcja odpadów na osobę wynosi ~28 kg/m-c. Jest to o 1 kg mniej od średniej na mieszkańca licząc dla wszystkich gmin Związku R-XXI z wyłączeniem gmin nadmorskich.

Ceny za jednostkę odpadów (tona [Mg]) kształtują się w R-XXI obecnie na poziomie wskazanym w tabeli poniżej.

Tabela nr 59. Cennik odpadów obowiązujący w Związku Celowym R-XXI..

KOD	RODZAJ ODPADU	2021 CENA	2022 CENA	2023 CENA
02.01.04	Odpady tworzyw sztucznych (z wyłączeniem opakowań)	684 zł	9 zł	9 zł
02.03.80	Wytłoki, osady i inne odpady z przetwórstwa produktów roślinnych	438 zł	482 zł	482 zł
10.01.01	Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów	438 zł	438 zł	438 zł
15.01.01	Opakowania z papieru i tektury	0 zł	0 zł	150 zł
15.01.02	Opakowania z tworzyw sztucznych	0 zł	0 zł	150 zł
15.01.03	Opakowania z drewna	0 zł	0 zł	1 zł
15.01.04	Opakowania z metali	0 zł	0 zł	1 zł
15.01.05	Opakowania wielomateriałowe	0 zł	0 zł	150 zł
15.01.06	Zmieszane odpady opakowaniowe	344 zł	344 zł	344 zł
15.01.07	Opakowania ze szkła	0 zł	0 zł	1 zł
16.01.03	Zużyte opony	772 zł	986 zł	986 zł
16.01.03O	Zużyte opony (sam. osobowe)	0 zł	872 zł	872 zł
16.01.03C	Zużyte opony (sam. ciężarowe i rolnicze)	0 zł	11 zł	11 zł
16.02.16	Elementy usunięte z zużytych urządzeń	0 zł	580 zł	580 zł

16.03.04	Nieorganiczne odpady	0 zł	350 zł	350 zł
16.06.05	Inne baterie i akumulatory	0 zł	10 zł	10 zł
16.81.02	Odpady inne niż wymienione w 16 81 01	0 zł	438 zł	438 zł
17.01.01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	32 zł	90 zł	90 zł
17.01.02	Gruz ceglany	32 zł	90 zł	90 zł
17.01.07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia	310 zł	350 zł	350 zł
17.01.80	Usunięte tynki, tapety, okleiny itp.	0 zł	340 zł	340 zł
17.02.02	Szkło (budowlane)	0 zł	3 zł	3 zł
17.02.03	Tworzywa sztuczne (budowlane)	0 zł	3 zł	3 zł
17.03.80	Odpadowa papa	6 zł	7 zł	9 zł
17.05.04	Gleba i ziemia, w tym kamienie,	25 zł	45 zł	45 zł
17.06.04	Materiały izolacyjne	0 zł	5 zł	5 zł
17.09.04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu	5 zł	5 zł	5 zł
19.01.12	Żuźle i popioły paleniskowe	0 zł	5 zł	5 zł
19.08.02	Zawartość piaskowników	438 zł	438 zł	550 zł
20.01.01	Papier i tektura	0 zł	0 zł	150 zł
20.01.02	Szkło	0 zł	0 zł	1 zł
20.01.08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	210 zł	340 zł	390 zł
20.01.36P	(Niekompletne) Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	6 zł	7 zł	7 zł
20.01.39	Tworzywa sztuczne	0 zł	0 zł	150 zł
20.01.40	Metale	0 zł	0 zł	1 zł
20.01.99	Inne nie wymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	438 zł	482 zł	482 zł
20.02.01	Odpady ulegające biodegradacji	210 zł	3 zł	330 zł
20.02.01L	Odpady ulegające biodegradacji (luzem)	210 zł	260 zł	290 zł
20.02.01W	Odpady ulegające biodegradacji (workowane)	210 zł	340 zł	370 zł
20.02.02	Gleba i ziemia, w tym kamienie	20 zł	45 zł	45 zł
20.02.03	Inne odpady nie ulegające biodegradacji	438 zł	438 zł	550 zł
20.03.01	Nie segregowane (zmieszane) odpady komunalne	438 zł	503 zł	550 zł
20.03.02	Odpady z targowisk	438 zł	438 zł	550 zł
20.03.03	Odpady z czyszczenia ulic i placów	438 zł	438 zł	550 zł
20.03.07	Odpady wielkogabarytowe	661 zł	750 zł	820 zł
20.03.99	Odpady komunalne nie wymienione w innych podgrupach	438 zł	550 zł	550 zł

Obowiązek zawarcia umowy z przedsiębiorcą na odbieranie i transport odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości objętych gminnym systemem wynika wprost z art. 6f u.c.p.g. Gospodarka odpadami realizowana była w oparciu o zawartą umowę, której warunki ustalono na podstawie ogłoszonego postępowania o zamówienie publiczne na odbieranie stałych odpadów komunalnych z terenu Gminy Węgorzyno oraz prowadzenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (dalej PSZOK).

Za odpady komunalne rozumie się odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

PSZOK to miejsce na terenie gminy zlokalizowane w obrębie geodezyjnym Połchowo, w którym mieszkańcy pozostawiać mogą odpady komunalne zebrane w sposób

selektywny. W masie odpadów jakie gmina dostarczyła do RZGW Słajfino w poszczególnych latach znajdowały się odpady gromadzone na PSZOK w ilościach podanych poniżej.

Tabela nr 60. Ilość i struktura odpadów zgromadzone przez mieszkańców w gm. PSZOK [Mg (tona)]

NAZWA ODPADU	Kod	Og. 2021	Og. 2022	Og. 2023
Odpady wielkogabarytowe	20.03.07	126,8	121,68	125,16
Zmieszane odpady z budowy	17.09.04	42,42	284,56	363,32
Zużyty sprzęt elektryczny kompletny	20.01.36	0,00	6,49	0,00
Zużyty sprzęt elektryczny niekompletny	20.01.36*	1,94	31,09	3,78
Opakowania papierowe	15.01.01	0,00	0,00	7,58
Opakowanie ze szkła	15.01.07	0,00	66,77	17,50
Odpady betonu oraz gruz betonowy	17.01.01	31,1	0,00	0,00
Zmieszane odpady betonowe	17.01.07	0,00	0,00	0,00
Zmieszane odpady opakowaniowe	15.01.06	0,00	32,08	0,00
Zużyte opony	16.01.03	9,46	0,00	11,48
Bioodpady	20.02.01	0,00	0,00	72,74
		211,72 Mg	542,68 Mg	601,56 Mg

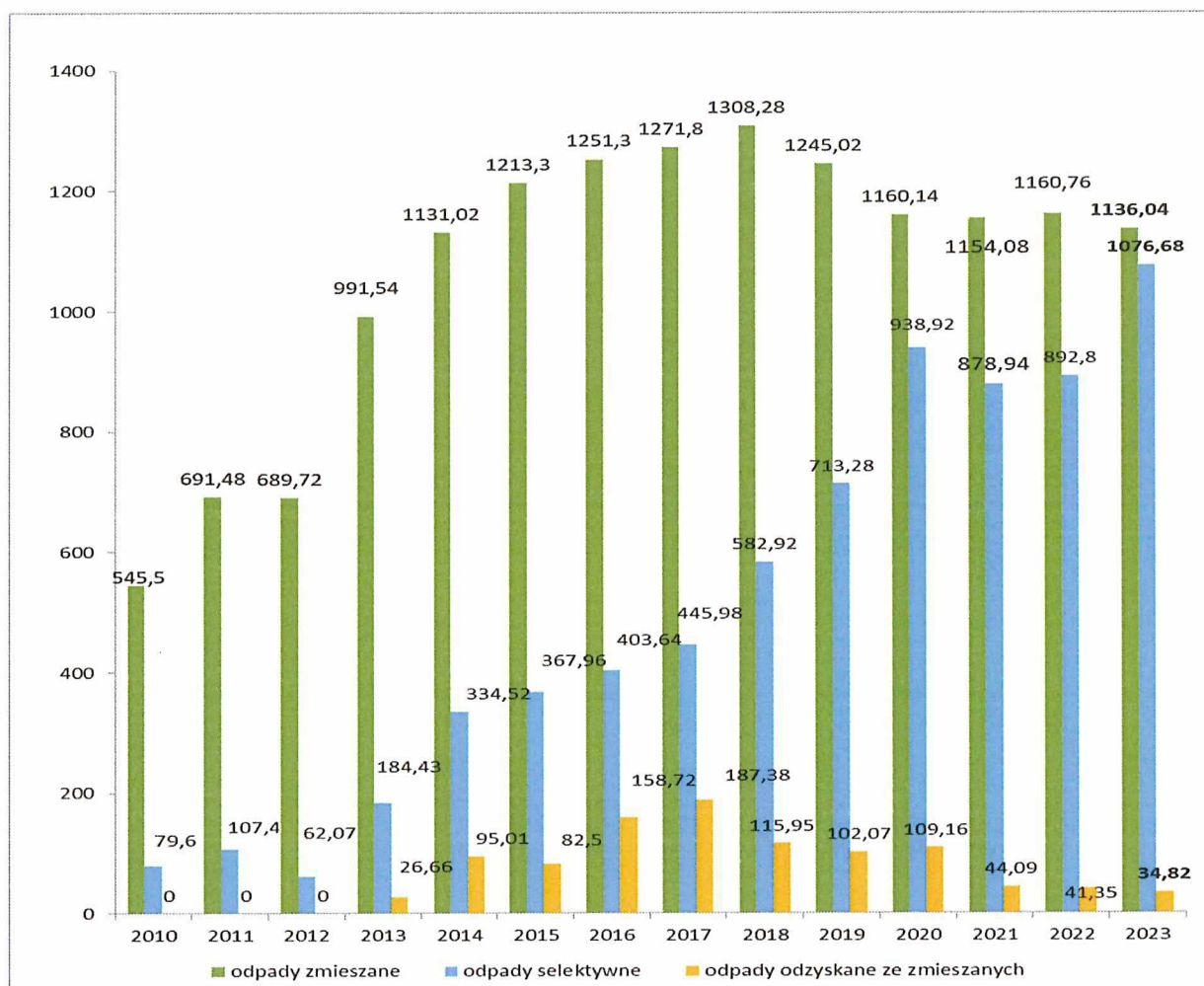
W 2023 r. z terenu Gminy Węgorzyno (łącznie nieruchomości zamieszkałe i niezamieszkałe) odebrano w sumie **2.279,26 ton** odpadów komunalnych, w tym zamieszkałych 2.212,72 ton a niezamieszkałych 666,54 ton. Jest to o 153,28 ton więcej niż roku ubiegłym. Z ilości ogólnej odpadów odebranych z Gminy Węgorzyno w roku 2023, 601,56 Mg odebrane było poprzez instalację PSZOK.

Tabela nr 61. Łączna ilość odpadów komunalnych z uwzględnieniem rodzaju odpadu [Mg (tona)]

Kod	Nazwa Odpadu	1 958,30	2 099,06	2 033,02	2 125,98	2 279,26
		Mg	Mg	Mg	Mg	Mg
		2019-4	2020-4	2021-4	2022-4	2023-4
02.03.80	Wytłoki, osady i inne odpady z przetwórstwa produktów roślinnych (z wyłączeniem 02 03 81)	0,00	5,08	0,00	0,00	0,00
15.01.01	Opakowania z papieru i tektury	10,30	0,00	35,50	14,08	20,22
15.01.02	Opakowania z tworzyw sztucznych	7,76	0,00	159,02	157,06	163,82
15.01.06	Zmieszane odpady opakowaniowe	141,56	36,38	7,48	0,00	1,94
15.01.07	Opakowania ze szkła	125,14	0,00	131,24	124,42	121,36
16.01.03	Zużyte opony	5,28	162,12	9,46	5,62	15,64
16.81.02	Odpady inne niż wymienione w 16 81 01	0,00	132,58	0,00	0,00	0,00
17.01.01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	0,00	14,20	34,92	63,38	0,00
17.01.02	Gruz ceglany	33,40	0,00	0,00	0,00	0,00
17.01.03	Odpady innych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia	0,00	57,48	0,00	0,00	0,00
17.01.07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanoego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	50,68	0,00	12,08	0,00	0,00
17.03.80	Odpadowa papa	0,00	8,96	0,00	0,00	0,00
17.09.04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02, i 17 09 03	5,56	0,00	82,26	246,68	395,78
19.08.02	Zawartość piaskowników	0,00	79,04	0,00	0,00	0,00

20.01.36	(Kompletne) Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	0,00	0,00	3,74	0,00	3,78
20.01.36P	(Niekompletne) Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	11,40	6,42	5,96	4,74	0,00
20.02.01	Odpady ulegające biodegradacji	109,22	190,90	129,18	159,70	166,06
20.03.01	Nie segregowane (zmieszane) odpady komunalne	1 245,02	1 160,14	1 154,08	1 188,32	1 148,46
20.03.07	Odpady wielkogabarytowe	199,16	239,50	268,10	153,34	242,20
20.03.99	Odpady komunalne nie wymienione w innych podgrupach	13,82	6,26	0,00	8,64	0,00

Poniższy diagram, rysunek nr 10, obrazuje pozytywne efekty realizowanej polityki w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi. Wynika z niego, że w sposób zasadniczy, rokrocznie zmniejsza się udział odpadów odzyskiwanych z odpadów zmieszanych co oznacza, zwiększenie ich selektywności na poziomie indywidualnych nieruchomości.

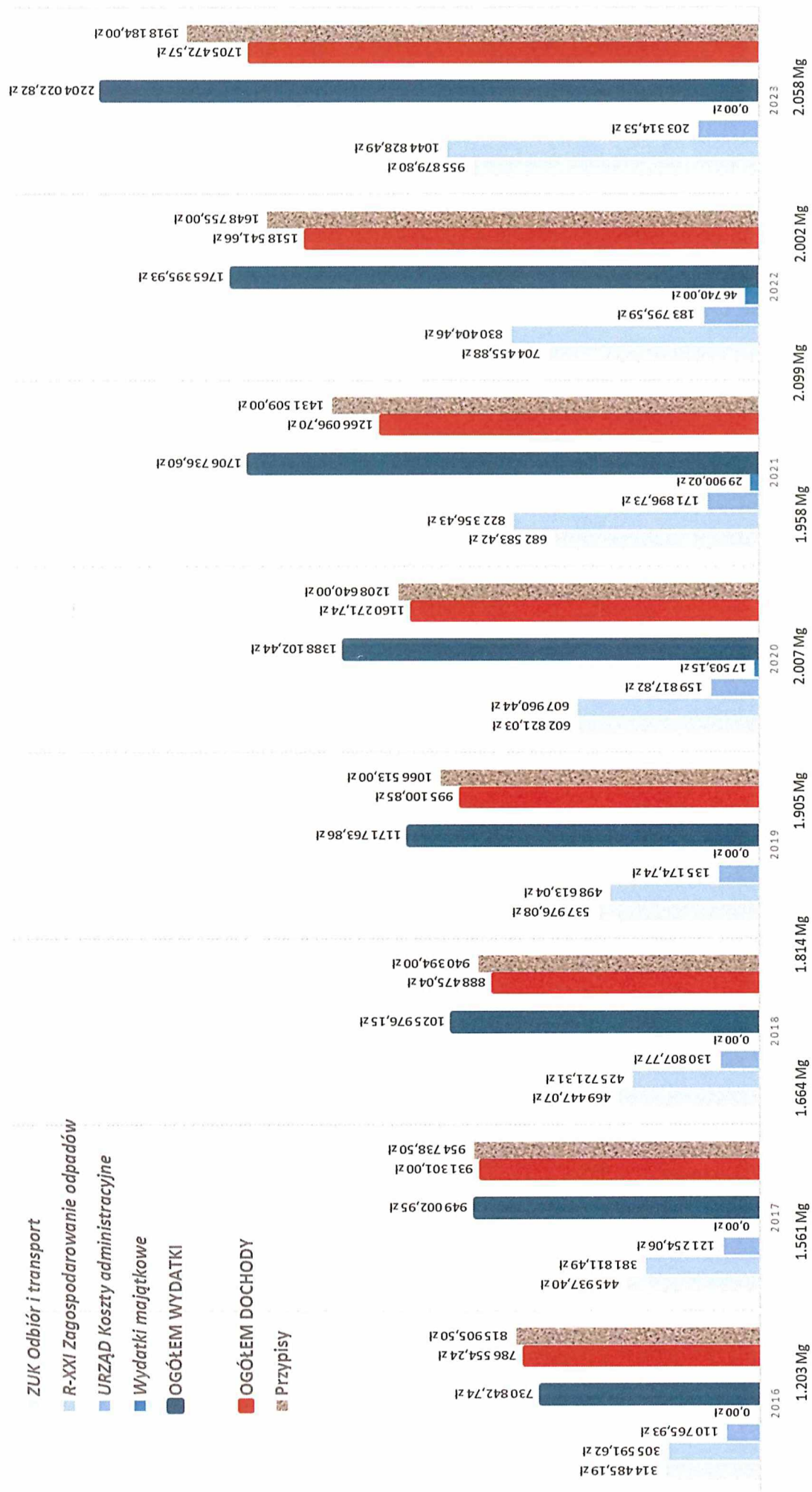
Rysunek nr 10.

Z analizy kosztów gospodarki odpadami wynika, że nadal pogłębia się różnica pomiędzy kosztami a dochodami uzyskiwanymi z gospodarki odpadami. Temat podejmowany jest rokrocznie w dyskusji.

Rysunek nr 11. Koszty funkcjonowania gminnego systemu gospodarki odpadami.

GOSPODARKA ODPADAMI Z UWZGLĘDNIENIEM RODZAJÓW KOSZTÓW I DOCHODÓW W LATACH.

Tabela nr-62. Nakłady finansowe na ochronę środowiska i infrastrukturę komunalną.

900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	OGÓŁEM BIEŻĄCE			Wydatki MAJĄTKOWE		
	2021 rok	2022 rok	2023 rok	2021 rok	2022 rok	2023 rok
90001 Gospodarka ściekowa i ochrona wód	89 852	44 394	46 271	1 074 126	183 355	441 837
90002 Gospodarka odpadami komunalnymi	1 682 634	1 768 825	2 190 607	0	0	0
90003 Oczyszczanie miast i wsi	167 918	88 503	90 207	0	0	0
90004 Utrzymanie zieleni w miastach i gminach	164 328	162 999	170 391	0	11 900	0
90005 Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	14 635	33 653	120 110	0	23 370	131 877
90015 Oświetlenie ulic, placów i dróg	373 799	409 778	493 029	19 557	129 988	27 331
90026 Pozostałe działania związane z gospodarką odpadami	49 738	37 543	22 174	0	0	0
90095 Pozostała działalność	270 330	219 806	244 055	20 910	3 499	0
Grupy wydatków RAZEM 900	2 813 235	2 765 502	3 376 846	1 114 594	352 112	601 044

Powyższe zestawienia kosztów tak majątkowych jak też bieżących dowodzi, że te dwa wielkie działy chroniące środowisko jak gospodarka nieczystościami płynnymi i stałymi mają swoje odzwierciedlenie w nakładach finansowych.

7. KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO.

7.1.1. Rewitalizacja zasobów majątkowych.

Poza szczegółowo ewidencjonowanym wytworzonym majątkiem trwałym, Gmina jako obszar przestrzenno-urbanistyczny stanowi – sama w sobie - wartość majątkową. Jej ochrona zabezpieczona już jest opracowanym w roku 2017 Programem Rewitalizacji przyjętym przez Radę Gminy uchwałą XXIX/240/2017. Wyznaczono w nim obszary, które w części lub całości uznano za zdegradowane oraz wyznaczono te, które podlegać będą rewitalizacji. Obszar rewitalizacji to całość lub część obszaru zdegradowanego. Wyznaczono go jako obszar zabudowany w obszarze zdegradowanym w oparciu o największą kumulację zjawisk problemowych oraz posiadanych potencjałów rozwojowych. Rewitalizacją objęte są: Lesięcin, Przytoń, Sarnikierz oraz Wiewiecko. Spośród pilnych przedsięwzięć wymagających realizacji na obszarze rewitalizowanym w aspekcie społecznym wymienić należy: a.) stworzenie ciekawej oferty kulturalnej dla dzieci i młodzieży z powodu braku tam domu czy ośrodka kultury, b.) organizowanie szkoleń z zakresu rozwijania kompetencji oraz c.) stworzenie systemu efektywniejszego wykorzystania istniejącego w gminie światłowodów. Natomiast spośród pilnych przedsięwzięć wymagających realizacji na obszarze rewitalizowanym w aspekcie gospodarczym wymienić należy: a. przyciągnięcie nowych przedsiębiorców do regionu (*stworzenie nowych miejsc pracy*); b. rozwijanie turystyki i

agroturystyki (*zagospodarowanie terenu wokół jezior*); c. tworzenie nowych produktów lokalnych – (*typu „Lato z węgorzem”*); d. budowa lub remonty świetlic wiejskich; e. budowa wodociągów i kanalizacji sanitarnej; f. zagospodarowanie istniejących parków oraz terenów zielonych (*parki podworskie i popegeerowskie*).

7.1.2. Zabytki. Ochrona dziedzictwa narodowego.

Gmina Węgorzyno w ramach Wojewódzkiego Programu Opieki nad Zabytkami na lata 2012-2024 oraz Planu Województwa Zachodniopomorskiego, objęta jest Obszarem Kulturowo-Krajobrazowym Kraina Borków, którego wyróżnikiem są liczne zespoły, ryglowych XVIII-wiecznych kościołów wraz z obiektami przykościelnymi. Większość spośród – łącznie – 40 takich budynków stanowi własność kościoła katolickiego oraz innych związków wyznaniowych i jest przedmiotem opieki tego programu. Kulturowy majątek Gminy w postaci zabytków opisany został szczegółowo w części ogólnej. Z uwagi na stosunkowo duży zasób tego majątku gmina, choć nie posiada odrębnego gminnego programu ochrony zabytków, dofinansowuje wydatki jakie ponoszone są przez właścicieli takich obiektów. Gmina od lat sukcesywnie modernizuje i przebudowuje stare obiekty budowlane często przekształcając je na świetlice wiejskie. Po takiej przebudowie są m-dzy innymi świetlica w Kąkolewicach oraz w miejscowości Brzeźniak. W roku bieżącym kolejny raz z rzędu zabezpieczono środki na dofinansowanie takich obiektów na łączną kwotę 65.000 zł.

Tabela nr-66. Nakłady majątkowe na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego.

921 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	Wydatki MAJĄTKOWE		
	2021 rok	2022 rok	2023 rok
92109 Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby	324 826,49	0,00	0,00
92120 Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami	82 000,00	80 000,00	65 000,00
Grupy wydatków RAZEM 921	406 826,49	80 000,00	65 000,00

8. POLITYKA RODZINNA I SPOŁECZNA.

Do realizacji wszystkich niemal programów społeczno-socjalnych powołany jest Ośrodek Pomocy Społecznej.

Pomoc społeczna umożliwia przewyżczanie trudnych sytuacji życiowych osobom i rodzinom, które nie są w stanie samodzielnie ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do

usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Do realizacji tych zadań powołany jest Ośrodek Pomocy Społecznej. Realizuje on zadania:

1. Własne o charakterze obowiązkowym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- 2) sporządzanie, zgodnie z art. 16a, oceny w zakresie pomocy społecznej;
- 3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- 7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- 8) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- 9) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie zamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- 10) praca socjalna;
- 11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 12) prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych;
- 14) dożywianie dzieci;
- 15) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;

- 16) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- 17) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 18) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- 19) utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;
- 20) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- 21) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

2. Własne:

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
- 2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- 3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- 4) opracowanie i realizacja projektów socjalnych;
- 5) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- 6) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

3. Zlecone z zakresu administracji rządowej:

- 1) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;

- 3) prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
- 4) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia. Gmina realizuje wieloletni program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia oraz zapewnianie posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 7) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej składa Radzie Miejskiej coroczne sprawozdania z realizacji tych programów. Wszystkie programy pomocowe wraz z całym systemem pomocy społecznej i ochrony rodziny są w tym sprawozdaniu omówione. W gminnym budżecie stanowią one bardzo poważny składnik wydatkowy.

Koszty realizacji tego zadania oscylują wokół sumy wszystkich dochodów własnych gminy. Z uwagi jednak, że w przeważającej części jest to zadanie z zakresu administracji rządowej bądź zadanie własne obowiązkowe finansowane budżetem Państwa, gmina na ich realizację otrzymuje dotacje celowe, stając się jakoby pośrednikiem pomiędzy Państwem a mieszkańcem.

W okresie badanego roku wydatki jakie poniósł budżet na funkcjonowanie oraz realizację zadań i programów pomocowych z zakresu pomocy społecznej, edukacyjnej opieki wychowawczej, pozostałych zadań w zakresie polityki społecznej oraz rodziny wyniosły 14,7 mln zł. Dochody zaś ukształtowały się na poziomie 12,7 mln zł.

Tabela nr 63. Nakłady na pomoc społeczną, pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej oraz na edukacyjną opiekę wychowawczą.

Wyszczególnienie	2022 rok	
	wydatki	dochody
Dział 852, 853, 854		1 181 876,00
Polityka społeczna OGÓŁEM.	2 701 567,37	<i>w tym dotacje budżetu państwa</i>
Wypłata świadczeń	1 131 441,45	1 092 725,00*
Wynagrodzenia	1 046 356,28	<i>w tym z funduszy państwowych</i>
Działalność bieżąca Ośrodka	493 769,64	47 617,00
Dotacje	30 000,00	
Dział 855.		
Rodzina OGÓŁEM	4 947 104,10	4 292 447,00
Wypłata świadczeń	3 575 231,98	<i>w tym dotacje budżetu państwa</i>
Wynagrodzenia	1 118 525,78	4 076 410,00 *
Działalność bieżąca Ośrodka	239 324,34	<i>w tym z funduszy państwowych</i>
Inwestycje	14 022,00	11 068,07
RAZEM	7 648 671,47 zł	5 474 323,00 zł

*dotacje z budżetu państwa.

Szczegółowy rozkład kosztów za badany raportem rok przedstawia powyższe zestawienia obrazujące tak wysokość wydatków jak i kierunków wydatkowania środków pieniężnych. W zakresie pomocy społecznej (dz.852,853,854) koszty obsługi i utrzymania systemu udzielenia pomocy materialnej potrzebującym obciążają ten system w 57%. W zakresie pomocy rodzinie (855) wynagrodzenia i działalność bieżąca wynoszą 27,4% ogółu pomocy.

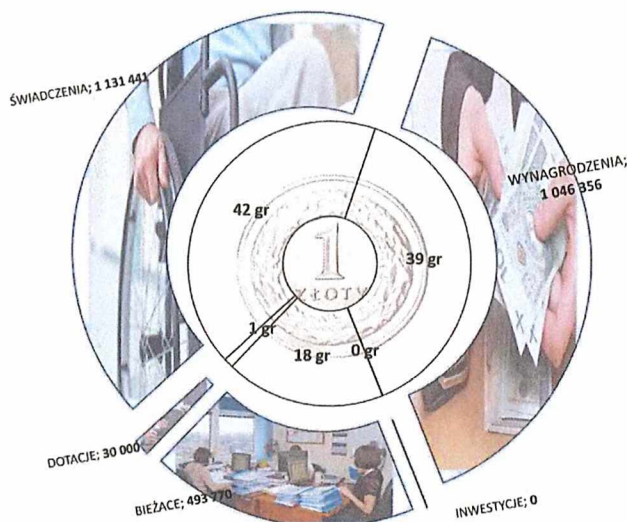
W Gminie Węgorzyno sytuacja ta wygląda lepiej niż na tle kraju. W skali bowiem wszystkich JST, koszty realizacji polityki społecznej wyniosły w działach odpowiadających za realizację tej polityki tj.

852	Pomoc społeczna
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej

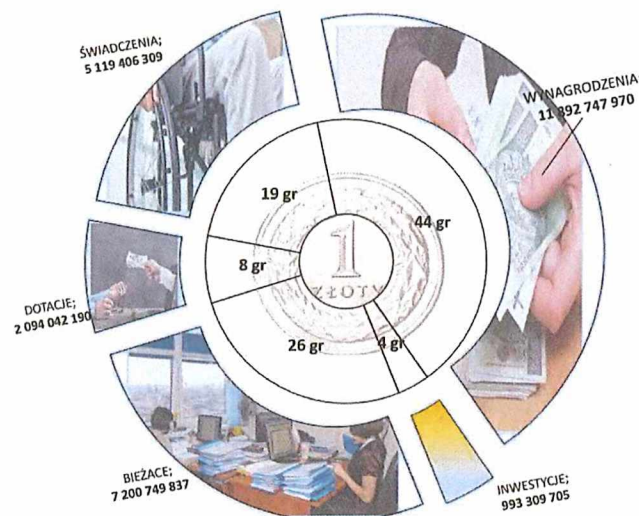
w roku 2023 kwotę łączną 27,30 mld zł. Z tego wypłacono świadczeń i udzielono dotacji celowych dla ludzi objętych pomocą na kwotę 7,21 mld zł lecz koszty wypłat wynagrodzeń pracowników obsługujących system pomocy (11,89 mld zł) z kosztami utrzymania ośrodków (7,20 mld zł) wyniosły 19,09 mld zł łącznie i stanowią 70,1% kosztów systemu.

Inaczej, bo znacznie korzystniej przedstawia się sytuacja w dziale pomocy rodzinie. Mimo wypłaty przez gminę 4,95 mln złotych koszty operacji wynagrodzeń kształtują się na poziomie 23%. Nie jest to jednak prawdopodobnie prawdziwy obraz, gdyż wynagrodzenia na wypłatę rządowych projekt z szeregu tzw. projektów „PLUS” ustalane są wskaźnikowo. Jest prawdopodobne, że gminy, środkami własnymi odzwierciedlonymi w poborach pracowników socjalnych realizują też rządowe projekty.

Wydatki na pomoc społeczną oraz zadania z zakresu polityki społecznej
 2023 rok Gmina Węgorzyno
 Wydatki ogółem: 2 701 567 zł
 Rozkład grup wydatków

Wydatki na pomoc społeczną oraz zadania z zakresu polityki społecznej
 2023 rok wszystkie samorządy w kraju
 Wydatki ogółem: 27 300 256 011 zł
 Rozkład grup wydatków

Polityka społeczna dla mieszkańców gminy realizowana jest zatwierdzanymi przez Radę Miejską programami społecznymi takimi jak: „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych”, „Gminny Program Wspierania Rodziny”, „Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych”, „Program Przeciwdziałania Narkomani”, „Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi”, „Program w Zakresie Dożywiania”.

Z ich realizacji rokrocznie kierownik OPS składa Radzie Miejskiej specjalne sprawozdania.

Tabela nr-68. Nakłady finansowe na realizację programów socjalnych i pomocowych.

Razem grupy wydatków bieżących służących wykonywaniu zadania z zakresu pomocy i polityki społecznej

GRUPY WYDATKÓW	WYDATKI utrzymywania i funkcjonowania			DOTACJE I SUBWENCJE			ŚWIADCZENIA na rzecz osób fizycznych		
	2021 rok	2022 rok	2023 rok	2021 rok	2022 rok	2023 rok	2021 rok	2022 rok	2023 rok
	OBSZARY ZADAŃ PUBLICZNYCH								
852: Pomoc społeczna	1 276 176	1 449 269	1 537 928	85 969	103 754	31 670	925 953	1 637 202	1 076 348
853: Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0	680 728	528	0	0	0	0	4 036 400	26 400
854: Edukacyjna opieka wychowawcza	0	0	0	0	0	0	38 390	27 657	28 693
855: Rodzina	948 189	1 031 207	1 333 812	14 094	5 120	24 038	9 031 777	5 728 221	3 575 232
Grupy wydatkowe OGÓŁEM	2 224 365	3 161 204	2 872 269	100 063	108 873	55 707	9 996 121	11 429 479	4 706 673

Ogółem wydatki bieżące i majątkowe na wykonywanie zadania z zakresu polityki społecznej

GRUPY WYDATKÓW	OGÓŁEM BIEŻĄCE □			Wydatki MAJĄTKOWE			OGÓŁEM GRUPY WYDATKÓW		
	2021 rok	2022 rok	2023 rok	2021 rok	2022 rok	2023 rok	2021 rok	2022 rok	2023 rok
	OBSZARY ZADAŃ PUBLICZNYCH								
852: Pomoc społeczna	2 288 098	3 190 224	2 645 946	0	0	0	2 288 098	3 190 224	2 645 946
853: Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0	4 717 128	26 928	0	0	0	0	4 717 128	26 928
854: Edukacyjna opieka wychowawcza	38 390	27 657	28 693	0	0	0	38 390	27 657	28 693
855: Rodzina	9 994 060	6 764 547	4 933 082	0	0	14 022	9 994 060	6 764 547	4 947 104
Grupy wydatkowe OGÓŁEM	12 320 549	14 699 556	7 634 649	0	0	14 022	12 320 549	14 699 556	7 648 671

WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW DO RAPORTU 2023.

- Załącznik nr 1. Imienny wykaz władz wybieralnych Gminy Węgorzyno
- Załącznik nr 2. wykaz sołtysów oraz siedzib sołectw Gminy Węgorzyno
- Załącznik nr 3. Mapa. Lokalizację jezior, rzek, cieków i zbiorników wodnych w Gminie Węgorzyno
- Załącznik nr 4. Opis obszaru kulturowo krajobrazowego „Kraina Borków” obejmującego zasięgiem cały obszar Gminy Węgorzyno
- Załącznik nr 5. Wykaz zabytków objętych wpisem do rejestru zabytków.
- Załącznik nr 6. Lokalizację dóbr kultury istniejących w granicach administracyjnych Gminy Węgorzyno.
- Załącznik nr 7. Wykaz podjętych uchwał z uwzględnieniem sprawy której uchwała dotyczy.
- Załącznik nr 8. Struktura finansowa wydatków bieżących dla poszczególnych obszarów zadań publicznych.
- Załącznik nr 9. Wykaz lokali mieszkalnych gminnego zasobu nieruchomości.
- Załącznik nr 10. Sieci drogowa w gminie Węgorzyno.
- Załącznik nr 11. Sieci światłowodowe. Mapa sytuacyjna.

WYKAZ TABEL STOSOWANYCH W RAPORCIE 2023.

- Tabela nr 1. Wykaz miejscowości i ich części w gminie Węgorzyno
- Tabela nr-2. Dochody gminy Węgorzyno wg źródeł ich pochodzenia
- Tabela nr-3. Dochód podatkowy na osobę (per capita)
- Tabela nr-4. Wykaz powierzchni obrębami geodezyjnymi będącej własnością Gminy Węgorzyno.
- Tabela nr-5. Struktura właścicielska podmiotów posiadających grunty na terenie Gminy Węgorzyno.
- Tabela nr-6. Struktura funkcjonalno-użytkowa gruntów.
- Tabela nr-7. Wykaz jezior Gminy Węgorzyno.
- Tabela nr-8. Wykaz ilości osób zamieszkujących.
- Tabela nr-9. Wykaz regresu w okresie 13 lat osób zameldowanych.
- Tabela nr-10: Struktura wiekowych ludności Gminy Węgorzyno w okresie 2000-2023.
- Tabela nr-11. Ruch migracyjny i naturalny w obrębie populacji Gminy Węgorzyno.
- Tabela nr-12: Prognoza demograficzna dla populacji Gminy Węgorzyno.
- Tabela nr-13: Rynek przedsiębiorców w Gminie Węgorzyno
- Tabela nr-14: Wykaz podmiotów gospodarczych Gminy Węgorzyno (publiczne, spółdzielcze, prywatne) w układzie branżowym wg PKD2007.)
- Tabela nr-15. Analiza źródeł dochodów własnych Gminy Węgorzyno
- Tabela nr-16. Kształtowanie się wielkości dochodów własnych oraz podatków PIT i CIT na tle innych rodzajów JST województwa.
- Tabela nr-17. brak
- Tabela nr-18. Areał użytków rolnych podlegających uprawie przez rolników indywidualnych.
- Tabela nr-19. Struktura bezrobocia na terenie Gminy Węgorzyno.
- Tabela nr-20. Ilość dzieci objęta wychowaniem przedszkolno-wychowawczym.
- Tabela nr-21. Ilość młodzieży objęta obowiązkiem szkolnym, podstawowym.
- Tabela nr 22. Ilość budynków w Gminie Węgorzyno z podziałem na rodzaje obowiązującej klasyfikacji.
- Tabela nr-23. Wykaz zabytków nieruchomości budynkowych.
- Tabela nr-24. Wykaz zabytków innych niż nieruchomości budynkowe.
- Tabela nr-25. Wykaz krajowej ewidencji zabytków archeologicznych zlokalizowanych w Gminie Węgorzyno
- Tabela nr-26. Wykaz ilości zabytków archeologicznych z podziałem na miejscowości.
- Tabela nr-27. Wykaz porad lekarskich udzielonych w poszczególnych latach.
- Tabela nr-28. Wykonanie Funduszu Sołeckiego.
- Tabela nr-29. Źródła dochodów Gminy Węgorzyno.
- Tabela nr-30. Skutki obniżenia górnych stawek podatków za okresy sprawozdawcze [zł].
- Tabela nr-31. Rodzaje podatków, będących źródłem dochodów własnych.

Tabela nr-32. Opłaty, o których mowa w art.4. ust.1. pkt.2 ustawy o dochodach jako źródło dochodów własnych.

Tabela nr-33. Wielkość i wpływ podatków PIT i CIT w dochodach własnych.

Tabela nr-34. Inne grupy dochodów własnych Gminy gwarantowane ustawami.

Tabela nr-35. Majątkowe dochody własne gwarantowane gminom ustawami.

Tabela nr-36. Wielkość dochodu podatkowego możliwego do uzyskania w gminach powiatu łobeskiego.

Tabela nr 37. Udział dotacji celowych w budżecie Gminy Węgorzyno.

Tabela nr-38. Wysokość oraz rodzaje przyznanych subwencji .

Tabela nr-39. Wielkość dochodu podatkowego możliwego do uzyskania w gminach powiatu łobeskiego.

Tabela nr 40. Udział dotacji celowych w budżecie Gminy Węgorzyno.

Tabela nr 41. Udział dotacji innych niż budżetu państwa w budżecie Gminy Węgorzyno.

Tabela nr-42. Wartość per capita zrealizowanych projektów z udziałem środków unijnych (2014-2021)

Tabela nr-43. Wartość unijnego dofinansowania w relacji do budżetu gminnego ogółem

Tabela nr-44. Wydatki bieżące Gminy (działalność statutowa, bieżąca)

Tabela nr-45. Wydatki na wynagrodzenia w całej sferze publicznej Gminy Węgorzyno.

Tabela nr-46. Wykaz dotacji i subwencji udzielonych na realizację zadań bieżących

Tabela nr-47. Świadczenia udzielone przez Gminę na realizację zadań społecznych.

Tabela nr-48. Wykaz wydatków majątkowych w roku budżetowym 2023 na tle wydatków majątkowych lat poprzednich.

Tabela nr-49. Wykaz zadań inwestycyjnych oraz wydatków majątkowych dla lat 2021 – 2023.

Tabela nr-50. Analiza długu publicznego oraz jego kosztów.

Tabela nr-51. Struktura wiekowa gminnego zasobu mieszkaniowego wg stanu na 31.XII.2023.

Tabela nr-52. Wykaz sprzedaży nieruchomości lokalowych”.

Tabela nr-53. Zbycie oraz nabycie nieruchomości ogółem.

Tabela nr-54. Struktura funkcjonalna nieruchomości gminnych zlokalizowanych na terenie wiejskim .

Tabela nr-55. Struktura funkcjonalna nieruchomości gminnych zlokalizowanych na terenie miasta.

Tabela nr-56. Wykaz obowiązujących planów przestrzennych.

Tabela nr-57. Wykaz wydanych decyzji lokalizacji celu publicznego oraz warunkach zabudowy.

Tabela nr 58. Wywóz nieczystości płynnych z miejscowości spoza terenu Aglomeracji Węgorzyno w poszczególnych latach.

Tabela nr 59. Cennik odpadów obowiązujący w Związku Celowym R-XXI.

Tabela nr 60. Ilość i struktura odpadów zgromadzone przez mieszkańców w gm. PSZOK [Mg (tona)]

Tabela nr 61. Łączna ilość odpadów komunalnych z uwzględnieniem rodzaju odpadu [Mg (tona)]

Tabela nr 62. Nakłady finansowe na ochronę środowiska i infrastrukturę komunalną.

Tabela nr 63. Nakłady na Pomoc społeczną, pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej oraz na edukacyjną opiekę wychowawczą.

WYKAZ RYSUNKÓW WYKORZYSTANYCH W RAPORCIE 2023.

Rysunek nr 1. Mapa Pojezierza Zachodniopomorskiego

Rysunek nr 2. Mapa odległości do większych ośrodków miejskich oraz ośrodka centralnego.

Rysunek nr 3. Lokalizacja obszarów „Natura 2000”.

Rysunek nr 4. Lokalizacja obszaru Ińskiego Parku Krajobrazowego.

Rysunek nr 5. Lokalizacja obszaru innych obiektów przyrodniczych.

Rysunek nr 6. Lokalizacja proponowanych do ochrony obiektów przyrodniczych.

Rysunek nr 7. Diagram struktury finansowania budżetu gminnego wg źródeł pochodzenia środków pieniężnych.

Rysunek nr 8. Wzajemne relacje grup dochodowych budżetu gminnego na tle uśrednionych dochodów innych rodzajów JST.

Rysunek 9. Dochody Gminy Węgorzyno wg źródeł ich pochodzenia.

Rysunek 9. Udział odpadów odzyskiwanych z ogółu odpadów zmieszanych, komunalnych.

Wykaz przedstawicieli organu uchwałodawczego i wykonawczego Gminy Węgorzyno oraz pełnione przez nich funkcje publiczne wg stanu na 31.12.2023

ORGAN UCHWAŁODAWCZY - Rada Miejska

Okręgi Wyborcze w Gminie Węgorzyno	VIII Kadencja RM 2018 – 2023 (5I)	Pełniona funkcja w Radzie Miejskiej
<p>Okręg 1. Część miasta Węgorzyno obejmująca ulice: Nowy Świat, Runowska.</p>	 <p>Radna Grażyna Kata</p>	<p><i>Członek Komisji Społeczno – Oświatowej.</i></p>
<p>Okręg 2. Część miasta Węgorzyno obejmująca ulice: Osiedle Słoneczne.</p>	 <p>Radny Dominik Raj</p>	<p><i>Członek Komisji Budżetowo – Gospodarczej.</i></p>
<p>Okręg 3. Część miasta Węgorzyno obejmująca ulice: Grunwaldzka, Kolejowa, Kościuszki, Łąkowa, Przemysłowa, Szkolna, 3 Maja, Wiślawy Szymborskiej.</p>	 <p>Radna Joanna Stasiak</p>	<p><i>Członek Komisji Skarg, Wniosków i Petycji.</i></p>
<p>Okręg 4. Część miasta Węgorzyno obejmująca ulice: Drowska, Zielona.</p>	 <p>Radna Anna Łuksza</p>	<p><i>Przewodnicząca Komisji Rewizyjnej, członek Komisji Budżetowo – Gospodarczej.</i></p>
<p>Okręg 5. Część miasta Węgorzyno obejmująca ulice: Boczna, Jagiellońska, Kopernika, Matejki, Mickiewicza, Słowackiego.</p>	 <p>Radna Katarzyna Lewandowska</p>	<p><i>Zastępca Przewodniczącego Komisji Skarg, Wniosków i Petycji, członek Komisji Społeczno – Oświatowej.</i></p>

<p>Okręg 6. <u>Cześć miasta</u> Węgorzyna obejmująca ulice: Podgórna, Południowa, ks. F. Sosnowskiego, Strzelecka, Pionierów, Sikorskiego, Witosa, Zamkowa</p>	 <p>Radny Stanisław Ociepa</p>	<p><i>Członek Komisji Rewizyjnej.</i></p>
<p>Okręg 7. <u>Cześć gminy</u> Węgorzyno obejmująca sołectwa: Mielno, Sielsko</p>	 <p>Radna Halina Jagiełka</p>	<p><i>Wiceprzewodnicząca Rady Miejskiej, Przewodnicząca Komisji Społeczno – Oświatowej.</i></p>
<p>Okręg 8. <u>Cześć gminy</u> Węgorzyno obejmująca sołectwa: Mieszewo, Zwierzynek</p>	 <p>Radna Elżbieta Ustyjańczuk</p>	<p><i>Członek Komisji Budżetowo – Gospodarczej, członek Komisji Skarg, Wniosków i Petycji.</i></p>
<p>Okręg 9. <u>Cześć gminy</u> Węgorzyno obejmująca sołectwo: Gardno oraz sołectwo Lesięcin wraz z miejscowością Kąkolewice,</p>	 <p>Radny Zbigniew Białek</p>	<p><i>Przewodniczący Komisji Budżetowo – Gospodarczej, Przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji.</i></p>

<p>Okręg 10. <u>Część gminy</u> Węgorzyno obejmująca sołectwo: Runowo Pomorskie</p>	 <p style="text-align: center;">Radna <i>Maria Sławska</i></p>	<p style="text-align: right;"><i>Członek Komisji Rewizyjnej.</i></p>
<p>Okręg 11. <u>Część gminy</u> Węgorzyno obejmująca sołectwa: Połchowo, Winniki , Sarnikierz wraz z miejscowościami Dłusko, Podlipce oraz sołectwo Węgorzyno wraz z miejscowościami Małe Węgorzyno, Nowe Węgorzyno, Stare Węgorzyno</p>	 <p style="text-align: center;">Radna <i>Monika Dobrzaniecka</i></p>	<p style="text-align: right;"><i>Członek Komisji Rewizyjnej.</i></p>
<p>Okręg 12. <u>Część gminy</u> Węgorzyno obejmująca sołectwa: Cieszyno, Chwarstno, Trzebawie</p>	 <p style="text-align: center;">Radny <i>Zdzisław Madajczyk</i></p>	<p style="text-align: right;"><i>Z-ca Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej, członek Komisji Budżetowo – Gospodarczej.</i></p>
<p>Okręg 13. <u>Część gminy</u> Węgorzyno obejmująca sołectwa: Kraśnik Łobeski, Runowo</p>	 <p style="text-align: center;">Radny <i>Krzysztof Rególski</i></p>	<p style="text-align: right;"><i>Członek Komisji Społeczno – Oświatowej, członek Komisji Skarg, Wniosków i Petycji.</i></p>

<p>Okręg 14. <u>Część gminy</u> Węgorzyno obejmująca sołectwo: Brzeźniak, wraz z miejscowością Brzeźnica oraz sołectwo Przytoń wraz z miejscowościami Gościśław, Rogówko, Sulice</p>	 <p style="text-align: center;">Radna <i>Teresa Kuźmińska</i></p>	<p style="text-align: center;"><i>Członek Komisji Społeczno – Oświatowej.</i></p>
<p>Okręg 15. <u>Część gminy</u> Węgorzyno obejmująca sołectwo: Wiewiecko wraz z miejscowościami Ginawa, Łobzów</p>	 <p style="text-align: center;">Radny <i>Jan Mazuro</i></p>	<p style="text-align: center;"><i>Przewodniczący Rady Miejskiej w Węgorzynie.</i></p>

ORGAN WYKONAWCZY

 <p style="text-align: center;">GMINA WĘGORZYNO</p>	 <p style="text-align: center;"><i>Burmistrz Węgorzyna</i> <i>Monika Kuźmińska</i></p>
---	--

**WYKAZ SOŁECTW I SOŁTYSÓW GMINY
WĘGORZYNO wg stanu na 31.12.2023 r.**

<i>LP.</i>	<i>Sołectwo</i>	<i>Nazwisko, Imię Sołtysa</i>	<i>Siedziba Sołectwa</i>	<i>Kontakt do sołectwa</i>
1.	Brzeźniak (Brzeźniak, Brzeźnica)	Organka Marcin	Brzeźniak 9a	696 473 037
2.	Chwarstno	Jakubowska Beata	Chwarstno 25/1	600 834 628
3.	Cieszyno	Rataj Mariusz	Cieszyno 22/2	515 308 541
4.	Gardno	Kranc Adam	Gardno 5	790 841 166
5.	Kraśnik	Such Marlena	Kraśnik 25/2	790 600 721
6.	Lesięcin (Lesięcin, Kąkolewice)	Białek Zbigniew	Lesięcin 2	668 748 948
7.	Mielno	Malec Kacper	Mielno 7/5	697 268 857
8.	Mieszewo	Żórska Anna	Mieszewo 54/3	661 523 763
9.	Połchowo	Wojnarowski Roman	Połchowo 12	511 863 080
10.	Przytoń (Przytoń, Gościław, Sulice, Rogówko,)	Szynkowski Marek	Przytoń 34/2	694 969 053
11.	Runowo	Maciejewska Iwona	Runowo 51D	505 089 469
12.	Runowo Pom. (zmiana)	Monika Kutko - Józwik	Runowo Pomorskie ul. Połchowska 4	795 900 744
13.	Sarnikierz (Sarnikierz, Podlipce, Dłusko)	Stępkowska Teresa	Podlipce 1B	721 346 251
14.	Sielsko	Słomiński Tadeusz	Sielsko 25/1	500 019 604
15.	Trzebawie	Cierpisz Heronim	Trzebawie 14	91 39 72 908
16.	Węgorzynko (Małe Węgorzynko, Nowe Węgorzynko, Stare Węgorzynko)	Wdowik Renata	Stare Węgorzynko 3/2	505 506 467
17.	Wiewiecko (Wiewiecko, Ginawa, Łobzów)	Wrzeszcz Robert	Wiewiecko 30/1	607 143 983
18.	Winniki	Plizga Katarzyna	Winniki 5/2	502 582 839
19.	Zwierzynek	Żórski Tomasz	Zwierzynek 15A	609 022 930
20.	Węgorzyno	Nowacki Andrzej	Węgorzyno, Osiedle Słoneczne 16/6	508 271 292

OKK 16 „KRAINA BORKÓW”

Obszar w granicach gminy Węgorzyno i południowych krańców gminy Radowo Małe.

Walory kulturowe

Archeologia: *Cieszyno* – na południe od miejscowości, przy południowym brzegu jeziora Woświn znajdują się 2 grodziska wczesnośredniowieczne z czytelnymi wałami. *Ginawa* – na wschód od miejscowości na obu krańcach strugi łączącej Brzeźnicką Węgorzę z jez. Dubie zlokalizowane są dwa grodziska wczesnośredniowieczne. *Trzebawie* – na południe od miejscowości, u nasady półwyspu wcinającego się w jez. Woświn zlokalizowane jest wczesnośredniowieczne grodzisko nizinne otoczone czytelną do dziś fosą. *Przytoń* - na zachodnim brzegu jez. Przytońskiego, na kopulastym pagórku, odciętym fosą od reszty wzniesień znajduje się wczesnośredniowieczne grodzisko.

Rozwój średniowiecznego osadnictwa wiąże się z działalnością rodu Borków, do których od końca XIII w. należały rozległe włości w rejonie Łobza, Reska i Węgorzyno z wzniesionymi tam zamkami. Po zamku w Węgorzynie pozostała nazwa ulicy Zamkowej.

Pierwsze wzmianki o wsiach na tych terenach pochodzą z 2 połowy XIII w.

Pierwotne układy lokacyjne wsi (w większości owalnice) uległy przekształceniu w ciągu XVII-XIX w. w wyniku lokalizacji w ich obrębie folwarków z siedzibami właścicieli. Niemniej w wielu miejscowościach pozostały czytelne pierwotne układy, ponieważ zachowały się kościoły w pierwotnej lokalizacji, w obrębie nawsia. Obecnie istniejące kościoły pochodzące (głównie z XVIII wieku), zastąpiły starsze budowle zniszczone podczas wojny 30-letniej (1618-1648). Ryglowe kościoły XVIII-wieczne znajdują się w miejscowościach: Cieszyno, Gardno, Ginawa, Kąkolewice, Mielno, Trzebawie, Przytoń, Rekowo, Siedlice. Średniowieczne kościoły pozostały w Sielsku i Zwierzynku, w XVIII w. dobudowano do nich ryglowe wieże. Kościoły otoczone są cmentarzami wygrodzonymi murkami (z reguły kamiennymi).

W zabudowie wsi obecnie dominują domy murowane (elewacje tynkowane, klinkierowe), które od k. 4 ćwierci XIX w. zastępowały tradycyjne na tych terenach budynki ryglowe. Tego typu zabudowa pozostała już nielicznie w Rekowiu, Siedlicach, Mielnie, Sielsku.

Po dawnych siedzibach właścicieli majątków pozostały głównie parki. Neobarokowy pałac w Lesięcinie jest w ruinie. Pozostały dwory w Podlipcach i Przytoni.

Walory krajobrazowo-przyrodnicze

Obszar położony w zasięgu Pojezierza Ińskiego, Drawskiego oraz Wysoczyzny Łobeskiej, bardzo atrakcyjny krajobrazowo, o urozmaiconej, pagórkowatej rzeźbie terenu, z licznymi jeziorami i ciekami. Położenie na wyniesieniach, wzgórzach, pozwala na ekspozycję zabudowy wiejskiej i kościołów.

Elementy charakterystyczne

Wsie o metryce średniowiecznej (czytelne owalnice), z zespołami zabudowy zagrodowej z okresu 4 ćw. XIX - pocz. XX w., XIX-wiecznymi parkami podworskimi. Wyróżnikiem obszaru jest bardzo liczny zespół ryglowych kościołów z XVIII wieku.

WYKAZ ZABYTKÓW OBJĘTYCH WPISEM DO REJESTRU ZABYTKÓW.

LP.	MIEJSCOWOSC	OBIEKT	DATOWANIE	DATA WPISU	NUMER REJESTRU	NR DECYZJI
1.	Brzeźniak	park dworski	pocz. XIX wieku	1983-09-28	1024	KL.I.5340/19/83
2.	Brzeźniak	młyn wodny (wraz z otoczeniem)	poł. XIX wieku, lata 20. XX wieku	1988-01-04	1068	KL.III.5340/2/88
3.	Chwarstno	kościół Wniebowzięcia NMP	XVI wiek, wieża drewniana XVIII wiek	1963-12-10	428	KI.20/58/63
4.	Cieszyno	kościół Podwyższenia Krzyża Świętego	XVII/XVIII wiek	1963-12-10	425	KI.20/55/63
5.	Cieszyno	park dworski	pocz. XIX wieku	1978-08-10	817	KI.I.5340/13/78
6.	Dłusko	park dworski	2 poł. XIX wieku	1983-09-28	1022	KL.I.5340/17/83
7.	Dłusko	cmentarz przykościelny	XV/XVI wiek	1989-10-30	1109	KI.3-5340/101/89
8.	Dłusko	kościół (ruina)	XV/XVI wiek	1989-10-30	1109	KI.3-5340/101/89
9.	Gardno	kościół św. Mateusza Apostoła	1737 r.	1963-12-10	430	KI.20/60/63
10.	Ginawa	kościół św. Anny	1772 r. / 1787 r.	1958-09-12	336	KI.V.-0/95/58
11.	Ginawa	park dworski	1 poł. XIX wieku	1979-12-31	852	KI.I.5340/17/79
12.	Kąkolewice	park dworski	XVII wiek, rozbudowa pocz. XIX wieku	1956-12-19	196	KL.V-0/199/56
13.	Kąkolewice	kościół św. Józefa z kaplicą grobową	XVIII wiek	1958-01-23	269	KI.V.-0/6/58
14.	Kąkolewice	pałac (piwnice)	pocz. XIX wieku / XVIII/XIX wiek	1963-12-10	432	KI.20/62/63
15.	Kraśnik Łobeski	park dworski (z fundamentami dworu i aleją dojazdową)	1 poł. XIX wieku	1978-08-10	818	KI.I.5340/14/78
16.	Kraśnik Łobeski	cmentarz przykościelny	brak danych	2005-11-08	235	DZ-4200/56/O/04/2005
17.	Kraśnik Łobeski	grobowiec rodziny Possart	1866 r.	2005-11-08	235	DZ-4200/56/O/04/2005
18.	Kraśnik Łobeski	kościół MB Gromnicznej	1865 r.	2005-11-08	235	DZ-4200/56/O/04/2005
19.	Lesięcin	park dworski	2 poł. XIX wieku	1978-10-02	823	KI.I.5340/19/78
20.	Lesięcin	pałac	1853 r., 1887 r.	1999-06-19	9	DZ-4200/8/O/99
21.	Mielno	kościół MB Różańcowej	XVII/XVIII wiek	1963-12-10	434	KI.20/64/63
22.	Mieszewo	park dworski	2 poł. XIX wieku	1978-10-02	822	KI.I.5340/18/78
23.	Mieszewo	kościół św. Józefa	k. XV wieku, 2 poł. XIX wieku	1994-04-18	1259	PSOZ/Sz-n/5340/58/94
24.	Mieszewo	pałac	k. XVIII wieku	2003-12-10	146	DZ-4200/46/O/98/2003
25.	Podlipce	park dworski	1 poł. XIX wieku / 2 poł. XIX wieku	1980-12-12	958	KL.I.5340/83/80
26.	Przytoń	kościół św. Marii Magdaleny	XVIII wiek / XVII/XVIII wiek	1963-12-10	435	KI.20/65/63
27.	Rogówko	park dworski	XVIII wiek, rozbudowa k. XIX wieku / 2 poł. XVIII wieku	1978-10-02	824	KI.I.5340/20/78
28.	Rogówko	cmentarz przykościelny	brak danych	2011-03-09	841	DZ-4140/29-3/AR/2010/2011
29.	Rogówko	kościół Podwyższenia Krzyża Świętego	1886 r.	2011-03-09	841	DZ-4140/29-3/AR/2010/2011
30.	Runowo	park dworski	pocz. XIX wieku	1956-12-19	195	KI.V-0/198/56
31.	Runowo	kościół św. Tomasza Apostoła	XV wiek, przebudowa 1860 r., 1882 r.	1957-02-05	219	KI.V.-0/225/57
32.	Runowo Pomorskie	wieża wodna (kolejowa)	1915 r.	2012-11-15	1132	DZ.5130.29.2012.AR

33. Sielsko	kościół św. Jana Chrzyciciela	XV wiek, przebudowa XVIII i XIX wiek / XVI wiek, 1705 r.	1958-06-18	282	Kl.V.-0/24/58
34. Sielsko	park dworski	2 poł. XIX wieku	1978-10-02	827	Kl.I.5340/23/78
35. Stare Węgorzynko	park dworski	XIX wiek	1979-01-26	851	Kl.I.5340/16/79
36. Trzebawie	kościół św. Michała Archanioła	2 poł. XVIII wieku	1963-12-12	440	Kl.20/70/63
37. Wiewiecko	park dworski	2 poł. XIX wieku	1980-12-12	957	Kl.I.5340/82/80
38. Winniki	park dworski	XIX wiek	1978-10-02	825	Kl.I.5340/21/78
39. Winniki	cmentarz przykościelny	1860 r. / pocz. XIX	1997-02-18	1334	DZ-4200/41/O/96/97
40. Winniki	kościół św. Karola Boromeusza	1860 r. / 1850 r.	1997-02-18	1334	DZ-4200/41/O/96/97
41. Zwierzynek	park dworski (<i>aleja grabowa</i>)	XIX wiek	1956-12-19	192	Kl.V-0/195/56
42. Zwierzynek	kościół św. Rodziny	XV wiek, 1730 r.	1957-02-05	215	Kl.V.-0/228/57
43. Zwierzynek	park dworski	XIX wiek	1978-10-02	826	Kl.I.5340/22/78

data: 2024.04.30

sporządził: mprzysiwek

* Obok zabytków wpisanych do rejestru, na terenie gminy istnieje wiele innych obiektów i zespołów zabytkowych posiadających wartość historyczną i kulturową. Zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem, prowadzona jest ewidencja tych obiektów (Gminna Ewidencja Zabytków).

* ZAŁĄCZNIK NR 4. Gmina Węgorzyno w ramach Wojewódzkiego Programu Opieki Nad Zabytkami na lata 2017-2020 oraz Planu Województwa Zachodniopomorskiego, objęta została obszarem kulturowo-krajobrazowym "**Kraina Borków**" (OKK 16), którego wyróżnikiem są liczne zespoły ryglowych, XVIII-wiecznych kościołów. Opracowany Wojewódzki Program Opieki Nad Zabytkami na lata 2021-2024 bardzo skąpa opisał obszar OKK 16, dlatego dla zachowania informacji o obszarze zachowuje się na potrzeby raportu za 2023 rok opis z programu wcześniejszego.

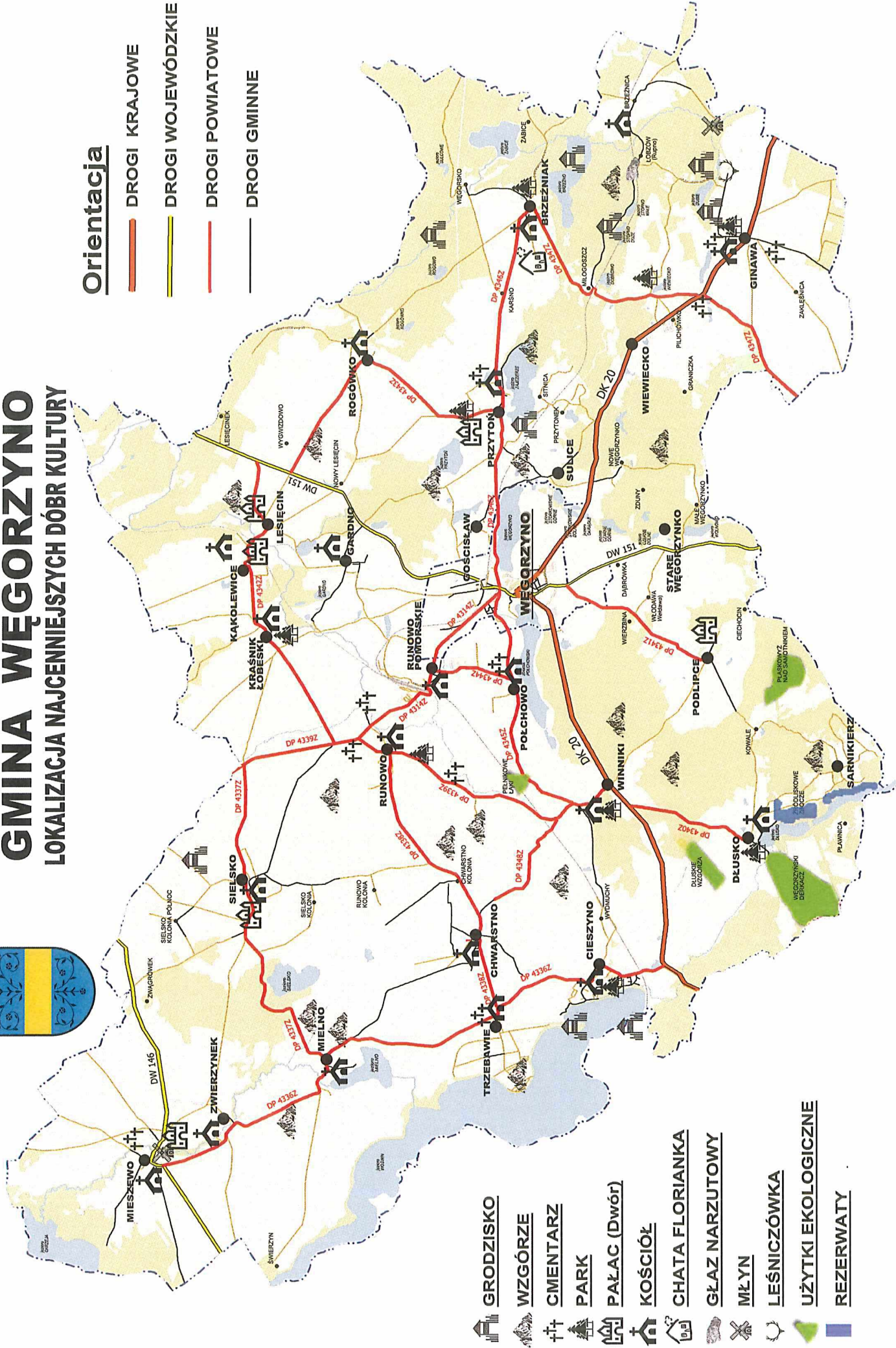

GMINA WĘGORZYNO

LOKALIZACJA NAJCENNIJSZYCH DÓBR KULTURY

Orientacja

- DROGI KRAJOWE
- DROGI WOJEWÓDZKIE
- DROGI POWIATOWE
- DROGI GMINNE

 GRODZISKO

 WZGÓRZE

 CMENTARZ

 PARK

 PAŁAC (Dwór)

 KOŚCIÓŁ

 CHATA FLORIANKA

 GLĄZ NARZUTOWY

 MŁYN

 LEŚNICZÓWKA

 UŻYTKI EKOLOGICZNE

 REZERWATY

Numer uchwały	Data podjęcia uchwały	Przedmiot sprawy będący treścią uchwały Rady Miejskiej
ROK 2023		
XL/358/2023	2023-01-26	zmieniająca w sprawie wieloletniego programu w zakresie dożywiania „Posilek w szkole i w domu” na lata 2019 -2023
XL/359/2023	2023-01-26	w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Budżetowo -Gospodarczej Rady Miejskiej w Węgorzynie na 2023 rok
XL/360/2023	2023-01-26	w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Społeczno - Oświatowej Rady Miejskiej w Węgorzynie na 2023 rok
XL/361/2023	2023-01-26	w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Węgorzynie na 2023 rok
XL/362/2023	2023-01-26	w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Miejskiej w Węgorzynie na 2023 rok
XL/363/2023	2023-01-26	w sprawie określenia stawki za 1 km przebiegu pojazdu, uwzględnianej przy obliczaniu zwrotu rodzicom kosztów przewozu dzieci, młodzieży, uczniów oraz rodziców
XL/364/2023	2023-01-26	w sprawie ustalenia należności z tytułu zwrotu kosztów przejazdu radnego gminy
XL/365/2023	2023-01-26	w sprawie skargi na działalność Burmistrza Węgorzyna
XL/366/2023	2023-01-26	w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Węgorzyno na rok 2023
XL/367/2023	2023-01-26	w sprawie w sprawie uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Węgorzyno na lata 2023-2029
XLI/368/2023	2023-03-17	w sprawie przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Węgorzyno na 2023 rok
XLI/369/2023	2023-03-17	w sprawie zmiany uchwały Rady Miejskiej w Węgorzynie Nr XXXV/396/2002 z dnia 07.02.2002 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy Węgorzyno
XLI/370/2023	2023-03-17	w sprawie zmiany budżetu Gminy Węgorzyno na rok 2023
XLI/371/2023	2023-03-17	w sprawie zmiany Uchwały Nr XXXVII/340/2022 Rady Miejskiej w Węgorzynie z dnia 27.10.2022 r. w sprawie zaciągnięcia długoterminowej pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie
XLI/372/2023	2023-03-17	w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej Gminy Węgorzyno na lata 20232029
XLI/373/2023	2023-03-17	w sprawie udzielenia zgody na umieszczenie herbu miasta Węgorzyno na magnesie w programie „Magnes Turysty - tu byłem”
XLII/374/2023	2023-04-26	w sprawie zmiany uchwały Nr XX/197/2020 Rady Miejskiej w Węgorzynie z dnia 30 listopada 2020 r. w sprawie dokonania wyboru metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ustalenia stawki opłaty oraz określenia stawki opłaty podwyższonej
XLII/375/2023	2023-04-26	zmieniającą uchwałę Nr XX/198/2020 Rady Miejskiej w Węgorzynie z dnia 30 listopada 2020 roku w sprawie zwolnienia z części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym
XLII/376/2023	2023-04-26	w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości niezabudowanych położonych w obrębie nr 0002 miasta Węgorzyno
XLII/377/2023	2023-04-26	w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości niezabudowanych położonych w obrębie nr 0001 miasta Węgorzyno
XLII/378/2023	2023-04-26	w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości niezabudowanych położonych w obrębie nr 0022 -Brzeźniak
XLII/379/2023	2023-04-26	w sprawie zmiany budżetu Gminy Węgorzyno na rok 2023
XLII/380/2023	2023-04-26	w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej Gminy Węgorzyno na lata 2023 -2029
XLIII/381/2023	2023-05-31	w sprawie zmiany Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Węgorzynie
XLIII/382/2023	2023-05-31	w sprawie zmiany budżetu Gminy Węgorzyno na rok 2023
XLIV/384/2023	2023-06-28	w sprawie wotum zaufania dla Burmistrza Węgorzyna
XLIV/385/2023	2023-06-28	w sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Węgorzyno za 2022 rok
XLIV/386/2023	2023-06-28	w sprawie absolutorium z tytułu wykonania budżetu za rok 2022
XLIV/387/2023	2023-06-28	w sprawie przyznania dotacji Parafii Rzymskokatolickiej pw. Wniebowzięcia NMP w Węgorzynie
XLIV/388/2023	2023-06-28	w sprawie przyznania dotacji Parafii Rzymskokatolickiej pw. Św. Jana Chrzciciela w Sielsku

XLIV/389/2023	2023-06-28	w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Węgorzynie
XLIV/390/2023	2023-06-28	w sprawie powołania zespołu opiniującego zgłoszonych kandydatów na ławników do Sądu Rejonowego w Stargardzie na okres kadencji 2024-2027
XLIV/391/2023	2023-06-28	w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego
XLIV/392/2023	2023-06-28	w sprawie zmiany budżetu Gminy Węgorzyno na rok 2023
XLIV/393/2023	2023-06-28	w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej Gminy Węgorzyno na lata 2023-2029
XLIV/394/2023	2023-06-28	w sprawie zaciągnięcia długoterminowego kredytu bankowego w 2023 roku
XLIV/395/2023	2023-06-28	w sprawie zmiany imienia Szkoły Podstawowej im. II Łużyckiej Dywizji Artylerii L.W.P. w Runowie Pomorskim
XLIV/396/2023	2023-06-28	w sprawie odwołania Skarbnika Gminy
XLIV/397/2023	2023-06-28	w sprawie powołania Skarbnika Gminy
XLV/398/2023	2023-09-27	w sprawie wyrażenia zgody na utworzenie spółki Społeczna Inicjatywa Mieszkaniowa KZN Gryf spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
XLV/399/202 3	2023-09-27	w sprawie zatwierdzenia wniosku o wsparcie ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa na sfinansowanie objęcia udziałów w tworzonej Społecznej Inicjatywie Mieszkaniowej
XLV/400/202 3	2023-09-27	w sprawie petycji dotyczącej propozycji uchwalenia corocznego obchodzenia rocznicy zakończenia działań wojennych
XLV/401/202 3	2023-09-27	w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości niezabudowanej położonej w obrębie nr 0016 - Cieszyno
XLV/402/202 3	2023-09-27	w sprawie wyrażenia zgody na nieodpłatne nabycie od Skarbu Państwa - Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa prawa własności nieruchomości położonych w obrębie nr 0016 - Cieszyno
XLV/403/202 3	2023-09-27	w sprawie zmiany uchwały w sprawie zarządzenia poboru podatków i opłat w drodze inkasa, określenia inkasentów i wysokości wynagrodzenia za inkaso
XLV/404/202 3	2023-09-27	w sprawie założeń do projektu budżetu gminy na 2024 rok
XLV/405/202 3	2023-09-27	w sprawie zmiany budżetu Gminy Węgorzyno na rok 2023
XLV/406/202 3	2023-09-27	w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Węgorzyno na lata 2023-2029
XLV/407/202 3	2023-09-27	w sprawie wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości niezabudowanej położonej w obrębie nr 0016 - Cieszyno
XLVI/408/20 23	2023-10-25	w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości niezabudowanej położonej w obrębie nr 0016 - Cieszyno
XLVI/409/20 23	2023-10-25	w sprawie określenia stawek podatku od nieruchomości
XLVI/410/20 23	2023-10-25	w sprawie obniżenia ceny skupu żyta do celów wymiaru podatku rolnego
XLVI/411/20 23	2023-10-25	w sprawie zmian w budżecie Gminy Węgorzyno na rok 2023
XLVI/412/20 23	2023-10-25	w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Węgorzyno na lata 2023-2029
XLVII/413/202 3	2023-11-30	w sprawie wyrażenia zgody na wydzierżawienie przez Gminę Węgorzyno w trybie bezprzetargowym lokalu użytkowego położonego w Węgorzynie przy ul. Grunwaldzkiej 2, 2a na okres powyżej trzech lat
XLVII/414/202 3	2023-11-30	w sprawie uchwalenia wieloletniego programu „Posiłek w szkole i domu” na lata 2024-2028
XLVII/415/202 3	2023-11-30	w sprawie przyjęcia „Programu współpracy Gminy Węgorzyno z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2024 rok”
XLVII/416/202 3	2023-11-30	w sprawie wyrażenia zgody na nabycie w drodze komunalizacji nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa położonej w obrębie nr 0001 miasta Węgorzyno
XLVII/417/202 3	2023-11-30	w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków
XLVII/418/202 3	2023-11-30	w sprawie określenia stawek w podatku od środków transportowych
XLVII/419/202 3	2023-11-30	w sprawie zmiany budżetu Gminy Węgorzyno na rok 2023
XLVII/420/202 3	2023-11-30	w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Węgorzyno na lata 2023-2029
XLVIII/421/2 02	2023-12-12	w sprawie zmiany uchwały budżetowej Gminy Węgorzyno na rok 2023
XLVIII/422/20 23	2023-12-12	w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Węgorzyno na lata 2023-2029
XLIX/423/202 3	2023-12-28	w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Węgorzyno na lata 2024 - 2030
XLIX/424/202 3	2023-12-28	w sprawie zobowiązania Burmistrza Węgorzyna do indywidualnego określania szczegółowych warunków sprzedaży nieruchomości gruntowych na rzecz ich użytkowników wieczystych

XLIX/425/202 3	2023-12-28	w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałaniu Narkomanii na rok 2024
XLIX/426/202 3	2023-12-28	w sprawie zmiany budżetu Gminy Węgorzyno na rok 2023
XLIX/427/202 3	2023-12-28	w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Węgorzyno na lata 2023-2029
XLIX/428/202 3	2023-12-28	w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Węgorzyno na 2024 rok
XLIX/429/202 3	2023-12-28	w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Węgorzyno na lata 2024-2035

82 uchwał Rady Miejskiej podjętych w roku 2017

87 uchwał Rady Miejskiej podjętych w roku 2018

99 uchwał Rady Miejskiej podjętych w roku 2019

87 uchwał Rady Miejskiej podjętych w roku 2020

71 uchwał Rady Miejskiej podjętych w roku 2021

76 uchwał Rady Miejskiej podjętych w roku 2022

71 uchwał Rady Miejskiej podjętych w roku 2023

GRUPY WYDATKÓW	WYDATKI/BIEŻĄCE na cele statutowe			DOTACJE I SUBWENCJE			ŚWIADCZENIA na rzecz osób fizycznych			OGÓŁEM BIEŻĄCE		
	2021 rok	2022 rok	2023 rok	2021 rok	2022 rok	2023 rok	2021 rok	2022 rok	2023 rok	2021 rok	2022 rok	2023 rok
	OBSZARY ZADAŃ PUBLICZNYCH											
010: Rolnictwo i łowiectwo	830 438	873 373	1 444 484	25 487	26 301	29 940	0	0	0	855 905	899 675	1 474 424
400: Pozostała działalność	0	10 750	482 612	0	0	0	0	0	0	0	10 750	482 612
600: Transport i łączność	205 865	219 007	468 692	0	0	0	0	0	0	205 865	219 007	468 692
630: Turystyka	0	24 976	0	0	0	0	0	0	0	0	24 976	0
700: Gospodarka mieszkaniowa	378 466	462 854	438 396	0	0	0	0	0	0	378 466	462 854	438 396
710: Działalność usługowa	115 828	112 730	119 522	0	0	0	0	0	0	115 828	112 730	119 522
720: Informatyka	0	93 203	0	0	0	0	0	0	0	93 203	0	0
750: Administracja publiczna	3 152 314	3 552 907	4 087 348	0	0	0	237 892	328 711	324 815	3 390 207	3 981 617	4 412 163
751: Urzędy naczelnych organów władzy państwowej	1 299	1 380	29 588	0	0	0	0	0	33 840	1 299	1 380	63 428
752: Obrona Narodowa	0	0	560	0	0	0	0	0	0	0	0	560
754: Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	148 863	401 478	227 294	8 770	7 786	26 400	38 384	327 595	116 114	196 017	736 858	369 808
757: Obsługa długu publicznego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	189 906	635 369	935 685
758: Różne rozliczenia / Rezerwa Ogólna	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
801: Oświata i wychowanie	9 548 923	10 095 999	10 899 235	362 446	284 179	195 119	315 634	324 481	402 544	10 227 004	10 704 660	11 496 897
851: Ochrona zdrowia	139 566	127 489	138 240	0	0	124 000	0	0	0	139 566	127 489	262 240
852: Pomoc społeczna	1 276 176	1 449 269	1 537 928	85 969	103 754	31 670	925 953	1 637 202	1 076 348	2 288 098	3 190 224	2 645 946
853: Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0	680 728	528	0	0	0	0	4 036 400	28 400	0	4 717 128	26 928
854: Edukacyjna opieka wychowawcza	0	0	0	0	0	0	38 390	27 657	28 693	38 390	27 657	28 693
855: Rodzina	948 189	1 031 207	1 333 812	14 094	5 120	24 038	9 031 777	5 728 221	3 575 232	9 994 060	6 764 547	4 933 082
900: Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 797 158	2 750 916	3 362 760	12 997	12 997	12 997	3 080	1 589	1 089	2 813 235	2 765 502	3 376 846
921: Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	683 333	752 584	900 462	708 000	707 119	880 400	528	550	570	1 391 861	1 460 233	1 781 431
925: Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
926: Kultura fizyczna	118 473	123 991	171 749	250 000	245 000	199 263	332	300	404	368 804	369 291	371 415
Grupy wydatkowe OGÓŁEM	20 344 891	22 864 839	25 643 209	1 467 744	1 392 256	1 523 826	10 591 971	12 412 685	5 586 049	32 404 607	36 669 780	32 753 084

Sporządził

Miroslaw Przysiwiek

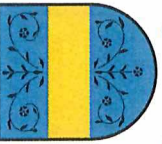
dn.30.IV.2023 r.

Miejscowość	Adres	Powierzchnia użytkowa lokalu [m ²]	OPIS LOKALU MIESZKALNEGO	
			Status lokalu Komunalnego	Składowe. Pomieszczenia lokalu
Węgorzyno	ul. Wisławy Szymborskiej 3/5	40,50 m2	Mieszkalny	I piętro, 1 pokój, kuchnia, wc –wyk. na koszt najemcy
Węgorzyno	ul. Wisławy Szymborskiej 3/4	24,30 m2	Mieszkalny	I piętro, 1 pokój, kuchnia, wc – wyk. na koszt wynajmującego
Węgorzyno	ul. Wisławy Szymborskiej 10/4	36,29 m2	Mieszkalny	I piętro, 2 pokoje, kuchnia, wc i łazienka –wyk. na koszt najemcy
Węgorzyno	ul. Wisławy Szymborskiej 10/3	29,06 m2	Mieszkalny	I piętro, 1 pokój, kuchnia, wc i łazienka –wyk. na koszt najemcy
Węgorzyno	ul. Wisławy Szymborskiej 10/2	28,96 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój, kuchnia, wc i łazienka –wyk. na koszt najemcy
Runowo Pom.	ul. Węgorzyńska 28/5	32,30 m2	Mieszkalny	poddasze, 2 pokoje, kuchnia, wc i łazienka –wyk. na koszt najemcy
Węgorzyno	ul. Szkolna 2/2	40,75 m2	Mieszkalny	I piętro, 1 pokój, kuchnia, wc –wyk. na koszt najemcy
Węgorzyno	ul. Strzelecka 6/1	60,65 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc i łazienka –wyk. na koszt najemcy
Węgorzyno	ul. Strzelecka 5/2	26,60 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój, kuchnia, wc, łazienka, c.o. –wyk. na koszt wynajmującego
Węgorzyno	ul. Runowska 43/1	59,06 m2	Mieszkalny	I piętro, 2 pokoje, kuchnia, weranda, wc i łazienka –wyk. na koszt Najemcy
Węgorzyno	ul. Runowska 3a/2	38,49 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój, kuchnia, wc –wyk. na koszt wynajmującego, łazienka –wyk. najemca
Węgorzyno	ul. Runowska 3/2	34,00 m2	Mieszkalny	I piętro, 1 pokój, kuchnia, wc –wyk. na koszt wynajmującego
Węgorzyno	ul. Runowska 27/1	44,70 m2	Mieszkalny	Parter, 2 pokoje, kuchnia, wc i łazienka –wyk. na koszt Najemcy
Węgorzyno	ul. Runowska 26/4	54,30 m2	Mieszkalny	I piętro, 1 pokój, kuchnia, wc i łazienka –wyk. na koszt Najemcy
Węgorzyno	ul. Runowska 26/3	48,60 m2	Mieszkalny	I piętro, 2 pokoje, kuchnia, wc i łazienka –wyk. na koszt Najemcy
Węgorzyno	ul. Runowska 16/2	30,10 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój, kuchnia, wc wyk. na koszt wynajmującego
Węgorzyno	ul. Runowska 15/2	62,50 m2	Mieszkalny	I piętro, 2 pokoje, kuchnia, wc i łazienka –wyk. na koszt Najemcy
Węgorzyno	ul. Runowska 14a/1	42,94 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc i łazienka –wyk. na koszt Wynajmującego, c.o.
Węgorzyno	ul. Przemysłowa 2/3	29,00 m2	Mieszkalny	I piętro, 1 pokój i kuchnia, wc –na półpiętrze wyk. na koszt Wynajmującego
Węgorzyno	ul. Pionierów 3/3	56,00 m2	Mieszkalny	I piętro, 2 pokoje, kuchnia, wc i łazienka –wyk. na koszt najemcy
Węgorzyno	ul. Mickiewicza 12/1	22,00 m2	Mieszkalny	nad bud. gospodarczym 1 pokój, kuchnia, wc –wyk. na koszt wynajmującego
Węgorzyno	ul. Łąkowa 2/1	37,15 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc i łazienka wyk. na koszt Wynajmującego
Węgorzyno	ul. Ks. F. Sosnowskiego 4/4	23,10 m2	Mieszkalny	poddasze , 1 pokój, kuchnia, wc - wyk. na koszt wynajmującego
Węgorzyno	ul. Ks. F. Sosnowskiego 4/3	34,90 m2	Mieszkalny	I piętro, 1 pokój, kuchnia, wc - wyk. na koszt wynajmującego
Węgorzyno	ul. Ks. F. Sosnowskiego 4/2	38,40 m2	Mieszkalny	I piętro, 2 pokoje, kuchnia, wc - wyk. na koszt wynajmującego
Węgorzyno	ul. Ks. F. Sosnowskiego 3/2	52,55 m2	Mieszkalny	I piętro, 2 pokoje, kuchnia, wc na podwórzu
Węgorzyno	ul. Kościuszki 32/3	48,03 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc i łazienka –wykonana na koszt Najemcy
Węgorzyno	ul. Kościuszki 32/1	40,96 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc na podwórzu
Węgorzyno	ul. Kościuszki 31/2	47,90 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc i łazienka –wykonana na koszt Najemcy
Węgorzyno	ul. Kościuszki 31/1	60,35 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc i łazienka –wykonana na koszt Najemcy
Węgorzyno	ul. Kopernika 11/9	28,88 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc i c.o. –wyk. na koszt wynajmującego, łazienka –wyk. najemca
Węgorzyno	ul. Kopernika 11/8	23,01 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój, kuchnia, wc i c.o. –wyk. na koszt wynajmującego, łazienka –wyk. najemca
Węgorzyno	ul. Kopernika 11/6	28,35 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój, kuchnia, wc i c.o. –wyk. na koszt wynajmującego, łazienka –wyk. najemca
Węgorzyno	ul. Kopernika 11/5	13,49 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój z aneksem kuchennym wc i c.o. –wyk. na koszt wynajmującego
Węgorzyno	ul. Kopernika 11/3	13,50 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój z aneksem kuchennym , wc i c.o. –wyk. na koszt wynajmującego
Węgorzyno	ul. Kopernika 11/16	27,34 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój, kuchnia, wc i c.o. –wyk. na koszt wynajmującego
Węgorzyno	ul. Kopernika 11/15	26,63 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój, kuchnia, wc i c.o. –wyk. na koszt wynajmującego, łazienka –wyk. najemca
Węgorzyno	ul. Kopernika 11/11	41,97 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc i c.o. –wyk. na koszt wynajmującego, łazienka –wyk. najemca
Węgorzyno	ul. Kopernika 11/10	12,25 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój z aneksem kuchennym , wc i c.o. –wyk. na koszt wynajmującego

Miejscowość	Adres	Powierzchnia użytkowa lokalu [m ²]	Status lokalu Komunalnego	Składowe. Pomieszczenia lokalu
Węgorzyno	ul. Kopernika 11/1	47,22 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc i łazienka, c.o. –wyk. na koszt wynajmującego
Runowo Pom.	ul. Kolejowa 5/7	46,50 m2	Mieszkalny	I piętro, 3 pokoje, kuchnia, wc na podwórzu
Runowo Pom.	ul. Kolejowa 5/6	39,00 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc na podwórzu
Runowo Pom.	ul. Kolejowa 5/4	46,60 m2	Mieszkalny	I piętro, 2 pokoje, kuchnia, wc –wyk. na koszt najemcy
Runowo Pom.	ul. Kolejowa 5/3	39,20 m2	Mieszkalny	I piętro, 2 pokoje, kuchnia, wc na podwórzu
Runowo Pom.	ul. Kolejowa 3/4	39,20 m2	Mieszkalny	I piętro, 2 pokoje, kuchnia, wc na podwórzu
Runowo Pom.	ul. Kolejowa 3/3	39,90 m2	Mieszkalny	I piętro, 2 pokoje, kuchnia, wc na podwórzu
Runowo Pom.	ul. Kolejowa 16/4	54,10 m2	Mieszkalny	I piętro, 2 pokoje, kuchnia, korytarz, wc i łazienka –wyk. na koszt najemcy
Runowo Pom.	ul. Kolejowa 16/2a	38,30 m2	Mieszkalny	I piętro, 2 pokoje, kuchnia, wc na podwórzu
Runowo Pom.	ul. Kolejowa 13/2	46,30 m2	Mieszkalny	parter, 3 pokoje, kuchnia, wc na podwórzu
Runowo Pom.	ul. Kolejowa 12/1	36,60 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc –wyk. na koszt najemcy
Runowo Pom.	ul. Kolejowa 10/4	75,90 m2	Mieszkalny	I piętro, 4 pokoje, kuchnia, wc, łazienka –wyk. na koszt najemcy
Węgorzyno	ul. Drowska 4/7	34,40 m2	Mieszkalny	poddasze, 2 pokoje, kuchnia, wc wyk. na koszt Wynajmującego
Węgorzyno	ul. Drowska 4/10	21,90 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój, kuchnia, wc –wyk. na koszt Wynajmującego
Węgorzyno	ul. Drowska 16/2	51,00 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc i łazienka –wyk. na koszt Najemcy
Węgorzyno	ul. Drowska 13/3	22,20 m2	Mieszkalny	lokal nad bud. gospodarczym , 2 pokoje, kuchnia, wc i łazienka –wyk. na koszt Najemcy
Węgorzyno	osiedle Słoneczne 20/3	65,04 m2	Mieszkalny	I piętro, 3 pokoje, kuchnia, wc, łazienka i c.o. –wyk. na koszt wynajmującego
Węgorzyno	osiedle Słoneczne 12/2	64,38 m2	Mieszkalny	I piętro, 3 pokoje, kuchnia, wc, łazienka i c.o. –wyk. na koszt wynajmującego
Polchowo	nr 9/2	72,00 m2	Mieszkalny	parter, 3 pokoje, kuchnia, wc, łazienka –wyk. na koszt najemcy - lokal zasiedlony przez najemcę
Cieszyno	nr 9/1	32,82 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój, kuchnia, wc –wyk. na koszt Wynajmującego, łazienka –na koszt najemcy
Runowo	nr 59/6	32,90 m2	Mieszkalny	I piętro, 1 pokój, kuchnia, wc wspólne
Runowo	nr 59/5	26,20 m2	Mieszkalny	I piętro, 1 pokój, kuchnia, wc wspólne
Mieszewo	nr 54/7	49,80 m2	Mieszkalny	Poddasze , 2 pokoje, kuchnia, wc na podwórzu
Mieszewo	nr 54/6	47,60 m2	Mieszkalny	Parter, 1 pokój, kuchnia, p/pokój, wc na podwórzu
Mieszewo	nr 54/1	66,70 m2	Mieszkalny	Parter, 3 pokoje, kuchnia, łazienka , p/pokój, przedsionek, spiżarka
Brzeźniak	nr 30/2	48,18 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc na podwórzu
Brzeźniak	nr 30/1	36,52 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój, kuchnia, wc na podwórzu, pobór wody na zewnątrz budynku (studnia)
Chwarstno	nr 25/5	28,76 m2	Mieszkalny	Poddasze, 2 pokoje, kuchnia, wc
Chwarstno	nr 25/4	29,54 m2	Mieszkalny	Poddasze, 2 pokoje, kuchnia, wc
Wiewiecko	nr 24	36,50 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc na podwórzu, pobór wody na zewnątrz budynku (studnia)
Sielsko	nr 22a/7	31,30 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój, kuchnia, wc, łazienka i c.o. wyk. na koszt najemcy
Sielsko	nr 22a/6	32,98 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój, kuchnia, wc, łazienka i c.o. wyk. na koszt najemcy
Sielsko	nr 22a/5	51,49 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc, łazienka i c.o. wyk. na koszt najemcy
Wiewiecko	nr 22/3	31,10 m2	Mieszkalny	I piętro, 1 pokój, kuchnia, wc na podwórzu, studnia na podwórzu
Polchowo	nr 22/3	48,90 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc, łazienka –wyk. na koszt najemcy
Wiewiecko	nr 22/2	64,30 m2	Mieszkalny	I piętro, 1 pokój, kuchnia, wc, łazienka - wyk. na koszt najemcy , studnia na podwórzu
Wiewiecko	nr 22/1	34,70 m2	Mieszkalny	parter, 3 pokoje, kuchnia, wc na podwórzu ,studnia na podwórzu
Przytoń	nr 19/3	53,50 m2	Mieszkalny	poddasze, 1 pokój, kuchnia, wc –wyk. na koszt wynajmującego
Kąkolewice	nr 18/8	47,40 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc, łazienka i c.o. –wyk. na koszt najemcy
Kąkolewice	nr 18/4	58,60 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój, kuchnia, wc, łazienka i c.o. –wyk. na koszt najemcy
Dłusko	nr 18/3	62,30 m2	Mieszkalny	parter, 3 pokoje, kuchnia, wc i łazienka wyk. na koszt najemcy
Kąkolewice	nr 18/2	65,13 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc, łazienka i c.o. –wyk. na koszt wynajmującego
Kąkolewice	nr 18a/2	32,27 m2	Nieuregulowany	
Dłusko	nr 18/1	29,20 m2	Mieszkalny	parter, 1 pokój, kuchnia, wc na podwórzu
Kąkolewice	nr 18/1	78,20 m2	Mieszkalny	parter, 3 pokoje, kuchnia, wc, łazienka i c.o. –wyk. na koszt wynajmującego
Wiewiecko	nr 15/2	54,85 m2	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc, łazienka i c.o. wyk. na koszt najemcy
Chwarstno	nr 14/6	37,27 m2	Mieszkalny	poddasze, 1 pokój, kuchnia, wc, łazienka –wyk. na koszt najemcy

Miejscowość	Adres	Powierzchnia użytkowa lokalu [m ²]	Status lokalu Komunalnego	Składowe. Pomieszczenia lokalu
Chwarstno	nr 14/5	41,52 m ²	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc, łazienka –wyk. na koszt najemcy
Chwarstno	nr 14/2	42,25 m ²	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc, łazienka –wyk. na koszt wynajmującego
Gardno	nr 13/2	49,42 m ²	Mieszkalny	parter, 2 pokoje, kuchnia, wc, łazienka –wyk. na koszt najemcy

Razem ID=89 lokali o łącznej powierzchni użytkowej **3 701,80 m²**

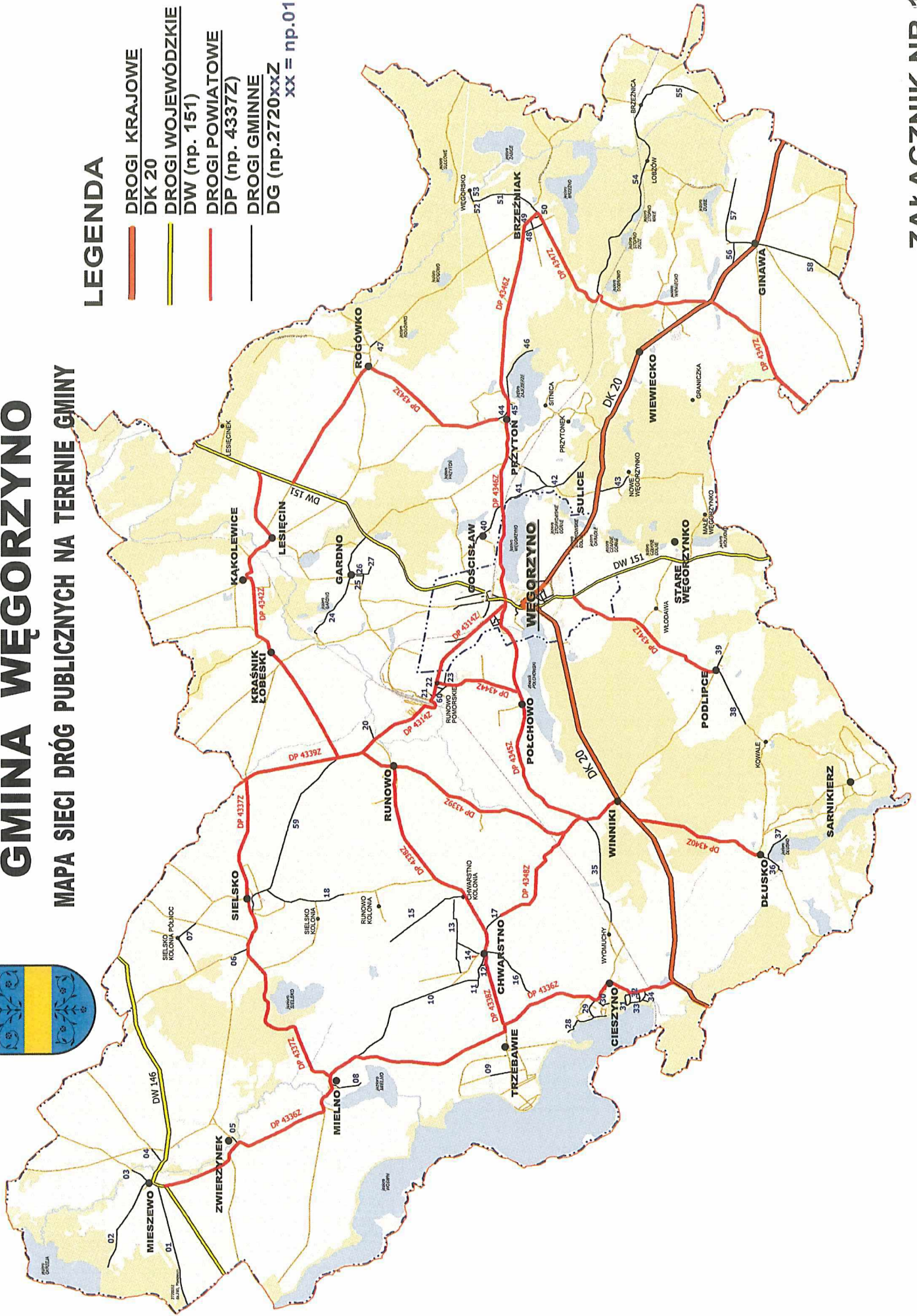

GMINA WĘGORZYNO

MAPA SIECI DRÓG PUBLICZNYCH NA TERENIE GMINY

LEGENDA

- **DROGI KRAJOWE**
- **DK 20**
- **DROGI WOJEWÓDZKIE**
- **DW (np. 151)**
- **DROGI POWIATOWE**
- **DP (np. 4337Z)**
- **DROGI GMINNE**
- **DG (np. 2720xxz)**   xx = np.01

ZAŁĄCZNIK 10A

ulica Miejscowość	Długość [km]	Nr gminnej drogi publicznej	Wykaz przynależnych nieruchomości.
OBSZAR WIEJSKI			
Mieszewo	2,386	G272-001-Z	dz. nr 280 (droga gruntowa Mieszewo - Dobra)
Mieszewo	0,729	G272-002-Z	część dz. nr 269 (od centrum wsi do dz. nr 85/4 ostatnie zabudowanie)
Mieszewo	0,399	G272-003-Z	dz. nr 274 (w kierunku mostu)
Mieszewo	0,325	G272-004-Z	dz. nr 400 (w kierunku bloków)
Zwierzynek	0,258	G272-005-Z	część dz. nr 82 (od rzeki do kościoła, boiska i część wsi) i dz. nr 86
Sielsko	2,522	G272-006-Z	część dz. nr 365 (od dz. nr 472 do dz. nr 460) Sielsko - w kierunku drogi wojewódzkiej nr 146
Sielsko	0,860	G272-007-Z	część dz. nr 403 (od początku drogi do dz. nr 8/1)
Mielno	0,685	G272-008-Z	dz. nr 11 (w kierunku jeziora)
Trzebawie	0,379	G272-009-Z	część dz. nr 167 (od dz. nr 130/7 do skrzyżowania z drogami 233 i 166)
Chwastno-Mielno	3,012	G272-010-Z	dz. nr 125 (droga polna Mielno - Chwarstno); część dz. 182 (od dz. nr 360 w kierunku Mielna); dz. 360; dz. 189
Chwarstno	0,948	G272-011-Z	dz. nr 186 (od drogi powiatowej)
Chwarstno	0,120	G272-012-Z	dz. nr 194 (za kościołem)
Chwarstno	1,442	G272-013-Z	część dz. nr 205 (od drogi nr 208 do końca dz. nr 147) i dz. nr 208
Chwarstno	0,514	G272-014-Z	dz. nr 191
Chwarstno	0,213	G272-015-Z	część dz. nr 188 (od drogi powiatowej dz. nr 182 do działki nr 165/1)
Chwarstno	1,235	G272-016-Z	dz. nr 184/1
Chwarstno	0,474	G272-017-Z	dz. nr 185
Sielsko	3,446	G272-018-Z	dz.360 (Sielsko - Chwarstno)
Runowo	0,224	G272-020-Z	dz. nr 92 (do cmentarza)
ul. Spokojna, Runowo Pom.	0,139	G272-021-Z	część dz. nr 34 (od drogi Dowiątowej 09142 do dz. nr 30)
ul. Węgorzyńska, Runowo Pom.	0,140	G272-022-Z	dz. nr 89, ul. Spokojna
ul. Dębowa, Runowo Pom.	0,195	G272-023-Z	dz. nr 78, ul. Dębowa
Gardno	2,570	G272-024-Z	dz. nr 27, w kierunku Kraśnika
Gardno	0,416	G272-025-Z	część dz. 42 (od drogi dz. nr 27 do dz. nr 18/4)
Gardno	0,149	G272-026-Z	działka nr 45
Gardno	0,170	G272-027-Z	część dz. nr 43 (od drogi nr 42 do końca dz. nr 41/4)
Cieszyno	0,921	G272-028-Z	dz. nr 109
Cieszyno	0,412	G272-029-Z	dz. nr 110
Cieszyno	0,187	G272-030-Z	część dz. nr 119/2 (od dz. nr 16/1 do końca cmentarza)
Cieszyno	0,280	G272-031-Z	dz. nr 169/35,169/40 "NA KOPLU"
Cieszyno	0,025	G272-032-Z	dz. nr 169/11 "NA KOPLU"
Cieszyno	0,165	G272-033-Z	dz. nr 169/47, "NA KOPLU"
Cieszyno	0,120	G272-034-Z	dz. nr 169/78, "NA KOPLU"
Cieszyno	3,394	G272-035-Z	dz. nr 121 (Winniki - Cieszyno, za dz. nr 82/1 w Winnikach w kierunku Cieszyna) oraz dz. nr 192 (za torami w Cieszynie)
Dłusko	2,270	G272-036-Z	część dz. nr 56 (Dłusko - Pławnicza; od kościoła do dz. 13/21)
Dłusko	0,565	G272-037-Z	dz. nr 13/3 (w kierunku domków letniskowych nad jez.)
Podlipce - Dłusko	6,535	G272-038-Z	dz. nr 8 (Podlipce - Dłusko)
Podlipce - Dłusko	0,580	G272-039-Z	część dz. nr 4 (na odcinku od drogi nr 8 do drogi nr 6)
Gościszewo	1,903	G272-040-Z	dz. nr 4 (od tartaku przez wieś Gościszewo)
Przytoń	1,052	G272-041-Z	dz. nr 201 (w kierunku jeziora)
Przytoń - Sulice	2,740	G272-042-Z	dz. nr 17 (Przytoń - Sulice, we wsi); dz. nr 2 (Przytoń - Sulice, za torami); 135 (Przytoń - Sulice, od drogi powiatowej do torów)
Nowe Węgorzynko	0,752	G272-043-Z	działka nr 23
Przytoń	0,279	G272-044-Z	dz. nr 96/2 (łącznik pomiędzy drogą powiatową do Rogówka, a drogą powiatową do Brzeźniaka)
Przytoń	0,097	G272-045-Z	dz. nr 64/4
Przytoń	0,400	G272-046-Z	dz. nr 198/1
Rogówko	0,194	G272-047-Z	dz. nr 93 (dojazd do budynków i parku)
Brzeźniak	0,192	G272-048-Z	dz. nr 233
Brzeźniak	0,175	G272-049-Z	dz. nr 234
Brzeźniak	0,112	G272-050-Z	dz. nr 138 (za kościołem)

Brzeźniak	1,400	G272-051-Z	część dz. 241/1 (od drogi powiatowej nr 0946Z, tj. dz. 241/1 w głąb m. Brzeźniak, tj. do dz. nr 52) od kościoła
Brzeźniak	0,127	G272-052-Z	dz. nr 52 (do rzeki)
Brzeźniak	0,197	G272-053-Z	dz. nr 243, nr 277 (za mostem)
Wiewiecko - Brzeźnica	4,783	G272-054-Z	część dz. nr 30/1 (Wiewiecko - Brzeźnica, od dz. nr 61 w kierunku wsi Brzeźnica); dz. 6/1 (od dz. nr 30/1 do dz. nr 20/6); część dz. nr 220/2 (łącznik między drogami dz. nr 220/6 i dz. nr 220/7); dz. nr 220/6; dz. nr 220/7 oraz dz. nr 221/3 Łobzów), dz. nr 211/3 (Łobzów), część działki nr 94 (od dz. nr 211/3 do dz. nr 82); dz. nr 82 (koło torów); 78/7 (koło torów)
Wiewiecko - Brzeźnica	0,902	G272-055-Z	działka nr 61 (Wiewiecko - Brzeźnica)
Ginawa	0,443	G272-056-Z	działka nr 43 (od drogi krajowej nr 20 w kierunku kościoła)
Ginawa	1,540	G272-057-Z	część działki nr 67 (od dz. nr 44 i 63/1, od drogi krajowej nr 20 skrzyżowania z dz. 55 i 72)
Ginawa	1,765	G272-058-Z	działki nr 80 i 249 (od drogi krajowej nr 20 w kierunku Nierębna)
Sielsko - Runowo	3,389	G272-059-Z	dz. nr 352/2, dz. nr 88/2, dz. nr 78 (Sielsko - Runowo, tzw. topolówka)
ul. Połchowska, Runowo Pom.	0,370	G272-060-Z	ul. Połchowska - dz. 94/1

Wieś Razem 62,216 km

OBSZAR MIASTA

ul. Boczna	0,300	G272-501-Z	dz. nr 1248 (ul. Boczna)
ul. Kopernika	0,624	G272-502-Z	ul. Mikołaja Kopernika, dz. nr 177 - na odc. od torów do końca dz. 175/1, dalsza cz. dz. nr 177 (od dz. nr 175/1 do dz. nr 184/1), cz. dz. nr 166 (na dl. od skrzyżowania z dz. nr 177 do ostatniego zabudowania)
ul. Łąkowa	0,115	G272-503-Z	dz. nr 512/1 (ul. Łąkowa)
ul. Matejki	0,067	G272-504-Z	dz. nr 1243 (ul. Jana Matejki)
ul. Mickiewicza	0,232	G272-505-Z	dz. nr 186 (ul. Adama Mickiewicza)
ul. Nowy Świat	0,446	G272-506-Z	dz. nr 1222 (ul. Nowy Świat)
os. Słoneczne	0,719	G272-507-Z	dz. 81/6 (przy lokach SM i PKP), 805/19 (przy blokach PKP) oraz dz. nr 1283/2 (przy blokach z Nadleśnictwa)
ul. Pionierów	0,448	G272-508-Z	dz. nr 630, 529/1, 621, 622, 615, 573, 660.
ul. Sikorskiego	0,265	G272-509-Z	dz. nr 810/6 (ul. Władysława Sikorskiego)
ul. Słowackiego	0,103	G272-510-Z	dz. nr 1241 (ul. Juliusza Słowackiego)
ul. Witosza	~~0,000~~	~~G272-511-Z~~	dz. nr 616 (ul. Wincentego Witosza). Połączona z G272512Z
ul. Zamkowa, Witosza	0,492	G272-512-Z	dz. nr 617/2 (ul. Zamkowa), dz. nr 616 (ul. Wincentego Witosza)
ul. Zielona	0,512	G272-513-Z	dz. nr 294 (ul. Zielona - od posesji nr 1 do końca dz. 310/4)
ul. Jagiellońska	0,179	G272-514-Z	działki nr 1238/4
ul. Zamkowa	0,020	G272-515-Z	działki nr 527, 528/6
ul. Przemysłowa	0,169	G272-516-Z	dz. nr 1240 (ul. Przemysłowa)
ul. Sosnowskiego	0,107	G272-517-Z	dz. nr 537 (ul. Ks. F. Sosnowskiego)
ul. Szkolna	0,105	G272-518-Z	dz. nr 540 (ul. Szkolna)

Miasto Razem 4,903 km

OGÓŁEM 67,119 km

